

استصحبه الفقير الحقير السيد احمد راشد افندي عفي عنه
كاتبان قلمى محاسبه اول ولد الحج عمر افندى
تغمده الله [illegible] بحرمة
محمد صلى الله تعالى عليه وسلم
١٢٨١

بو كتاب حافظ
محمد افندينكدر

وقف سيد نظيف

❊ فهرست آمنت ❊

٤٠

ترسانه حکیم باشی السید موسی

* *

فرائد الفوائد فی بیان العقائد

بسم الله الرحمن الرحیم

جمیع محامد بی عد وثنای لایعد وشکر بی حساب وبی حد
اول خلاق متعال وقدیر بی مثال وحی قیوم بی زوال مالك الملك
والملکوت رب العزة والجبروت مقدر الاکوان والازمان علیم
اسرار الانس والجان مذکور بکل لسان مشکور بکل ارکان
وجنان معبود فی کل وقت وزمان علام احوال واطوار بصیر ضمائر
اسرار اولان رب الارباب ومالك الرقاب تلألأ بوارق ایاته
علی صفاح المحدثات واشرق شوارق صفاته علی الواح
المبدعات حضرتنه اولسونکه کافهٔ کائناتی ما تری فی خلق
الرحمن من تفاوت فارجع البصر هل تری من فطور ثم ارجع
البصر کرتین ینقلب الیك البصر خاسئا وهو حسیر فحواسنجه
نظام بدیع اوزرینه ابداع وعامهٔ مصنوعاتی اسلوب منیع اوزره
اختراع ایدوب هر برینك کمال ثانویسنی مقتضای حکمت ربوبیت
بر له اوزرلرینه اجرا وترتیب ایلدی ونسخهٔ آدمی خامهٔ قدرتیله

لوح

نظیف افندینک وقفیدر سنه ۱۲۵۹

لوح وجوده تحریر وصورت انسانی احسن تقویمیله تصویر
ایدوب جواهر عقل وادراك ایله مزین واسکان اماکن مکوّنات
ایله معین ومسالك معاشی تعلیم ومناهج معادی تفهیم ایدوب
جمله عبادی والله یدعو الی دار السلام کلام منزلیله دار سلامته
دعوت ومظهر ازلیه اولنلری دین اسلام اولان صراط مستقیمه
هدایت ایله ممتاز ایلدی وجواهر صلوات متواصلات وزواهر
تحیات متوالیات ولآلئ تسلیمات متتالیات اول اشرف موجودات
واکمل مخلوقات شمس فلك سعادت وسیادت وفلك عالم نبوت
ورسالت افضل افاضل انبیاء ومرسلین ومقتدای اولین وآخرین
حبیب رب العالمین حضرت ابی القاسم اول وآخر حاشر توصیف
انك لعلی خلق عظیم ایله موصوف وتعریف وما ارسلناك الا رحمة
للعالمین ایله معروف ونتیجهٔ ان الله اصطفی اعنی حضرت
محمد مصطفی علیه من اکمل الصلوات ما هو الاکفی وازکی
التحیات ما هو الاجلی والاصفی ومن اطیب التسلیمات ما هو
الاولی والاوفی حضرتلرینك روضهٔ رضیه لرینه ایثار ونثار
اولسونکه بدر منیریله زمین زمان منور وشمس شرع مطهریله
کون مکان مستضیٔ ومطهر ایدوب امتنی مهلکهٔ شفا جرف
هار فانهار به فی نار جهنم دن انقاذ واخراج ایلیوب والرسول
یدعوکم فی اخریکم وانك لتهدی الی صراط مستقیم مصداقنجه
سیرهٔ حسنه یه وطریقهٔ مستقیمه یه ارشاد روضهٔ رضوان وجوار
رحمن اولان درجات کلستان جنان جنات عدن تجری من تحتها
الانهار خصوصا رضای اکبر ولقای کبریایه نیل ووصول
ایله امتنی سلطان ایلدی رضا ورحمت وغفران حضرت اولاد

وآل واصحاب اما جدلرینه اولسونکه هر بری طریق حقده
نجوم الاهتدا وسبیل توفیقده امام مقتدا ودین اسلامك اعوان
وانصاری اولوب سیف وسنان ایله اعدایی قهر ایدوب
شریعت محمدیه یی جمله آفاقه اشاعه ومعارف بقیه یی ارباب
کماله افاضه ایتدیلر اما بعد بو عبد فقیر حقیر استانبولی المولد
احمد بن محمد امین حشرهما الله تعالی یوم التناد مع الامنین
دیرکه عقائد اهل سنت وجماعتده ضرورات دینیه واکا
ملحق اولان مسائل جمله مکلفلره مؤمنین مؤمنات مسلمین
مسلماته بیلملری واعتقاد ایتملری فرض عین وعین فرض اولوب
وآمنت بالله مضمون حدیث شریفی اجمالا عقائدی جامع
اولدیغندن اخوان دینه خدمت وطلب مغفرت ورحمت
ایچون نوعا تفصیل ایلدم تاکه اخوان دین وخلان مخلصین
مطالعه ایتدکده مستفید اوله لر بحمده تعالی وحسن توفیقه
مشتمل اولدیغی مسائل نفیسه قرهٔ عین العقلا ونتیجهٔ افکار
الفضلا اولمق حسبیله عین رضا وچشم انصافله نظر ایدن
اخوانه آسمان علوم دینیه دن وسپهر معارف یقینیه دن هر بر
مسئله سی کوکب دری یلرکبی ضیا ویروب ظلمات مشکلات
قلبیه یی تنویر ایدر بر مقدمه والتی مقامی حاوی اولوب مقام
اول ایمان بالله تعالی مقام ثانی ایمان بالملائکه مقام ثالث ایمان
بالکتب مقام رابع ایمان بالرسل مقام خامس ایمان بالیوم الآخر
مقام سادس ایمان بالقضاء والقدر یا تنده در فرائد الفوائد
فی بیان العقائد تسمیه ایلدم حق سبحانه وتعالیدن نیاز وتضرع
ایدرمکه بونك ایله اخوان دینه نفع اخروی وسعادت ابدیه

ویروب وانلرك انتفاعلری مقدارنجه بو عبد فقیره نفع اخرویه
احسان ایلیه واجعل لی لسان صدق فی الاخرین واجعلنی
من ورثة جنة النعیم آمین یا ارحم الراحمین مقدمه معلوم اوله که
الله تبارك وتعالی حضرت آدم علیه السلامك ظهرندن جمیع
ذریاتنی قبیله قبیله صنف صنف دنیاده کی ترتیب اوزره
بابالری اصلابندن وآنه لری ترائبندن اخراج ایلیوب انلری
عقلا وفاعل مختار قیلدی بعده الست بربکم یعنی بن سزلرك
ربکز دکلمیم دیو خطاب ایتدکده جمله سی بلی یعنی سن بزم
ربمزسن دیدیلر بو تصدیق واقرار انلره ایمان فطری اولدی
وحضرت آدم علیه السلام جمله سنی کوردی الله تعالی انلره
ایمانله امر ایلدی کفر وشرکدن نهی ایلدی عالم دنیاده ایمان
کسب ایلیوب مؤمن اولنلر عهده موافقت ایلیوب ایمان فطری
اوزرینه دائم وثابت اولورلر کفر کسب ایلیوب ایمان فطری تبدیل
وتغییر ایلیوب عهده مخالفت ایدرلر نعوذ بالله من ذلك حضرت
عمر بن الخطاب رضی الله عنه الست بربکم آیت کریمه سندن
سؤال اولندقده جواب ویروب بیوردیکه رسول اکرم صلی
الله علیه وسلمدن ایشتدم الله تعالی آدم علیه السلامك
ظهرندن ذریاتنی استخراج ایلدی دیو بیوردیلردیدی واجلهٔ
تابعیندن سعید بن جبیر رضی الله تعالی عنهمادن نقل ایلدی
واذ اخذ ربك من بنی آدم من ظهورهم ذریتهم واشهدهم علی
انفسهم الست بربکم قالوا بلی قول شریفنده آدمك ذریتنی
علی الترتیب المذکور ظهرندن اخراج ایلیوب جمله سی
الله تعالینك ربوبیتنی ووحدانیتنی تصدیق واقرار ایلدیلر

وحضرت ابو حنيفه رضى الله عنه مذهبنده بودر نتكم فقه
اكبرده ذكر ايلدى دخى الله تعالى انبيا عليهم السلامدن عهد
اخذ ايلديكه عالم دنياده تبليغ دين وتعليم شرايع ايده لر
امتلرينه اصلا كتم ايتميه لر وانلر اويله ايتديلر وامتلر پيغمبرلرينه ايمان
كتوروب امرينه مخالفت ايتميه لر علماء تفسير بيورمشلركه
الله تعالينك عهدى اوج قسمدر برى جميع بنى آدمدن اخذ
ايلدى الله تعالينك وحدانيتنى وربوبيتنى دار دنياده تصديق
واقرار ايده لر برى دخى انبياء عظام عليهم السلامدن اخذ
ايلدى عالم دنياده امتلرينى دينه دعوت ايليوب شرايع تعليم
ايده لر وبرى دخى علماى كرامدن اخذ ايلدى خلقه دين
وشريعت تعليم ايليوب حقى بيان ايده لر وسائر خلق علماء كرامك
قوليله عمل ايده بو عهد تفسير بيضاويده وتفسير ابو السعودده
وسائرلرنده مذكوردر * فصل * معلوم اولسونكه
خلاق عليم وفتاح حكيم عز وجل بنى آدمى دنياده قرنا بعد
قرن خلق ايليوب هر مكلف جهت علميه وجهت عمليه لرينى
تكميل ايليوب جوار الله تعالى اولان جنات عالياتنه دخوله قابليت
كسب ايتدكلرى ايچون هر طائفه يه پيغمبر ارسال ايلدى كيمنه
كتاب انزال ايتدى وكيمنه ايتمدى زمان آخر اولنجه حضرت
رسول كائنات ومفخر موجودات عليه افضل التحيات
واكمل التسليمات حضرتلرينى ارسال ايليوب اكا قرآن كريم
انزال ايلدى وقت سعادتلرنده اصحاب رضوان الله عليهم اول
اسلام اولوب اهل ايمان قليل اولديغيچون جهاد غزا ايله
مشغول اولديلر ورسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلمك

معلوم اولسونكه عهد
ميثاق حقنده اولان
نصوص قرآنيه وآيات
فرقانيه كه الله حق تعالينك
الست بربكم نظم شريفى
كبى وحضرت خاتم صلعم
ان الله خلق آدم ثم مسح
ظهره فاستخرج منه ذريته
الى آخره حديث شريفى
كبيلرده اقوال متكاثره
ومذاهب متوافقه وآراى
متنافقه وتاويلات متواتره
اولوب مدارك عقلادن
اولديغى اجلدن اقدام
افهام عقلا متزلزل وآراى
فحول فضلا مضطرب
اولشدر ازجمله اصحاب
نظر وارباب عقول عندنده

شرف صحبتيله مشرف اولدقلريچون عقائدلرى صافى
وعمللرى خالص اولوب اختلافات ومنازعات اولمديغى اجلدن
تدوين علوم وتصنيف كتابدن مستغنى اولديلر حضرت رسول
اعظم صلى الله تعالى عليه وسلم دار دنيادن دار آخرته تشريف
ايلدكلردن صكره مجتهدلر قتنده واهل ايمان ارا سنده فتنه
واقع اولوب كونا كون اختلافات ومنازعات ظهور ايتدى
بدعت واهوا جانبنه ميل حادث اولدى مهمات مسائلده
علمايه مراجعت چوق اولديغيچون اول وقتك علماسى اجتهاد
ايله مشغول وتمهيد قواعد شريعت محمديه وتأسيس اصول
وترتيب ابواب وتأليف كتاب وتصنيف فصول ايتديلر
هر مسئله يى دليليله وهر سؤالى جوابيله ذكر ايتديلر اوضاع
مسائل واصطلاحات تعيين ايليوب مذاهب واختلافاتى
بيان ايتديلر بو امتك علماسى بنى اسرائيل پيغمبرلرى كبى
اولديغى ظاهر وباهر اولدى عملياته متعلق اولان علم شريفه
علم الفقه واعتقادياته متعلق اولان علم شريفه علم الكلام وعلم
التوحيد والصفات تسميه ايتديلر ائمهٔ حديثدن امام ترمذى
رحمه الله تعالى حضرتلرينك تخريج ايلديكى حديث شريفده
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيوردى ستفترق امتى ثلثا وسبعين
فرقة بنم امتم قريبا البته يتمش اوچ فرقه اولور علماء حديث
امتى امة اجابته حمل ايتديلر واختلافى عقائدده اختلافه
حمل ايتديلر كلها فى النار الا واحدة اول فرقه لرك كليسى
جحيمه كيرسه كركدر الا بر فرقه ناجيه اولسه كركدر قيل سؤال
اولندى من هم يا رسول الله اول نجاة بولان فرقه كيملردر

مذهب بودركه حق تعالى
اولا اصلابدن نطفه لرينى
اخراج ايليوب ارحامه
ادخال ايتدى بعده علقه
ايتدى بعده مضغه ايتدى
بعده هر اعضا تمام اولدقده
روح نفخ ايتدى بعده
ثم السبيل يسره مضمونجه
عالم دنيايه اخراج تبارك
الذى خلق من الماء بشرا
فجعله نسبا وصهرا فحواى
شريفنجه انلرى بشر
سوى قيلوب عقلا ايتدى
آيات آفاقيه نك شواهد
ربوبيه سنى مشاهده
ودلائل انفسيه نك براهين
الوهيه سنى معاينه ايدوب
توحيد ربوبيت وتفريد
الوهيت ايلك جمله سنك

ای الله تعالینك رسولی قال جوابنده بیوردی الذین هم علی ما انا
علیه واصحابی اول فرقهٔ اول طائفه درکه انلر اول اعتقاد
اوزرینه درکه بن وبنم اصحابم اول اعتقاد اوزرینه در بو فرقه
عقائدده اصحابه موافق اولدیغیچون اهل السنة والجماعة
تسمیه اولندی بحسب الاعتقاد عذابه مستحق اولمدیغیچون
فرقهٔ ناجیه تسمیه اولندی اما اهل سنتك عاصیلری معذب
اولدیغی عملده قصور ومعصیت ایتدکلری اجلدندر اعتقاد
حسبیله دکلدر اما سائر فرقه لرکه معتزله روافض خوارج
شیعه امامیه اسماعیلیه وغیریلر کبی بونلرك اعتقادلری باطل
اولمق حسبیله معذب اولورلر معصیت ارتکابندن ایچون معذب
اولدیغندن ماعدا بو محلی ایوجه تأمل اولنملیدر وحدیث
شریفك فحواسنجه افضل تابعیندن شیخ حسن بصری
رحمة الله علیه حضرتلرینك درسنه حاضر اولنلردن
واصل بن عطا نام کمسه برکون درسدن عزلت ایلیوب بر مذهب
احداثنه شروع ایلدی مرتکب کبیره مؤمن دکل کافر
دیوب ایمانله کفر اراسنده واسطه اثبات ایدردی حسن بصری
مرحوم قد اعتزل واصل بن عطا واصل بن عطا بزدن
اعتزال ایلدی دیو بیوردقده اسملری معتزله اولدی برکروه
سفها کندویه اتباع ایلیوب اصحاب عقائدده مخالفت ایدردی
الله تعالینك صفات حقیقیه سنی انکار ایتدکلریچون کندولرینه
اهل توحید تسمیه ایتدیلر مطیع اولنلره ثواب ویرمك ومرتکب
کبیره اولوب توبه سز آخرته کیدنلره ابدی عقاب ایتمك الله
تعالینك اوزرینه واجبدر دیدکلریچون کندولره اهل عدل

شانارندن اولدیغیچون
کویا لسان حالدن الست
خطابیله مخاطب
بربکم کبی
اولوب بلی دیمش دخی
اولدیلر بیضاوی
اختیار ایلدی
بو قولی عندنده
واهل اعتزال کریمدلر
مختار بودر وآیات
بو معنا یه حمل اولنمق
تمثیلات
واجبدر دیوب
عد ایتدیلر لکن
قرائیه دن
علماء اهل سنت وجماعتك
کبارى
اکثرى وائمه لك
قدماسى
واهل تفسیرك
سلطان
ازجمله حضرت
ابن عباس
المفسرین عبدالله
صحیحه
رضى الله عنهما روایة
وتفسیر تیسیر
ایله مروى

تسمیه ایتدیلر بغداد معتزله سی دینده ودنیاده قوللره انفع
اولانی ویرمك الله تعالینك اوزرینه واجبدر دیدیلر بصره
معتزله سی انجق دینده انفع اولانی ویرمك واجبدر دیدیلر
حاشا الله تعالی عن ذلك قبرده میت حیات بولوب منکر ونکیر
کلمه سنی انکار ایتدیلر وآخرتده کی حسابی وسؤالی وشفاعتی
وصراطی ومیزانی انکار ایتدیلر وشمدیکی حالده جنت وجهنم
موجود اولدیغی انکار ایدوب محشرده خلق اولنور دیرلر
وشرور معاصی مقدر اولور والله تعالینك خلق ایتدوکنی
انکار ایدوب شروری ومعصیتلری نفس اماره خلق ایدردیدیلر
بو اجلدن قدریه تسمیه اولندیلر وجنتده کی رؤیة الله تعالی یی
انکار ایتدیلر وکرامت اولیایی انکار ایتدیلر بونلرك مذهب
باطللری بین الناس مشهور اولدی بونلرك رئیسلرندن ابو علی
الجبائینك شیخی ابو الحسن الاشعری حضرتلری مجلسنه الزام
ایچون حاضر اولدی مباحثه اثناسنده سؤال بیورب اوچ قرنداش
بری مطیع وبری عاصی وبری صغیر ایکن آخرته کتسه لر سنك
مذهبکده نیجه حکم اولنور دیدی ابو علی الجبائی جواب ویروب
مطیعه ثواب وعاصی یه عقاب ایتمك الله تعالی یه واجبدر
وصغیره ثواب وعقاب اولماز دیدی شیخ حضرتلری ینه
سؤال ایلیوب اکر صغیر سؤال ایدوب یا رب بکا عمر ویروب
مطیع قرنداشم کبی اطاعت ایدیدم ثوابه نائل اولوردم دیسه
نه کونه جواب ویرر دیدی ابو علی الجبائی جواب ویروب
الله تعالی جوابنده بیورر اکر سن کبیر اولسك عاصی اولوردك
سکا کوره صغیر اولمك انفع واصلحدر دیر دیدی وینه شیخ

صاحبی دخی اختیار ایدوب
تصنیفاتنده بیان
بعض حضرت تاج الائمه
ایتدیکی رضی الله عنه
ابو حنیفه مذهبی
حضرتلرینك الامده
بودرکه فی نفس
حق سبحانه وتعالی آدم علیه
السلامی خلق ایتدکدن
صکره قدرتیله آدمك
ظهرندن جمیع ذریاتی
اخراج ایلدی وانلره عقل
وادراك ویروب خطاب
ایلدی ایمانیله امر ایلدی
وکفردن نهی ایلدی لکن
علماء متأخرین امر ایله
تفصیل ایلدیلرکه الله تعالی
اولا آدم علیه السلامدن
کندو اولادنی اخراج
ایلدی وانلرك اولادنی

حضرتلری سؤال ایلیوب اکرعاصی سؤال ایدوب یارب چونکه
عاصی اولمقدن صغیر ایکن اولمك انفع واصلح ایدی یانیچون
بنی صغیر قرنداشم کبی صغیر ایکن روحمی قبض ایلمدك دیسه
نه کونه جواب ویرر دیدکده ابوعلی الجبائی مبهوت اولدی شیخ
حضرتلری امام شافعی رحمه الله حضرتلرینك طقوزنجی یاخود
اوننجی مرتبه ده تلمیذی ایدی وابوحنیفه رضی الله تعالی عنه
حضرتلرینك دوردنجی یاخود بشنجی مرتبه ده تلمیذی ایدی
شیخ ابو منصور ماتریدی دیمك ایله مشهور بو ایکی شیخان
جلیلان اهل سنت وجماعت اعتقادنده غایتده سعی واجتهاد
ایلیوب عقائد حق اظهار ایتدیلر ومذهب باطله یی براهین
قاطعه ایله ابطال ایتدیلر حنفیه نك اکثری شافعیه ومالکیه
وحنبلیه نك اکثری عقائدده شیخ ابوالحسن الاشعری یه اقتدا
ایتدیلر پس ایمدی اعتقادده مذهب اهل سنت ایکی اولدی
بونلره مخالف مذهبلر نقدر وار ایسه جمله سی باطلدر
وعملده اولان مذهبلر که امام اعظم وامام مالك وامام
شافعی وامام احمد بن حنبل رحمهم الله تعالی بونلر اتفاق
ایتدکلری حکملر حقدر اختلاف ایتدکلری حکملر خطایه وصوابه
احتمالی واردر هرکس تابع اولدیغی امامك قولنی صواب
اعتقاد ایتمك لازمدر که تقلیدی صحیح اوله خطا اعتقاد ایدرسه
تقلیدی جائز دکلدر زیرا جمله مجتهدلر کاه ثواب وکاه خطا
ایدر خطا ایتدوکی وقتده ینه مأجوردر وخطاسی کندویه معلوم
اولمدقجه معفودر وتابع اولان دخی مأجوردر دخی بو امامارك
شاکردلری اکثر مسئله ده موافقت ایتدکلری ایچون بشقه

انلردن اخراج ایلدی
بابالری اصلابندن
وامهاتلری ترائبندن یوم
القیامته وارنجه نقدر انسان
اوله جق ایسه جمله سی
دنیاده کی ترتیب اوزره طبقه
طبقه روحلر وجسدلریله
ذره کبی صغیر خلق
ایله اولنوب کمسی سیاه آدمك
صول جانبنده وکمسی بیاض
آدمك صاغ جانبنده منتشر
اولدیلر ایماندن وکفردن
خالی ایدیلر بعده حق تعالی
انلره خطاب ایلیوب الست
بربکم دیدی وانلر جمله سی
بلی دیدی ایمانله امر ایلدی
کفروشرك دن نهی ایلدی
اول وقتده وحدانیتنی
وربوبیتنی تصدیق ایتدکلری

مذهب

مذهب عد اولمدی بو جمله مذهبلر هدایت اوزره در * فصل
معلوم اولسونکه ایمانك وجوبنك شرطی وسببی ماتریدیه
عندنده انجق عقل ممیزدر بلوغك مدخلی یوقدر واشاعره
عندنده عقل ایله بلوغك مجموعیدر ابوحنیفه رضی الله عنه
حضرتلرندن روایت اولنور عاقل صبی اوزرینه معرفة الله تعالی
فرضدر دیو بیورمش وعلماء حنفیه واکثر مشایخ عراق
عندنده بویله در زیرا بالغ اوزرینه ایمان واجب اولدیغی عقل
اعتباریله در عقل موجود اولدقدن صکره ایمان واجب
اولور بالغ اولسون اولمسون دیمشلر نتکم فقه اکبر شرحنده
علی القاری ذکر ایلدی اما بین الناس ایمانك شرطی بش
مشهور اولدیغی رانك فتحیله شرطدن غلطدر علامت معناسنه
جمعی اشراط کلور اشراط الساعه کبی رانك سکونیله
شرطك جمعی شروط کلور شروط الصلوة کبی عقل ممیز
صاحبی اولان اوزرینه اولا معرفة الله تحصیل ایچون شرعا
نظر واجب اولور نظر صحیح ایله معرفت حاصل اولور اسماعیلیه
طائفه سنك نظر صحیح معرفت افاده ایتمیوب امام معصوم
ارشادینه محتاجدر دیدکلری باطلدر معرفتدن مراد الله تعالی
حضرتلرینك وجودنی وصفات سلبیه وثبوتیه سنی بیلوب
تصدیق ایلمكدر اما کنهیله بیلمکده اختلاف واردر جمهور
متکلمین کنهی معلوم اولمق ممکندر دیدیلر ووقوعنده اختلاف
ایتدیلر بعض محققین دنیاده واقع اولماز اما آخرتده اولور
دیدیلر وبعض محققین اصلا واقع اولماز دیدیلر بو فقیر عندنده
بودرکه یالکز عقل مجرد ایله معلوم اولمق محالدر یا عجبا عبد مخلوق

ایمان فطری اولدی نتکم
حق جل وتعالی بیوردی
وأقم وجهك للدین حنیفا
فطرة الله التی فطر الناس
علیها لا تبدیل لخلق الله
ذلك الدین القیم ولکن
اکثر الناس لا یعلمون
وحضرت رسول الثقلین
علیه الصلوة والسلام
بیوردی کل مولود یولد علی
فطرة الاسلام الحدیث
مذهب صحیح بو در بالاده
ذکر اولنان اقواله
صاحبلری نور بصیرت ایله
صدرلری منشرح اولیوب
حوصله لری ضیق اولدیغی
ایچون تأویله تصدی

کندونفسنی کنهیله ادراك ایتمکده عاجز وقاصر و برمخلوقك
کنهنی بیلمك محال اولدیغی وقتده خلاق عالم و معبود ابدی
وازلی صفات کبریا ایله ازلا موصوف اولان رب العالمینك حقیقة
ازلیه سنی بیلمك نوجهله ممکن اولور حال بوکه افضل الانبیا
وقاب قوسین او ادنی مقامنك صاحبی علیه افضل الصلوة
والتسلیم سبحانك ماعرفناك حق معرفتك بیورمشلر آنك
ایچون امام حجة الاسلام وامام الحرمین وطائفهٔ صوفیه دن
برنفر کمسه لر محالدر دیمشلر ابو بکر الصدیق رضی الله عنه
سبحان من لم یجعل لخلقه سبیلا الی معرفته الا بالعجز بیورمشلر
یعنی منزهدر اول الله تعالی که قوللری ایچون کندو معرفتنه
طریق قیلمدی الا انجق معرفتدن عجز ایله طریق قیلدی یعنی
هر کس حقیقتنی بیلمکدن عاجز و قاصر و متحیردر وینه
بیورمشلردر که العجز عن درك الادراك ادراك یعنی بیلمکدن عاجز
اولمق بیلمکدر زیرا عاجز اولمیوب عقلیله برشی ادراك ایتسه
اول کمسه الله تعالی یی بیلمه مشدر بیلدیکی بشقه شیدر انك
ایچون حضرت علی رضی الله عنه بیورمشلر العجز عن درك
الادراك ادراك والبحث عن سر ذات الله اشراك یعنی
بیلمکدن عاجز اولمق بیلمکدر والله تعالینك ذاتی سرندن بحث
ایدوب تفتیش ایلمك شرك ایلمکدر آنك ایچون رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم بیورمشلرکه تفکروا فی آلاء الله ولا تفکروا
فی ذاته فانکم لن تقدروا یعنی سز الله تعالینك نعمتلرنده تفکر
ایدك ذاتنده ایتمك زیرا تحقیق والبته قادر اولمازسز والحاصل
کل ما خطر ببالك فالله غیر ذلك هرنه که خاطریکه خطور

ایتدیلر وبالفعل وقوعنی
محال عد ایتدیلر وعقول
قاصره لرینه تبعیت ایلیوب
آیات واحادیثی ظاهرندن
صرف ایتدیلر وکبار اصحابه
مخالفت ایتدیلر نعوذ بالله
تعالی من ذلك وبعض
عقلا دخی بو بابده اذیال
فلاسفه یه تشبث ایدوب
ظاهر شرعی ترك
ایتدیلر عقل رعین وادراك
متین ادعا ایدنلر بو بابده
عقللرك حکمی باطل
مضمحل اولوب منشابهاته
دخی حمل ایتمیوب نیجه
تأویل صورتیله انکار
ایدرلر ونو جهله بوقدر
آیات قرآنیه واحادیث
نبویه یی تمثیله حمل
طریقیله ظاهرلرندن

ایتسه الله تعالینك ذاتی وکنهی آنك غیریدر لکن شرایع
حقه ایله تهذیب نفس ایدوب کدورات بشریه دن وعوایق
جسمانیه دن مجرد اولان کامللره علی طریق الفیض معلوم
اولمق ممکندر لکن نظر وتفکر طریقیله دکل دیمش جلال دوانی
لکن بالاده ذکر اولنان بو قوله دخی منافیدر تأمل ایله ظاهر
اولور ابو حنیفه رضی الله عنه فقه اکبرده بیورر نعرف الله
حق معرفته کما وصف نفسه فی کتابه بجمیع صفاته یعنی الله تعالی
قرآن کریمنده کندی ذاتنی جمیع صفاتیله وصف ایتدیکی وجه
اوزره الله تعالی یی بیلورز ولیس یقدر احد ان یعبد الله حق
عبادته وبرکمسه الله تعالی یه لایق عبادتله عبادت ایتمکه قادر
دکلدر ولکنه یعبده بامره کما امره لکن الله تعالی امریله امر
ایتدوکی اجلدن عبادت ایدر دیو ذکر ایلدی یعنی الله تعالینك
الوهیتنه لایق عبادت ایتمکه کمسه ده قدرت یوقدر امرینه بناء
عبادت ایدر اما قرآن کریمنده کندی وارلغنی وصفات کمالیله
موصوف اولدیغنی خبر ویردیکی وجه اوزره بیلمك الله تعالی یی
لایق بیلمکدر ومعرفتك کمالی بودر * فصل * الله تعالینك
وارلغی بدیهیدر نظریمیدر اختلاف ایتدیلر امام حجة الاسلام
وامام فخر الدین عندنده بدیهیدر عاقل ترتیب مقدماته محتاج
اولمیوب اول امردن بیلور جلال دوانی واکا تابع اولنلر عندنده
نظریدر ترتیب مقدماته توقف ایدر قوه قدسیه ونفوس
زکیه صاحبی اولنلره اجلی بدیهیاتدن اولوب اول امردن بیلورلر
حضرت ابراهیم علیه السلام سلسلهٔ ممکنات وترتیب مقدمات
ایلدیکی قومی ایچوندر نتکم الله تبارك وتعالی بیورر

صرف ایدرلر حال بوکه
خلیفه وشیخ ثانی آسمان
اسلامده بدر منور اعنی
حضرت عمر رضی الله
عنه دن الیست بربکم آیت
کریمه سی سؤال اولندقده
بن حضرت رسول اکرمدن
استماع ایتدم بیورردیلرکه
الله تعالی آدمی خلق
ایلیوب ظهرندن ذریتی
اخراج ایلدی الی آخره
بویله بیورردیلر دیدی وینه
سعد بن جبیر بویله روایت
ایدر ابن عباسدن رضی الله
تعالی عنه واول دخی
حضرت سید کائنات علیه
افضل الصلوات واکمل

وتلك حجتنا آتيناها ابراهيم على قومه عقول غبيه صاحبلرينه كوره
ترتيب مقدماته توقف ايتديكى ظاهردر اكر جاهل صبت
اسلامى استماع ايدوب ترتيب مقدمه ايده جك قدر معمر اولسه
سعى ايليوب انفس وافاقه نظر ايله الله تعالينك وارلغنى بيلمسه
ياخود ترتيب مقدمه ده خطا ايدوب خلافنى انتاج ايتسه
كافردر معذور دكلدر ابو حنيفه عندنده كرك معاند اولسون
وكرك مقصر اولسون زيرا الله تعالينك ان فى خلق السموات
والارض واختلاف الليل والنهار لايات لاولى الالباب بيورديغى
معذور اولمق حقنده ظاهردر معناى شريفى تحقيق يدى قات
كوكلرى ويدى قات يرلرى هيچ يوق ايكن وار ايتمكده وكيجه
ايله كوندوز برى برى عقبنده كلوب كاه قصير وكاه طويل
اوله رق اختلاف ايتمه لرنده عاقللر ايچون علامات عظيمه لر
واردر ودليللر واردركه هر برى الله تعالينك وارلغنه وكمال
صفاتلرينه دلالت قطعيه وعقليه ايله دلالت ايدرلر وبو آيت
كريمه نك امثالى چوقدر وبر حديث شريفده وارد اولمشدر
بو آيتى تلاوت ايدوب مخلوقاتده تفكر ايلمين كسه عذاب اليمه
مستحقدر بيورمش والحاصل عذر وبهانه يوقدر واكر جاهل
صبت اسلامى استماع ايتميوب اكر نظر ايله معرفت صحيحه
تحصيل ايدرسه حقيقة مؤمن اولوب اهل جنت اولور واكر
ايماندن وكفردن بريني تحصيل ايتمزسه معذور اولوب حكما
مؤمن قيلنوب اهل جنت اولور واكر كفر ايدرسه معذور اولماز
كافر اولور اهل جهنم اولور زيرا اهليت تامه سى اولديغى
ظاهردر اكثر علما ابو حنيفه مذهبنى بويله بيان ايتديلر

التحيات دنكه آيت كريمه يي
اوله تفسير ايلمديلر
الله تعالى ظهر آدمدن
ميثاق اخذ ايليوب ذريتي
اخراج ايلدى الى آخره
وسائر احاديث شريفه
بو بابده چوقدر برى بريني
تأييد ايليوب تأويل ايدنلرك
تأويللرينى ابطال ايدر
ومكاشفة صحيحه
صاحبلرندن دخى مذهب
ابى حنيفه منقولدر
وكشفلرى موافق اولمشدر
لكن الله تعالى بر كسه يي
متحير ايتمك مراد ايندكده
انك عقلنى وجه صوابه
ارشاد ايتمز صد هزار رحمت
موافقت ابو حنيفه نك

وبعضيلر امام اعظم عندنده صبت اسلامى استماع ايتميوب كفر
وايمان ايلمين كسه معذور اولديغى كبى استماع ايليوب ترتيب
مقدماتده خطا ايدوب كافر اولان دخى معذور اولور ديديلر
الله اعلم بالصواب اشاعره عندنده صبت اسلامى استماع ايلمين
كافر دخى اولسه معذوردر واهل جنتدر وما كنا معذبين حتى
نبعث رسولا آيت كريمه سنى حجت چكديلر حنفيه جانبندن
احكام شرعيه حقنده در ايمان ومعرفت حقنده دكلدر ديو
جواب ويرديلر بو ذكر اولنان اختلافات عاقل مميز حقنده در
اما كفارك صبيانلرى كه عاقل مميز اولميانلر حقنده اختلاف
اولندى بعض اهل سنت وجمهور معتزله عندلرنده اهل جنتك
خادملريدر وبعض اهل سنت توقف ايتديلر وبعض اهل سنت
عندنده اول صبيانكه علم الهيده بالغ اولديغى تقديرجه ايمانه
كله جك ايدى اول اهل جنتدر وبالغ اولديغى تقديرجه
كافر اوله جقلرى اهل جهنمدر يا عجبا صبى اوله عاقل مميز
اولميه كفر وعصيان شاننده اولميه وبرشى ايله مأمور اولميه
نه سببدن اهل جهنم اولور وبابالرينك كفرندن اولاد
صغاره وكباره نه ضرر واردر وايمان فطريلرى اهل جنت
اولمده كفايت ايتمزمى بالغ اولديغى تقديرجه كفر ياخود
ايمان ايتمك اعتبار اولنماز زيرا بلوغه يتشمديلر وبر فعل كفر
كسب ايتمديلر ايمان فطر ايله مؤمن ايكن آخرته كتديلر حقلرنده
اختلاف ايتمك مناسب دكلدر جمله سى اهل جنتدر والله اعلم
بالصواب واليه المرجع والمآب * فصل * معلوم اولسونكه
مقلدك ايماننك صحتى حقنده اختلاف واردر ومعلوم اوله كه

روح پر فتوحنه اولسونكه
ان هذا القرآن يهدى
للتى هى اقوم سرنه مظهر
اولوب مذهبى طريق
قرآنه موافق ايدوب كبار
صحابه يه اقتدا ايليوب
هدايت خاصه ايله مؤيد
اولمشدر صد هزار حيف
اول بيچاره لركه عقل
قاصرنى ادراك فاترينه موافق
ايدوب بو مثللو ادراك
عقلدن منزه اولان طور
متعاليده كمسى اودية حيرده
وبوادئ ضلالته دوشمش
وكمسى تأويلات مزيفه
ايدوب تيه وهمده تائه وواله
اولمش وكمسى تمثيله حل
ايله طريق حاقده تجديد

مسائل اعتقادیه یی اعتقاد ایلیوب هر مسئله نك دلیلنی بیلوب
مباحثه وقتنده استدلاله قادر اولنلره مستدل دیرلر و مسائل
اعتقادیه یی اعتقاد ایدوب ودلیلنی بیلیوب مباحثه وقتنده
استدلاله قادر اولمیانلره مقلد دیرلر اهل اعتزال عندنده
وحضرت ابی الحسن الاشعرینك برقولنده مقلدك ایمانی صحیح
دكلدر ودلیللری بودركه زیرا ایمان تصدیقك اسمیدر
وتصدیق مطلق علمدن برقسمدر وتقلید علمه منافیدر زیرا
تقلید علمك عدیلیدر وعلمده یقین لازمدر تقلیدده ایسه یقین
یوقدردیدیلر وینه اهل اعتزال مذهبنده ایمانك صحتنك شرطی
هرمسئلهٔ اعتقادیهٔ ضروریه ده دلیل تفصیلی یه وترتیب مقدماته
ومجادلهٔ خصمه وشبهه لری دفعه قادر اولمقدر لكن ابوحنیفه
وسفیان الثوری وامام مالك والاوزاعی والشافعی واحمد
وعامة الفقهاء واهل الحدیث وسائر علماء اهل سنت عندنده
مقلدك ایمانی صحیح اولوب جنات عالیاتده مثاب اولور ولكن
استدلالی ترك ایتدیكیچون عاصیلردن وكناهكارلردندر
وعذابه مستحقلردر زیرا دغدغهٔ دنیاده لقلقهٔ جهالتله نازنین
عمرلرینی وسرمایهٔ عقللرینی تلف وضایع ایلین مسرفلر واحمقلر
انواع علوم دینیه ومعارف یقینیه تحصیل ایلین عقلا وفضلا
ایله هیچ برمی اولور ماالعز الا لاهل العلم عزت دكل الا انجق
اهل علم ایچوندر انهم زیرا تحقیق آنلر علی الهدی لمن استهدی
ادلاء هدایت طلب ایدنلره دلیللردر وماعداهم فاشباح مصورة
اهل علمك ماعداسی شبح مصورلردركی یعنی انسان صورتنده
شخصلردر ادراكلری یوقدر حیث لاعقل لهم ولارأی زیرا

انلرك عقل كامللری یوقدر ورأیلری دخی یوقدر ویل لهم
اللهم لاتجعلنا معهم مقلدك ایمانی صحیحدر لكن كناهكارلردر
دینلرك دلیللری بودركه زیرا ایمان تصدیقك اسمیدر تصدیق
مطلق علمك قسمندن اعمدر ایماننده وصحتنده دلیل داخل
وشرط دكلدر كیف لارسول اكرم صلی الله علیه وسلم وسائر
اصحاب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ویوم قیامته وارنجه
علما وامرا قلیج النده اسلامه كلنلرك اسلامنی قبول ایدوب
اول حالده دلیل طلب ایتمیوب اوزرلرینه اهل ایمان احكامنی
اجرا واهل اسلام معامله سی ایتدكلری مقلدك ایماننك
صحتنه ومقبولیتنه دلیل باهردر شرح مقاصدده علامهٔ ربانی
ومحقق صمدانی حضرت سعد الدین التفتازانی علیه رحمة الهادی
برقولنده اول كسه لركه مملكت اسلامیه ده ساكن اولورلر وشعائر
اسلامی مشاهده ایدرلر ومحاسن ایمانی عمل ایدرلر اوقات
خمسه ده اذان محمدی واقامت احمدی یی استماع ایدوب نماز
ادا ایدرلر مقلد دكللردر هربریسی استدلاله قادرلردر لكن
تعبیر ایده مزلر هربرینك ذهننده بردلیل واردر ولو اجمالیجه
اولسون خصوصا عجایب مخلوقات وغرایب مصنوعاتده
تفكر ایدوب ربنا ماخلقت هذا باطلا سبحانك فقنا عذاب النار
دیرلر دیو بیوردی وعلی القاری علیه رحمة الباری بوكا موافقت
ایتدی اما اول مقلدكه حق ایسه ایمان ایتدم دكل ایسه انانمم
دیه انك كافر اولدیغنده هیچ شك یوقدر زیرا انك ایمانی
واعتقادی یوقدر زیرا ایمان تصدیقك اسمیدر وتصدیقده
شك اولماز نقدر دلیله قادر اولمازسه دخی تصدیقنده شك

ایتمسك لازمدر اکر ضرورات دینیه دن اولان برمسئله ده شك
ایدرسه یاخود توقف ایدوب فی الحال برعالمه سؤال ایدوب
شکنی وتوقفنی رفع وازاله ایتمزسه ابو حنیفه رضی الله عنه
حضرتلرینك فقه اکبر آخرنده بیوردیغنه بناء کافر اولور
معذور اولماز اکر فی الحال برعالم بولمسه عند الله حق
وصواب اولانی اعتقاد ایتدم دیوب برعالم بولمغه سعی ایلیه
هیچ تأخیر ایتمیه والله اعلم * فصل * معلوم اولسونکه حقیقت
وماهیت اوچ قسمدر بری واجب الوجود بالذاتدر یعنی
وارلغی ذاتنك مقتضاسی اولوب انفکاکی محالدر وارلغنك
اولی وآخری یوقدر که انجق الله تعالی در اندن غیری ذات
واجب الوجود بالذات یوقدر بری دخی ممتنع الوجود بالذاتدر
یعنی وارلغی محالدر دائما یوقدر والله تعالینك قدرتی اکا تعلق
ایلمك محالدر حق تعالینك شریکی کبی وایکی ضدك برآنده
برمحلده جمع اولمسی کبی وسائر محاللر کبی وبری دخی ممکن
الوجوددر وارلغی ویوق اولمغی قابلدر الله تعالی بو ممکناتك
دیلدیکنی وارایدر ودیلدیکنی یوق ایدر وجمیع ممکنات صکره دن
خلق اولنمشدر انك ایچون برحالدن برحاله متبدل ومتغیر
اولورلر بو ممکنات دخی اوچ قسمدر بری مخلوق وموجود
اولمشدر کوکلر ویرلر وسائر مخلوقلر کبی وبر دخی شمدیدن
کیرو وجوده کلسه کرکدر صکره خلق اوله جقلر کبی وبری دخی
الله تعالی مراد وخلق ایتمدیکی ایچون هیچ وجوده کلمشدر
وشمدیدن کیرو بنه کلمز الله تعالینك قدرتی اکا تعلق ایتمك
ممکندر محال دکلدر لکن مراد ایتمز مثلا بردریاکه صوبی

مسك

اوثق عذری مانع دکلدر
زیرا ایتدکلری عملری دخی
اونودرلر لکن یوم قیامتده
هر کس صحائف اعماللرین
قرأت ایده جکی وقتده
معلوملری اولور ان خیرا
فخیر وان شرا فشر
هر کس مجازات اولنور
واما من اوتی کتابه بیمینه
فسوف یحاسب حسابا
یسیرا وینقلب الی اهله
مسرورا معلوم اوله که
حضرت سبحانه وتعالینك
ذات جلیله سنك ادراکی
حقنده عقلا وعلما
ومشایخ اختلاف ایلدی
جماهیر اهل الکلام امکانه
ذاهب اولوب وقوعنده
اختلاف ایتدیلر بعض

مسك وعنبر اوله وایچنده لعل وجواهر وزبرجد ویاقوت
وانجودن بالقلر اوله واوزرنده آلتوندن وکمشدن سفینه لر اوله
مثلا نیجه بیك بوکوکلر کبی کوکلر ونیجه بو یرلر کبی یرلر ونیجه
جنتلر کبی جنتلر ونیجه جهنملر کبی جهنملر وجوده کلمك
وخلق اولنمق ممکندر واکا الله تعالینك قدرتی تعلق ایتمك
ممکندر لکن مراد ایتمز وایجاد ایلمز وبو ممکنات معدومات
ایچون نفس الامرده اصلا ثبوت یوقدر معتزله نك نفس امرده
معدومات ممکنات ثابتدر دیدکلری باطلدر وممکناتك وجوده
کلنلری بونلردرکه بیان اولنور ممکن موجود اکر بالذات
متحیز ایسه جوهر دیرلر اکر جوهر ایله قائم ایسه عرض دیرلر
ومتحیز بالذات دخی هیچ قسمت قبول ایتمزسه جوهر فرد دینور
اکر منقسم اولوب یالکز طولا قسمت قبول ایدرسه خط جوهری
دیرلر واکر طولا وعرضا وعمقا قسمت قبول ایدرسه جسم
دیرلر وبو جسم دخی ایکی قسمدر اکر سهولتله تشکلات
مختلفه وصور متنوعه یی قبول ایدرسه جسم لطیف دیرلر ذی روح
اولمیان هوا کبی وذی روح اولانده شهوت وتناکح اولمازسه
ملائکه دیرلر واکر اولورسه جن دیرلر واکر جسم سهولتله
اشکال مختلفه وصور متنوعه یی قبول ایتمزسه جسم کثیف دیرلر
اکر ذی روح ونامی دکل ایسه جماد دیرلر داغلر وطاشلر ویرلر
کبی عقول ونفوس فلکیه یی انکار ایدنلره کوره کوکلر
ویلدز وشمس وقمر جمله سی جماددندر واکر نامی اولوب
ساقی وار ایسه اشجار دیرلر اکر ساقی یوق ایسه نباتات دیرلر
اکر جسم کثیف ذی روح ایسه حیوان دیرلر حیوان دخی عاقل

محققین اصلا واقع اولماز
دیدیلر وبعضیلر بو عالم
فانیده واقع اولماز لکن
نشأهٔ اخریده واقع اولور
زیرا ارواح ابداندن
مفارقت ایدوب عالم قدسده
قوت قدسیه اکتساب
ایلیوب قویه وکامله وانوار
اعلاء علیین ایله منور
اولدیغی حالده ابدانه اعاده
اولنوب بعده ادراك ایدر
علی الخصوص روضات
الجنانده وحضائر قدسده
شرف مشاهدهٔ ربانیه ایله
مشرف اولدقده قوه دراکه
ممکنه اولوب بو وجهله
ادراك ایدر دیدیلر لکن

ومتفكرايسه انسان ديرلر دكل ايسه بهايم وانعام ديرلر كرك
درياده اولسون وكرك قره ده اولسون قول صحيحده ارواح
اجسام لطيفه دندر جوهر ايله قائم اولان عرض اكر جوهر
انسز بولنمزسه كون ديرلر مكانده حصول معناسنه واكر
عدم اصلى عقيبنده ايسه كون اول واكر كون اقل مرتبه
برمكانده ايكى لحظه متقرر اولورسه سكون ديرلر واكر كون
برمكاندن برمكانه انتقال ايدرسه حركت ديرلر واكرعرض
حواس خمسهٔ ظاهره نك بريسيله معلوم اولوب اكرقوت باصره ايله
محسوس اولورسه الوان ديرلر بعضنبك عندنده لونك اصلى
ايكيدر بياض سياه معتزله عندنده اصلى بشدر بياض سياه
حمرت صفرت خضرت بعضنبك عندنده جمله الوان اصلدر
واكر عرض سامعه ايله محسوس اولورسه صوت ديرلر حرف
صوتك كيفياتيدر واكر عرض قوت ذائقه ايله محسوس اولورسه
طعوم ديرلر آجى وطاتلو وغيريلركبى واكرعرض قوت شامه ايله
محسوس اولورسه روايح ديرلر رايحهٔ طيبه ورايحهٔ كريهه كبى
واكرعرض قوت لامسه ايله محسوس اولورسه ملموسات ديرلر
خفت وثقلت وحرارت وبرودت ورطوبت ويبوست كبى واكر
عرض بدن حيوان آنسز اولميوب اول عرض زائل اولدقده
حيوانيت زائل اولورسه حيوت ديرلر واكر عرض ايله حيوان
مقاومت ايدوب عضو مخصوصده اولمازسه قدرت ديرلر واكر
عرض قلبده اولوب اكر برشيئى جذبه ميل ايدرسه ارادت
ومحبت ديرلر واكر برشيئى دفعه ميل ايتسه كراهت ديرلر
واكرعرض قلبى برشيئك وجودنى تحصيله توجه ايتمزسه

كبراء اصحاب طريقت
وعظماء ارباب حقيقتدن
اولان حجة الاسلام شيخ
امام غزالى رحمه الرب
المتعال وافاضل علمادن
امام الحرمين عليه رحمة
المعين وسائر اكابر مشايخ
صوفيه عندنده ممتنع
ومتعذردر زيرا حضرت
ذات جليله جل اسمه اسرار
اللاهوت وحقايق صفات
الذات ايله محتجبه در
وصفات الذات استار
جبروت وصفات افعال ايله
محتجبه در وصفات الافعال
اكوان ايله محتجبه در
پس امدى حضرت ذات
جليله عز اسمه غيب الغيبدر
هنوز كنه الصفات ادراكى

نفرت

نفرت ديرلر واكر عرض برشيئك اوزرينه نفى واثبات ايله
حكمى طلب ايدرسه نظر وتفكر ديرلر واكر عرض نفس
حكم اولوب نظر وتفكره توقف ايدرسه حكم نظرى ديرلر
ايتمزسه بديهى ديرلر واكر سبب موجبدن حاصل اولوب
جازم ايسه اعتقاد ديرلر واقعه مطابق ايسه اعتقاد حق
دكل ايسه اعتقاد باطل وجهل مركب ديرلر واكر حكم جازم
اولميوب راجح ايسه غالب طرفه ظن مغلوب طرفه وهم ديرلر
اكر ايكى طرفه مساوى ايسه شك ديرلر واكر حكم سبب
موجبدن حاصل اولمديسه تقليد ديرلر واكر حكم امور باطنيه دن
ايسه حكم وجدانى ديرلر اجلق وصوسزلق والم وغصه
وخوف وحزن وفرح وسرور كبى بونلر مخلوقاتك اقساميدر
جملا ذكر اولندى بصيرت كشاد اولسون ديو والسلام
فصل * معلوم اولسونكه بو كائنات وبو مخلوقات الله تعالينك
وجودينه ووحدانيتنه وسائر صفات كامله سنه حجت
ودليل وعلامات عظيمه اولديغيچون عالمين تسميه اولندى
وهر برنوع مخلوق برعالمدر بلكه بو كائناتدن برذره ودر باردن
هر برقطره نفوس صاحبى اولان اولوا الالبابه برعلامت عظمى
وبرآيت كبرادركه اندن خلاق عليم حكيم جلت عظمته
وبهرت آياته نك كمالاتنى مطالعه ايدوب جناب الله الواحد
الصمد عز شانه وجل برهانه يه تسبيحات وتقديسات وتمجيدات
وتحميدات ايدرلر آيات القرآن الكريم آيات تدوينيه اولديغى
كبى بو كائنات دخى آيات تكوينيه در وايكى قسمه منقسمه در
آيات آفاقيه وآيات انفسيه وآيات آفاقيه دخى ايكى قسمه

متعذردر وفى نفس الامر
چشم انصافله نظر اولنسه
بر مخلوقك كنهنى ادراك
ايلمك عقل ايچون محالدر
همان عقل اكوانه نظر
ايدوب معرفت صفات
الافعال واندن معرفت
صفات الذات واندن معرفت
وجود الذات تحصيل
ايلمك كمال معرفت بودر
بوندن يوقروسى مقام
حيرتدر بر حديث
شريفده اللهم زدنى فيك
تحيرا يعنى يا الله كندو ذاتك
ملاحظه سنده بكا حيرت
زياده ايله ديو وارد اولديغى
دليل الامتناعدر وبر
روايتده دخى ان الله تعالى

منقسمه در علویات وسفلیات جمله سی اوچ صنف اولوب
صنف اول علویاتدر که سموات وما فیهادر پس امدی عاقل
بو مخلوقاتك خالقی عز وجل وسائر صفاتنی معرفت تحصیلی
ایچون افلاکه نظر ایتسه عجایب ملکوت سمواتی مشاهده
ایدوب الله القیوم جل وعلانك وجودنی و وحدانیتنی وکمال
قدرتنی تصدیق ایدر زیرا بو یدی قات کوکلر بری بری
اوزرینه ترتیب اولنوب هر بریسی برجرم عظیم ومخلوق
کبیردرکه بالضرورة خالق تعالینك کمال قدرت ونهایت قوتنه
دلیل ظاهردر وجمله اوزرینه کرسی وضع اولنمش وانك
اوزرینه دخی جمله مخلوقاتك بیوکی اولان عرش عظیم ترتیب
اولنمش وهر بریسی برجرم عظیمدرکه خلاق حکیم جل شانه
هیچ یوق ایکن خلق و ایجاد ایلیوب کندو وارلغنه ووحدانیتنه
وکمال صفاتلرینه دلیل قیلمشدر وآسمان دنیایی نیجه یلدزلر
ایله مزین ایلیوب کیجه لرده یریوزینه چراغ نور اینلر ایله
ضیاویروب انلر ایله مسافرلر یول بولورلر علی الخصوص
انفجار فجر صادقدنصکره جمله جهانه خدمتکار تعیین
اولنان نیر اعظم اولان شمس جانب مشرقدن طلوع ایدوب
تدریج ایله ارتفاع ایلیوب جمله جهان ظلمتده ایکن غایتده
روشن وپرنور اولور وقت زوالده غایت ارتفاعی تمام
اولوب تدریج ایله انحطاطه شروع ایلیوب برلحظه ده
غروب ایدر بوکائنات خلق اولنوب خراب اولنجیه دك
بو منوال اوزره هریوم برکره طلوع وبرکره غروب
ایدوب نظام واحد اوزره اولور پس امدی بو شمس علی

الاستقلال

تحقیق الله تبارك وتعالی احتجب عن البصائر بصیرتلرندن محتجب ومختفی اولدی کما احتجب عن الابصار بصرلردن کبی مستتر اولدیغی تحقیق وان الملأ الاعلی یطلبونه ملائکه قدسیه بیلمك استرلر هو یطلبونه انتم سز بیلك کما تطلبونه دیکلرکبی وحضرت ابی تراب علی رضی الله تعالی عنه بیوردیلرکه ان العقل لاقامة رسم العبودیة تحقیق عبودیتی عقل اسم بخشه اقامت ایچوندر بو بیت لادراك الذات بو بیت دکلدر ادراکی ایچون وحضرت امام شافعی

الاستقلال برآیت کبری درکه حق تعالینك وجودینه ووحدانیتنه
وسائر کمال صفاتلرینه دلالت عقلیهٔ قطعیه ایله دلالت ایدر
وغروب ایتدکدنصکره خلق بالکلیه ظلماتده قالمسون ایچون
شمسه خلیفه نصب اولنان قمر منیر طلوع ایلیوب جهانه
نور ایله خدمت ایدر ناس معامله لرنده تعیین ایتدکلری وقتلری
وحج موسمی معلوم اولسون وسنین وشهور عددی
معلوم اولسون ایچون قمر کاه هلال اولوب غره اولور
وکاه بدر اولوب وسط الشهر اولور وکاه منسلخ اولوب
آخر الشهر اولور جهانك اولندن آخرینه وارنجه بو منوال
اوزره طلوع وغروب ایتدیکی الله القدیم القیوم جل شانه نك
وجودنه ووحدانیتنه وصفات کامله سنه دلالت عقلیهٔ قطعیه ایله
دلالت ایدر برآیت کبری در وسائر نیرات سماویه
وعلایم علویه نقدر وار ایسه مثلا رعد وبرق وشهاب کبی
هر بریسی حق تعالینك قدرتنه وسائر صفاتلرینه دلالت
ایدیجی آیتلردر ودخی عاقل زمینه نظر ایتسه احوال عجیبه
وکیفیات غریبه مشاهده ایدر وتدبیرات بدیعه وتصرفات
وتبدلات وتغیرات معاینه ایدوب حضرت خالق الکل جل
شانه نك کمال علم ونهایت حکمت وغایت قدرتنه ایمان ایدرلر
قیش وقتنده زمین میت کبی اولوب نبات حاصل اولماز
اول بهار اولدقده کویا زمین حیوت بولوب کونا کون چیچکلر
ونباتلر حاصل اولور اغاجلر کونا کون چیچکلر ویپراقلر ایله
مزین اولوب ونیجه درلو میوه لر حاصل اولور انسان وسائر
حیوان بونباتلر ومیوه لر ایله تعیش ایدرلر دنیانك اولندن

رحمة الله تعالی علیه بیوردیلرکه من انتهض لطلب مدبره کندونك مدبری اولان الله تعالی یی بیلك طلبی ایچون اجتهاد فان وسعی بلیغ ایلیه جك الطمان الی موجود ینتهی الیه فکره اکر عقل قاصرك فکر وادراکی قاصری موجوده منتهی اولوب خالق بلدم وبو در زعمیله مطمئن اولوب بو اعتقاده الیسه فهو مشبه اولورکه خالقی مخلوقه تشبیه ایدجیدر الله تعالی عن ذلك وان الطمان الی النفی محض وکرنفی محض

آخرینه وارنجه نظام واحد اوزره بو مثللو تصرفات عجیبه
حضرت حکیم علیم وقیوم رزاق عظمت آلاؤه وبهرت ایاته نك
وجودنه ووحدانیتنه وکمال علمنه وحکمت عجیبه سنه وقدرة
تامه سنه واراده کامله سنه ورزاق اولدیغنه دلالة عقلیه
قطعیه ایله دلالت ایدر وملاحظه ایلین لبیب عاقل جناب
القدوس عزشانه یه حد وثنا وذکر وعبادت ایدر واکر عاقل
کندو نفسنه نظر ایدوب عقلا کبی ملاحظه ایتسه کندو
خلقتنده امور بدیعه واحوال عجیبه وکیفیات غریبه مشاهده
ایلیوب کندو سنك تدبیر ایدیجی خالقی وار اولدیغنه تصدیق
ایلیوب اول خالق مدبر تعالی شانه نك کمال صنع وتمام قدرتنه
شهادت ایدر زیرا کندو سنك ماده اصلیه سی برقطره منیدن
انا رحمنه واقع اولوب رحمده حاصل اولان قان ایله ومنی ایله
مختلط اولوب برمدت اویشمش قان اولور برمدتدنصکره برقطعه
ملائمات اولور ککلر وسکرلر وطمرلر معلوم ومتعین اولور وسائر
اعضا وباش وانده اولنلر ال وایاق وذکر وفرج وغیریلر کبی
مخلقه وغیر مخلقه ایجاد اولنوب جان ویریلور بعده عالم
دنیایه طلوع ایدر کندو طبیعتنه مناسب غدا که سد ایله
برمدت تعیش ایدر عالم طفولیتده بو حال ایله اولور وبرشی ادراك
ایده مز بعده عالم صباوت حاصل اولوب حالی متبدل اولور
همان حظوظ نفسانیه سنی تحصیله سعی ایدوب هوایی اولور
وعبث نسنه لر ایله مشغول اولور برمدتدنصکره عالم شباب
عارض اولوب حالی متبدل اولور کسب معیشت وتحصیل متاع
دنیا واجرای غرض نفسانی وقوة شهوانیه سنه اتباع وسائر

احوال

وانکاره ذاهب اولوب یوق
اعتقاد ایدرسه فهو معطل
اول معطل وزندیق بعیدر
وخالق تعالی یی انکار ایدیجی
نعوذ بالله تعالی عن ذلك
وان اطمأن الی موجود
واعترف بالعجز عن ادراکه
واکر موجود واجب الوجود
اعتقاد ایلیوب
عن اسمه ادراکدن
ذات جلیله سی
عجز اعتراف ایدرسه فهو
موحد اول مؤمن موحد
اولور تعطیل وتشبیه
واشراکدن خلاص
اولشدر وصوفیه دندر شیخ
علاء الدوله رحمه الله تعالی
بیوردیکه معرفت ایکی
قسمدر بریسی عقل وفکر

احوال ایله مشغول اولور برمدتدنصکره عالم کهولت عارض
اولوب قوه شهوانیه وقوه غضبیه سنه برمقدار ضعف حاصل
اولور دنیایی اکلیوب برمقدار ساکن اولوب بعض امورنده
طرغویلغه رغبت ایدر برمدتدنصکره عالم شیخوخت
عارض اولوب وحالی متبدل اولور قوتلرینه زیاده ضعف عارض
اولوب مقدما قادر اولدیغی اموردن عاجز اولور اشلدیکی
افعال قبیحه یه نادم وپشیمان اولوب رب العالمین جل
جلاله یه عذرلر عرض ایدوب توبه واستغفار ایدر بعده
عته عارض اولور صبیلر کبی اولور ادراك وشعور قلماز وسائر
احوالده صاغ اولمق وخسته اولمق ومغموم اولمق ومسرور
اولمق کبی وبعده عالم الموت عارض اولوب عالم دنیادن
عالم آخرته بالاضطرار انتقال وارتحال ایدر ودخی داخل بدنده اولان
اشیاکه مثلا لحم وشحم وعروق واعصاب وقوه غاذیه وقوه
نامیه وقوه هاضمه کبی هر بری بدن انسانده تدبیر وتصرفه آلت
اولمشدر عاقل بصیرت کوزیله کندوسنه نظر ایدوب تفکر ایتسه
کندوسنی برآیت کبرا ایلیوب رب العالمین عظمت قدرته وعمت
نعمته نك وحدانیت وفردانیتنی وغایت حکمتنی وکمال قدرتنی وسائر
صفات ذاتیه ازلیه ونعوت جبروتی اذعان وتصدیق واقرار
ایلیوب آمنت بالله تعالی دیوب اهل توحید وارباب تفریددن
اولور پس امدی مؤمن به اولان مسائل علی وجه الایجاز
التی مقامده ذکر اولنور بتوفیق الله تعالی مقام اول ایمان
بالله تعالی بیاننده اولور جیدر اولا معلوم اولسونکه ایمان
لغتده مخبرك خبرنی تصدیق واذعان وقبول ایتمکدر واول

ایله حاصل اولور بو
معرفة الاسماء والصفات
دیرلر وبریسی دخی
برحالتدرکه عارفلردن
مرتبه سنه وارد اولور هنکام
تعرفده سلطان التجلی واقع
وغلبات الکشف
اولوب اول حالده مضمحل
وسالك نفی اولور بو بر
معرفتدرکه تعبیرنده
عبارات قاصره وتلمیحندن
اشارات فاتره در بو ایکی
معرفتله عارف بالله اولور
وبو معرفت ادراك عقولدن
منزهدر وتصورلر وهمادن
معددر دیو ذکر ایلدیکی
نهایت کشف وغایت
سلوکدر بو وجهله دخی

مخبرى صادق قبلقدر مثلا بركسه سكا قائمدر ديسه سن دخى
اول كسه‌يى تكذيب ايتميوب قيامك زيده ثبوتنى قلبك ايله قبول
ايدوب قيام ايله زيده حكم ايتسك اول كسه‌يى تصديق وخبرينه
ايمان ايتمش اولورسون اما مجرد بيلوب تصديق وعقليله اذعان
وقبول ايتمسه ايمان ديمزلر ثلاثيسى علم يعلم بابندن امن يأمن امنا كلور
بعده اكرم بابنه نقل اولنوب همزهٔ ثانيه ساكنه وماقبلى مفتوح
اولمغله الفه قلب اولنوب آمن دينور امين قيلدى معناسنه در
زيرا مخبر خبر ويردكده مخاطبك تكذيبندن خوف ايدر ومخالفتندن
احتراز ايدر مخاطب مخبرى تصديق ايتدكده خوف واحتراز
ايتديكى نسنه دن امين ايتديكى ايچون مؤمن تسميه اولنور
ومفعوله كاه بالذات متعدى اولور كقوله تعالى وآمنهم من خوف
وكاه لام ايله متعدى اولور كقوله تعالى وماانت بمؤمن لنا وكاه با ايله
متعدى اولور كقوله تعالى انهم فتية امنوا بربهم وزدناهم هدى
وايمانك لغت معناسندن فارسيجه كرويدن ايله تعبير اولنور
دخى اسلام لغتده استسلام وتسليم معناسنه دركه مخالفت
ايتميوب انقياد ايتمكدر تكلم اسلم زيد لربه دينور زيد ربسنه
انقياد ايتدى معناسنه غالبا لام ايله صله لنور كقوله تعالى
اذ قال له ربه اسلم قال اسلمت لرب العالمين اما شريعت
مطهره ده ايمان واسلام بردر هر بر مؤمن مسلمدر هر بر مسلم
مؤمندر والحاصل برى برندن منفك اولماز معناسى جمهور
علما عندندن وشيخ العلماء تقى الدين بركوى عليهم رحمة العزيز
القوى عندنده نبى مختار اولان حضرت رسول كائنات عليه
وعلى آله افضل التحيات واكمل التسليمات حضرتلرينك الله

الاحد عز شانه وجل برهانه ولا اله غيره جانب اقدسندن
تبليغ ايلديكى احكام الهيه‌يى كماهى قلب ايله تصديق واذعان
وقبول ايدوب بلا ريب ولا تردد لسان ايله اعتراف واقرار
ايتمكدر وبعض محققين عندنده وحضرت شيخ منصور
ماتريدى وشيخ اشعريدن دخى نقل اولنور كه ايمان انجق
تصديق واذعان ايتمكدر اما اقرار عالم دنياده اهل ايمان
معامله سى اولمغله كه تزوج وتزويج ايتمك وقتلدن خلاص اولمق
وسلام ويرمك ومؤمنلر محله سنده ساكن اولمق ومؤمن اوزرينه
شهادتى مقبول اولمق ومؤمن اسملريله ندا اولنمق واولديكى
وقتده غسل مسنون ايله غسل اولنوب اوزرينه نماز قيلنمق
وجنازه سنه تبعيت ايدوب مؤمنلر قبورينه دفن اولنمق وسائر
احكام شرعيه نك اجراسنك شرطيدر حقيقت ايماندن جزء
دكلدر مثلا بركسه تبليغ اولنان احكامى قلبيله تصديق وقبول
ايتسه اما لسانيله هيچ اقرار ايتمسه وسائر مؤمنلرك مؤمن
اولديغنى بيلوب اهل اسلام معامله سى ايتمسه لر اول كسه
عند الله تعالى مؤمندر واهل جنتدر وبو ايكى قولده نظرا اعمال
صالحه كرك فرض اولسون وكرك واجب وكرك سائر نوافل
شرعيه اولسون حقيقت ايماندن خارجدر مثلا بركسه قلبيله
تصديق ولسانيله اقرار ايتسه اما هيچ فرضدن ويا واجبدن
برينى عمل ايتمسه فرضلرى وواجبلرى انكار ايتمكسزين اول
كسه مؤمندر واهل جنتدر لكن فاسق وظالمدر وعذاب الهيه
مستحقدر ودخى احكام الهيه نك عددى زياده ونقصان
قبول ايتمديكى اجلدن ايمان زياده ونقصان قبول ايتمز

دینور واما ایمانك كمالنه نظر ایله اهل ایمان انده متفا وتدر
اعمال صالحه ده متفاوت اولدقلری اجلدن زیرا انبیاء عظام
ورسل كرام علیهم الصلوة والسلام حضرتلرینك ایمانلرینك كمالیله
سائر اهل ایمانك ایمانلرینك كمالی بر دكلدر نتكم بر حدیث شریفده
اكر ابو بكرك ایمانیله سائر اهل ایمانك ایمانی وزن اولنسه ایدی
ابو بكرك ایمانی راجح واغر اولوردی بیور مشدر علم الیقین
عین الیقین كبی دكلدر وبو ایكیسی حق الیقین كبی دكلدر
ودخی ایمان صحیح ومقبول وشرعا معتبر اولمغه شرطلر واردر
بری دوام وثباتدر زیرا بر مؤمن ایمانده دوامه نیت ایتمیوب
برمدتدنصكره كافر اولمق مراد ایتسه همان فی الحال كافر
اولوب تصدیق واقرار لغو اولوب ایمانی باطل اولور وكفر
حكمیله كافر اولور حفظ الله تعالی المؤمنین عن هذه البلیة
وبریسی دخی جزم وحكمدر زیرا مؤمن ضروریات دینیه دن
اولان بر مسئله ده شك وتردد ایتسه قلبنده كی تصدیق زائل
اولوب دائرهٔ ایماندن خارج اولور جهل سببیله بریسی دخی
اعتقاد اهل سنت وجماعت اعلی الله تعالی كلمتهم الی قیامة
الساعة اعتقادنه مطابق اولمقدر كه نفس الامره موافق اوله
زیرا بر مؤمن اعتقادنی اهل سنت اعتقادنه تطبیق ایتمسه
مذهب حقدن خارج اولور دائرهٔ كفره بالغ اولورسه بلاریب
كافر اولور واكر فرقهٔ ضاله نك بریسنه موافق اولورسه انلردن
اولور واكر خالی الذهن ایسه ینه كافردر جهالت سببیله
وبریسی دخی خوف ایله رجا اراسنده اولمقدر زیرا بر مؤمن
كوكلر ویرلر طاقت كتورمیجك قهار جبار شدید العقاب

واذ قال ابراهیم لابیه آزر
اتتخذ اصناما آلهة انی
اریك وقومك فی ضلال مبین
وبر محلده واذكر فی الكتاب
ابراهیم انه كان صدیقا نبیا
اذ قال لابیه یا ابت لم تعبد
ما لا یسمع ولا یبصر ولا یغنی
عنك شیئا وبر محلده دخی
ماهذه التماثیل التی انتم لها
عاكفون وغیر مواضع
متعدده ده ذكر اولنور
وحضرت ابراهیم علیه
السلامك منعی وتوحید
حقه دعوت ایتدوككی
مشركلرك كوجنه كلوب
دیكی بزه اعلام ایله دیدیلر
حق سبحانه وتعالی حضرت
خلیله علیه السلامه عجب

عزیز ذو انتقام اولان الله تعالینك عقاب وعذابندن خوف
ایتمسه ده امین اولسه مؤمن دكلدر فرعون ونمرود كبی كافرلردندر
واكر ارحم الراحمین واكرم الاكرمین رحمن رحیم رؤف عفو
غفور غفار ستار اولان الله تعالی وتبارك نك رحمتندن
وفضل كرمندن جمله مخلوقات رجا وطمع مأمول ایدوب رحمت
بی نهایه ونعمت بی غایه سنه نائل اولور ایكن وسكسان یللق
كافرك كفرنی بر شهادت سببیله عفو ولطف وكرم ایدر ایكن
اول كمسه امیدن قطع ایدوب مأیوس اولسه همان ابلیس كبی
كافر اولوب تصدیق واقراری لغو وباطل اولور ربنا ارحمنا
واغفرلنا فی الدنیا والآخرة پس امدی الله تعالینك عقاب
وعذابندن خوف ورحمت وفضل وكرمنی رجا وطمع ایتمك فرض
اولدی سیئاتی حسناتندن چوق اولورسه خوفی غالب اوله
واكر برابر اولورسه خوف ایله رجا برابر اوله واكر حسناتی چوق
اولورسه رجاسی غالب اوله امن وامان بولنجیه دك اللهم ربنا
آمنا مما نخاف وبریسی دخی روح غرغره یه بالغ اولمدن ایمان
ایتمك زیرا غرغره وقتنده امور آخرت مشاهده اولنور وكافرلر
دخی ایمان ایدر اما مقبول دكلدر زیرا ایمان غیبی وبرهانیدر
شهودی وعیانی دكلدر كشف ومشاهده دنصكره ایمان
نفع ویرمز وبریسی دخی كونش مغربدن طلوع ایتمدن اول
اولمقدر زیرا مغربدن طلوع ایتدكده باب توبه مسدود اولوب
بر كمسه نك ایمان وتوبه سی مقبول اولماز وبریسی دخی
ضرورتسز قصد ایله علامت تكذیب واماره كفر والفاظ كفر
صادر اولمق زیرا بر مؤمن مثلا ضرورتسز زنار شد ایتسه یاخود

عقلیه تعلیم ایلدیكه آنك
ایله وحدانیتنی اظهار
واوصاف امكاندن
حق تعالی تقدیس ایلیه
نتكیم حق تعالی بیورر
وكذلك نری ابراهیم ملكوت
السموات والارض ولیكون
من الموقنین بعده مشركلرك
شركا اعتقاد ایلدیكی
آلهه سفلیه دن رغبتلرینی
ومحبتلرینی اسقاط ایچون
واشراق ممكنات اولان
كوكبلری وشمس وقمر
اجرام نورانیه ومكانلری
مرتفع اولمغله بیله انلرده
دخی الوهیت انجق الله
واحددر وتبدل وتغیر آنك
حقنده محالدر وهر شیئكه

شبقه ویا کافره مخصوص برثوب کیسه ویاخود صلیبه واصنامه
تعظیم ایتسه ویاخود کوزل ایلدك دیسه ویاخود شرعا واجب
التعظیم ولازم التوقیر والتکریم اولان اشیای مبارکه نك بریسنی
تحقیر ایتسه مثلا برعالمی ویا طالب علمی هجو واستهزا ایتسه
یاخود کتب اسلامیه دن بریسنی تحقیر ایتسه والحاصل
تحقیری واجب اولانی تعظیم وتعظیمی واجب اولانی تحقیر
ایتسه همان دائرهٔ ایماندن خارج اولوب دین اسلام دشمنی
اولان کافرلردن اولور وبریسی دخی اعتقادی شریعهٔ غرا
وملت بیضادن اخذ ایتمك اکر شریعتدن اخذ اولنمسه اول
اعتقاده اعتبار اولنماز پس امدی برعاقلده بو شرطلر ایله
ایمان صحیح حاصل اولسه اول کمسه حقا مؤمندر وکندوسی
دخی مؤمنم حقا دیه ان شاء الله دیمیه مکر تبرك ایچون یاخود
عاقبة الامر وخاتمة العمر معلوم اولمدیغیچون اوله یاخود ایمانك
منافیاتی چوق اولدیغیچون مشیت ربانیه یه تفویض مراد ایلیه
ایماننده شکی اولمقسزین ودخی بو ایمانك فائده سی ایکی
نوعدر دنیویسی عالم دنیاده قتل وجزیه دن واسیر اولمقدن
وحقارتدن خلاص بولوب احکام اسلام اوزرینه اجرا اولنور
مثلا مؤمنلر مملکتنده ساکن اولمق ومؤمنلر اسمار یله تسمیه اولنمق
ومؤمنات تزوج ایتمك ومؤمنلر اوزرینه مقبول الشهاده اولمق
وخلفنده نماز قلنمق وعزت اسلامیه ایله عزیز وشرافت ایمان
ایله شریف اولمق واولدکده غسل مسنون ایله غسل اولنمق
وکفن مسنون ایله مکفون اولمق واوزرینه صلوة الجنازه قلنمق
ومؤمنلر مقابرنه دفن اولنمق وسؤال قبرده جوابه موفق اولمق

وسائر

متبدل ومتغیر اولور اول
مخلوق وعاجزدر همان
صراط مستقیم ونهج قویم
توحید وایمان اولدیغی
اثبات ایچون شریعه اچیده
برکوکب که زهره یاخود
مشتری اوله ظاهر اولدی
وحضرت ابراهیم علیه
السلام انی کوروب علوجه
الفرض وخصمك زعمنه
کوره نظر ایله شو ربعدر
دیدی قال الله تعالی فلما جن
علیه اللیل رأی کوکبا قال
هذا ربی خصمك
دعوای باطلنی شهیرا
حضرت ابراهیم علیه
السلام غائب اولنلری سوسم
دیدی قال الله تعالی فلما افل

وسائر احکام جزئیه لر کبی وفائدهٔ اخرویه سی میدان عرصاتده
کافرلر ایله بیله حشر اولمیوب اهل ایمان ایله جمع اولمق
ومخلد فی النار اولمقدن خلاص اولمق وجنات عالیاتده سعادت
ابدیه ونعمت سرمدیه یه ظفر بولمق ومشاهدهٔ ربانیه ایله
مشرف اولوب رضوان اکبر ایله سلطان اولمق ودخی علماء
حدیث عندنده وامام شافعیدن وامام مالکدن دخی منقولدر
رحمهما الله تعالی ایمان قلبیله تصدیق ولسان ایله اقرار
وارکان ایله عملدر لکن اعمال صالحه ایمانك کمالینك شرطیدر
وحقیقت ایماندن جزء دکلدر مثلا برکمسه احکام تبلیغیه یی
تصدیق واقرار ایلسه وفرائض وواجبات وسنت مؤکده لر ایله
وسائر قربات شرعیه ایله عمل ایتسه انك ایمانی درجهٔ کماله
بالغ اولوب مؤمن کامل اولور واما تصدیق واقرار ایلیوب اعمال
صالحه ده قصور ایتسه ایمان واسلامدن چقمز لکن ایمان درجهٔ
کمالدن ساقطدر وکندوسی مؤمندر اما کامل دکلدر بو کا مذهب
سلف صالحین ومحدثین تسمیه اولنور رضی الله تعالی عنهم وبو ایمان
کاملك فائده سی سرعتله دعاسی مستجاب اولمق وقلبنده
لذت علمیه وحلاوت عملیه حاصل وفراست صاحبی اولمق
وعلی وجه الکرامة النده خوارق عاده صادره اولمق وحسن خاتمه
وایمان کامل منجی ایله ختم اولمق وقبری روح وریحان وجنت نعیم
اولمق وقبردن صحراء عرصاته براقه بنوب ظل عرشده ولواء الحمد
تحتنده نبیلر وصدیقلر وشهیدلر وصالحلر ایله حشر اولوب
قتی چوق اهل عصاته شفاعت مقبوله ایلمك جنت عدنه داخل
اولوب اعلی مقامه وملك کبیره مالك اولمق ووصال دائم شرفیله

قال لا احب الآفلین زیرا
بر حالدن برحاله انتقال ایتمك
دلیل امکاندر الوهیته
منافیدر بعده کوکبلردن
زیاده نورانی وپرتولی اولان
قمر طلوع ایدرکن
حضرت ابراهیم علیه
السلام کوردی بوخصمك
زعمنه نظر ایله شو ربعدر
دیدی قال الله تعالی فلما رأی
القمر بازغا قال هذا ربی
چون غائب اولدی اظهار
حق واثبات وحدانیت
ایتمکده استعانت ایلیوب
وتوحید ربوبیت حاصل
وارشاد ایله الهیة
توفیق بیان وآلهة
اولدیغی عبادت ایلیوب
باطله

مشرف اولمق اللهم اجعلنا منهم اما اهل اعتزالك مذهبنده
اعمال صالحه حقیقت ایماندن جزء اصلیدرکه مادۀ ایمان
اوج اجزادن مرکب اولور قلبله تصدیق ولسان ایله
اقرار واعمال صالحه در کیمده که بو اوچی جمع اولسه مؤمن
اولور اکر بریسی اولمسه ایماندن چقار بر جزئی یاخود ایکی
جزئی باقی اولمغله کافر اولمیوب ایمان ایله کفر اراسنده قالور
وکا فاسق دیرلر وجهنمده مخلد اولور دیرلر ومذهب خوارج
بودرکه اعمال صالحه مادۀ ایماندن جزء اصلی اولوب اکر عمل
اولمسه ایمان یوق اولور دیرلر بو اجلدن مرتکب کبیره ویاخود
صغیره کافر اولور دیرلر* فائده* احکام تبلیغه که قرآن عظیم
وحدیث شریفدن برقسمی اعتقادیاتدرکه اصول اجمالیسی
التی نوع اولور الهیات وملکیات وتنزیلیات ونبویات وتقدیریات
واخرویاتکه علامات الساعة واحوال البرزخ بیاننده اولان
احکام انده داخل اعتبار اولنور نتکم احوال دار العقاب ودار
الثواب داخل اعتبار اولندیغی کبی بو احکام اعتقاده متعلقدر
ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه مذهبنده دین اسلام وملت بیضا
تسمیه اولنور جمیع انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام آنده
متفقلردر زیرا دین بردر ونسخ وتبدیلدن منزهدر وبوکا متعلق
مذاهب متعدده واردر مذهب اهل سنتدن ماعداسی باطلدر
واهل سنت ایکی فرقه اولمشدر ماتریدیه واشاعره وبو ایکی
فرقه هدایت اوزره در ودخی برقسمی عملیاتدرکه فرض واجب
سنت مستحب مندوب مباح مکروه حرام بیاننده اولوجیدر
بونلره احکام ثمانیه دینور عاقل وبالغ اولنلرك افعالی بونلردن

خالی

شرکا اتخاذ ایتمك وانلری
ارباب اعتقاد ایلمك عین
ضلالت وسمت طغیان
وطریق فسق وغایت
عصیان اولدیغنی بیان
ایچون اکر ربم بکا هدایت
ایتمسه ضالین دن اولوردم
دیدی قال الله تعالی فلما افل
قال لئن لم یهدنی ربی
لاکونن من القوم الضالین
بعده قمردن زیاده نورانی
اولان شمس طلوع ایتدکده
حضرت ابراهیم علیه
السلام آنی کوروب بنه
خصمك دعوای باطلنی
تقریر وبطلاننی اظهار
قطع بقیله شو ربدر
وجمله دن بیوکدر دیدی

خالی دکلدر بونلره شریعت تسمیه اولنور انبیا علیهم السلام
شریعتنده موافق دکللردر بعضیسی بعضیسنك شریعتنی
نسخ ایتمشدر انواع اجمالیسی اوچدر عبادات ومعاملات
وعقوبات بونده مذاهب کلیه دورتده قرار بولمشدر ابو حنیفه
امام اعظم امام مالك امام شافعی امام احمد بن حنبل مذهبلریدر
جمله سی هدایت اوزره در ودخی برقسمی احوال قلوبه متعلقه
احکامدرکه اخلاق حمیده واخلاق ذمیمه بیاننده اولوجیدر
علم الاخلاق وعلم احوال القلوب وعلم تصوف تسمیه اولنور
وطب روحانیده دینور قوت القلوب ومدخل واحیاء علوم الدین
وطریقت محمدیه آدلو کتابلرده بیان اولنور وبرقسمی عبرته متعلقه
اولان احکامدرکه امم سالفه نك احوالی بیاننده اولوجیدر
عبرت ایچون وسائلره جواب ایچوندر وبرقسمی دخی قصص
انبیا علیهم السلام بیاننده اولوجیدر حضرت رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلمك مبارك خاطر شریفنی تسلیه ایچون
وسائلره جواب ایچوندر وبرقسمی دخی موعظۀ حسنه درکه
باقیات صالحات وانواع قربات تحصیلنه ترغیب وذنوب
ومعاصینك کبیر وصغیرندن زجر وعذابدن ترهیب ایچوندر
وبرقسمی دخی نصایح شریفه درکه اعمال صالحه واخلاق
جمیله وامور حسنه واحوال شریفه نك دوامنی وزیاده سنی مراد
ایتمك* تنبیه* بو احکام تبلیغیه نك کلیسنده کاهیجه دین
اسلام دینور وملت حنفیه وسمحۀ سهله دینور وشریعت غراء محمدیه
وشرع شریفده دینور وبعض محققلر دین وملت وشرع
وشریعت بردر احکام تبلیغیه نك اعتقادیه وعملیه سنك اسمیدر

چون اولدخی غائب اولدی
بعده ندا ایدوب ای قوم
سز اشراك ایتدیککز
اجرام محدثه دن بن بریئم
دیدی مآلی بودرکه چون
کوکب وقمر وشمس اجرام
علویه ونورانیه اولمغله بیله
انلرده دخی الوهیت یوقدر
قانده قالدی اجسام
سفلیه که بنه کندولر
اللریله وضع ایلدیلر قال
الله تعالی فلما رأی الشمس
بازغة قال هذا ربی هذا اکبر فلما
افلت قال یاقوم انی بریء
مما تشرکون تغیرات ایله
استدلال ایلدی سفلیات
وعلویاتك حدوثنی اثبات
ایلدی بعده کندونك

دیدیلر دین ایله شریعتی فرق ایتمدیلر اما ایمان احکام تبلیغیه نك
جمیعسنی اعتقادیه وعملیه وسائر قسملرینی قلبله تصدیق که
حق تعالی طرفندن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم تبلیغ ایلدیکنی
وجمله سنك صدق اولدیغنی اینانوب لسان ایله اقرار ایتمکدر
تفصیلا معلوم اولانی تفصیلا واجمالا معلوم اولانی اجمالا
تصدیق ایدرسه ایمان تفصیلی دینور اکر تفصیلا بیلیوب
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم الله تبارك وتعالی
جانبندن هرنه تبلیغ ایتدیسه اینانورم حقدر وصادقدر دیرسه
ایمان اجمالی دینور ومؤمن اولمقده کافیدر تأمل اولنه الله تعالی
اعلم بحقیقة الحال والیه المرجع والمآب * فصل * صفات
قدسیه نك برقسمی معنویه وبرقسمی معانیه وبرقسمی افعالیه در
وصفات معنویه التیدر بریسی وجود وار اولمق معناسنه در
الله تعالینك وجودی ازلیدر ووجودی ذاتندن منفك اولمق
محالدر زیرا واجب الوجود در بو وجود صفتنه صفت نفسیه
دینور بشنجه دخی صفات سلبیه دینور زیرا هر برینك مفهومی
سلب ونفی معناسنی متضمندر تسبیح وتقدیس کبی قدم
معناسی اولی وابتداسی اولمامق الله تعالی قدیمدر یعنی اولی
وابتداسی یوقدر وارلغی ازلیدر بو کائنات ازلده یوق ایدی
جمله سی صکره دن خلق اولندی وبونلرك یوقلغینك اولی
اولمدیغی کبی حق سبحانه وتعالینك وارلغینك اولی یوقدر
بقا معناسی آخری وانتهاسی اولمامق صکره دن یوق اولمقدن
منزهدر ویوقلق محالدر شریکی وار اولمق محال اولدیغی کبی
والحاصل حق سبحانه وتعالینك وارلغی ازلیدر ابدیدر سرمدیدر

توحیدنی وجمله ممکناتدن
تبری ایدوب توجهی الحق
حضرت واجب الوجود
الواحد القیوم خالق کل
شیء اولان الله تعالی وتبارك
ایدیکنی اظهار ایلیوب
بیوردی تکلم حق سبحانه
وتعالی حکایت بیوردر
انی وجهت وجهی للذی
فطر السموات والارض
حنیفا وما انا من المشرکین
تغیر وتبدل دلیل الحدوث
اولدیغی جمله عقلا عندنده
مسلمدر وخصمانك
دعواسنك بطلانی اوزرینه
احتجاج ایتمکده برهان
قاطع اولوب شبهه لرین حل
دفع ومشکللرین

حاشا ثم حاشا کائناتك وارلغی کبی صکره دن اولمه دکلدر
وارلغی ذات جلیله سنك صفتیدر واجب الوجود در صکره دن
یوق اولمق محالدر قیام بالذات معناسی مکانه محتاج اولمقدر
الله سبحانه وتعالی قیام بنفسه ایله موصوفدر یعنی مکانه محتاج
دکلدر زیرا احتیاجدن منزهدر بو کائناتی خلق ایتمزدن اول که
ذات جلیله سی نیجه ایسه بنه ابدا اویله در حاشا ثم حاشا مخلوقات
کبی برحالدن برحاله وبرشاندن برشانه وبرصفتدن برصفته
انتقال ایتمکدن وسائر تبدلات وتحولات وتغیراتدن منزهدر
وبونسنه لر الله الحی القیوم عز شانه وجل برهانه حقنده محالدر
وحدانیت وفردانیت معناسی ذاتنده وصفاتنده وافعالنده نظیری
وشریکی اولمامق والوهیت وصفات الهیه اکا مختصه در
آندن غیریده یوقدر واولمق دخی محالدر لا اله الا الله وحده
لا نظیر له ولا شریك له فحوای شریفیدر بو وحدت ایکی معنایی
مشتملدر بری وحدت ذاتیهٔ عامه در که ذات جلیله سی اجزادن
مرکب دکلدر کل اولمقدن منزهدر وحقنده محالدر وذات
جلیله سی برشیدن جزء دکلدر وذات شریفی برذاته قیاس اولنمقدن
بریدر الله تعالی احددر واحدی الذات بودیمك اولور والله اعلم
وبریسی وحدت وصفیهٔ خاصه در که صفات الوهیت وخواص
ربوبیت اکا مخصوصدر اویله صفات برذاتده دخی یوقدر واولمق
دخی محالدر مثلا واجب الوجود بالذات اولمق الله تعالی دن غیریده
یوقدر وانك علمی کبی علم وانك قدرتی کبی قدرت وانك حیاتی کبی
حیات وانك ارادتی کبی وسمعی وبصری وکلامی وتکوینی کبی
صفاتلر برذاتده یوقدر واولمق دخی محالدر زیرا الله تعالی یه

ومعضللرینی ایضاح
وکشف ایتمکده داخلدر
بناء علیه بو طریقله الزام
الخصم واثبات وحدة الحق
ایتدیلر قال الله تعالی
وتلك حجتنا آتیناها ابراهیم
علی قومه نرفع درجات
من نشاء ای فی العلم والحکمة
ان ربك حکیم فی رفعه
وخفضه علیم بحال من
یرفعه واستعداده له سعد
الدینك بو قولنه کوره هان
مقلد طاغلر باشنده اولان
قریه اهالیسی ودیار کفارده
متوطن اولان مؤمنلرکه
شعائر الاسلام وارکان
الدین مشاهده ایتمیوب
مجالس العلماء ومحافل

مخصوصدر دیمك اولور وجوب الوجود ومعبودیت وخالقیت
اكا مخصوص ومقصوردر آندن غیری معبود یوقدر آندن غیری
خالق یوق دیمك اولور والله تعالی واحددر وواحد الصفات
معناسی بودر كه توحید تسمیه اولنور بونی اعتقاد ایلین موحد
اولور لا اله الا الله وحده لاشریك له ولانظیر له كلمهٔ طیبه سنك
معناسی بودر والله اعلم مخالفت للحوادث معناسی مخلوقاته اصلا
مشابهتی اولمق الله سبحانه وتعالینك ذات جلیله سی بر ذاته بكزه مز
وصفات عظیمه لری بر صفاته بكزه مز اوصاف ممكنات واحوال
مخلوقاتدن منزهدر بعض معتزله نك مذهب مردودلری بودر كه
ذات جلیله سائر ذاتلر كبیدر احوال ایله ممتاز اولور كه واجبیت
حییت عالمیت قادریتدر وابو هاشم معتزلی زعم ایتدیكه
الوهیت ایله ممتاز اولور دیدیلر حق سبحانه وتعالی مخالفت
للحوادث ایله موصوفدر دیمك بو كائناتدن بر شیئه بكزه مز و بر
وصفده مشابه دكلدر دیمك اولور مثلا مكانده وجهتده وزمانده
اولمقدن منزهدر حركت وسكون آنك حقنده محالدر وصورتدنكه
مثلا بر كسه بر شیئه نظر ایتدكده آنك هیئتی نظر ایده نك ذهننده
حاصل اولور اول شیئك غیبوبتندنصكره اول كسه نك ذهننده
مستخفی اولور اكا صورت دینور الله القدوس عز شانه وجل
برهانه آندن منزهدر آنك ایچون اهل جنت مشاهده ایتدكده
بلا كیف ولا ادراك ولا ذكر مثال مشاهده ایدرلر بو شكلدن
منزهدر كه مدور یاخود مربع یاخود طویل ویا قصیر
وغیری كبی هیئت خارجیه دن منزهدر ورنكدن منزهدر بیاض
وصاری وقرمزی وغیری كبی ویاش وقوری ویومشاق وقتی

وطاتلو

الواقفین معاینه وتعلیم
العلم وتفهیم الدین محللرینه
حاضر اولنبالنلردر لكن
جمیع مقدما ذكر اولنانلر
زیرا بونلرده به خالی الذهن
تسمیه اولنوركه بونلرده
حقیقة الایمان موجود
اولمز یعنی ظاهر الحالدر
كیف لا افواه علمادن
مستفید اولوب واهل ایمان
اراسنده متداول ومتكرر
اولان شعارلری مشاهده
واستماع ایلیان كسه لردن
نوع جهله ایمان تحصیل
ایدرلر ومؤمن به اولان
عقائدی كلردن خبر آورلر
مجرد الله تعالینك وارلغنی
تصدیق ایتمك مؤمن

وطاتلو وآجی كبی نسنه لر مخلوقات صفتیدر الله سبحانه وتعالی
حقنده محالدر و بر شیئه حلول ایتمكدن وقریب و بعید اولمقدن
واتصالدن وانفصالدن وسائر ممكناتك احوالندن منزهدر جمیع
صفات كامله سی ازلیدر وابدیدر صكره دن اولمه دكلدر موجوددر
یعنی واردر یوقلق حقنده محالدر قدیمدر یعنی اولی وابتداسی
یوقدر باقیدر یعنی آخری وانتهاسی یوقدر حاشاثم حاشا فانی
دكلدر قائم بالذات یعنی مكانه وغیری نسنه یه محتاج دكلدر واحددر
یعنی ذاتنده وصفاتنده واسماسنده نظیری وشریكی وآداشی
یوقدر مخالف للحوادثدر یعنی بو كائناته متشابه دكلدر ومثلی
یوقدر لا اله الا الله وحده لاشریك له ولانظیر له بو دیمك
اولور الفضل بید الله یؤتیه من یشاء والله ذو الفضل العظیم
تحمید وتمجید صفات معانیه حضرت شیخ ابو منصور ماتریدی
مذهبنده سكزدر حیات الله تعالی حیات ایله حیدر وصفت
حقیقیهٔ موجوده در و بر نسنه یه تعلق ایتمز وحیاتك ضدی
موتدر الله الحی تعالی حقنده محالدر هو الحی الذی لا یموت علم
صفت حقیقیه در وعلمیله عالمدر ازلده جمله یه علمی تعلق ایتدی
لا یزالده بولنانلره ینه بولندقلری وقتده تعلق ایدر وازلده
بیلدیكی كبی اولور خلاف اولمق محالدر الله تعالی كندو ذات
جلیله سنی بیلور وصفت علیاسنی واسماء حسناسنی بیلور وجمیع
مخلوقاتی تفصیلا بیلوب یرلرده اولنلری وكوكلرده اولنلری
وعرش عظیمده اولنلری وجنتلرده اولنلری وجهنمده اولنلری
بر بر تفصیلا بیلور دریالری قطره قطره طبراقلری ذره ذره
وقوملری دانه دانه جمله سنی بیلور وصیار واوله جقلری

اولقده كتابت ایتزم هذا
بو تصدیق رضی مخلد
حضرت علی رضی الله عنه
بیورمشلر زیرا صفات
نقصاندن تنزیه وتقدیس
ایده مزلر بلكه صفت نقصان
ایله وصفلر قده قالدی
سائر عقائدی وبالجمله
بومثللو خالی الذهن اولنلری
اهل اسلامدن عد ایتمك
الله اعلم مجرد حسن ظنه
مبنیدر بو خصه بونلرده
ایمان اجمال بولق محاله
قریبدر زیرا جهل مطلق
ضمننده تصدیق نه طریقله
بولنور زیرا ایمان اجمالیك
زیاده ادنی مرتبه سی الله

واولیه جقنری ومحال اولنلری بیلور انسانك ایتدیکی عملرینی شرنی
وخیرنی بیلور جزئیات مادیه یی بیلور فلاسفه نك جزئیات
مادیه یی کلیا بیلور دیدکلری باطلدر وکفردر وعلمك ضدی
جهلدر الله تعالی حقنده محالدر وکلیاتی بیلور علام الغیوبدر
وعالم السر والخفیات در سمع صفت حقیقیه در سمع صفتیله
ایشیدر و بوصفت لایزالده اصواته تعلق ایدر عرش عظیمده
اولان ملائکه نك تسبیحلرینی وسائر ذکرلرینی ایشیدر
وکوکلرده اولان ملائکه نك تسبیحلرینی وذکرلرینی ایشیدر ویر
یوزنده اولان آوازلری وصوتلری ایشیدر یدی قات یرالتنده
یوروین قرنجه نك ایاغی شمته سنی ایشیدر قره کوکیجه ده
اغاجلردن دوکیلن یپراقلرك صداسنی ایشیدر ندکلو یاب یاب
سویله سك الله السمیع عز اسمه آنی ایشیدر سمع صفتنك ضدی
صممدر الله تعالی حقنده محالدر بصر صفت حقیقیه در لایزالده
الوانه واضواء اشکاله تعلق ایدر الله سبحانه وتعالی جمله
مخلوقاتی کورر وبرشی اکا کزلو دکلدر برکسه یدی قات
یرالتنده برکاه ایتسه حق تعالی انی هم بیلور وهم کورر وهم
سوزنی ایشیدر برسیاه ذره قره کوکیجه ده درین قویو ایچینه
دوشسه الله تعالی انی کورر جنتده اولنلری وجهنمده
اولنلری کورر بصرك ضدی عمی در الله السمیع البصیر عز شانه
حقنده محالدر ارادت صفت حقیقیه در ازلده تعلق ایتدیکی
جمیع ممکناته که لایزالده وجوده کله جکلری وجوده تخصیص
ووجوده کلمیه جکلری عدمه تخصیص ایدر بعضیلر عندنده لایزالده
تعلق ایدر وقت حدوثنده وجودی ترجیح ایدر و وقت عدمده

تعالی یه واندن کلن نسنه لره
ایناندم ورسول الله ه والك
کتوردیکی نسنه لره ایناندم
کلامنی قلبیله تصدیق
وقبوله دیرلر بوطائفه ایسه کلام
عزلرنده بو مثلاو
قلبلرینه کلمشدر وبیلمزلر
وهر بریسی نیچه درلو
مشغله ایله قلبلری مشغولدر
حاللرین بیلن بیلور اکا
ضرورات دینیه انی سائر اهل
دیرلر که ملل دخی بیله مثلا خمر
شرع محمدیه ده حرام
اولدیغنی یهود ونصاری
دخی بیلورلر فرائض
متواتره لرکه بش وقت نماز
وحج وزکات وسائر

عدمی ترجیح ایدر حق تعالی مراد ایتدیکنی یارادر هر نسنه که
اولور آنك ارادتیله در اراده سندن خارج نسنه اولماز وجوده
کلنلرك وجودنی دیله مشدر وجوده کلمینلرك کلمه مسنی دیلمشدر
اهل خیرك خیرنی واهل شرك شرنی دیلمشدر اهل اعتزالك
شری مراد ایتمز دیدکلری باطلدر الله تعالی خیری دیلر وسور
وراضی اولور و یارادر وشری دیلر و یارادر لکن سومز وراضی اولماز
برذره حرکت ایده مز الله تعالی دیلمینجه وکافرك کفرنی وفاسقك
فسقنی بیلور ودیلر وخلق ایدر لکن محبت ایتمز وراضی اولماز
غضب ایدر وعقوبت ایدر وصالحك صلاحنی بیلور ودیلر
وخلق ایدر ومحبت ایدر وراضی اولور سبحان من لایجری فی ملکه
الا ما یشاء ارادت صفتنك ضدی اضطرار وجبر واکراهدر
الله تعالی حقنده محالدر قدرت صفت حقیقیه در اکثر محققین
عندنده لایزالده ممکناته تعلق ایدر حدوثلری وقتنده وجوده
کله جکلری وجوده تقریب وعدمه کیده جکلری عدمه تقریب
ایدر الله تعالی قادر در جمیع ممکنات آنك قدرتنده برابر در
هیچ برشی اکا کوج کلمز نیچه بوکوکلرکبی کوکلر ویرلرکبی
یرلر برذره ایله قدرتنده برابردر طاغلره وطاشلره جان ویرمکه
وسویلتمکه قادردر وکوکلری اشاغی ویرلری یوقاری ایتمکه
قادردر برکسه یی برلحظه ده یدی قات کوکلره وعرش عظیمه
وجنات عالیاته کوتروب کتورمکه قادردر دریالری هوایوزینه
اقتمغه ومسك وعنبر ایتمکه والتوندن وزبرجددن موجلر خلق
ایتمکه قادردر ویوجه طاغلری هوایوزنده قوشلر کبی اوچورمغه
واوجرکن توز ایتمکه قادردر وجمله موتاری برلحظه ده

ضروریات کبی که حقنده
شك وتردد اولندیغی قبول
ایتمز اما سائر تکلیف که
صلوة الجنازه وصلوة
العیدین وسائر فروض
کفایه وواجبات وسنت
مؤکده کبی که اهل اسلامك
نیچه لری بیلمز انجق تفاصیل
ملت حنیفهٔ سمحهٔ سهله
ومباحث شریعت بیضاء
تقیه یه عارف وعالم اولنلر
بیلور انلره ده دقایق حکمیه
شرعیه وحقایق مأموربها
دینیه شرعیاتك الزام الهی
اولنلرینه شرعیه نسبیه
وتکلیف فعلنده فضیلت
اولنور ترکی لابأس اولان نوافل

دیرلتمکه وکیرو اولدرمکه وکیرو دیرلتمکه قادردر وآتشی
صوغوق ایدب قارلری صیجق ایتمکه قادردر الله تعالینك
قدرتنه برشی ثقیل وبیوك وز حمتلی کلمز قدرتنك ضدی عجزدر
الله تعالی حقنده محالدر له الخلق والامر تکوین صفت حقیقیه
در اکثر محققین عندنده لایزالده ممکناتك ماهیتلرینه تعلق ایدر
حدوثلری وقتنده ممکناتده تأثیر ایدوب بالفعل وجود ویرر
الله تعالی یرادیجیدر آندن غیری یرادیجی یوقدر وجمله کائناتی
یوق ایکن وار ایلین بالذات اودر واسطه سز خالقدر فلاسفه نك
واسطه اثبات ایتدکلری باطلدر وشرکدر وحق تعالی خلاق
علیمدر وانسانك وسائر حیوانك ایشلرینی وحرکتلرینی
وسکناتلرینی وخیرلرینی وشرلرینی وفائده لرینی وضررلرینی یرادن
الله تعالیدر کشینك قلبنه کله نی یرادن اودر هرکس کندی
فعلنك خالقیدر دیمك معتزله مذهبیدر باطلدر مجوس ملتنه
موافق براعتقاددر العیاذ بالله تعالی هرنسنه که موجود اولور
انی یرادن حق تعالیدر یرادیجی اولمق الله تعالی حقنده محالدر
وهو الخلاق العلیم کلام صفت حقیقیه در لایزالده الفاظ قرأن
معانیٔ قرأنه موافق ترتیبه تعلق ایدر الله متکلمدر سویلر
کوکدن نازل اولان کتابلر آنك کلامیدر وحضرت رسول
اکرم صلی الله علیه وسلمه لیلهٔ معراجده واسطه سز سویلنشدر
وحضرت موسی علیه السلامه طور طاغنده واسطه سز
سویلنشدر بوسکز صفات علیایه معانیهٔ حقیقیه وصفات ثبوتیه
وذاتیه دینور حضرت شیخ ابو الحسن الاشعری مذهبنده سمع
وبصر علمده داخل وتکوین قدرتده داخل اولوب صفات

شرعیه یی عبث کندویه
اوراد ایدنسه التزام
عبادت تسمیه اولنور لکن
سنن مؤکده التزام قسمنده
مندرجه در زیرا ترکنده
بأس شدید وحرمان
شفاعت وعتاب واردر
اللهم اجعلنا من العاملین
بسنة حبیبك بحرمة طه
ویسین عقل ملاحظه
ایدوب اکر وجود ذاتنه
لازم وعدم محالدر دیو
حکم ایدرسه اکا واجب
الوجود دینلور واکر
بو حکم ذاتندن نشأت
ایدرسه واجب بالغیردر
اکر وجود وعدم اوذاتك
حقنده مساوی ایسه ممکن

ثبوتیه بش اولور جمهور اشاعره عندنده سمع وبصر علمده
داخل دکلدر لکن تکوین قدرتده داخل اولوب صفات
حقیقیه یدی اولور اکثر معتزله بو صفاتلری انکار ایتدیلر معلوم
اولسونکه صفات معنویه مجرد اعتباریهٔ عقلیه اولدیغیچون
قدیم دینلمز اما صفات ثبوتیه فی نفس الامر صفات حقیقیهٔ
موجوده اولدیغیچون قدیم دینور الله تبارك وتعالینك ذات
جلیله سی صفات ثبوتیه سیله قدیملردر وابدیلردر ماتریدیه مذهبنده
برذات جلیله وسکز صفات حقیقیه طقوز قدیم اولور شیخ
اشعرینك عندنده برذات جلیله وبش صفات حقیقیه التی قدیم اولور
وجمهور اشاعره عندنده برذات جلیله ویدی صفات حقیقیه سکز
قدیم اولور بونلردن ماعدا قدیم یوقدر والحاصل ذات قدیم بردر
بونلر صفاتلردر ذاتدن منفك اولمق محالدر اهل اعتزالك تعدد
قدما لازم کلور دیدکلری مجرد هذیاندر زیرا بونلر ذوات قدیمهٔ
متغایره دکللردر برذات قدیمه در وانك صفات ثبوتیه سی که
ذاتدن منفك اولمسی محالدر بووجهله محذور لازم کلمز
مقام معلومدر وحق ظاهردر دشمن کلامی باطل وعداوتی
بیمعنادر بو محلده انلری رد ایله مشغول اولمیوب مفصلاتده
مقام تحقیق اولنمشدر * ودخی بو صفات ثبوتیه یه لازمهٔ
اعتباریه دینور حیاته لازم کلن حی اولمق حییت وکونه حیا ایله ده
تعبیر اولنور معناده فرق یوقدر علمه عالم اولمق یا عالمیت یا کونه
عالما لازم کلور ماعداسی بوکا قیاس اولنه پس امدی ماتریدیه
عندنده مجموع صفات یکرمی ایکی اولدی وجود قدم بقا قیام
بنفسه وحدانیت مخالفت للحوادث وسکزی ثبوتیه حیات علم سمع

دینلور واکر وجودی
محال ایسه ممتنع دینور
بالذات ایسه بالذات بالغیر
ایسه بالغیر دینور نقدر
انواع واصناف
بعض حده ذکر
تقسیمه علی منحصره
اولنیوب اقسام لکن
اولدی ایسه ده
جنس عالی ومتوسطنجنده
داخل ومندرج اولدیغی
کافی ووافیدر زیرا
بو مختصرك علی وجه
التحقیق تفصیله وعلی
قصد التدقیق بیانه تحملی
بوقدر حضرت واجب
الوجود جلیل الشان
وعظیم البرهان عز شانك
جمیع عوالمده تصرفاتی

بصر ارادت قدرت کلام تکوین وسکز دخی بونلرك لازمی
کونه حیا کونه علیما کونه سمیعا کونه بصیرا کونه مریدا کونه
قدیرا کونه متکلما شیخ اشعری عندنده اون التی اولور سمع
ایله بصر علمده داخل کونه سمیعا کونه بصیرا کونه علیماده
داخل اولور وتکوین قدرتده داخل کونه مکونا کونه قدیراده
داخل اولور وجمهور اشاعره عندنده یکرمیدر زیرا تکوین
قدرتده داخل کونه مکونا کونه قدیراده داخل اولور دیدیلر
تأمل اولنه * معلوم اوله که صفات ثبوتیه اولان تکوینه لازم
کلن خلق وایجاد وانواعنه که حق تعالینك تکوینی تعلق
ایلیوب مخلوقلری ایجاد ایتمسنه صفت فعلیه دینور انواعی تخلیق
ترزیق احیا اماته تضییق توسیع افنا ابقا وغیریلر کبی بونلرك
جملهسی صفت تکوینه راجعدر قدیم وحادث دینلمز زیرا صفات
اعتباریه در پس امدی حق تعالی اشیایی ایجاد ایدر بوکائناتی
یوق ایکن ایجاد وموجود قیلدیغی کبی یاخود اشیایی برزماندن
برزمانه نقل ایدر مخلوقاتی مثلا برنسنهدن برنسنهیه نقل کبی
یاخود برمکاندن برمکانه نقل ایدر مثلا انسانی وسائر حیوانی
دنیادن آخرته نقل کبی یاخود برحالدن برحاله نقل ایدر مثلا
انسانی حیات حالندن ممات حالنه نقل کبی یاخود وار ایکن
یوق ایدر زمان سابقده موجود اولوب شمدیکی زمانده یوق
اولنلر کبی وعقلایه حیرت وعجز ویره جك نسنهلر خلق ایدر
مثلا دیکنلو اغاجدن کول خلق ایدر وسکدن عسل خلق
ایدر ومیتدن حی وحیدن میت خلق ایدر برقطره منیدن عاقل
وکامل انسان خلق ایدر ومؤمن بلندن کافر وکافر بلندن

مؤمن

مؤمن خلق ایدر وبردانهدن یدی سنبله وهر برسنبلهدن یوز دانه
خلق ایدر وبرقوری اغاجه صوویروب آندن نیجه یپراق
ومبارك قوقولی چیچکلر والوان لذیذ وکوناکون میوهلر
خلق ایدر ویاش یشل اغاجدن آتش خلق ایدر ونجس ایله
قان اراسندن خالص سود خلق ایدر وبردریاده اوزری
آجی وایچی طاتلو صو خلق ایدر وقامش ایچندهشکر
خلق ایدر ونیجه دورلو صورتلو حیوانلر خلق ایدر کمی ایکی ایاغیله
یورر وکمی درت ایاغیله یورر وکمی دخی زیاده ایله یورر وکمی
ایاقسز قرنی اوزرینه یورر وکمی قنادیله اوچر ودخی نیجه
عجایب وغرایب خلق ایدر که عاقللر حیران اولور وحکمتنی
ادراك ایتمکدن عاجز اولور والله تعالینك هر ایشنده
مصلحتلر وفائدهلر واردر حاشا ثم حاشا فائدهسز نسنه خلق
ایتمکدن منزهدر مثلا یلانده برضرر وار ایسه نیجه دورلو
فائدهلر واردر که عقل آنی ادراکدن قاصردر ودخی الله
تعالی ظلم ایتمکدن منزهدر زیرا ظلمك معناسی غیرینك ملکنده
بلا اذن تصرف ایلمکدر وجمله ملك الله تعالینکدر اندن غیری
مالك یوقدر یاخود برشیئی محلنك غیری محله وضع وتعیین
ایتمکدر بومعنا دخی الله تعالی حقنده محالدر زیرا علیم وحکیمدر
هرنسنهیی حکمتله ایشلر هرنسنهیی برمحله تعیین ایلسه اول
محل اونسنهیه قیاس ایله سائر محللردن اعلی وانسب واحسندر
زیرا حکمت الهیه ایله تعیین اولنمشدر یاخود تعذیب الحیوان
بلا فائدة معناسنهدر بومعنا دخی الله الحکیم العلیم تنزه شانه حقنده
محالدر زیرا هرایشی فائده ومصلحت وحکمت ایله ایشلر ودخی

اما بر حديث شريفكه القرآن كلام الله تعالى غير مخلوق
ومن قال انه مخلوق فهو كافر بالله العظيم بويله روايت اولنور
صحتى تسليم اولنسه مراد كلام ذاتئ ازلى قديمدر قرآنى
كلام الله ايله وصفلمق مراد كلام ازلى اولديغنه شاهددر
بو تقديرجه كفر اولديغنده اشتباه يوقدر زيرا صفات الوهيتك
جمله سى قديمدر ازليدر ابديدر حاشا ثم حاشا كراميه
طائفه سى كبى بر صفتك حدوثنى تجويز ايلمك ذات قدسيهٔ
جليله يه محل حوادث اولمغى تجويز وشاننده تبدل وتغيرى جائز
كورمك اولور تعالى الله عن ذلك علوا كبيرا وبو كلام
لفظى تلاوت ايدنلر ايله قائم اولور اول ذات جليلهٔ بيچون ايله
قائم اولان انجق كلام ازلئ ذاتيدر حرف وصوت ولفظ
وحركات وسكنات وسائر لوازم اصواتدن منزهدر كتب
منزله الله تعالى يه اضافت اولنور وانك كلاميدر دينور
مخلوق تصنيفى دكل معناسنه وكلام ازلى ذاته اضافت اولنور الله
تعالينك صفت ذاتيهٔ ازليه سى ديمك معناسنه ودخى صفات
الهيه نك كنهى ادراك اولنمق محالدر بر عاقل كامل نقدر جد
وسعى ايدوب ادراك ايتمك مراد ايتسه انك عقلى درجهٔ فهمدن
ساقط اولوب عاجز ومتحير اولور وسعيك فائده سندن خائب
وخاسر اولور هذا والله عنده علم الغيب لا يعلمه الا هو فائدهٔ
جليله * معلوم اولسونكه وعد يعنى اعمال صالحه وسائر حسنه لر
حقنده اجر جزيل وثواب جميل خبر ويرمكده بالاتفاق خلف
يوقدر اما وعيدكه اعمال سيئه حقنده عقاب اليم وعذاب
عظيم خبر ويرمكده خلفك جوازى حقنده اختلاف اولندى

الله تعالينك هر ايشى بالاتفاق كوزلدر حاشا ثم حاشا
قبيح ومناسبتسز نسنه ايتمكدن منزهدر * تنبيه * الله تعالى
حيات ذاتيهٔ ازليه ايله حيدر وعلم ذاتئ ازلى ايله عليمدر وسمع
ذاتئ ازلى ايله سميعدر وبصر ذاتئ ازلى ايله بصيردر وارادت
ذاتيهٔ ازليه ايله مريددر وشائيدر وقدرت ذاتيهٔ ازليه ايله
قديردر وتكوين ذاتئ ازلى ايله مكوندر وكلام ذاتئ ازلى
ايله متكلمدر حق تعالينك ارادتى علمنه موافق تعلق ايدر
واكا موافق عقيبنده قدرت تعلق ايدر بلا مهلة واكا موافق
عقيبنده بلا مهلة تكوين تعلق ايدر فى الحال مراد حاصل
اولور نتكم حق تبارك وتعالى بيورر انما امرنا لشئ اذا اردناه
ان نقول له كن فيكون يعنى بز الله عظيم الشان بر شيئك
وجودنى مراد ايتديكمز وقتده انجق امريمز اول ديمكدر
فى الحال عقيبنده بلا مهلة ارادهٔ عليه يه موافق موجود اولور
بعضيلر ديديلركه حق تعالى بر شيئى خلق ايدركن اكا اول ديو
خطاب ايدر عادت خلاقيه بويله جارى اولمشدر ديديلر
وبعضيلر دخى اول خطابى سرعت ايجاددن كنايه در يوخسه
اول ديو خطاب ايتمز ديديلر هذا وانما العلم عند الله عز وجل
ودخى كلام ازلئ ذاتى حرف وصوت وحركات وسكنات ايله
دكلدر وبو كلام ازلينك لازمى كلام لفظى كه وحى وتنزيل
اولنمشدر ولغات مختلفه ايله تلاوت اولنور واصوات وحروف
ايله تعليم وتعلم اولنور انك مخلوق اولديغنده اختلاف وتوقف
اولنمق لايقدر ومذهب صحيح ومختار بودر نتكم علامهٔ ثانى
سعد الدين التفتازانى وملا خيالى چلبى بويله تحقيق ايتديلر

بعض علما رحمهم الله تعالى وعيدنده خلف ايتمك جائز در
ديديلر تفسير وسيط صاحبى امام واحدى بوكا ذاهب اولدى
وبر حديث شريف نقل ايتديلر انس بن مالك رضى الله عنه
روايتيله كه حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم من
وعده الله على عمله ثوابا فهو منجزله ومن اوعده على عمله عقابا
فهو بالخيار بيوردى يعنى حق تعالى بر مؤمنك عملى اوزرينه
ثواب وعد ايلسه اعطا ايدر حاشا ثم حاشا خلف ايتمز اما
بر مؤمنك عمل قبيحنه عقاب وعيد اينسه الله تعالى مخيردر
ديلرسه عدليله عقاب ايدر وديلرسه فضليله عفو ومغفرت ايدر
ديمك اولور زيرا وعيدنده خلفى عين مغفرت وعين عفودر
ديديلر ويحيى بن معاذ رحمهما الله تعالى بو مذهبه اشارت ايلدى
ديدى الوعد والوعيد حق فالوعد حق لعاد على الله اذ ضمن
لهم انهم اذا فعلوا ذلك ان يعطيهم كذا ومن اولى بالوفاء من الله
لهم والوعيد حقه اذا قال لا تفعلوا كذا فاعذبكم ففعلوا ان شاء
عفا وان شاء اخذ لانه حقه واولاهما العفو والكرم لانه عفو غفور
رحيم انتهى كلامه يعنى وعد ووعيد حقدر ووعد عبادك الله
تعالى اوزرنده حقيدر زيرا الله تعالى مؤمن قوللرينه عمل صالح
ايتدكده ثواب ويرمكه ضامن اولمشدر الله تعاليدن زياده وعده
وفا ايدر كيمسه يوقدر وعد نه بناء البته اعطا ايدر ووعيد
حق تعالينك قوللرينه يعنى مؤمنلر اوزرنده حقيدر زيرا شو مثللو
سيئاتى ارتكاب ايتمك ديمشدر انلر سيئاتى ارتكاب ايتسه‌لر
ديلرسه عفو ايدر وديلرسه عقاب ايدركه زيرا حقيدر اولاسى
عفو وكرمدر زيرا عفو رحيم ديمك اولور وعلماء محققين

وعيدده خلف متصور دكلدر زيرا تبديل القول لازم كلور بو
ايسه محالدر زيرا حق تعالى ما يبدل القول لدى يعنى حضرت
عاليهٔ معنويه مده قول وكلام تبديل اولنماز ديو بيوردى
ديديلر آيات الوعيد انشاء التهديد ايله تأويل ياخود عمومات
الوعيددن دلائل مفصله ايله مذنب مغفورى تخصيص ياخود
آيات الوعيد موعد به اولان عقابك استحقاقنه حمل اولنور
بو تقديرجه بالفعل وقوعى مراد اولنماز خلف لازم كلمز نتكم
ومن قتل مؤمنا متعمدا فجزاؤه جهنم خالدا فيها آيت كريمه سنده
بوكا اشارت واردر ديديلر * تذييل * الله سبحانه وتعالينك
اوزرينه هيچ برنسنه لازم وواجب دكلدر اهل طاعتك
طاعتلرى مقابله سنده ثواب ويرمك انك فضل واحسانيدر
حاشا وكلا طاعتلرينه عوض دكلدر كيف برساعتك
نعمتنه بيك يللق عبادت عوض اولماز زيرا طاعت الله
تعالينك خلقيله وتوفيقيله در برلحظه نعمتك شكرى اصلا
ادا اولنماز واهل عصيانه عقاب عدليله در زيرا برنسنه اكا
واجب دكلدر وجمله اشيا انك ملكيدر نيجه مراد اينسه اويله
تصرف ايدر اهل ايمانى جنته ادخال واهل كفرى ابدى جهنمه
ادخال انك وعدى ووعيديدر بوكا بناء ادخال ايدرسه يوقسه
حاشا وكلا اوزرينه واجب اولمق طريقيله دكلدر ودخى
حق تعالى حمد وشكره وسائر عبادات واطاعاته بالذات للذات
مستحقدر حميد ومحموددر كرك حمد ايتسونلر وكرك ايتمسونلر
منتفع اولمقدن ومتضرر اولمقدن منزهدر جميع كمالات
ربانيه سى وصفات صمدانيه سى ازليات وابدياتدر زياده

وياخود نقصان او لمقدن منزهدر ودخی حق تعالی قوللرينه
طاقتی قدرايله امر ونهی ايتمشدر طاقتدن خارج تكليف ايتمشدر
عاقل و بالغ اولانلردن تكليف وامر ونهی ساقط اولماز * فصل
معلوم اولسونكه حق سبحانه وتعاليلنك اسماء حسناسی واردر
وانلر ايله دعا ايتمكی امر ايلدی قرآن كريمنده ولله الاسماء
الحسنى فادعوه بها ديو بيوردی يعنی الله تعالی ايچون اسماء
حسنی واردر جناب حضرت الله تعالی درگاه اقدسنه انلر
ايله دعا ايديكوز ديمك اولور تمهيد مقدمه دعا لغتده عبادت
معناسنه در نتكم حضرت سيد كائنات عليه الصلوة والسلام
برحديث شريفده الدعاء هو العبادة ديو بيوردی دعا عبادتدر
ديمك اولور ونمازه لغتده دعا ديمك بوندن مأخوذدر اما دعا
شريعت مصطفويه ده حق سبحانه وتعالی يه تضرع ايله
بلوارب مراد طلب ايتمكدر ودعانك فضائلی چوقدر حضرت
سيد احمد الحامدين ومحمد المحمودين عليه الصلوة والسلام
بيوردیلر كه ليس شئ اكرم على الله من الدعاء يعنی
حق تبارك وتعالی عندنده دعادن زياده مكرم وسوكلو نسنه
يوقدر معناسنی مفيددر وبرحديث شريفده من لم يسئل الله
يغضب عليه برروايتده من لم يدع الله يغضب عليه بو ايكی
حديث شريف هر كيمكه جناب حضرت مجيب الدعوات
وقاضی الحاجات اولان رب الارض والسموا تدن سلامة
الدارين وسعادة الكونين وسائر مراد خير طلب ايتمسه
وهر كيمكه حق تعالی يه دعا اوقومبه حق تعالی اكا غضب
وخشم ايدر مفهوم منيفنی متضمندر وبرحديث شريفده

لا تعجزوا فی الدعاء فانه لن يهلك مع الدعاء احد يعنی دعا
ايتمكده عاجز اولميكوز زيرا تحقيق اول كمسه هلاك اولماز
دعا ايله وبرحديث شريفده الدعاء سلاح المؤمن وعماد الدين
ونور السموات والارض يعنی دعا مؤمن اولان كمسه نك
سلاحيدر ودين اسلامك طيا غيدر وسموات ايله ارضك نوری
وچراغيدر وبرحديث شريفده لا ينفع حذر من قدر والدعاء
ينفع مما نزل ومما لم ينزل ما نزل يكشفه وما لم ينزل ينجيه يعنی
الله تعاليلنك تقديرندن صاقنمق فائده ويرمز اما دعا نازل اولمش
واولممش بلايی ومصيبتی دفع وفائده ويرر نازل وواقع اولمش
مصيبتی كشف ودفع ايدر وهنوز نازل اولميني دفع ايدر
ديمك معناسنی افاده ايدر والله القيوم عز شانه وجل برهانه قرآن
عظيم وكتاب حكيمنده وقال ربكم ادعونی استجب لكم
بيورر يعنی ای قوللر ربكز بيورديكه سز بكا دعا ايديكز بن سزه
استجابت ايده رم واهل تفسير وقال ربكم ادعونی استجب
لكم ان الذين يستكبرون عن عبادتی سيدخلون جهنم داخرين
نظم جليلنده بيورديلر بونده دعادن مراد عبادتدر بوندن
معلوم اولديكه دعا اوقمق عبادتدر نماز قلمق اوروج طوتمق
عبادت اولديغی كبی بو آيت كريمه نك معنای شريفی ای قوللر
ربكز بيورديكه سز بكا دعا ايديكز بن سزه استجابت ايدرم
تحقيق اول كمسه لر كه بكا عبادت ايتمكدن استكبار ايدرلر آنلر
آخرتده ذليل وخور وحقير اولوب جهنمه داخل اولورلر ودخی
دعانك فضيلتی حقنده نيچه آيت كريمه لر وحديث شريفلر
واردر وبالجمله اطباق انبياء كرام ورسل عظام عليهم

الصلوة والسلام واتفاق اوليا وصالحين واجماع علماء راسخين
واطلاع حكماء متبحرين وسائر عقلاء اولى الالباب بونك اوزرينه
دركه حضرت حكيم مطلق وقيوم خلاق عزت كمالات صفاته
وبهرت سبحات آياته دعايى دفع مضرت وجلب منفعت ايچون
سبب ايلمشدر عاقل اولان دعانك فائده سنى انكار ايتمز مكر كيم
كافر اوله نعوذ بالله تعالى * اكر سؤال اولنورسه كه
حق تعالى هر اولوب اوله جغى بيلور وتقدير ايلمشدر دعا
اوقومنك نه فائده سى اولور * جواب بونلردر كه اودر اكرچه
حق تعالى هر نسنه يى تقدير ايلمشدر اما هر نسنه ايچون
نيچه سببلر قلمشدر وهر شيئ سببلرينه بغلمشدر مثلا يغمورى
نبات بتمسنه وآتشى آش بشمسنه وجماعى ولد حصولنه سبب
بغلمشدر كذلك دعايى مصلحت بتمسنه سبب ايلمشدر
انك ايچون انبياء كرام عليهم الصلوة والسلام دعا ايتديلر
وحضرت رسول انس وجان ونبى آخر الزمان عليه افضل
الصلوات واكمل التسليماتدن نيچه دعالر صادر اولمشدر وامتنه
دعا اوقومغى ترغيب ايلمشدر لكن دعانك شرطلرى واردر اولكى
بودر كه اولا جميع كناهلرينه ندامت وتوبه ايليوب من بعد كناه
ايتمامكه عزيمت ونيت ايليه بويله اولنجق طيب وطاهر اولور
طاهر اولان كمسه نك دعاسى البته مقبولدر ايكنجى بودر كه
دعادن اول صدقه ويره يا خود برخير ايش ايشليه اوچنجى
بودر كه اعتقادنى محكم ايدوب دعايى صدق واخلاص ايله
اوقويه دردنجى بودر كه كندنده قصور تصور ايتميه همتنى
عالى ايده بشنجى بودر كه آبدست آلوب عظيم هيبتلو پادشاهلر

حضورنده

حضورنده اولور كبى ديز اوستنه اوتوروب استقبال قبله ايليه
التنجى دعانك اولنده حمد وثنا ايدوب وصلوات شريفه
كتوره وآخرنده آمين ديوب صلوات شريفه ايله ختم ايليه
يدنجى دعايى تكرار اوقويه حاصلى اوجدن اكسك اولميه
سكزنجى بر حرام نسنه ايچون ياخود حاصل اولمش نسنه ايچون
اوقوميه طقوزنجى عجله ايلميه دعا قبول اولمدى ديمه يه
واعتقادنى بوزميوب مراد حاصل اولنجه چالشه اوننجى
دعايى اوقوديغى وقتده غيرى سوز سويلميه نماز قلار كبى
سكونت وخشوع وخضوع اوزره اولوب صاغنه وصولنه
بقميه اون برنجى اغزى طاهر اوله ياعجبا لساندن كونا كون
كفريات وقبحيات وترهات وسائر غيبت ولغويات صادر اولان
كمسنه لر اغزلرينى توبه ايله پاك ايلمين حضرت الله القدوس
رب العالمين جل جلاله وعز شانه وتعاظمت آلاؤه وتباركت
اسماؤه نك اسم شريفنى نيچه ذكر ايلمكه جسارت
ايدرلر وحضرت قدسيه ده نوجهله مراد طلب ايدرلر
حال بودر كه اغنيادن بر كمسه نك حضورنه وارمق مراد ايلسه
كنديسنى تنظيف وتطهير ايليوب ولباس جديد ايله كندى يه
تزيين وكلامنى ادب ايله ادا ايدر اون ايكنجى اغزنى مسواك
ايله رائحهٔ كريهه دن تطهير ايليوب دعا اوقويه جق مكان طاهر
وتنها اوله اون اوچنجى دعايى يواشجه يواشجه يلوارى
اوقويه اكر قادر اولورسه اغليه مزار چقورى قرانكلغى
وقيامت شدتنى وجان اجيسنى ياد ايليوب وكناهلرينى فكر
ايدوب اغليه غايت جهر ايتميه وغايت اخفا ايتميه بين بين اوله

اون دردنجی دائما اوقومغه مشغول اولدقده تمامه اوقیوب
برمقدارینی ناقص برقیه اون بشنجی اولا حضرت رسول اکرم
صلی الله علیه وسلمدن منقول ویاخود سلف صالحیندن منقول
اولان دعاری اوقویه کندی یانندن قائمیه واصلی ومعناسی
بلنمیان نسنه اوقومیه مثلا آهیاشراهیا کبی که معناسی معلوم
دکلدر اون التنجی دعا اوقورکن اللرین یوقارویه قالدیروب
تمامنده اللرین یوزینه سوره علامات قبول مشایخ صالحین
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین شویله بیوررلرکه قچان دعا
اوقویان کسه دعاده ایکن یاخود دعادنصکره اختیارسز
خشوعه کلسه ویاخود اغلیوا غلیودوشسه یاخود آخسرسه
ویاخود آغرلنسه ویاخود اعضاسنه لرزه دوشسه ویادرلسه
ویااوشوسه ویاقزرسه ویاخود راحت اولوب یوك التندن
چقمش کبی خفت بولسه اول کسه نك دعاسی قبول
اولمش اولور بونك کبی حال واقع اولیجق حق سبحانه وتعالی یه
چوق شکر ایلیوب الحمد لله الذی بنعمته تتم الصالحات دیمك کرك
زیرا برحدیث شریفده بویله درکه قچان بریکز دعا
اوقوسه ده کوکلنده اجابت اکلاسه بودعایی اوقیه بیوردی
دعاسی مستجاب اولنلر عادل پادشاهلر ومظلوم اولان کسنه
فاجر وکافر اولورسه ده دعاسی رد اولنماز ومضطر اولنلر
وصالحلر ومسافرلر وافطار وقتنده صائمك دعاسی واناسنه
واتاسنه ازار واذا ایلین کسنه وباباتك دعاسی اوغلونه
علی الخصوص علیه نه اولیجق غایتله قبول اولنور هنوز توبه
ایلمش یاخود هنوز اسلامه کلمش کسنه وبرمسلمان برمسلمانه

خبری

خبری یوغیکن غائبانه دعا ایلسه البته مستجاب اولور
وبرکسه یه احسان ایلیه نك خصوصا استادلرك دعاسی
وبد دعاسی سرعتله مستجاب اولور دیمشلر وخسته اولان
کسه نك دعاسی غایت مقبول اولور دیمشلر اوقات اجابت
مبارك رجبك اولکی کیجه سی مبارك شعبانك نصفی کیجه سی
وعرفه کونی وجمعه کیجه سی وکوندوزی خصوصا که جمعه
کونده خطیب منبر اوستنده ایکی خطبه اراسنده اوتوردیغی
وقتده تانماز قلنجیه دك بعضیلر عندنده ایکندیدن غروبه
دکین غایت دعا مقبول اوله جق زماندر وهر کیجه نك ثلث
اخیری واذان واقامت اولنور ایکن خصوصا حی علی الفلاح
دیدکدنصکره مصیبتده اولان کسه ایچون دعا مستجاب اوله جق
زماندر وقتال فی سبیل الله زماننده وهر نمازك آردنجه وتلاوت
قرآندنصکره وهر سجده ده وخروس اوتدیکی زمانده وجماعت
مسلمین بریرده جمع اولدیغی زمانده ومجلس ذکرده ویغمور
یغدیغی وقتده ونمازده امام جهر ایله فاتحه اوقیوب ولا الضالین
دیدوکی زمانده وکعبهٔ مکرمه یی کوردیکی زمانده وآب زمزم
ایچدیکی زمانده اماکن الاجابة شریف مکانلرده حسن بصری
رحمه الله تعالی اهل مکه یه بررساله ارسال ایلدیکه کعبهٔ مکرمه ده
اون بش محلده دعا مستجابدر دیدی طوافده وملتزمده ومیزاب
الذهب تحتنده وبیت مکرم ایچنده وزمزم یاننده وصفاده
ومروه ده وسعی ده ومقام حنفیده وعرفاتده ومزدلفهده وجمرات
ثلث محللرنده تمام اولدی حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی
علیه وسلم مواجههٔ شریفه سنده ومسجد شریفنده وسائر معبد

مبارك و مكان شریفلرده مستجاب اولور ومعلوم اولسونكه
حق سبحانه وتعالینك اسم شریفلری چوقدر كمی عربی وكمی
فارسی وكمی عبرانی وكمی سریانی ذكر اولنور ونیچه لغتلر
واردركه معلوممز دكلدر ملائكه وجن لغتلری كبی ونیچه اسم
شریفلری واردركه كمسه یه بیلدرلممشدر لكن قول صحیحده
اسماء الهیه توقیفیه دركه شرع شریفده نمقدار معلوم
اولدیسه انلرایله دعا اولنملیدر صحیح بخاری وصحیح مسلمده
ابوهریره رضی الله عنه روایتیله كه رسول اكرم صلی الله علیه
وسلم بیوردی ان لله تسعة وتسعین اسما مائة الا واحدة من
احصاها دخل الجنة وبر روایت صحیحه ده من حفظها
دخل الجنة وارد اولمشدر یعنی الله تبارك وتعالی ایچون یوزدن
براكسك طقسان طقوز اسم شریف واردر هركیم انلری احصا
ایدرسه جنته دخول اول یاخود دخول معظم ایله داخل اولوردیمكدر
بعضیلر احصا انلری ضبط ایدوب وتعداد وحصر ومعنای
شریفلرینی بیلمك وتصدیق ایلمك وحقوقنی ادا ایلمكدر دیدیلر
لكن بعضیلر انلری حفظ ایدوب تبركا كلمه به كلمه تجوید اوزره
قراءت ایلمكدر دیدیلر و بعضیلر معناسنی دخی بیلمكدر دیدیلر
من حفظها روایتی بوكا شاهددر دیدیلر اسماء شریفه نك
صحیحنده تعیین یوقدر لكن امام ترمذی وامام بیهقی تعیین
ایتدیلر ان شاء الله تعالی ذكر اولنور لكن بعض اسماء شریفه
وارد اولدیكه ذكر اولنه جقده یوقدر نتكم قرأن كریمده
المولی النصیر الغالب القاهر القریب الرب الناصر الاعلی الاكرم
احسن الخالقین ارحم الراحمین ذی الطول ذی القوة ذی المعارج

وغیریلری

وغیریلری كبی وحدیث شریفده الحنان المنان الدائم الجمیل
والسبوح كبی وابن ماجه روایتنده بعض اسماء شریفه واردركه
روایت مشهوره ده یوقدر القائم القدیر الوتر الشدید الكافی الابد كبی
مشایخ رحمهم الله تعالی بیوردیلركه اسماء الهیه چوق ایكن
طقسان طقوز اسم شریف ذكر اولندیغنك وجهی
بودركه سائر اسم شریفلرینك معنالری بونلرده جمع اولمشدر
بونلری اوقویان كمسه جمله اسماء الهیه یی اوقومش كبی اولور
و بعضیلر بیوردیلركه بو مبارك اسملر یوز درجه در امارسول اكرم
صلی الله علیه وسلم برینی خلقه اظهار ایلمدی كندویه
مخصوص اولدیغیچون زیرا جنتك درجه لری یوزدر انلرك
اعلاسی وسیله درجه سیدركه رسول اكرم صلی الله علیه
وسلم حضرتلرینه مخصوصدر وبو اسم شریفلرك هربریسی
بردرجه یه ایرشدیرو كندی یه مخصوص اولان درجه نك اسمنی
اظهار ایلمدی غیریلری اظهار ایلدی خلق حفظ ایدوب درجه لرینه
واصل اوله لر اما مبارك اسم اعظم اعلی الله تعالی قدره وزاده
شرفا وطقسان طقوز اسماء الهیه نك ایچنده میدر دكلمیدر
اختلاف اولندی بونلرده اولمق ظن غالبدر اول مبارك اسم
شریفلر بونلردر بسم الله الرحمن الرحیم هو الله الذی لا اله الا هو
معناسی شول ذات اجل اعلای اقدسدركه اندن غیری اله یوقدر
بوراده اسم شریف همان الله عز شانه در جمیع فضلا وزمرهٔ
عرفا حقیقت الهیه ده متحیر اولدقلری كبی بو اسم جلالده دخی
متحیر اولدیلر سریانی میدر عربی میدر اسم جامدمیدر صفت
مشتقه میدر وندن مشتقدر واصلی ندر علم میدر دكل میدر اوتوزقدر

اقوال ذكر ايلديلر امام سيوطى تفسير بيضاوى حاشيه سنده بعضيلر اصلى اله در معبود يا متحير فيه يا مسكون اليه يا مفزوع يا ملتجأ اليه معناسنه در ديديلر بعضيلر اصلى ولاه در متحير فيه معناسنه در ديديلر بعضيلر اصلى لاه در ارتفاع معناسنه در ديديلر لكن مذهب مختار فضلا عندنده بودر كه عربيدر ذات واجب الوجوده مخصوص اسمدر معناسى همان ذات الله تعالى ديمكدر بر صفته دلالتى يوقدر آنكيچون بعض مشايخ اسم اعظم بودر ديمشلر حق تعاليننك هل تعلم له سميا نظم عزيزنده صاحب الكشاف اصلا وابدا الله اسميله خالق تعاليدن غيرى برشى تسميه اولنمدى ديو تفسير ايلدى وامام فخر الدين رازى موجوداتده خالق تعاليدن غيرى برشى لفظهٔ جلال ايله تسميه اولنمدى ديدى عوامك بو اسم شريفدن حصه سى خشيت وتعظيم ايله لسانلريله چوق ذكر ايلمكدر وخواصك حصه سى معناسنى تأمل ايليوب صفات الوهيت ايله موصوف ونعوت ربوبيت ايله منعوت اولان واجب الوجودك اسميدر ومعناسى انجق شو صفات عليا ايله موصوف اولان عبادته مستحقدر آندن غيرى معبود يوق ايديكنى يقينا بيلمكدر واخص خواصك حصه سى بودر كه قلبلرى ملاحظهٔ ربانيه يه مستغرق اولوب اندن ماعدايه التفات ايتمكدر خوف ورجايى انجق اكا ايلمكدر الرحمن عز اسمه رحمتدن مشتق اولوب مبالغه ايچون بنا قلنمشدر رحمت لغتده قلبك رقتنه ديرلر تفضل واحسان اقتضا ايدر بو معنالر الله تعالى حقنده محالدر قرأن عظيمده وحديث شريفده الله تعالى يه نسبت اولنان نسنه لر كه مثلا يد وجه رحمت غضب استواء العرش وغيريلر

كبى كه بونلرك لغت معنالرى الله تعالى حقنده محالدر سلف صالحين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين عندنده الله تبارك وتعالى حقنده لغت معنالرى مراد دكلدر هر برينك الوهيته لايق معناى صحيحلرى واردر حقيقتنى ينه الله تعالى بيلور اصلى معلوم قطعا كيفيتى مجهولدر ديمك اولور بو كا طريق اسلم دينور وخلف علما رحمهم الله عندنده لوازم وغايات ايله تأويل اولنور ظنا مثلا رحمته انعام واحسان لازم كلور بونك ايله تأويل ايدرلر رحمن ديمك انعام واحسان ايديجى ديمك اولور وغضب انتقام ويد قدرت ونعمت ووجه حقيقت وذات واستواء استيلاء ومحافظ ايله تأويل ايتديلر وبو كا سبيل احكم دينور امدى رحمانده اولان مبالغه عدد اعتباريله تفسير اولنور ايسه عالم دنيايه حمل اولنور يعنى دنياده مؤمنلره وكافرلره نعمت ويريجى ديمك اولور الرحيم عز شانه عالم آخرته حمل اولنور يعنى آخرتده مؤمنلره على درجاتهم نعمت ويريجى ديمك اولور واكر رحمن كيفيت اعتباريله تفسير اولنور ايسه ايكى جهانه شامل اولور ورحيمده اولان مبالغه اندن قليلدر ودنيانك نعمتلرى ايكى قسمدر حقير وعظيم ناقص وتام امادار آخرتك نعمتلرينك جمله سى حد ذاتنده تام وكاملدر صاحبنى احتياجدن منع ايدوب كفايت ايدر انكيچون دار آخرتك نعمتلرينك كلبسى عظيمدر دينور ورحمن ورحيم ايكى جهانه شامل اعتبار اولنور يا رحمانده كه مبالغه زياده ملاحظه اولنور دنيانك وآخرتك عظيم نعمتلرينى ويريجى ورحيم دنيانك وآخرتك صغير نعمتلرينى ويريجى ديمكله تفسير اولنور آخرتك

نعمتلری حد ذاتنده تام وکاملدر اماٰبری برینه نظر ایله تفاوت
کثیر واردر زیرا انبیاء کرام علیهم الصلوة والسلام ایله ولیلر
بردکلدر بونلرایله سائر اهل ایمان بردکلدر بو معنی اعتبار یله بعض
دعالرده رحمن الدنیا والآخرة و رحیمهما صادر اولمشدر
بو ایکی اسم شریفدن عاقللره حصه بودر که بالکلیه حضرت
جناب القدوسه عزشانه و جل برهانه ولااله غیره توجه تام
و توکل کامل و دنیا وآخرت امورنده اکا التجا ایلمکدر زیرا
دنیانك وآخرتك نعمتلرینی ودرجه لرینی ویرن اولدر ودخی
مؤمنلره مرحمت وشفقت ایلیوب مظلومك حقنی ظالمدن المقدر
وناس بیننده ظلمی وفتنه لری طریق احسن وسبیل انسب ایله
دفع ایلمکدر وغافل اولنلری رحمن رحیم رحمتنه نائل ایده جك
طاعاته ارشاد ایلمکدر وکندوسی قادر اولدیغجه عصیاندن
اجتناب ایلیوب اهل عصیاندن دخی عصیانی ازاله ایتمکه
سعی ایتمکدر * امدی بو ایکی اسم شریف نعمت ویریجی
معناسنجه صفت افعالدن اولور ونعمت ویرمکی اراده معناسنجه
صفت ذاتیه دن اولور اولکی ظاهردر الملك عزاسمه معناسی
اشیایی ایجاد ایتمکه قادر دیمکدر بو تقدیرجه اسماء صفاتدن اولور
قادر کبی که صفت قدرته راجعدر و بعضیلر ایجاد وابداع
واحیا واماته ایله اشیاده متصرف معناسنی ویردیلر بو تقدیرجه
اسماء افعالدن اولور خالق اسمی کبی که صفت فعلیه اولور بو اسم
شریفدن حصه بودر که عاقل یقینا بیله که حق سبحانه وتعالی
ذاتنده وصفاتنده جمیع شیلردن مستغنی وجمیع کائنات وجودلرنده
وبقالرنده انك فقراسی ومحتاجلریدر وانك حکمت قدسیه سنه

وقضاسنه

وقضاسنه مسخرلردر بویله اولدیغنی بیلوب تصدیق ایتدکده
کندوسی دخی خلقدن مستغنی اولوب همان خوف ورجاسنی
اکا ایدوب اندن غیری یه تذلل ایتمیوب هر امور دنیویه
واخرویه سنی اکا تفویض ایلمکدر زیرا جمیع کائناتده متصرف
بالذات انجق اودر وکندی قلبنی وجسدنی ایکی جهان
سعادتنده استعمال ایلمکدر القدوس عزشانه قدسدن مشتق
فعول وزننده مبالغه ایچوندر معناسی مبالغه ایله ذات جلیله سی
وصفات علیاسی عیبدن ونقصاندن وحدوثدن منزه وعقل
وخیال ایله تصور وتخیل اولنمقدن مبرا دیمك اولور اسماء تنزیهیه دندر
بو اسم شریفدن حصه بودر که عاقل یقینا بیله که کناهلردن
کندویی تطهیر ایدوب عقلنی وقلبنی امور محسوسه تصورندن
وحظوظ حیوانیه دن ولذائذ جسمانیه دن تطهیر ایلیوب علوم
نافعه ایله انواع قربات تحصیل ایدوب بالکلیه درجات تقربات
ومراتب ولایت جانبنه سعی بلیغ ایتدکدن صکره مقامات مقربین
وطبقات صدیقینه نائل اولور بعده همتنی انجق معارف الهیه یه
قصر ایدوب دائما لقاسنه شوق وهرشیده کمالنی مطالعه ایلیه
بعده جناب العزة وبحبوحة القدسه واصل اولور اللهم حققنا
مقام المحققین بحرمة سید المحققین السلام عز شانه وتبارك اسمه
معناسی نقصان صفاتلردن سالمدر یاخود ذات جلیله سی
حدوث وعیبدن وصفات علیاسی نقصاندن وافعال جمیله سی
شر محضدن سالمدر دیمك اولور واما اول شرور ومعاصی که
خلق اولنور آنلرك ضمننده خیر کلی واردر بو خیر اولمسه ایدی
اول شرور دخی زیاده اولور ایدی وفی الحقیقة مقضی ومعقول

بالذات انجق خیر در شرور قضا تحتنده بالتبع داخل اولور
بو معناجه اسماء تنزیهیه دن اولور و بعضیلر عندنده قوللری
مخوف ومهلکه لردن سالم قیلق معناسنه در بو معناجه صفات
ذاتیه یه راجع اولور یاخود جناتده مؤمنلره سلام ویریجی
معناسنه در نتکم قرآن عظیمده سلام قولا من رب رحیم
آیت کریمه سی بو معنی ایله تفسیر اولنور بو معناجه صفت کلامه راجع
اولور بو اسم مبارکدن حصه بودر که عاقل قلبنی حقد وحسد
وریا وسائر اخلاق ذمیمه دن وشرور ومعاصی قصد ایتمکدن
سالم قیلوب وجسدنی محرمات ارتکابندن وسیئات ومکروهاتدن
سالم ایلمکدر اهل اسلام اولنلره ملاقی اولدقده سلام ویرمکدر
وآنلردن مضرتی دفع ایدوب ومنفعته سوق ایلمکدر المؤمن
عزشانه وعلا معناسی انبیا علیهم السلاملری تصدیق ایدیجی
کلامیله دینورسه صفت کلامه راجعدر اکر معجزات خلق
ایتمکله دینورسه صفت فعلیه اولور بعضیلر عندنده شویله درکه
قوللر امین اولدی امن وامان یراتمق ایله ومخوف ومهلکه
وآفاتلری قوللردن دفع ایتمک سببیله بو معناجه صفت فعلیه
اولورو بعضیلر عندنده بو اسم شریفک معناسی بودرکه
یوم قیامتده خواص قوللرینی فزع اکبردن امین ایدیجی
باکلامیله که نتکم قرآن کریمده بیورمشدر الا تخافوا و لا تحزنوا
وابشروا بالجنة التی کنتم توعدون و برآیت کریمه ده ان الذین
سبقت لهم منا الحسنی اولئك عنها مبعدون لا یسمعون حسیسها
وهم فیما اشتهت انفسهم خالدون لا یحزنهم الفزع الاکبر و تتلقیهم
الملائکة هذا یومکم الذی کنتم توعدون بو صورتده صفت

کلامه راجعدر یاخود آنلرده امن وامان خلق ایدوب انلری
مطمئن ایدر بو معناجه صفت فعلیه اولور زیرا صحراء عرصاتده
متقیلر دخی ذوق وراحت ایدوب ذره قدر آنلره غبار کلمز
الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون الذین آمنوا وکانوا
یتقون لهم البشری فی الحیوة الدنیا وفی الاخرة وسائر آیت قرآنیه
واحادیث نبویه چوقدرکه جمله سی دلالت قطعیه ایله دلالت
ایدرکه اهل تقوی واهل صلاح اولنلر ایچون میدان عرصاتده
دورلو صفالر واردر وانلر نعمتلر ولذتلر وذوقلرده اولورلر
بو اسم شریفدن حصه بودرکه عاقل حقی تصدیق ایده وناس
آنك شرندن امین اوله وایماننده قوت ومتانت تحصیل ایلیه
المهیمن عزشانه معنای شریفی زیاده سیله مراقبه وحفظ
ایدیجی لکن الرقیب اسم شریفندن زیاده مبالغه لیدر
بعضیلر عندنده شاهد معناسنه در یعنی عالمدرکه علمندن
مثقال ذره خارج دکلدر بو تقدیرجه صفت علمه راجعدر
یاخود هرکسك کسب ایتدیکی عملره شاهد معناسنه در
بو معناجه صفت کلامه راجعدر و بعضیلر
عندنده امین صادق معناسنه در و بعضیلر عندنده
خلقك اعمالی وارزاقی وآجالی ایله انلرك اوزرینه قائم معناسنه در
بو صورتده صفت قدرته راجعدر بو اسم شریفدن حصه
بودرکه عاقل قلبیله مراقبه ایلیه واحوال شریفه سنی محافظه
وقلبنی ذکردن منع ایدن اموردن کندوسنی حفظ ایلیه
العزیز جل اسمه معناسی غالب دیمکدر صفت قدرته راجعدر
بعضیلر عندنده عدیم المثل معناسنه در بو صورتده تنزیهدن

اولور حصه بودر كه عاقل كندوسنى عزيز ايدوب دنيا طمعيله
ذليل ايتميه وعلوم دينيه ومعارف الهيه ايله عزيز اوله كه سائر
خلق اكا دين اسلامده محتاج اوله الجبار عز شانه مبالغه
وزننده در جبردن مشتقدر اصلندن جبر برشيئ زور ايله
اصلاحه ديرلر ايدى بعده مجرد اصلاحه اطلاق اولندى
كاهيجه حضرت على رضى الله عنه ياجابر كل كسير ومسهل
كل عسير دير ايدى اصلاح مجرد معناسنه وكاهيجه قهر
مجرد معناسنه كلور لاجبر ولا تفويض كبى وكاهيجه على طريق
المجاز مجرد علو معناسنه كلور غايتده يوكسك كه بركمسه نك
الى يتميه خرما اغاجنه نخلة جبارة دينور عالى معناسنه
بعضيلر عندنده خلقك مصلحتلرينى اصلاح ايديجى معناسنه در
بو صورتده صفت فعليه اولور وبعضيلر عندنده كندى
مرادى اوزرينه قوللرى حمل ايديجى معناسنه در بو تقديرجه
ينه صفت فعليه اولور وبعضيلر عندنده كائنلرك كيدندن وما كرلرك
مكرندن وقاصدلرك قصدندن متعالى ديمك معناسنه در
تقديس وتنزيهه راجعدر بو اسم مباركدن حصه بودر كه
عاقل كندوسنى نقائصدن اصلاح ايدوب مكارم اخلاق
وفضائل اعمالله تكميل ايليه وتقوايه ملازمت وطاعاته مداومت
ايليه ورياضات شرعيه ايله هواى نفس وشهواتنى كسر ايليه
ماسوايه التفاتدن مرتفع اولوب سكينت و وقار حليه سيله
متزين اولوب تتابع حوادث وتعاقب مصائب كندويه تأثير
ايليه بلكه دخى زياده كمالده مترقى اوله المتكبر عز شانه وجل
كبرياؤه معناسى عظمت وكبريا ايله متوحددر كه ماعداسى

انك

انك نظرنده ذره قدر يوقدر كبر صفتى انجق اكا مخصوص در
بر حديث قدسيده شويله در كه عظمت وكبريا بكا مخصوص
صفتلردر هر كيمكه بونلرده بنمله نزاع وشركت زعم ايلسه
بن انى نار جهنمه القا ايدرم وبر روايتده هلاك ايدرم
وارد اولمشدر بو اسم شريفدن حصه بودر كه عاقل شهواته
ودنيايه ميل ايتمكدن تكبر ايدوب سائر حيوانات شهواتلرينه
تابع اولدقلرى كبى وكفار متاع دنيايه شره اولدقلرى كبى
عاقل بونلره مشابهتده تعظم ايليوب غايتده اجتناب ايليه
همان نظرنده وملاحظه سنده رضاى ربانى اولوب سعادت
ابديه يه جد وسعى ايليه الخالق عز اسمه معناسى عن اصل
ومادة شيئ ايجاد ايديجى ديمك اولور خلق السموات والارض
نظمى كبى كه كاهيجه برماده دن برنسنه تكوين ايتمك معناسنه
كلور خلق الانسان من نطفة وخلق الجان من مارج من نار
نظم عزيزى كبى البارئ عز اسمه بر ؤدن مأخوذدر
لغتده برشى برنسنه دن خلاص اولمغه ديرلر على طريق
التفصى تكلم برئ فلان من مرضه فلان مرضندن برى اولدى
وبرئ المديون من دينه مديون دينندن برى اولدى دينور
خلاص اولدى معناسنه ياخود على سبيل الانشا درتكلم
برئ الله زيدا دينور بلا عيب خلق ايلدى معناسنه در
ما ترى فى خلق الرحمن من تفاوت معناسى ملحوظ اولنور
تكلم بعضيلر نظام كامله ايله خللدن برى مخلوقات خلق ايتدى
ديمكدر ديديلر المصور عز شانه كائناتك صورتلرينى ايجاد
ايديجى وهر مخلوقه برصورت خاصه ويريجى اومخلوق

غیریلردن اوصورتله متمیز اولور بواوج اسم شریفدن
حاصل معنی بودر که الله تعالی تقدیر ایدیجی وخلق ایدیجی بلامادة
یا ماده ایله وحکمت الهیه اقتضاسنجه وکلمهٔ ربانیه
استدعاسنجه بلا تفاوت ولااختلال نظام کامله ایله خلقدن بری
ایجاد ایدیجی وهر شیئك خواصنی انك اوزرینه ترتیب ایدر
وکمالی انك ایله تمام اولور صورت خاصه ویریجی وبو اوج
اسم شریف صفات افعالدندر والله اعلم بونلردن حصه بودر که
عاقل بر مخلوق کوردکده خالق تعالینك کمال قدرتنی
مطالعه ایلیه وتمام صنع وتدبیرنی تأمل ایدوب دائما ملاحظهٔ
عالم القدس ایلیه بر مرتبه ده که هرنه یه نظر ایتسه آندن اول
خالق تعالینك کمالاتنی ملاحظه ایلیه الغفار عز شانه معناسی
بالمبالغه ذنوب وسیئاتی مغفرت ایدیجی عالم دنیاده ستر
وعالم آخرتده مؤاخذه وعقوباتنی ترك ایدیجی دیمك اولور
صفت فعلیه دندر بوندن حصه بودر که عاقل مؤمن
قرنداشندن ستری واجب اولان قبیحه یی ستر ایدوب وامور
حسنه سنی اظهار ایلیه وتقصیراتلرینی ممکن اولدقجه عفو
ایدوب عذرلرینی قبول ایده صفح جمیل وانعام ایله معامله ایلیه
القهار عز اسمه بالمبالغه قهر وغلبه ایدیجی جمیع کائنات
تحت قدرتنده مقهور وحکمنه مسخر وقبضهٔ قدرتنده ذره
قدر دکلدر صفت قدرته راجعدر بوندن حصه بودر که
عاقل نفس اماره سنی قهر ایدوب نفس مطمئنه یه تابع قیله
شهواتنی کسر ایلیه الوهاب عز اسمه بلا عوض نعمتلر ویریجی
دائما اعطا ایدیجی معناسنی مفیددر صفت فعلیه اولور بوندن

حصه بودر که عاقل لطفی واحسانی حق تعالیدن انتظار
وتوقع ایده خالصا لوجهه الکریم جمیع مالملکنی طریق رضایه
صرف ایده حتی روحنی رضاسیچون بذل ایدوب بر فرددن
جزا ومکافات طلب ایتمیه الرزاق عز وجل رزقلر خلق ایدیجی
دیمکدر فی الاصل رزق کندی ایله انتفاع اولنان نسنه در کرك
مباح اولسون کرك حرام اولسون اهل اعتزال رزق ملك
معناسنه در وحرام رزق دکلدر دیدکلری فاسددر زیرا
حیوانات ایچون رزق واردر واکا مالك دکلدر وجمیع
کائنات الله تعالینك ملکیدر رزقی دکلدر وحرام اکل ایدن
مرزوق اولمامش اولور اهل اعتزالك مذهبلری متلجلج
ومذبذب اولور قنقی مسئله ده اهل سنته مخالفت ایتسه لر
کارلری کساد وربحلری ضرر اولور ربنا لاتجعلنا مع القوم
الظالمین بو مبارك اسم شریفدن حصه بودر که عاقل
انجق رزقی الله تعالیدن انتظار ایلیوب غیریدن طمع ایتمیه
زیرا رزاق الله تعالیدر وخلقك رزقنه وسیله اوله اجر جزیل
وثواب جمیله طمع ایچون الفتاح عز شانه بین العباد حکم
ایدیجی معناسنه کلور نتکم ربنا افتح بیننا وبین قومنا بالحق
نظم عزیزی حکم ایله تفسیر اولندی صفت کلامه راجعدر
بعضیلر عندنده خزائن رحمتی فتح ایدیجی دیمکدر نتکم
ما یفتح الله للناس من رحمة فلا ممسك لها نظم عزیزی بونی
مفیددر بوندن حصه بودر که فصل خصومتده عدالت ایله
حکم ایدوب مظلومك حقنی ظالمدن آلیویرمکدر ومشکلاتی
فتح ایدوب عسیرلری یسیر ایتمکدر ابواب قربات ودرجات

ولايتك فتحنه سعى ايلمكدر العليم عز شانه بالمبالغه جميع
معلوماتى على وجه التفصيل بيليجى صفت علمه را جعدر
بوندن حصه عاقل امور دينيه تحصيلنه حريص اولمقدر
لا سيما معارف الهيه تحصيلنه كه الله تعالينك ذات جليله
وصفات عليا واسماء حسنى سندن بحث ايدر و مبدأ ومعاد
احوالندن خبر ويرر وبرو جهله جاهللكه راضى اولممقدر
زيرا حمارصفتيدر القابض عزوجل قبض ايديجى يعنى بعض
قوللرينه رزقى ضيق ايديجى ياخود ممات وقتنده روحلرى
قبض ايديجى الباسط جل شانه بعض قوللرينه رزقلرينى
واسع ايديجى ياخود حشر وقتنده روحلرى جسدلرينه
نشر ايديجى بو ايكيسى صفت فعليه اولور بونلردن حصه
عاقل قبضى وبسطى الله تعاليدن بيله قبضى عدالت بيلوب
صبر ايده وبسطى فضل بياوب شكر ايده وكندى قلبنده
قبض وبسط تحصيل ايدوب اسرار الهيه يى اهل اولمياندن
قبض واهل اولانه بسط ايده الخافض عزاسمه خفض
رفعك ضديدر مثلا كفارى عقوبتله خفض ايديجى
الرافع عز شانه رفع ايديجى اهل ايمانى عزت وسعادتله
بونلردن حصه بودر كه عاقل باطلى خفض وحقى رفع ايده
اعداء دينه عداوت واهل اسلامه موالات ايليه المعز عز
شانه مراد ايتديكى قوللرينه عزت ويريجى المذل عزاسمه
بعض قوللرينه ذلت ويريجى فى الحقيقه اعزاز كشى يى مذلت
احتياجدن تخليص وشهواته تابع قيلمقدن خلاص وكندى
نفسنه غالب وامورينه مالك قيلمقدر واذلال بونلرك ضديدر

وبوندن

وبوندن حصه عاقل اهل حقى اعزاز واهل باطلى اذلال ايده
ودنياده وآخرتده مذلت وحقارت ويره جك جهالت وذنوب
كبى نسنه لردن اجتناب ايليه السميع عز وعلا اصواتى
ايشيديجى البصير عز وعلا مبصراتى كوريجى صفت
ذاتيه لردز بونلردن حصه بودركه عاقل تفكر ايده كه حق تعالى
انى كورر نه محلده ايسه ونه زمانده ايسه وسوزنى اشيدر نقدر
فسلدى ايدر ايسه ده بويله اعتقاد ايتدكده مؤدب اولوب
دائما استقامت ايليه هر كيمكه خلقدن كورمسونلر ديو
احتراز ايلديكى كناهى خالى مكانده كسه كورمز زعميله
ارتكاب ايتسه الله تعالينك نظرنى استهانت ايتمش اولور
بركسه الله تعالينك بلديكنى وكورديكنى اعتقاد ايدركن
معصيت ارتكاب ايتسه نه عجب جسارت وجرأت ايتمش اولور
واكر بيلمز وكورمز اعتقاد ايتسه نه عجب كافر اولور
رب اعوذ بك من همزات الشياطين واعوذ بك رب ان يحضرون
الحكم عز شانه حكم ايديجى قضاسنه معارض يوق حقله
باطلى فرق ايديجى بو تقديرجه صفت كلامه راجعدر ياخود
سعدايى سعادتله واشقيايى عقوبتله تمييز ايديجى ديمك اولور
بعضيلر عندنده فى الاصل حكم وحكمت منع معناسنه در بعده
علوم حكمتله تسميه اولندى صاحبنى جاهلر احوالندن
وافعالندن منع ايتديكى ايچون بو صورتده صفت علمه راجعدار
بوندن حصه بودر كه قوللر امرينه انقياد وحكمنه استسلام
وقضاسنه رضا ايليه العدل تعالى شانه بالمبالغه عدالت
ايديجى هر ايشى مصلحت وفائده ايله ايشليجى وملكنده

تصرف ایدیجی وهر شیئی محلنده وزماننده ایشلیجی دیمك
اولور بوندن وظیفه بودر که عاقل تصرفات الوهیت وتدبیرات
ربوبیتـه اعتراض ایتمیـوب هرشیئی عدالت وحکمت بیله
وکندوسی امورنده استقامت وعـدالت ایلیـه اللطیف
عزشانه لطف واحسـان ایدیجی دیمك اولور صفت فعلیه در
یاخود خفیات اموری بیلیجی دیمك اولور صفت علمه راجعدر
وظیفـهٔ عبد بودر که اهل ایمـانه لطف ورفق ایلیه الخبیر
عزاسمه بواطن اشیـایی بیلیجی خبردن مشتقـدر خفـایای
باطنه یه علم معناسنه در وظیفهٔ عاقل بواطن احوالندن تغافل
ایتمیوب ظواهر وبواطننی اصلاح ایلیه الحلیم جل شـانه
عقوبت واخذ انتقـامه عجـله ایتمیجی عجله دن تنزیه صفتیدر
وظیفهٔ عاقل کظم غیظ ایدوب نارغضبنی حلمیله اطفـا ایلیه
العظیم عزشانه مراتب عظمتك نهایتنه بالغ دیمك اولور اولکه
عقل تصوردن عاجزو بصیرت کنهنی ادراکدن قاصر اولور صفت
تنزیه اولور حصه بودر که عاقل نفسنی تحقیر ایدوب انك امرینه
انقیاد ایلیوب ورضاسنه سعی ایلیه الغفور عزاسمه بالمبالغه گناهلری
مغفرت ایدیجی الغفار ایله بونك فرقی غفار تدریجله مبالغه ایله
مغفرت ایدیجی غفور دفعهٔ جمله گناهی مغفرت ایدیجی دیمکدر
حصه معلومدر الشکور عزشانه عمل قلیل مقابلهسنده اجر جزیل
وثواب جمیل وسعادت ابدیه ویریجی یاخود اهل طاعته ثنا ایدیجی
معناسنه در صفت فعلیه یه یاخود کلامه راجعدر حصه بودر که
عاقل نعمتلر مقـابلهسنده شکر ایدوب مواجب شکره مراعات
ایلیه وناسك احسـانتی بیلوب آنلره دخی شـکر وثنـا ایلیه

ناسك

ناسك احسانـنه شـکر ایتمـین حق تعـالی یه شکر ایتمز العلی
عزاسمه فعیل وزننده علودن مأخوذدر معناسی علو مرتبهسنك
نهایتنـه بالغـدر جمله اعلالر آندن ادنی در نصیب العبـد
بودر که طاعاتده نفسنی ذلیل وحقیر ایلیه و بذل مقدور ایدوب علم
وعملده وسائر کمالاتده فائق اولوب غیرینك مرتبهلری آندن
ادنی اوله الکبیـر عزشـانه صغیرك ضدیدر یعنی قـدیمدر
واجب الوجوددر کمالات ازلیه وابدیه ایله موصوفدر جمیـع
مکونات انك ذلیللری وحقیرلریدر حصه بودر که عاقل نفسنی
علمـده وعملده تکمیله سعی ایلیوب اکابر سعـدادن اوله
حضرت عیسی علیه السلام علمیله عمل ایدنلر ملکوت سمواتده
بین الملائکه عظیم تسمیه اولنور بیورمش زهی سعادت اول
عاقله که سمواتده اسمی عظیم اوله الحفیظ عزشانه بالمبالغه
حفظ ایدیجی مخلوقاتی خللدن ونظام کاملی اختلالدن
وسمواتی سقوطدن حفظ ایدیجی معناسنه در حصه بودر که
عاقل نفسنی مضراتدن ومفاسددن وفجار ایله رفیق اولمقدن
کندوسنی حفظ ایلیـه المقیت عزشـانه قوتلری خـلق
ایدیجی صفت فعلیه در قریش لغتنده مقتـدر معناسنه دیمشلر
و بعضیلر شاهد ومطلع معناسنه در دیمشـلر صفت ذاتیه دن
اولور حصه بودر که فقرایه تصدق ایده وغافللری ارشـاد
ایلیـه وعاجزلره یاردم ایده الحسیب عزشـانه هر امورده
کفایت ایدیجی حسیب مطلق الحق اولدر زیرا هر امورده
کفایت اندن حاصل اولور بعضیلر عندنده یوم قیامتده قوللره
حساب ایدیجی معناسنه در حصه بودر که عاقل خلقك

حاجتلرینی اتمام ایلیه وکندی نفسنه محاسبه ایلیه الجلیل
عزاسمه صفات جلال ایله موصوفدر قدوس وغنی صفاتلری
کبی که صفات تنزیهیه لردر حصه بودر که عاقل کندوسنی
عقاید باطله وخیالات زائفه واخلاق ذمیمه وافعال رذیله دن
تنزیه ایلیه الکریم عزشانه طلبسز ووسیله سز عطا ایدیجی
وبعضیلر عقابده استقصا ایتمیجی معناسنه در دیمشلر وقدوس
معناسنه ده دیمشلر وظیفه بودر که عاقل بلا طلب خلقه کرم
ایلیه بخلدن اجتناب ایده مفاسد ومضراتدن احتراز ایلیه
الرقیب عزشانه حفظ ایدیجی که جمیع اشیایی مراقبه ایدر
سموات وارضده مثقال ذره علمندن خارج دکلدر وظیفه
بودر که عاقل کندی احوالنی مراقبه ایدوب آخرتده ضرر
ویره جك نسنه لردن اعراض واجتناب ایلیه المجیب عزاسمه
دعالری قبول ایدیجی ومرادلرینی قوللرینه اطفله جواب
ویریجی حصه معلومدر الواسع عزاسمه جمیع معلوماته
علمی شاملدر موجودات ومعدوماتی بیلیجیدر حصه بودر که
معارف وعلوم تحصیلنه سعی ایده لر واعمال صالحه ایله
سعادت ابدیه ده وسعت تحصیل ایده لر الحکیم عزاسمه
حکمت صاحبی علمی کامل وفعلی احسن ومحکم شیلری
خلق ایدیجی وقوللر ارا سنده حکم ایدیجی معنالرینه کلور
حصه بودر که عاقل قوه نظریه وقوه عملیه لرینی تکمیل ومحکم
ایلیه الودود عزاسمه خیرلری سویجی وخیر ایدنلره احسان
ایدیجی دیمکدر حصه بودر که عاقل کندویه قصد ایتدیکی
مؤمنلره قصد ایلیه ودائما خیره مشغول اوله المجید عزاسمه

کرمی واسع حصه معلومدر الباعث عزشانه موتالری بعث
ایدیجی ان الله یبعث من فی القبور معناسنه در یاخود پیغمبرلری
بعث ایدیجی صفت فعلیه در حصه بودر که بو معنالره
ایمان ایدوب بعده مواجب شرع شریف ایله عمل ایتمکدر
الشهید عزاسمه معناسی حاضر دیمکدر لکن عالم معناسنه
وخبیر ونظر ایدیجی معناسنه وخلقك عمللرینه شهادت ایدیجی
معناسنه وحصه معلومدر الحق عزشانه ثابت وموجود
معناسنه در حقی اظهار ایدیجی معناسنه ده کلور ایجاد ایدیجی
معناسنیده ویرمشلر حصه بودر که عاقل الله تعالی یی موجود
اعتقاد ایلیوب کائناتی مضمحل کوره کل شیء هالك الا وجهه
معناسی تأمل اولنه الوکیل عزاسمه خلقك امورینی
بتورب لوازملری تحصیل ایدیجی ویاردم ایدیجی معنالرینی
مفیددر وحصه اکا توکل ایلیه القوی عزاسمه قوت صاحبی
المتین عزاسمه شدت واستحکام صاحبی کمال قدرت مرجعیدر
الولی عزاسمه محب وناصر معناسنه در وبعضیلر خلقك امورنی
اتمام ایدیجی دیمشلر حصه معلومدر الحمید عزشانه محمود
وثنایه مستحق دیمکدر وان من شیء الا یسبح بحمده معناسی
ملاحظه اولنه بوندن حصه عاقل کندوسنی قبایحدن
تطهیر ایلیوب ممدوحلردن اوله المحصی عزشانه جمیع معلوماتی
علی حدة صایجی حصه سیئاتدن صاقنمق المبدیء عزشانه
خلق ایدیجی واظهار ایدیجی المعید عزشانه اعاده ایدیجی
المحیی عزاسمه احیا ایدیجی الممیت عزاسمه اماته ایدیجی معنالری
وحصه لر ظاهر ومعلومدر الحی عزاسمه حیات ایله موصوفدر

علم وارادت وقدرت وسائر صفات حقیقیه‌نك صحتنی افاده ایدن
صفته حیات تسمیه اولنور القیوم عزشانه معناسی بالذات قائم که
مکانه محتاج دکل ومخلوقاتی مکانلرنده ووجودلرنده قائم ایدیجی
بوایکی اسم شریفی اسم اعظمدر دیمشلر وبو اسم شریفك مفهوم
شریفی انجق حق سبحانه وتعالی یه مخصوصدر زیرا قائم بالذات
انجق اودر جمیع کائنات ومخلوقاتك وجودی ودوامی انك قدرتیله
وامساکیله در ومعناسی نعوت جلال وصفات افعالدن مرکبدر
حصه بودر که عاقل ماسوادن استغنا واغیاردن انقطاعی
مقدارنجه نصیب حاصل اولور الواجد عزاسمه طلب ایتدیکنی
بولوجی وبرشی آندن فرار واختفا ایده مز مفهوم شریفی مفیددر
الماجد عزشانه واسع الکرم وکثیر الفضل معناسنه‌در لکن المجید
بوندن مبالغه‌لیدر الواحد عزاسمه ذاتنده وصفاتنده وافعالنده
نظیری وشریکی یوقدر الاحد عزاسمه ذات جلیله سی تجزی
وانقسام قبول ایتمکدن منزهدر الصمد عزشانه معناسی حاجاتده
اکا احتیاج اولنان سید دیمکدر مهمات اموردہ کندویه احتیاج
اولنان عاقللر ایچون بو اسم شریفدن حظ وافر واردر القادر
جل شانه قدرت کامله صاحبیدر المقتدر عزاسمه قادرك مبالغه‌سیدر
المقدم عزشانه بعض کائناتی بعض کائنات اوزرینه تقدیم ایدیجی
زمانده ومکانده ورتبه‌ده وشرفده المؤخر عزشانه بحسب الحکمة
الالهیه بعض اشیایی تأخیر ایدیجیدر زمانده ومکانده ورتبه‌ده
وشرفده الاول عزشانه ازلی الوجود بلا ابتداء معناسنه الآخر عزاسمه
ابدی الوجود بلا انتهاء معناسنه الظاهر عزاسمه ایات آفاقیه ودلائل
انفسیه ایله وجودی ظاهردر الباطن عزشانه عقلك نظرندن

وتصورندن

وتصورندن حجاب کبریا ایله محتجب واشاراتدن متعالیدر
الوالی عزشانه مخلوقاتك امورینه متولی ومالکدر المتعالی عزاسمه
عظمت وعلیانك نهایتنه بالغدر البر عزشانه احسان ایدیجیدر
التواب عزاسمه طاعاتنی ملتزم اولان مذنب تائبك توبه سنی
قبول ایدوب رحمتله رجوع ایدیجی مبالغه معناسی ملحوظدر
بعضیلر عندنده مذنبلره توبه اسبابنی تیسیر وتوبه‌یه توفیق ونوم
غفلتدن تنبیه وعواقب ذلاتك عقابنه مطلع ایدیجی معناسنه‌در
لغتده توبه رجوع دیمکدر اصطلاحده الله تعالیدن خوف ایچون
معصیتنه ندامت ایدوب فی الحال ترك ایدوب قادر اولدیغی وقتده
ایتمامکه عزیمت ایلمکدر وصالحلرك توبه سی غفلتی ترك ایتمکدر
اکا اوبه دینور صلوة اوابین بوندن مأخوذدر اخشام ایله یاتسو
اراسنده قیلنان نمازك اسمیدر انه کان للاوابین غفورا
آیت کریمه سی غفلتدن توبه ایدن صالحلر حقنده‌در دیمشلر
بو اسم مبارکدن حصه بودر که عاقل توبه ایتدکده قبولنه
اعتقاد ایدوب رحمتدن مأیوس اولمیه اکا تقصیرات ایدن مجرملرك
عذرلرینی قبول ایدرسه اکا بو اسم شریفدن نصیب وافر اولور
المنتقم عزشانه اعدایه انتقام ایدیجی ومکروهات افعالی کریه
کوروب عصیان اوزرینه عقوبت ایدیجیدر حصه بودر که
عاقل نفس اماره سنه مخالفت ایدوب ریاضات شرعیه ایله
عقوبت ایلیه زیرا نفس اماره یتمش بیك شیطاندن اشددر دیمشلر
العفو عزشانه سیئاتی محو ایدیجی ومعاصیدن تجاوز ایدیجی دیمکدر
غفوردن ابلغدر زیرا غفران ستر معناسنی اشعار ایدر عفو محو
معناسنی افاده ایدر حصه معلومدر الرؤف عزشانه شدت رحمت

صاحبی دیمکدر رحیمدن ابلغدر مالك الملك جل اسمه حکمنی
وارادہ سنی ملکنده تنفیذ ایدیجی اصلا قضاسنه معارض یوقدر
جمیع کائنات حکمنه مسخرلردر ذوالجلال والاکرام عزشانه
جلالت وعظمت وشرف وکمال واکرام صاحبیدر
واکا مخصوصدر المقسط جل شانه مظلوملرك حقلرینی
ظالملردن الیویریجیدر الجامع عزشانه حقایق مختلفه یی
وامور متضاده یی فی الانفس والآفاق مجاورت وامتزاجده
جمع ایدیجی هرکیمکه علم ایله عملی وکمالات روحانیه ایله آداب
جسمانیه یی جمع ایدرسه اکا بو اسم شریفدن حصه واردر
المغنی عزاسمه ذاتنده وصفاتنده کامل وما عدادن مستغنی المغنی
عزشانه حکمت ربانیه مقتضاسنجه هرشیئك حوایجنی توفیر وتتمیم
وفضلیله اغنا ایدیجی دیمك اولور بوندن حصه بودرکه عاقل خلقدن
طمعی قطع ایده وانلردن انتظار ایتمیه همان حاجتنی الله القدوس
عزشانه یه عرض ایلیه بعض روایتده المعطی وارد اولمشدر
اعطا ایدیجی معناسنه در المانع عزاسمه ابداندن واد یاندن
هلاك ونقصان اسبابنی دفع ایدیجی فسادی وهلاکی منع ایدیجی
الضار عزشانه النافع عزاسمه ضرر ونفع شر وخیراندندر
زیرا خالق کل شیدر النور عزشانه بذاته ظاهردر وغیریلری
اظهار ایدیجیدر الهادی عزشانه صراط مستقیمه دلالت
وارشاد ایدیجی بوندن حصه بودرکه خلقی صراط مستقیمه دلالت
وحقه دعوت ایتمکدر انبیاء کرام علیهم الصلوة والسلام
وعلماء دین الاسلام علیهم رحمة الرحمن بو اسم شریفدن چوق
حصه الدیلر البدیع عزاسمه مسبوق بالمثل اولمیان شیلری

ایجاد ایدیجی یاخود لاشریك له ولا نظیر له معناسنه در الباقی
عزاسمه ابدی الوجود ودائم الذات بلا نهایة الوارث عزشانه
عباد فانی اولدقدنصکره اول باقی ملکلر فانی اولدقدنصکره
ملك بالکلیه اکا راجع دیمکدر الرشید عزشانه طریق سداد
اوزره تدبیراتنی غایاتنه سوق ایدیجی استشاره یه وارشاده محتاج
دکلدر یاخود ارشاد ایدیجی معناسنه در عاقل رشید اکا دیرلرکه
تدبیر صائب ایله مقاصد الدین وشرایف الآخرته مظفر اولوب
سائر خلقی مهما امکن سمت استقامته ارشاد ایلیه الصبور عزشانه
اهل عصیانی مؤاخذه ومذنبلری معاقبه ده استعجال ایتمیجی آخرتده
عقاب ایلمکی مشعردر اما حلیم عفوی ومغفرتی اشعار ایدر
ایکیسی ما بیننده فرق یوقدر عاقل نفسنی معاصیدن منع ایدوب
طاعات اوزرینه حبس ایدوب ومداومت ایدرسه بو اسم شریفدن
نصیب وافره ظفر بولور والله عنده اجر عظیم مقام ثانی ایمان
بالملائکه بیاننده اولوجیدر معلوم اوله که حق تعالینك ملکلری
واردر انلر جسم لطیفلردر اشکال مختلفه ایله متشکل اولمغه
قادرلردرکمی ایکی قنادلی وکمی اوچ قنادلی وکمی دخی زیاده قنادلیدر
جمهور اهل سنت عندنده ملائکه حقنده اوچ صفات بیلمك
واجبدر اولکیسی ایماندر یعنی جمیع ملائکه مؤمنلردر حاشا وکلا
آنلر کفردن وشرکدن منزهلردر وایکنجیسی اوامر ربانیه یه
اتباع ومنهیاتدن اجتنابدرکه جمله سی مطیعلردر اصلا عاصی
اولمازلر واوچنجیسی خصائص انسانیه دن منزهلردر مثلا یمکدن
وایچمکدن ارککلکدن ودیشیلکدن وطوغمقدن وطغورمقدن
منزهلردر المدن وکدردن وتکاسلدن ویورلمقدن واویقودن

وسائر لوازم بشریه دن منزهلردر ودخی ملائکه‌نك مقربلری
وافضللری واردر جبرائیل علیه السلام ملك مقربدر تبلیغ الوحی
والقاء العلومه مؤکلدر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
لیلهٔ معراجده آنی التی یوز قنادایله کورمشدر حق تعالی جبرائیله
عظیم قوت ویرمشدر قنادینك برتویله یوجه طاغلری قالدیرر
وطاغیدر وصیحه سیله بر بلده‌نك اهالیسنی هلاك ایدر وزمان
قلیلده یدی قات کوکدن یره اینز وهر شکله کیرمکه قادردر
اصحاب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرتلرینك احسن
الوجه اولنلرندن دحیه بن خلیفة الکلبی رضی الله تعالی عنه
شکلنه کیروب کاه بکاه اویله حضور رسول اکرم صلی الله تعالی
علیه وسلمه کلورایدی وکاهیجه بیاض لباس کیوب کلورایدی
پیغمبرلردن غیری یه وحی کتورمز میکائیل علیه السلام رزقلر
تعیینه مؤکلدر واسرافیل علیه السلام صور نفخ ایتمکه مؤکلدر
عزرائیل علیه السلام جان آلمغه مؤکلدر بونلر الله تعالینك
اولو ملکلریدر وپیغمبرلردر اهل سنتك عندنده انسانك پیغمبرلری
ملائکه‌نك پیغمبرلرندن افضلدر وملائکه‌نك پیغمبرلری عامهٔ
بشردن افضلدر وبشرك خواصی ملائکه‌نك خواصندن
افضلدر وعوام بشرك صلحاسی ملائکه‌نك عوامندن افضلدر
بو مذکور جمهور اهل سنت مذهبیدر بو تقدیرجه ابلیس
ملائکه جنسندن دکلدر سلطان المفسرین اولان ابن عباس
رضی الله عنهما عندنده ملائکه‌دن برصنف واردر که اکا جن دیرلر
وشیطان اول طائفه دندر وانلر اکل وشرب وجماع ایدرلر
وطوغرلر وطغوررلر وعصیان ایدرلر محقق بیضاوی رحمه الله

بو روایتی فسجد الملائکة کلهم اجمعون الا ابلیس آیت کریمه سنده
نقل وتصریح واختیار ایلدی * فصل * معلوم اولسونکه
نوع ملائکه سائر انواع مخلوقاتدن چوقدر امام فخر الدین
رحمة الله تعالی علیه شویله بیوردیکه حق تعالینك کلامنده
ورسول اللهك علیه الصلوة والسلام حدیثندن ماعدا ملائکه
وصفنده حضرت امیر المؤمنین علی بن ابی طالب کرم الله وجهه
ورضی الله تعالی عنهك کلامندن اعلی واجلی کلام
منقول دکلدر احیانا اثناء خطبه ده بیوردی ان الله تعالی فتق
ما بین السماء العلی فملأهن اطوارا من الملائکة یعنی حق سبحانه
وتعالی آسمان مابینی فتق ایدوب اطوار ملائکه یی اسکان ایلدی
منهم سجود لا یرکعون بعض ملائکه ساجد اولوب سجده
حالندن رکوع حالنه انتقال ایتمزلر ورکوع لا یسجدون ولا ینتصبون
وبعضیلر راکعلردرکه حالت رکوعدن سجده وقیام حالنه
انتقال ایتمزلر وصافون لا یتزایلون وبعضیسی صف اولمشدر
اصلا متزایل اولمازلر ویسبحون لا یسأمون دائما تسبیح ایدرلر
اوصانمازلر لا یغشاهم نوم العیون انلره نوم احاطه وعارض
اولماز ولا یسأم العقول ولا فترة الابدان ولا غفلة النسیان آنلره
ضعف عقول وفترت ابدان وغفلت نسیان عارض اولماز ومنهم
الامناء علی وحی الله ویبلغونه الی رسله وبعضیلری دخی امین
الوحی اولوب انبیاء کرام علیهم الصلوة والسلامه مبلغلردر
ومنهم السارعون لقضاء الله وامره وبعضیسی قضاء الهی وامر
ربانی خدمتنده سعی ایدیجیلردر ومنهم الحفظة لعباده وملائکه‌نك
بعضیسی قوللرا وزرینه حفظه در بعض علما عندنده هر مؤمن

قاتنده بش ملك واردر بريسى صاغ جانبنده حسنات كتابت ايدر
وبريسى صول جانبنده سيئات كتابت ايدرو بريسى مواجهه سنده
خيرات وعبادات تلقين ايدر وبريسى خلفنده مضراتى دفع ايدر
وبريسى ناصيه سنده صلوات شريفه كتوردكده رسول اكرم
صلى الله عليه وسلمه تبليغ ايدرو بعض علما عندنده هر برمؤمن قاتنده
التمش ملك واردر و بعضك عندنده يوز التمش ملك واردر وسائر
اختلافات دخى واردرو حفظه ملائكه سى كفار قاتنده دخى واردر
قول صحيحده ومنهم الخزنة لابواب الجنات وملائكه دن
بعضيسى جنات عاليات خازنلريدر رئيسلرى رضواندر و جهنم
اوزرينه مؤكل اولان ملائكه يه زبانيه دينوراون طقوز ملكدر
بعضيلر بونلر رؤسادر توابعى قتى چوقدر ديمشلر بونلرك رئيسلرى
مالكدر ففيهم الثابتة فى الارضين السفلى والبارقة من السماء العلى
اكنافهم ملائكه جنسندن شويله عظيم ملكلر واردر كه اياقلرى
يرالتنده واموزلرى آسمان اوستنده يتلففون بجثة اجنحتهم
قنادلريله تستر ايدرلر ومن دونهم حجب العزة واستار القدرة
لايتوهمون ربهم بالتصوير و بو ملائكه وراسنده حجاب العزة
واستار القدرة واردر وعرش اعلانك سرادقاتى واردر وانلر
رب تعالى يى تصوير ايله توهم ايتمزلر ولايجوزون عليه صفات
المصنوعين صفات محدثات واحوال كائناتدن تنزيه ايدرلر
ولايشيرون بالنظائر وحق تعالى يى شركا ونظائردن تقديس
ايدرلر ولايحدونه بالاماكن الله تبارك وتعالى يى مكانلردن تنزيه
ايدرلر فعليهم السلام سلام اولسون ملائكه اوزرينه حق تعالى
وتبارك ملائكه حقنده بيورر اعوذ بالله من الشيطان الرجيم

ومن

ومن عنده لايستكبرون عن عبادته ولايستحسرون يسبحون الليل
والنهار لايفترون يخافون ربهم من فوقهم و يفعلون مايؤمرون
وقال بل عباد مكرمون لايسبقونه بالقول وهم بامره يعملون
لايعصون الله ماامرهم و يفعلون مايؤمرون الذين يحملون العرش
ومن حوله يسبحون بحمد ربهم و يؤمنون به وترى الملائكة حافين
من حول العرش يسبحون بحمد ربهم * فصل * امام فخر الدين
رحمه الله تعالى شويله ذكر ايلديكه بنى آدم جن طائفه سنك
عشريدر بو ايكيسى قره ده اولان حيواناتك عشريدر بونلرك
جمله سى دريالرده اولان حيواناتك عشريدر بونلرك كلبسى
بنى آدمه مؤكل اولان ملائكه نك عشريدر بونلرك كلبسى
دنيا كوكنك ملائكه سنك عشريدر بونلرك كلبسى ايكنجى
قات سمانك ملائكه سنك عشريدر يدنجى قات كوكه وارنجه
بو ترتيب اوزره در بعده بونلرك جمله سى برسرادقده اولان
ملائكه نك عشريدر عرش عظيمك يوز بيك سرادقى واردر
برسرادق جميع سموات وارض ومافيهما وما بينهما يه مقابل
اولونسه برشئ قليل مقدار نجه اولور بو سرادقاتك هر محلنده
ملكلر واردركه كمى ساجد كمى راكع كمى قائم صوت حسن ايله
حق سبحانه وتعالى يه تقديس وتسبيح ايدرلر و بونلرك جمله سى
عرش عظيمده وحولنده اولنلره قياس ايله دريايه نسبت قطره
كبيدر بعده لوح محفوظه مؤكل اولان ملائكه لركه انلرك
رئيسلرى اسرافيل عليه السلامدر بعض روايتده اسرافيل
عليه السلامك اون ايكى بيك قنادى واردر رب العزة علا شانه
وجل برهانه ولا اله غيره ايله انك ما بيننده يتمش حجاب نوراتى واردر

لوح محفوظ انك منظريدر سائر ملائكه يه باذن الله تعالى امر
ونهى ايدرلر نتكم كتب حديثده مذكوردر مفصلا اسرافيل
عليه السلام بوقدر اولو لغيله الله سبحانه وتعالينك خوفندن
سرچه قوشى قدرجه اولور بوجمله ملائكه مالك الملك والملكوت
ومعبود لايزال واحد وصمد اولان الله عظيم الشان وعزيز البرهان
تبارك اسمه وتعالى وجل جلاله يه انواع طاعات واصناف تقديسات
واقسام تسبيحات وتمجيدات ايدرلر دائما لسانلرى ذكر الله
عز اسمه ايله رطب اولوب اصلا انلره فتور كلمز يسبحون الليل
والنهار لا يفترون اى عاقل نظر ايت ملكوت سمواتى حق تعالى
ملائكهٔ كرام ايله مزين ايدوب دائما وابدا مقام عبادتده
طرفة العين منفك اولمازلر بر حديث شريفده شويله در كه
اطت السماء وحق لها ان تئط ما فيها موضع قدم الا وفيه
ملك ساجد او راكع او قائم الى آخره يعنى آسمان غچرده دى
وغچرده مق اكا لايق اولدى آسمانده بر قدم موضعى يوقدر الا آنده
بر ملك واردر يا سجده ايديجى يا ركوع ايديجى يا قيام ايديجيدر
بعض روايتده شويله دركه مخلوقات اراسنده ملائكه دن چوق
مخلوق يوقدر هر شى كه خلق اولنور اكا مؤكل واردركه اثرده
وارد اولدى يغمور قطره لريله بنى آدم واولاد ابليسدن چوق
ملك نازل اولوب قطره لرى مكانلرينه تعيين ايدرلر وانلردن
حاصل اولان رزقى صاحبنه تبليغ ايدرلر علماء حديثدن بر جماعت
تخريج ايلديلركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيوردى
ان لله ملائكة ترعد فرائصهم من مخافته تحقيق الله تبارك
وتعالينك نيجه ملائكه سى واردركه خوف ربانيه دن ناشى

طمرلرى واعضالرى مرتعش اولور ما منهم من ملك يقطر
من عينيه دمعة الا وقعت ملكا يسبح يعنى اول ملائكه دن
بريسنك كوزندن ياش طملهسه فى الحال ملك اولوب تسبيحه
مشغول اولور ومَلائكة سجود بر صنف ملائكه ساجدلردر
منذ خلق السموات والارض خلاق عز اسمه آسمانى وزمينى
ايجاد ايده ليدن برو لم يرفعوا رؤسهم سجده دن باش قالدرمديلر
ولا يرفعونها الى يوم القيمة وشمدن كيرو يوم القيامتمه وارنجه
باشلرينى سجده دن قالدرمزلر وصفوف لم ينصرفوا
عن مصافهم وملائكه دن بر صنف دخى صف صف
اولوب صف اولدقلرى محلدن منصرف اولمديلر
ولا ينصرفون عنها الى يوم القيمة يوم قيامتمه وارنجه
منصرف اولمازلر فاذا كان يوم القيمة قيامت اولدقده
تجلى لهم ربهم رب العزه جل شانه تجلى ايدر فنظروا اليه
انلر نظر ايدوب كوردكده وقالوا سبحانك ما عبدناك
كما ينبغى لك سنى سكا لايق اولميان نسنه لردن تنزيه ايدرز
وسكا لايق عبادت ايده مدك امام طبرانى حديثنده شويله
ديديكه ما فى السموات السبع موضع قدم ولا شبر ولا كف الا
وفيه ملك قائم او ملك ساجد يدى قات كوكلرده بر قدم
موضعى وبر قارش وبر ال اياسى مقدارى خالى يريوقدر الا
آنده بر ملك واردركه يا قائم يا ساجددر فاذا كان يوم القيمة
قالوا جميعا قيامت كونى اولدقده جملهسى ديرلركه سبحانك
ما عبدناك حق عبادتك سكا لايق عبادتله عبادت ايده مدك
الا انا لم نشرك بك شيئا لكن بز سنك الوهيتكده شريك

اعتقاد ایتمدك همان توحید مزسکا لایقدر بعض روایتده
جبرائیل علیه السلام کونده برکره کوثره انغماس ایدر وهر بر
قطره سندن برملك خلق اولنور کعب الاخبار رضی الله عنه دن
منقولدرکه روی زمینده ایکنه مقداری محل خالی دکلدر
الا که برملك مؤکل اولمشدر ابن المنذر رحمه الله تعالی تخریج
ایتدیکی حدیث شریفده شویله درکه بیت المعمورده هرکون
یتمش بیك ملك نماز قلار بردخی عودت ایتمکه نوبت کلمز
وملائکهٔ کروبین که ملائکه‌نك ساداتیدر یسبحون اللیل
والنهار لایفترون صفتیله موصوفدر سائر ملائکه نك
طقوز اعشاریدر وعشر باقی اشیا حراستنه مؤکلدر وروایت
صحیحه ده شویله درکه سدرة المنتهی ده شولقدر ملائکه
واردرکه عددنی انجق الله تعالی بیلور وجبرائیل علیه السلامك
مقامی سدرة المنتهی ده در والله تعالی اعلم * فصل * معلوم
اولسونکه حق سبحانه وتعالینك یوم یقوم الروح والملائکة
صفا تنزل الملائکة والروح کبی آیت کریمه سنده ذکر اولنان
روحده روایات کثیره واقوال وافره واردر اما طیبی علیه الرحمة
جبرائیل علیه السلام ایله تفسیر ایلدی بعضیلر عندنده
ملائکه دن برصنفدرکه انلره روح تسمیه اولنور وبعضیلر
عندنده برملك عظیمدرکه یالکز برصنف اولور علامهٔ ابن حجر
علیه الرحمة عندنده دخی جبرائیل علیه السلامدر نزل به الروح
الامین علی قلبك لتکون من المنذرین بلسان عربی مبین آیت
کریمه سنی حجت چکدی ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن
منقولدرکه روح ملائکه نك اعظمندن برعظیم ملکدرکه

یوم

یوم قیامنده الله تعالینك حضور معنویسنده قائم اولور
شولقدر بیوکدرکه اکر اغزنی اچسه جمیع ملائکه اکا برلقمه
کبی اوله خوفلرندن یوقاری باقه مزلر بعضیلر عندنده برملکدرکه
آنك یتمش بیك یوزی واردر وهر بریوزنده یتمش بیك لسانی
واردر وهر برلسانیله یتمش بیك لغت تکلم ایدر وبو لغتلرك
جمله سیله الله تبارك وتعالی یه تسبیح ایدر وخلاق علیم
جل شانه وعز برهانه اول تسبیحلردن ملائکه خلق ایدر
وانلردخی تسبیح ایدرلر یوم قیامته دك بوروایت حضرت علی
رضی الله عنه دن سند ضعیف ایله منقولدر ابن عباس رضی الله
تعالی عنهمادن روایت اولنورکه بومذکور روح برملکدرکه
آنك اون ایکی بیك قنادی واردر او قنادلردن ایکیسی مغرب ایله
مشرق اراسنده در وآنك بیك یوزی واردر وهر بریوزنده
بیك لسانی وایکی کوزی وایکی طوداغی واردر یوم قیامته وارنجه
تسبیح ایدر وبعضیلر عندنده برملکدرکه سائر ملائکه نك اشرفی
ومقربیدر وبعضیلر عندنده برملکدرکه دوردنجی قات کوکده
اولور سمواتدن وسائر ملائکه دن اعظمدر وهریوم اون ایکی
بیك تسبیح ایدر وهر برتسبیحدن برملك خلق اولنور یوم قیامتده
برصف اولور بوروایتی ابن جریر ابن مسعود رضی الله عنه دن
تخریج وروایت ایلدی ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن
روایت اولندیکه مذکور روح مخلوقاتدن برنوعدر بنی آدم
صورتنده در ومجاهد رضی الله تعالی عنه دن بویله نقل اولندی
وینه بونلردن شویله روایت اولندیکه مذکور روح برنوعدرکه
اکل وشرب ایدرلر آنلرك اللری واایاقلری وباشلری واردر

وملائکه جنسندن دکلدر وینه ابن عباس رضی الله عنهما دن
منقولدر که کوکدن برملك نازل اولسه انك ایله بیله روحدن
بریسی نازل اولور وینه ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن
واول دخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدنکه بیوردیلر
الروح جند من جنود الله روح الله تعالینك مخلوقاتندن
وعسکرلرندن برعسکر وطائفه‌در لیسوا بملائکة آنلر ملائکه
جنسندن دکلردر لهم رؤس واید وارجل آنلرك باشلری
واللری وایاقلری واردر ثم قرأ یوم یقوم الروح والملائکة صفا
بعده رسول کائنات علیه افضل التحیات واشرف الصلوات
الوافیات وازکی التسلیمات بو آیت کریمه‌یی تلاوت ایلدی
عبدالله بن بریده رضی الله تعالی عنه‌دن تخریج اولندیکه
انس وجن وملائکه وشیاطین بوجمله‌سی روح نوعنك عشرینه
بالغ اولماز دیدی ابو الشیخ رحمه الله تعالی سلمان رضی الله
تعالی عنه‌دن تخریج ایلدیکه انسان جنك عشریدر وجن
ملائکه‌نك عشریدر وملائکه روح نوعنك عشریدر
وروح کروبینك عشریدر وبعض روایتده روح صنفی
ملائکه اوزرینه حفظه‌در مجاهددن نقل اولنورکه روح
طائفه‌سی ملائکه جنسندندر لکن ملائکه انلری کورمزلر
بوجمله اقوالی مشکات مصابیح شرحنده علی القاری رحمه الله
تعالی ذکر ایلدی الله اعلم واحکم * فصل * معلوم اولسونکه
حق سبحانه وتعالی عزرائیل علیه السلامی جان المغه مؤکل
قیلمشدر شویله وارد اولمشدرکه عزرائیل علیه السلامك توابعی
واردر قچان برمؤمن محتضر اولسه اکا ملائکه حاضر اولورلر

وسلام ویررلر وجنت ایله تبشیر ایدرلر حدیث صحیحده
شویله درکه من احب لقاء الله احب الله لقاءه ومن کره
لقاء الله کره الله لقاءه هرکیمکه حق تعالی‌یه ملاقات ایتمکه
محبت ایدرسه الله سبحانه وتعالی انك لقاسنی سورو هرکیمکه
لقاسنی کریه کوروسه حق تعالی دخی انك لقاسنی کریه قیلر
امام بخاری روایتنده هشام طریقنده زیاده ایتدی قتاده‌دن
اول دخی عایشهٔ صدیقه‌دن یاخود بعض ازواج طاهراتدن
رضی الله تعالی عنهن معرض سؤالده دیدیلرکه انا لنکره الموت
یعنی هرکس موتدن استکراه ایدر رسول اکرم صلی الله تعالی
علیه وسلم جوابده بیوردیلرکه لیس ذلك یعنی مراد موتی
کریه کورمك دکل ولکن المؤمن اذا حضره الموت لکن مؤمنه
موت حاضر اولدقده یبشر برضوان الله وکرامته الله تعالینك
رضاسی وکرامتی ایله تبشیر اولنور فلیس شیء احب الیه مما امامه
اکا آخرته کتمکدن زیاده سوکلو نسنه اولماز فانه احب لقاء الله
پس امدی اول مؤمن لقاء اللهه محبت ایدر فاحب الله لقاءه
الله تعالی ده انك لقاسنه محبت ایدر وان الکافر اذا حضره
تحقیق کافره اولوم حاضر اولدقده یبشر بعذاب الله وعقوبته
اکا حق تعالینك حاضر ایتدیکی عذاب وعقوبت خبر ویریلور
فلیس شیء اکره الیه مما امامه اول کافره آخرته کتمکدن زیاده
استکراه ایتدیکی نسنه اولماز فانه کره لقاء الله فکره الله لقاءه
اول لقائی کریه صانور الله تعالی ده انك لقاسنی استکراه ایدر
بو حدیث شریفی بخاری ومسلم وترمذی ونسائی تخریج ایتدیلر
رحمهم الله تعالی وبو معناده حدیث شریف چوقدر عمر

ابن عبد العزيز رضى الله تعالى عنه كلامنده شويله دركه بر مؤمنه
موت حاضر اولسه دورت ملك قبض روحه مباشرت ايدر بريسى
صاغ اياغندن جذب ايدر و بريسى صول اياغندن جذب ايدر
و بريسى صاغ قولندن جذب ايدر و بريسى صول قولندن
جذب ايدرچكان روح حلقومه بالغ اولسه بالذات ملك الموت
اولان عزرائيل عليه السلام روحنى قبض ايدر امام وكيع
رحمه الله تعالى حق تعالينك تتنزل عليهم الملائكة الا تخافوا
ولا تحزنوا وابشروا بالجنة التى كنتم توعدون كلام شريفنده
ذكر اولنان تبشير اوچ محلده اولسه كركدر ديدى برى اولوم
وقتنده و برى قبرده و برى بعثده امام عطا رحمه الله تعالى
لهم البشرى فى الحيوة الدنيا آيت كريمه سنده ديديكه
موت وقتنده مؤمنلره رحمت ملائكه سى كلوب حق تعالينك
رحمتنى وكرمنى مژده ايدرلر وامام ازهرى وقتاده رضى الله عنهما
بو آيت كريمه ده كى بشارتى موت وقتنده اولان بشارتدر ديديلر
وامام ضحاك رضى الله تعالى عنه بو بشارت اولدر كه مؤمن
روح تسليم ايتمزدن اول جنتده كندى قنغى درجه يه نائل اوله جق
ايسه خبر ويررلر ديدى ابن عباس رضى الله عنهما اويله روايت
ايلديكه حضرت ابراهيم عليه السلامك بر عبادتخانه سى
وار ايدى اكا كندودن غيرى كمسه كيرمز ايدى بر كون كورديكه
بر كمسه عبادتخانه سنده طورر ابراهيم عليه السلام سنى
بو خانه يه كيم ادخال ايتدى ديدى اول دخى بونك مالكى
ادخال ايتدى ديدكده سؤال ايدوب سن كيمسك ديدى
اول دخى بن ملك الموتم ديدى ابراهيم عليه السلام مؤمنلر ارواحنى

قبضه كلديكك صورتنى بكا كوستر ديدى اول دخى بندن اعراض
ايت ديدى بعده التفات ايتدكده كورديكه احسن صورتده
شاب امرد شكلنده غايت حسن و جمال صاحبى اولمش لباس
فاخر ايله مزين اولمش مبارك رائحهٔ طيبه ايله عبادتخانه
طولدى بعده حضرت ابراهيم عليه السلام كافرلرك ارواحنى
قبضه كلديكك صورتنى كوستر ديدى اول دخى نعم ديوب
بندن اعراض ايت بعده نظر ايت ديدى بوندنصكره نظر ايدوب
كورديكه سياه كمسه اولمش كريه المنظر رائحهٔ كريهه صاحبى
آغزى ايچندن و بورنندن آتش علوى هجوم ايدر العياذ
بالله تعالى ابراهيم عليه السلام استكراه ايليوب ملك الموت
فى الحال كندو صورتنه دوندى ابو هريره رضى الله تعالى عنه
روايت ايلدى رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيوردى
اذا حضر المؤمن الموت مؤمنه موت حاضر اولديغى وقتده
اتته ملائكة الرحمة بحريرة بيضاء اكا جنت ملائكه سى
جنت حريرلرندن بر بياض حرير كتورر روحنى اكا صارب
مقامنه كتوررلر عالم دنياده جسده كفن صاردقلرى كبى
فيقولون ملائكه ديرلر اخرجى اى روح پاك جسد پاكدن
عالم علوى يه رجوع ايت راضية حق تعالينك سكا حاضر
ايتديكى ثوابدن ودرجاتدن راضى اولديغك حالده ومرضاك
سن دخى الله سبحانه وتعالينك رضاسنه مظهر اولديغك حالده
الى روح الله رانك فتحيله راحت ورحمت وكرامت بى نهايه سنه
رجوع ايت جسددن چيق ودنيا ظلماتندن وغموم وهمومدن
خلاص اول وريحان اى رزق كريم وشموم عظيمه رجوع ايت

وربِ غیر غضبان سکا غضب ایتمیوب رؤف رحیم اولان رب
عظیم الشانه ملاقی اولمغه رجوع ایت فتخرج پس ایمدی
روح مؤمن ملائکه‌دن بو مثللو بشارتی ودعوتی استماع ایتدکده
عزت وسعادتله و فرح عظیم وسرور صافی وذوق وراحتله
جسددن چقار کاطیب ریح المسك مبالغه قخولی مسك کبی
حتی انه شولقدر مبارك رایحهٔ طیبه‌سی واردرکه اوروحی
لیناوله بعضهم بعضا اوروحی ملائکه‌نك بعضیسی بعضیسنه
ویرر اکا تعظیما وتکریما وانك رایحه‌سنی شم ایچون که
هر بریسی قخولمق ایچون حتی یأتوا ابواب السماء تا که ملائکه
اوروحی کوك قپولرینه کتورورلر فیقولون کوك ملکلری بری
برینه دیرلر غایت اول رایحهٔ طیبه‌دن تعجب ایتدکلری ایچون
ماطیب هذه الریح التی جاءتکم من قبل الارض یرجانبندن سیزه
واصل اولان قخو نه عجب کوزل قخو فیأتون به ملائکه
اوروحی کتورورلر ارواح المؤمنین سائر ارواح مؤمنین اولان
محله کتورورلر ان شاء الله تعالی بو محل احوال برزخ بیان اولنان
مقامده تفصیل اولنور فلهم اشد فرحا فا تعقیبیه لام ابتدائیه
ضمیر ارواحه راجعدر یعنی ارواح مؤمنین زیاده فرحلولردر
به اول روحك کلدیکنه ارواح مؤمنین فرحی نه مرتبه اولدیغنی
بیان ایچون رسول کائنات علیه وعلی آله وصحبه افضل التحیات
والتسلیمات بیوردیلرکه من احدکم بغائبه یقدم علیه
ای بنم اصحابم وامتم سیزدن بریکزك غائب مسافری کلدکده
نقدر فرح وسرور ایدرسه که اندن زیاده ارواح مؤمنین
اوروحك کلدیکنه فرح ومسرور اولورلر فیسئلونه ارواح

مؤمنین اوروحه سؤال ایدرلر ماذا فعل فلان وماذا فعل فلان
فلان کمسه وفلان کمسه نه اشلدی حیاتده میدر یوخسه اولدیمی
دیو سؤال ایده‌لر فیقولون ارواح مؤمنین بربرلرینه دیرلرکه
دعوه بو شمدی کلان روحه سؤال ایله ثقلت ویرمیکوز
فانه فی غم الدنیا تحقیق او کلان روح دنیا غمنده ایدی ظاهر
بودرکه انلر اول روحده نوعا یورغنلق مشاهده ایدرلر انك ایچون
سؤالی قطع ایدوب برمقدار استراحت ایتسون دیو آرام ایدرلر
فیقول کلان روح جوابنده دیر قد مات یعنی سؤال
ایتدیککز فلان کمسه اولدی ایدی اما اتیکم سیزه کلدیمی دیر
فیقولون ارواح مؤمنین دیرلرکه قد ذهب به الی امه الهاویه
اکر اول کمسه مؤمن اولمش اولسه بزه کتورورلر ایدی چونکه
کلمدی انی هاویه جهنمه کتورمشلردر العیاذ بالله تعالی نه الحق
مرتبه‌در ونه مردار مقامدر دیرلر وان الکافر اذا احتضر
تحقیق کافر محتضر اولدیغی وقتده اتته ملائکة العذاب بمسح
میمك کسریله پلاس معناسنه‌در یعنی کافره عذاب ملائکه‌سی
اسکی پلاس کتورورلر روحی اکا صارمغه فیقولون ملائکه
دیرلر اخرجی ساخطة ای روح کافر جسد خبیثکدن
طشره چیق کریه اولوب واصل اوله جغك عذابدن راضی
اولمدیغك حالده مسخوطا علیك ابدا الله تعالینك غضبی
سنك اوزریکه دائم اولدیغی حالده الی عذاب الله تعالی
الله تعالینك عذابنه رجوع ایت عز شول خداوندکه عزیز
وغالبدر آنك عذابنه یرلر وکوکلر تحمل ایده‌مزلر وجل اول
پروردکاردرکه جلالت وعظمت انك صفتیدر وقضا وقدری

جميع كائناته نافذ وجاريدر و جميع ما كان و مايكون انك حكمنه
مسخر وفرمانه مطيعلردر فتخرج اوروح كافر ملائكه نك
بومثللو عذاب وعقوبته دعوتى اشيدوب بيك ندامت واستكراه
حسرت والم وغصه وغمله جسددن چيقار كانتن ريح جيفة
شول مردار لاشه نك رايحهٔ كريهه سندن زياده بد و مردار
قخولر ايله كه اول ملائكه اكا لعنت ايدرلر يأتون باب الارض
يرقپوسنه كتوررلر فيقولون يرملائكه سى ديرلر ماانتن
هذه الريح شو قخونه زياده مردار در حتى يأتون به ارواح
الكفار نه مردار قخو ديه ديه سائر كفارلرك ارواح خبيثه لرينه
كتوررلر بعض حديث شريفلرده شويله دركه چان عبد مؤمن
دنيادن انقطاع وآخرته اقبال وقتى كلدكده كوكدن ملائكه
نازل اولور آنلرك يوزلرى بياض ومنوردر كه كونش كبى جنت
كفنلرندن كفن كتوررلر و جنت حنوط وطيبلرندن حنوط
وطيب كتوررلر اول مؤمنه قريب كمال ادب ايله اوتوررلر وبو
ملائكه نك رئيسى آنك باشى قتنده اوتوروب ديركه ياايتها النفس
المطمئنة الاية اى نفس مطمئنه كه عالم دنياده عقائد پاك وعمل صالح ايله
جسديكى تعمير وتنوير ايدردك بوكون دعوت اولندك حق تعالينك
مغفرتنه ورضاسنه ونيچه درلو سعادت ونعمتلرينه جسد پاكدن
چقوب كل ربكه ملاقى اول ديرلر اول مبارك روح مؤمن بويله
لطفله بو مثللو بشارت ودعوتى اشيدنجه شول قربه دن صو
طمله سى اقار كبى سهولت ايله چقوب ملك الموت آلور و سائر
ملائكه بربرلرينه الورلر ويررلر وانك رايحهٔ طيبه سنى قخولرلر
كوكاره كتوررلر ملائكه جماعتندن قنغى جماعته مرور ايتسه

اكا مرحبا ايدوب مدح وثنا وانك سوكلو اسميله ندا ايدرلر وديرلر كه
بوروح كيمدر يانده اولان ملائكه جواب ويروب فلان بن
فلاندر ديرلر جمله كوكلر قپولرى اكا اچيلور هر كوكده اولان
مقرب ملكلر اول روحه تشييع واستقبال ايدرلر تا كه يدنجى كوكه
واردقده كه عرش الرحمن ياخود سدرة المنتهى يه واصل اولدقده
الله سبحانه وتعالى ملائكه يه امر ايدوب بيورركه بو قولمك كتابنى
عليينده يازك مؤمنلر ديوانده وابرارلر دفترينه كتابت ايديكز و بوروحى
يريوزينه كتورك ديو امر ايدر تا كه قبرده جواب ويره واكا صالح عمل
رفيق اولور ودعا ايدركه يارب قيامت كونى تيز اولسون تا كه جنته
وارب اهل وعيالم ايله قاوشه م اما عبد كافر دنيادن انقطاع وآخرته
اقبال وقتى قريب اولدقده اكا ملائكه كلوب يوزلرى سياه
ومخوف وهيبتلو واسكى پلاس كتوررلر اكا قريب اوتوروب اول
روحك چقمه سنه انتظار ايدرلر بونلرك رئيسلرى ملك الموت
كلوب باشى اوجونه اوتورر و ديركه اى روح خبيث طشره
چيق سكا حق تعالينك غضبى وعقوبتى حاضردر شول
ديكنلو اغاج طار محلدن چكلور كبى انك روحنى ملكلر نزع
ايدوب مردار قخولر ايله چقوب ملائكه اول پلاس ايچينه
قورلر انى رسواى ايتمك ايچون ملائكه جماعتلرينك ياننده
كچوررلر ملكلر بوروح خبيث كيمكدر ديو سؤال ايدرلر قبض
ايدن ملكلر جواب ويرر كه بو فلان كافر بن فلانك روح
خبيثيدر ديوب اقبح اسميله ندا ايدرلر تا كه سماء دنيايه كتوروب
قپويى دق ايدرلر وقپو اچلمز رسول الله صلى الله عليه وسلم
بو آيت كريمه يى بونك بيانده اوقودى لاتفتح لهم ابواب

السماء ولا يدخلون الجنة حتى يلج الجمل فى سم الخياط بعده
حق تعالى بيورركه بونك كتابنى سجينده يازيكز صكره انك روحنى
يوقاردن اشاغى شدتله اتارلر العياذ بالله تعالى * ودخى
بومعناده حديث شريفلر چوقدر مشكات مصابيحده وغيريده
مذكوردر حق سبحانه وتعالينك والنازعات غرقا والناشطات
نشطا آيت كريمه سنده حضرت على وابن عباس رضى الله
عنهما ارواح قبضنه مؤكل اولان ملائكه در ديديلر زيرا نازعات
كافرلرك روحنى قبض ايدن ملائكه دركه شدت ايله نزع ايدرلر
يوزلرينه وارقه لرينه ضرب ايدرلر نتكم فكيف اذا توفتهم الملائكة
يضربون وجوههم وادبارهم نظم شريفى ملاحظه اولنه
واما ناشطات يينه ابن عباس رضى الله عنهما دن شويله مؤمنلرك
روحلرينى نشاط ايله قبض ايدن ملائكه در زيرا بر مؤمن جام
مماتى نوش ايده جك وقتى كلدكده قبل الموت اكا جنت عرض
اولنور كندويه عطيه واحسان اولنه جق حور عين وغلمان
كندويه كوزينور وانلر اول مؤمنى كندولرى جانبنه دعوت
ايدرلر اول مؤمن نشاط ايله انلره ميل ايدوب تسليم روح ايدر
ودخى ملائكه وجن وسائر حيوانات روحلرينى دخى ملك الموت
قبض ايدر والله الموفق نعم المولى ونعم النصير * فصل * قرأن
عظيمده ذكر اولنان هاروت وماروت قصه سى حقنده روايات
چوقدر لكن عند اكابر المحققين روايت مقبوله بودركه
ابو العباس احمد بن تيميه ذكر ايلدى برزمان بين الناس سحر
چوق اولدى عادته مخالف امور غريبه چوق اولوب دعواى
نبوت ايدنلر شايع اولدى پيغمبر ايله ساحرى فرق

ايده مزلر

ايده مزلر ايدى حق تعالى كوكدن ايكى ملك ارسال ايلدى برى
هاروت وبرى ماروت بوملكلر كلوب اول وقتك كمسه لرينه سحر
تعليم ايتديلر تاكه خلق سحرنه ايديكنى بيلوب ساحر ايله
پيغمبرى فرق ايده لر وما انزل على الملكين ببابل هاروت
وماروت وما يعلمان من احد حتى يقولا انما نحن فتنة فلا تكفر
آيت كريمه سى بو روايته موافقه در تأمل ايله معلوم اولور
وبعضيلر عندنده هاروت وماروت بنى آدم ملوكندن ايكى
رجلدر صلاح وتقوالرى اولديغيچون ملك تسميه اولندى نتكم
على الملكين لامك كسريله قرأت اولنمق بونى تأييد ايدر
اما شول حكايت كه جاهللر مابينده نقل اولنور ملائكه نك
زياده متقى وزاهدلرندن ايكى ملكى حق تعالى يره انزال ايلدى
وانلرى ابتلا ايچون بنى آدم كبى انلرده شهوت ونفس خلق ايتدى
بعده انلرى شركدن وقتلدن وشرب خمردن نهى ايلدى
واول وقتده بر فاجره عورت وار ايدى اسمى زهره ايدى اول
ملكلر اول عورتله زنا ايتديلر وخمر ايچديلر وقتل نفس ايتديلر
وپوت پرست اولديلر وانلر اسم اعظمى بيلورلر ايدى اول
فاجره يه تعليم ايتديلر اول فاجره اسم اعظمى اوقيوب كوكه
چقدى وحق تعالى انى معهود زهره يلدزى ايلدى واول
ملكلر كوكه صعود ايده مديلر وحق تعالى انلره عذاب ايلدى
ديو نقل اولنور العياذ بالله تعالى ملائكه حقنده افترادر ويهود
طائفه سندن منقوله حكايت مردوده در نتكم عبدهٔ اصنام
ملائكه الله تعالينك قزلريدر ديدكلرى كبى كذب اولديغى
تأمل ايدن عاقلره آشكاره در معلومدر كه ملائكه اصلا

عصیان ایتمزلر وقرآن کریمده نیجه محللرده حق تعالی ملائکه‌یی صفات مادحه ایله ذکر ایلمشدر وکمال طاعات وانقیادلرینی بیان ایلمشدر وحضرت آدم علیه السلامك قصه سنده ذکر اولنان اتجعل فیها من یفسد فیها و یسفك الدماء ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك آیت کریمه سنده اولان ملائکه‌نك سؤالی شبهه عرض ایلمك طریقیله در حاشا اعتراض وجدال دکلدر افساد وسفك دمایی ذکر ایلمك غیبت دکلدر زیرا اول وقتده آدم وذریتی هنوز یوق ایدی تسبیح وتقدیسی کندولرینه نسبت ایلمك حاشا تزکیهٔ نفس وعجب وتکبر قبیلندن دکلدر بلکه تتمهٔ سؤالدندر صقین ای عاقل افراط وتفریط ایتمه طریق عدل اوزره ثابت قدم اول یامقلب القلوب ثبت قلوبنا علی دینك * مقام ثالث ایمان بالکتب بیاننده اولنجیدر * معلوم اوله که الله تبارك وتعالی پیغمبرلرك بعضیسنه کوکدن کتاب ایندرمشدر توریة حضرت موسی علیه السلامه وزبور حضرت داود علیه السلامه وانجیل حضرت عیسی علیه السلامه وقرآن حضرت سید الکائنات محمد مصطفی علیه وعلی آله وصحبه الصلوة والسلامه ایندرمشدر بویله اعتقاد ایتمك فرض عیندر زیرا ضروریات دینیه دندر وبونلر مدون کتابلردر وبعض روایتلرده یوز دورتدر دوردی بومذکورلردر یوزی دخی صحفدر که صحیفه‌لردن عبارتدر نتکم ابوذر رضی الله عنه روایتنده شویله در که اون صحف حضرت آدم علیه السلامه واللی صحف شیث علیه السلامه واوتوز صحف ادریس علیه السلامه واون صحف حضرت

ابراهیم علیه السلامه ایندرمشدر لکن اولی اولان توقفدر وبوکتابلرك جمله سی کوکدن ایندیکی منوال اوزره صادقلردر وحق ناطقلردر والله تعالینك کلامیدر نظمی وترتیبی الله تعالیدندر مخلوق ترتیبی دکلدر وجبرائیل علیه السلام واسطه سیله نازل اولمشدر وقرآن عظیم زاده الله تعالی شرفا جمله دنصکره نازل اولمشدر حکمت استدعا ایتدکجه ومصلحت اقتضا ایتدکجه مقتضای حاله موافق آزآز وحی اولنمشدر حضرت رسول کبریا صلی الله علیه وسلم آخرته تشریفیله تمام اولمشدر جمله معجزاتنك اعظمی قرآن کریمدر اقصر سوره سینك نظیرین کتورمکدن جمیع فصحا وبلغا عاجز اولدیلر نتکم حق تعالی بیوررد وان کنتم فی ریب مما نزلنا علی عبدنا فأتوا بسورة من مثله وادعوا شهداءکم من دون الله ان کنتم صادقین فان لم تفعلوا ولن تفعلوا فاتقوا النار التی وقودها الناس والحجارة اعدت للکافرین وبر محلده دخی قل لئن اجتمعت الانس والجن علی ان یأتوا بمثل هذا القرآن لا یأتون بمثله ولو کان بعضهم لبعض ظهیرا وجه اعجاز بودر که بعض اهل سنت عندنده نظم عربیدر که مطالعنده ومقاطعنده ومخالتمنده عرب عندنده متعارف اولان نظمه غایتده مخالفدر حتی عرب عربا بونلرده بیله عاجز اولدیلر وبعض اهل سنت عندنده دقایق علومی وفنون حکمتی ومصالح دینیه ودنیویه‌یی اشتمالیدر وبعض اهل سنت عندنده اختلاف وتناقضدن عالی اولدیغیدر وبعض معتزله وشیعه عندنده صرفهٔ هز ایله دریعنی عرب عربا نظیر کتورمکه قادرلر ایدی لکن الله تعالی انلرك عقللرینی

صرف ومنع ایتدیکیچون کتورمدیلردیدیلر بو مذهب قرأنه مخالفدر
و باطلدر والحاصل قرأن عظیم جمله معجزاتدن اعظم وافضلدر
حق سبحانه وتعالی مدح وثنا بیورمشدر ومبارك اسملر ایله
تسمیه ایلمشدر * کلام الله * کتاب الله * قرأن عظیم * قرأن
عربی * فرقان * هدی للمتقین * حبل الله کتاب مبین * کتاب
مبارك * نور * الذکر * موعظة * شفاء * رحمة * تبیان لکل
شیء * بشری * قیم غیرذی عوج * الذکر الحکیم * قرأن
حکیم * قرأن کریم * تنزیل العزیز الرحیم * قرأن مجید * ذکر
للعالمین قول فصل * احسن الحدیث کتابا متشابها * مثانی
کتاب عزیز و بونلر کبی اسملر ووصفلر ایله مدح ایلمشدر ورسول
اکرم صلی الله علیه وسلم حدیثلرنده قرأن کریمی مدح ایلمشدر
شافع * مشفع * ماحی مصدق * مأدبة الله * حبل الله المتین
نور مبین * شفاء * نافع * عصمة نجاة * الذکر الحکیم
صراط مستقیم * کتاب لله * خیر الحدیث وغیریلر کبی اسماء
شریفه نك کثرتی مسمانك کثرت فضائلنه دلالت ایدر ودخی
سائر معجزات دائم اولمدی لکن قرأن کریم یوم القیامته دك
دائمدر نتکم حق تعالی بیورر انا نحن نزلنا الذکر وانا له لحافظون
فصل * معلوم اولسونکه قرأن کریمك آیتلرینك وسوره لرینك
ترتیبی توقیفیدر برآیت کریمه نازله اولدقده رسول الله صلی الله
علیه وسلم اصحابه امر ایدوب بوآیتی فلان سوره یه وفلان آیتك
عقبینه کتابت ایدیکز دیرایدی حتی جمله دن صکره نازله اولان
آیت کریمه واتقوا یوما ترجعون فیه الی الله آیت کریمه سیدر
جبرائیل علیه السلام امر ایدوب آیة الربا ایله آیة المداینه اراسنده

وضع

وضع ایتدیلر وسوره لرك ترتیبی دخی الله تعالینك امر یله در بسمله
شریفه فصل سوره ایچون نازله اولمشدر ونزولی مکه ده در
ابو داود وحاکم رحمهما الله ابن عباس رضی الله عنهما دن
تخریج وتصحیح ایتدکلری حدیث شریفده مصرحدر شرح
مشکات مصابیحده مذکوردر امام طیبی نقل ایتدیکه اصحابدن
برجماعت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمك زمان
سعادتلرنده قرأنك جمله سنی حفظ ایتدیلر ابی بن کعب ومعاذ بن
جبل وزید بن ثابت وابی الدرداء رضی الله تعالی عنهم کبیلر
لکن قرأن کریم اول وقتده بر مصحفده جمع اولمیوب هرکس
برمقدار یازمش ایدی بعده حضرت ابو بکر رضی لله عنه خلافتنده
حضرت عمر رضی الله عنه ایله مشورت ایدوب بر مصحفده جمع اولمسنی
خیرلو کوردیلر بعده زید بن ثابت رضی الله عنه ابو بکرك امریله
صحیفه لردن وحافظلردن اخذ ایدوب بر مصحف یازدی بعده حضرت
عثمان رضی الله عنه خلافتنده کبار صحابه دن زید بن ثابت وعبد الله
ابن الزبیر وسعید بن العاص وعبد الله بن الحارث بن هشام
رضی الله تعالی عنهم انلره امر ایدوب بر روایتده یدی مصحف
یازدیلر وجمیع صحابه رضی الله تعالی عنهم اول مصحف اوزرینه
اجماع ایتدیلر بریسنی مدینهٔ منوره ده آلیقویوب وبریسنی مکه یه
وبریسنی بحرین جانبنه وبریسنی شام جانبنه وبریسنی کوفه یه
وبریسنی یمن جانبنه وبریسنی بصره جانبنه ارسال ایلدی انکیچون
حضرت عثمان رضی الله عنه حضرتلرینه جامع القرأن دینلدی جمله
اصحاب رضوان الله علیهم حضرت عثمان رضی الله عنهك رأینه
اجماع ایدوب تواتر ایله قرنا بعد قرن روایت اولندیغی بالاتفاق حکم

شويله دركه دفتين بينده اولان كلام اللهدر هر كيمكه زياده
ونقصان اعتقاد ايتسه كافر اولور وفقنا لما يرضى من الاقوال
والعقائد والاعمال ورزقنا تلاوته آناء الليل واطراف النهار
بحسن الحال وصلى الله عليه وعلى آله وصحبه وسلم بما هو اهله
فى الحال والمآل وحشرنا معهم تحت لواء الحمد ذى الفضائل
والاقبال آمين * مقام رابع ايمان بالرسل بياننده اولجيدر
عليهم السلام * معلوم اولسونكه نوع انسان پيغمبرلره
وشر يعتلرينه هم امور دنياده وهم امور آخرتده محتاجدر
وارسال رسل وانزال كتب كونينك اصلاحنى وسعادتنى
مشتملدر اما امور دنياده احتياج شو وجهله دركه البته
انسان بالضرورة بربرلرينه محتاجدر مثلا كمبسى حوايج مأكولات
وكمبسى مشروبات وبناء مساكن ووضع اساس اماكن وكمبسى
عمل ملبوسات وسائر ضرورات انسانيه ولوازم بشريه ايله
مشغول اولوب هر بريسى برصنعت ايله اشتغال وبرى برلرينك
حاجتلرينى دفع ايتمك ضروريدر بعده بينلرنده معاملات
واقعه اولور مثلا بيع وشرا كبى معاوضه كه مثلا اخذ واعطا
ومناكحات ومعارضه ومخاصمه جارى اولور بوتقديرجه بونلرك
شو امور مذكوره صحيحه وسالمه اولمقده وواقع اولان اختلال
ومشاجره يى دفع وفصل خصومت واصلاح ذات البين وحق
مستحقنه ايصال ودفع مظالم عباد ومنع ظلمه وسياست مدينه
وانتظام امور حسنه وسعادات دنيويه ومطالب مستحسنه
ومقاصد شريفه وقهر اعداء اهل عدل وسائر امور لازمه نك
حصولى ونظام واحد اوزره اجتماعى والى نهاية الزمان بقاسى

بين العباد قيام عدالت ودوام استقامته موقوفدر وبو عدالت
واستقامت دخى احكام كليه وقوانين مسلمه كه اصلا اندن
شائبهٔ ظلم ورايحهٔ غدر اولمق وجه اوزره بوطرز احكام
وقوانينك وجودينه موقوفدر كه بين الناس واقعه اولان حوادث
متكاثره وقضاياى جزئيه اول احكام كليه دن استنباط اولنوب
بين العباد اجرا اولنه پس امدى اول احكام كليه وقوانين مؤسسه
عدل حكيم على الاطلاق علام الغيوب حى قيوم رؤف رحيم
مالك الملك والملكوت عز شانه وجل برهانه ولا اله غيره نك
جانب اقدس متعالیسندن اولمق لازمدر كه حتى جمله عباد
تسليم ايدوب راضى ومنقاد اوله لر پس سيرت عدالتى وطريقت
استقامتى مشتمله ومبينه اولان احكام كليه شريعتلردر من عند الله
العدل الحكيم العليم الرحيم على طريق الوحى احسان اولنمشدر
پس امدى من طرف الله العلى الاعلى عز وجل وحى اولنان شرايعى
وضع وتعيين ايتمكه بر امين معصوم عاقل وامور دنيانك حسن انتظام
واصلاح امور عباد طريقنه عارف وهر وجهله اخلاق ذميمه دن
وافعال اثيمه دن مبرا وسائر اغراض فاسده دن ونيات كاسده دن
معرا ذات شريف الخصال وعالم نظيف الاحوال ولطيف الاقوال
لازمدر كه حتى اولا كندوسى بالفعل اجراى احكام بين العباد
ايدوب فصل خصومت ودفع مشاجره وحق صاحبنه ويرمك
نه طريقله در وقصاص ومقاصه نه وجهله اولور واهل بغى وفساده
وارباب كفر وعناده نه كيفيتله قتال وجهاد اولنه جغنى على حده
على حده قولا وفعلا خلقه بيان ايده كه انلر انبياء كرامدر عليهم
الصلوة والسلام واما نوع انسانك امور آخرتده انبيايه وشريعتلره

احتياجى شويله دركه دنيانك فناسنى بياننده نصكره دار آخرتك دار الخلد وملك الابد اولوب انده اهل ايمان وارباب صلاح واصحاب طاعات اولنلره رؤف غفور رحيم شكور اولان الله عظيم الشان وجليل البرهان عز وجل عندنده فضلا وكرما من غير وجوب ولا ايجاب ثواب عظيم باقى ودرجات جنات عاليات ونعمت ابديه مهيا اولديغنى اخبار واهل كفر وارباب فسق وطغيان واصحاب مشائم فجور وارباب خبائث عصيان اولنلره عزيز ذو انتقام شديد العقاب قهار جبار قوى وقدير غنى عن العالمين علام الغيوب اولان الله الكبير المتعال جل جلاله ولا اله غيره عندنده عقوبة وانتقاما ونكالا عذاب شديد وعقاب اليم وجهنم ابدى الوجود وسرمدى العذاب حاضر اولديغنى اعلام وكفريات ومحرمات منهيات ومنكرات مكروهات لاجرم طريق جهنم اولوب سلاسل واغلال وانكال وانواع عذاب وكرفتار عقوبات وهمدم شياطين وعقارب وحيات وحميم وغسلين وغساق وسائر عصارهٔ اهل النار وبئس الشراب اولنلرى نوش ايتمكه سبب قوى وباعث مفضى وميوهٔ عذاب اولان ثمرهٔ زقوم كه شاننده * ان شجرة الزقوم طعام الاثيم انها شجرة تخرج فى اصل الجحيم طلعها كانه رؤس الشياطين * نازل اولمشدر آتشدن وقطراندن لباسلر وطعام عقوبت اولان ضريع كه * ليس لهم طعام الا من ضريع * شاننده نازل اولمشدر اكل وبلع ايتمكه باعث قوى اولديغنى بيان وايمان وانواع صالحات واصناف طاعات مقبولات ووجوه خيرات ومبرات قوليه وماليه وسائر

قربات بلا ارتياب طريق جنات عاليات ابدى الوجود اولوب جوار الله ومشاهده ورضوان اكبر ودرجات كلستان جنات وملك الخلد فى دار الخلود ومقامات رفيعهٔ بهيه ونازنين زوجات مطهره وحور عين كامثال اللؤلؤ المكنون وغلمان مخلدون ولباس سندس واستبرق وديباج حرير وتاج مزين * ولكم فيها ما تشتهيه الانفس وتلذ الاعين ذوقنه وصول وانتم فيها خالدون خطابنه مخاطب اولمغه وهمدم انبيا ومرسلين وسائر مجالس علماء فاضلين وشهدا وصالحين ونوش شراب كافور وزنجبيل وشراب طهور وانهار من عسل مصفى ولبن وخمر لذيذ وماء صافى ورحيق مختوم ختامه مسك وسائر عيون وسلسبيل واكل ضيافات اصحاب الجنه خصوصا ضيافت رب العالمين ايله مشرف اولمغه سبب قوى شريف باعث مفضى اولديغنى بيان واخبار ايدوب شريعت مطهره نك امور آخرته متعلقه اولان احكام اعتقاديه وعمليه سنى بيان ايتمك اهم والزم اولديغى معلوم اولديسه * وينه معلوم اولسونكه اول احكام شريعت شريفه در وتأسيس احكام الهيه ايدنلر انبيا عليهم السلام حضرتلريدر پس امدى صلاح معاش ومعاد شرعه ورسله موقوف اولديغى ثابت وظاهر اولدى حق سبحانه وتعالينك پيغمبرلر كوندرب وكتابلر كوندرمه سنده نيجه حكمت بالغه ومصالح عظيمهٔ دنيويه واخرويه واردر ومقصود بالذات تحصيل معرفت وتكميل مراتب ونيل درجاتدر بو فصلده بونلرك جمله سنه اشارت اولندى تأمل اولنه معلوم اولسونكه رسول

لغتده واسطه‌یه و برجانبدن برجانبه کوندریلن کسه‌یه دیرلر
فعول وزننده‌در اکرم بابنك اسم مفعولی معناسنه‌درکه مرسل
دیمکدر ونبی نبأ ینبأ نبأدن فتح یفتح بابندن کلور فعیل وزننده
اسم فاعل معناسنه خبرویریجی دیمکدر وشریعتده تعریفی
انسان بعثه الله تعالی الی الخلق لتبلیغ ما اوحی الیه یعنی رسول
انساندر انی الله تعالی سائر خلقه کوندررا کا وحی ایتدیکی
احکامی وشریعتی خلقه تبلیغ ایچون پس امدی انسان دیمك ایله
ملك وجن خارج قالدی زیرا رسول شرعی نوع انسانه
مخصوصدر اما ملائکهٔ اربعه‌که جبرائیل اسرافیل عزرائیل
میکائیل بونلر لغت معناسنجه پیغمبرلردر و جنده دخی معنای
شرعیجه رسول یوقدر انجق معنای شرعی اوزره پیغمبر
انساندن اولور وینه انسانه کوندریلور لکن رسول الله
محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم جمله انسه وجنه رسول اولمشدر
صحیح مسلم حدیثلرندن جابر بن عبد الله الانصاری رضی الله
تعالی عنه روایت ایلدی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
بیوردی دیدی اعطیت خمسا لم یعطهن نبی قبلی یعنی بکا
بش نسنه اعطا اولندی بندن اوّل کلان پیغمبرلره اعطا
اولنمادی کان کل نبی یبعث الی قومه خاصة یعنی هر پیغمبر
مخصوصا کندی قومنه کوندرلدی وبعثت الی کل احمر
واسود دخی بن هر براحمره واسوده بعث اولندم امام مجاهد
رحمه الله احمر جندر واسود انسدر دیدی یعنی بن جنه وانسه
کوندرلدم دیمکدر واحلت لی الغنایم دخی بنم ایچون اموال
غنایم حلال اولندی ولم تحل لاحد قبلی بندن اوّل کلان

پیغمبرلرك بریسنه حلال اولمدی انلر اموال غنائمی احراق بالنار
ایدرلر ایدی وجعلت لی الارض مسجدا وطهورا ودخی
بنم ایچون یر مسجد وطهور قلندی فای مارجل ادرکته الصلوة
فتی رجل که اکا وقت صلات ایریشه صلی حیث کان اولدیغی
محلده نمازی قیلار یعنی جمله یر مسجد قلندی هر یرده نماز قیلمق
جائز اولدی ونصرت بالرعب بین یدی مسیرة شهر ودخی
بن منصور اولدم اعدایه خوف حاصل اولمغله برآیلق یولدن
اعدایه خوف واقع اولوب قلبلری متفرق وخائف اولور
واعطیت الشفاعة بکا شفاعت کبری ویرلدی برروایتده
واعطیت جوامع الکلم وارد اولمشدر یعنی لفظ شریفی قلیل
معنای شریفی کثیر کلام بکا ویرلدی رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم بویله تکلم ایدردی ابو هریره رضی الله تعالی عنه
روایتنده وبعثت الی الخلق کافة وختم بی النبیون وارد اولمشدر
یعنی جمیع خلقه بعث اولندم وبنم ایله پیغمبرلر ختم اولندی
بو مثللو حدیث صحیح شریفلر دلالت ایدرکه سائر پیغمبرلر
بر طائفه‌یه کوندرلمشدر وجنه پیغمبر اولمشدر حضرت سلیمان
پیغمبر صلوات الله علی نبینا وعلیه وسلامه جنلره حکومت
ایتدیکی سلطنت حسبیله‌در نبوت جهتیله دکلدر الله سبحانه
وتعالینك یامعشر الجن والانس الم یأتکم رسل منکم الایة
نظم عزیزنده اهل تفسیر شویله بیوردیلرکه رسل فریقین
جنسندن دکلدر زیرا رسل نوع انساندندر منکم خطابنده
تغلیب واردر چونکه رسول آخر الزمان صلی الله علیه وسلم
ثقلین بلکه جمله کائناته رسول اولدیغیچون بوآیت کریمه‌ده

انس جنه تغلیب اولنوب جنس واحد حکمنده اعتبار اولندی
تکلیفده اتحاد وذاتده تفاوت اولدیغیچون یاخود بو آیت کریمه ده
رسل تعمیم اولنوب رسل رسله عام وشامل مراد اولندی زیرا
ثابتدرکه جن طائفه سندن بر نفر کلوب قرآن کریمی استماع ایدوب
سائر قوملرینه تبلیغ وانذار ایتدیلر نتکم حق تعالی بیورر
واذ صرفنا الیك نفرا من الجن یستمعون القرآن فلما حضروه
قالوا انصتوا فلما قضی ولوا الی قومهم منذرین قالوا یاقومنا
انا سمعنا کتابا انزل من بعد موسی مصدقا لما بین یدیه یهدی الی الحق
والی طریق مستقیم یاقومنا اجیبوا داعی الله وآمنوا به یغفر لکم
من ذنوبکم ویجرکم من عذاب الیم جن طائفه سندن
قرآن کریمی استماع ایلین طائفه که شو آیت کریمه ده
ذکر اولندی ایدی انلر قوملرینه کیدوب تبلیغ ایتدکلری اجلدن
واسطه اولدیلر ولغت معناسنجه رسل اولدیلر عبد الله بن عباس
رضی الله عنهما دخی بویله دیدی وامام مجاهد رحمه الله دخی
بویله دیدی دخی تفسیر ابو السعود ده مذکوردر وامام قرطبی
تفسیرنده ذکر ایلدی وکلان هر پیغمبرك کلبسنك هم جنه وهم
انسه پیغمبر اولمشلردر دیدیکی باطلدر بو حدیث شریف انی
رد ایدر دیو امام قرطبی یامعشر الجن والانس آیتنی تفسیرده
بیان ایلدی قطعا معلوم اولدیکه هم انسانه وهم جنه پیغمبر
اولمق انجق آخر زمان پیغمبری محمد مصطفی صلی الله علیه
وسلمه مخصوصدر بر پیغمبر جنه پیغمبر اولمشدر وبر پیغمبر
بر قومه بعث اولندقده اول قوم آنك امتی اولور ایمان ایدنلره
امت اجابت دیرلر ایمان ایتمیوب کافر اولنلره امت دعوت دیرلر

چونکه

چونکه آخر زمان پیغمبری جمله انسه وجنه مبعوثدر جمله انسان
وجن آکا امت اولمشلردر ایمان ایدوب مؤمن ومسلم اولنلره
امت اجابت دینور اسلامی قبول ایتدیکی ایچون ایمان
کتورمیوب کافر اولنلره امت دعوت دینور انلر اسلامه دعوت
اولنوب اجابت ایتمدیلر دعوتده قالدقلری اجلدن پس نقدر
یهود ونصاری ومجوسی وسائر کافرلر وار ایسه جمله امت
محمددن اولوب دعوتده قالدیلر وانلره امت دعوت دیرلر
جن طائفه سنك مؤمنلری امت اجابت کافرلری امت دعوتدر
بو وجهله اعتقاد ایلمك فرض عیندر فی زماننا جهالت شایع
اولدیغیچون اکثر ناس نصارایی عیسی پیغمبرك امتی یهود
طائفه سنی موسی پیغمبرك امتی ظن ایدرلر حاشا بویله ظن ایلمك
حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلمك جمیع انسانه
پیغمبر اولدیغنی انکار ایتمکدر بویله ظن ایسه کفردر
نعوذ بالله تعالی عن ذلك ودخی شیخمز امام ابو منصور ماتریدی
رحمه الله تعالی عندنده شویله درکه جمیع پیغمبرلر رجالدندر
خاتونلردن پیغمبر کلمشدر نتکم حق تعالینك وما ارسلنا
من قبلك الا رجالا کبی آیت کریمه لرده بوکا دلیل واردر
ودخی پیغمبرلر امتلریله غزایه کتمك کرکدر وآشکاره رجاله تبلیغ
احکام ایتمك لازمدر بو ایسه رجال حالیدر خاتونلر بو حالدن
ممنوعه در خصوصا نمازده امام اولمق وغسل میت ایتمك
وکاهیجه بالذات الینه سلاح الوب میدانده کفار ایله جهاد ایتمك
بو اموردن خاتونلر محجوره در حضرت شیخ ابو الحسن الاشعری
رضی الله عنه عندنده رجولیت شرط دکلدر انکیچون

دورت خاتونك پيغمبرلكنده اختلاف ايتدى وامام قرطبى بوكا
موافقت ايتدى مريم وآسيه وساره وهاجره علامهٔ سراج الدين
متقن ابن الملقن حوايى و حضرت موسى عليه السلامك
والده سنى بونلره الحاق ايتدى بزم شيخمز حضرت امام ابو منصور
ماتريدى عندنده بو خاتونلر صالحاتدندر انبيادن دكللردر
والله اعلم واحكم *فصل پيغمبرلرك اوصاف جميله لرى بونلردر
ايمان تفصيلى هر پيغمبرك ايمانى تفصيليدر وعلوم دينيه
وشرعيه لرى تفصيلا معلومدر بعض احكامده اجتهادلرى
ثابتدر اجتهادده خطا ايتمك نقص دكلدر پيغمبرلره الله تعالى
جانبندن على الفور خبر كلور يا جبرائيل ايله ياخود الهام ايله
خطا اوزره قلمازلر اما سائر مجتهدلره طرف حقدن خبر كلميوب
خطا اوزره قالورلر لكن كاهيجه انلرده الهام ايله تنبيه اولنور
لكن خطا معفو وكندولرى اصابت ايتديكى حكمده ايكى قات
مأجور خطا ايتدكارى مادهده بر اجر ايله مأجورلردر امانت
هر پيغمبر امیندر انلره عرض ياخود اموال امانت اولنسه حفظ
وصيانت ايدرلر حاشا ثم حاشا خيانت نظردن منزهلردر
الله تعالى طرفندن امر اولندقلرى احكامى تبليغ ايدوب بعث
اولندقلرى قومه تعليم وتفهيم ايدرلر كتم ايتمكدن منزهلردر
صدق احكام شرعيهده وغير يسنده صادقلردر اصلا
انلردن كذب صادر اولماز عدالت پيغمبرلر عادللردر نتكم
قرآن عظيمده ذكر اولنور وجعلناهم ائمة يهدون بامرنا
حاشا ظلمدن ومداهنه دن منزهلردر فكيف انبياء اللهدن
نيجه لرى حق سويليوب عدالت واستقامت ايدوب كثرت اعدادن

قورقيوب امر حق يرينه كتورمكدن اوتورى جام مماتى جهت
شهادتدن نوش ايتديلر حاشا الله عن ذلك كه حق تعالى ظالم
وكاذب ومداهن پيغمبر كوندرمدى عصمت جمله انبيا
عليهم السلام جميع كبائر وصغائر خسيسه لردن منزهلردر
قبل النبوة وبعد النبوة بونلردن جمله سى معصوملر ومحفوظلردر
علماء اهل سنتك اكثرى قبل النبوة وبعد النبوة سهو طريقى ايله
بعض كبيره نك صدورنى تحت امكانده كورديلر لكن بعضيلر
قبل النبوة كبيره يى قصد ايله ممكن كورمديلر لكن بالاتفاق
كفردن وشركدن وكذبدن وعلنا فسقدن منزهلردر مثلا زنا
ولواطه وسائر بين الناس مذموم وخسيس اولان نسنه لردن
وخلقك نفرت ايلديكى اموردن انبياء كرام عليهم السلام
منزهلردر قصص انبياده ذكر اولنان بعض ذنوب صورتنده
نسنه لر كرك قرآن كريمده اولسون وكرك احاديث صحيحه ده
اولسون تأويل اولنوب محمل صحيحه حمل اولنور نسيان ايله
ياخود قبل الوحى دريمك ايله ياخود مقاصد حسنه يه نظر ايله
اول نسنه ذنب كبيدر ديمكله وسائر طريق حسن ايله اما معتزله
طائفه سى عندنده كبائر اصلا قبل النبوة وبعد النبوة عمدا وسهوا
جائز دكلدر زيرا انلرك هيئتلرينك انعدامنى ورتبه لرينك
انحطاطنى ايجاب ايدوب خلقك انلردن نفرتنى وعدم اتباعلرينى
اقتضا ايدر ديديلر نصوص قرآنيه واحاديث نبويه دن غافل
وجاهل اولنلر ومفرط متعصب اولان كمسه جكلر معتزله
مذهبنى صواب كوروب بو بابده مذهب اهل سنتى ترك ايتديلر
انبياء كرام عليهم السلامى تنزيه زعميله هيهات هيهات حكمت

الهيه واسرار غيبيه دن بالكليه غفلت ايتديلر صورت طاهردن
كمالات باطنه يه انتقال ايده مديلر امن العزل هر بر پيغمبر
منصب نبوتدن هيچ عزل اولمازلر في الدنيا والآخرة پيغمبرلردر
شريعتلرينك بعض احكامي منتسخ اولمقدن عزل لازم كلمز
جمله سي دنياده وآخرتده پيغمبرلردر و عادللردر عليهم السلام
ودخي جمهور علماء كرام رحمهم الله عندنده رسول ايله نبي بيننده
فرق واردر يانده كتاب منزل اولانه رسول ديديلر كرك اوّلا
اكا نازل اولسون وكرك آندن مقدم اولان پيغمبره نازل اولسون
واما نبي يانده كتاب اولمق لازم دكلدر ورسول يانده شرع جديد
اولمق شرط دكلدر نتكم حضرت اسمعيل عليه السلام رسولدندر
شرع جديدي يوقدر نتكم حق تعالى بيورر واذكر في الكتاب
اسمعيل انه كان صادق الوعد وكان رسولا نبيا ومحقق بيضاوى
تصريح ايتدي بو تقديرجه رسول ايله نبي بيننده عموم وخصوص
مطلق واردر هر رسول نبيدر وهر نبي رسول دكلدر رسل
اوچيوز اون اوچدر ديديلر نتكم بعض روايتده بويله وارد اولدي
بعض علما عندنده رسول ايله نبي مساويدر هر رسول نبي وهر نبي
رسولدر ديديلر والله تعالى اعلم واحكم ودخي رسلدن اولو العزم
واولو الثبات مرسللر وار محقق بيضاوى شويله ذكر ايلديكه
اولوا العزم شول پيغمبرلره ديرلركه شريعتلريني تأسيسده جد
وسعي ايدوب تبليغ وتقريرنده اجتهاد ايده لر و مشقت كثيره يه
تحمل اوزره صبر ايده لر مشهور اولنلر نوح وابراهيم وموسى
وعيسى ومحمد صلوات الله على نبينا وعليهم وسلامه
حضرتلريدر وبعضيلر ديديلر كه زياده صبر وتحمل ايدنلردر

حضرت نوح طقوز يوز اللي يل قومنك اذاسنه صبر ايتدي
وحضرت ابراهيم نمرود آتشنه صبر ايتدي واوغلوني ذبح ايتمكه
صبر وتحمل ايلدي وحضرت يعقوب سوكلي اوغلي يوسفدن
ايريلوب صبر ايلدي وحضرت يوسف قيويه دوشديكنه
صبر ايلدي وحضرت ايوب بونجه زمان خسته لكه صبر ايلدي
لكن قورد حكايه سي عند المحققين مردوده در وحضرت موسى
بونجه زمان فرعونله وقوميله اشتغال ايدوب صبر ايلدي
وحضرت داود فرقتنه بكا ايلدي لكن اوريا قصه سي
مردوده در نقل ايلينلره تعزير شديد اولنور زيرا انبياء كرام
خلقك طبيعتلري نفرت ايلديكي نسنه لردن ومذموم اولان
اموردن منزهلردر وحضرت عيسى برطاشي بر طاش اوزرينه
قومادي ودخي انبياء كرام عليهم السلام حضراتنك نيجه لري
فقرادر لكن فقرلري اختياريدر حاشا سائر فقرا كبي اضطراري
دكلدر ونيجه لري اغنيادر بلكه ملوكدر حضرت داود وسليمان
ويوسف عليهم السلام كبي لكن دنيايه محبت طريقيله دكلدر
خلق اراسنده اجراى عدالت وظالملري منع ومال ايله دخي
عبادت ايتمك وفقرايه بذل وسائر نيات صادقه ايچوندر زيرا
جمله انبيا عليهم السلام اخلاق حميده ايله موصوفدر اخلاق
ذميمه دن وافعال لئيمه دن معصوملردر ومحفوظلردر واحتلام
اولمقدن منزهلردر وسائر ما لايعنيدن وطبيعت انسانيه نك
نفرت ايتديكندن مبرا ومعرالردر مثلا اعمى اولمق كبي وسائر
قصور وعيبلر كبي وخلقك عندنده معتبر اولميان جنسدن
پيغمبر كلمشدر زيرا پيغمبرلرك سلسله سي معتبر نسبدندر

كوله دن وطاغلرده وييان يرلرده متمكن اولان اتراك وحيواناته
بكزركسه لردن انبيا ظهور ايتمشدر زيرا پيغمبرلر فطانت
وذكا وكمال عقل وحسن ادراك صاحبلريدر حسب
ونسبلر درخسته اولمق مانع وعيب دكلدر وسائر ضرورات
انسانيه كه اكل وشرب ونوم واضطجاع وبعض نسنه يي اونوتمق
وتزوج وكسب وتجارت وغيريلر كبي كه اندن نوع انسان
منفك اولماز واشراف خلقي اني تعاطي وتعامل ايدرلر بومثللو
نسنه لر عيب دكلدر بلكه في الحقيقه كمالدن وعدالتدن
وحسن خلقدندر * فصل * قرآن عظيمده اسمي ذكر اولنان
پيغمبرلردن بريسي حضرت آدم عليه السلامدر جمله انسانك
اوليدر اندن اول انسان يوقدر ابو البشردر اني الله تبارك
وتعالى قدرتيله قرومش چامور دن خلق ايتمشدر نتكم قرآن
عظيمده ذكر اولنور ولقد خلقنا الانسان من صلصال من حمأ
مسنون يعني بز انسانك اصلني صويه كثرت مجاورت وشدت
اتصال ايله قرومش وانسان صورتيله مصور اولمش واوزرنده
نيجه يللر مرور ايتمش كه زياده قرومش دوقندقده اندن
صوت حاصل اولور بالچقدن يراتدق وبر محلده دخي خلق الانسان
من صلصال كالفخار ديو ذكر اولنمشدر بوندن معلوم اولديكه
آدمك باباسي واناسي يوقدر حوادثي بويله درزيرا آدمك صول
جانبنك ايكو كوكندن يرادلمشدر حق سبحانه وتعالى حضرت
آدمي خلق ايتمك مراد ايتدكده يردن بر قبضه طبراق الدي
طاغلردن ودوزلردن واني قدرتيله بالچق يوغردي انك ايچون
اولادي كونا كون ظهور ايدر كمي سياه وكمي بياض وكمي خشن

وكمي لطيف وكمي خبيث وكمي طيب نتكم بعض حديث
شريفلرده مذكوردر ومنقبه سي چوقدر وصورت انسانده
اولدقدنصكره مكهٔ مكرمه ايله طائف اراسنده قرق ييل ياتدي
جانسز بعض روايتده بويله در وبعض تواريخده امام السدي
آدم عليه السلام دنياده خلق اولندي ديدي ومنذر بن سعيد
وعلمادن بر جماعت دنيا باغچه لرندن بر باغچه ده خلق اولندي ديدي
بهجة النفوس صاحبي جمهور علمادن نقل ايدوب جنت
عدنده خلق اولنوب صكره ايندي ديدي جمعه كوننده ايدي
التمش ارشون بويي وارايدي قرق سنه دنصكره حق تعالى
اكا جان ويردي جميع اسمايي اكا تعليم ايدوب بامر الله تعالى
ملائكه يه خبر ويردي صكره الله تعالى ملائكه يه سجده ايديكز
آدمه ديمشدر نتكم قرآنده ذكر اولنور واذ قلنا للملائكة
اسجدوا لادم فسجدوا الا ابليس يعني يا محمد صلى الله عليه
وسلم ذكر ايت شول وقتي كه بز ديدك ملائكه يه آدم ايچون سجده
ايديكز في الحال سجده ايتديلر الا ابليس سجده دن اباو امتناع
ايلدي وبر محلده فسجد الملائكة كلهم اجمعون الا ابليس
ذكر اولنمشدر مآلي بردر وبعض علما سجده ايله امر اولنان
سماده كي ملائكه لردر ديدي وبعض علما يريوزنده كي ملائكه
در ديدي وبعضيلر ابليس ايله جن محاربه سنده اولان ملائكه در
ديدي سجده ده اختلاف ايتديلر بعضيلر سجده دن مراد نمازده كي
كبي يوزي يره قوديلر لكن بو صورتده سجده حق تعالى يه در
آدم عليه السلامك شانه تعظيم ايچون آدم قبله اولدي
وبعضيلر سجده لغتده تواضع ديمكدر مراد تواضع ايتمكدر

چونكه آدم عليه السلامك علمى وفضلى ومرتبهٔ علياسى ظاهر
اولنجه حق تعالى امر ايدوب آدمه تحيه وتعظيم ايچون تواضع
ايديكز ديو امر ايلدى والله تعالى اعلم * تتمه * چونكه ابليس
حق تعالينك سجده ايله امر ايتديكنى بلدكده بو امرى مناسب
كورمدى وديديكه بنى سن آتشدن خلق ايتدك وآدمى
طيندن خلق ايتدك امدى آتش علوى وخفيفدر طين ايسه
سفلى وثقيلدر پس بن علويدن خلق اولندم اول سفليدن خلق
اولندى بن اندن خيرلى يم وافضلم ديدى زعم ايتديكه حكمت بويله
اقتضا ايتمز بلكه اول بكا تواضع ايتمكه امر ايتسك مناسب
وحكمته موافق اولوردى زعميله الله تعالينك بو منوال اوزره
امرنى مناسب كورمدى پس آنك ايچون حق تعالى سؤال
ايدوب يا ابليس ما منعك ان تسجد اذ امرتك يعنى يا ابليس سكا
سجده ايت ديو امر ايتديكمده سجده ايتمكدن سنى نه شى منع
ايتدى بيوردقده ابليس جواب ويروب ديديكه انا خير منه خلقتنى
من نار وخلقته من طين يعنى بن اندن خيرلى يم زيرا بنى آتشدن
خلق ايتدك وآنى طيندن خلق ايتدك ديدككده پس ابليس
بو اعتقاد فاسد وزعم كاسد ايله سجده يى ترك ايدوب حضرت
الهيه ده بو طرز جواب باطل اظهارينه جسارت وابراز حجت فاسده يه
جرأت ايتديكى خوش اولميوب بى ادب وسوء حركت ومخالفت
امر الهى ايتديكيچون جانب حق تعاليدن لعنته مظهر اولوب
قال فاخرج منها فانك رجيم وان عليك لعنتى الى يوم الدين خطابيله
مخاطب اولوب كوكلردن وجنتدن وملكلر زمره سندن
اخراج اولندى چونكه بو مثللو لعنتدن خلاص ونجات بولمقدن

مأيوس اولدى وتمنى ودعا ايدوب رب فانظرنى الى يوم يبعثون
يعنى يارب يوم بعثه دك بكا مهلت ويرديدى حق تعالى مهلت آنك
حقنده مقدر اولديغنى خبر ويروب قال فانك من المنظرين الى يوم
الوقت المعلوم ديدى تحقيق سن وقت معلومه دك مهلت
ويريلنلردنسك ديدى وقت معلوم حقنده اختلاف اولندى
بعضيلر يوم قيامتدر ديدى وبعضيلر نفخهٔ اولادر ديديلر
وبعضيلر دابة الارض خروج ايتديكى وقتدر ديديلر ابليس
بو مهلت خبرنى اشتدكده آدمه واولادينه اظهار عداوت
ايدوب يمين ايليوب ولاضلنهم ولامنينهم ولامرنهم الاية
ديدى يعنى والله بنى آدمى اضلال ايده رم صراط مستقيمدن
چقاروب طريق جهنمه ايلتيرم وانلره درلو درلو امنيه لر ووسوسه لر
ايده رم وانلره معصيتلر ايله امر ايده رم محرمات ومنهياتى انلره
مزين كوستروب سيئاتى لذتلى وكوزل كوستريرم ديدى
بعده ولا تجد اكثرهم شاكرين يعنى بنى آدمك چوغنى شاكرين
بولمازسك ديدكده حق تعالى ان عبادى ليس لك عليهم سلطان
الا من اتبعك من الغاوين ديو بيوردى يعنى يا ابليس تحقيق بنم
قوللرم سنك ايچون آنلرك اوزرلرينه تسلط وقوت غلبه يوقدر مگر
ازغينلردن سكا اتباع ايده لر انلره مسلط اولورسك واضلال
ايدرسك ديمكدر بر محلده فبعزتك لاغوينهم اجمعين الا عبادك
منهم المخلصين ابليس ديديكه سنك عزتك حقيچون بنى آدمك جمله سنى
اغوا واضلال ايده رم الا سنك بنى آدم اراسنده مخلص قوللريكى
اضلال ايده مم ديدى بو مخلصلر انبيا عليهم السلام وانلره اتباع ايدن
اهل ايمان واهل طاعت اولنلردر زيرا انبيا معصوملردر واتباعى

موفقلردر بونلرده شیطان ایچون نصیب یوقدر الله تعالی ابلیسه
چوق اولاد ویردی بنی آدمك اوزرینه مسلط اولدیلر انسانك
ایچینه کیروب قان طمرده آقر کبی ایچروسنده کزرلر قلبك
صول قولاغندن وسوسه ایدرلر وقلبك صاغ قولاغنده برملك
مؤکل اولوب خیرلی نسنه لر الهام ایدر کشی ذکرالله ایتدکده
شیطان فرار ایتمزسه قلبی بر لقمه کبی اغزینه آلوب غایت وسوسه
ایدرلر کوجله برکسه یی کافر وعاصی ایده مزلر نصیحت
قصه دن مطلوب انجق حصه در وعقلا یه اولا معلوم اولسونکه
آدم علیه السلام تواضع ایتدی حق تعالی سؤال ایدوب یا آدم
سنی کیم خلق ایتدی دیدی یارب سن خلق ایتدك دیدی
وحق تعالیدن رحمت ومغفرت طلب ایتدی ربنا ظلمنا انفسنا
وان لم تغفرلنا وترحمنا لنکونن من الخاسرین دیدی حوالیه بیله
وحق تعالینك فتلقی آدم من ربه کلمات فتاب علیه کلامنك
سرینه مظهر اولوب ثم اجتبیه ربه سعادتنه محل اولدی
پس عاقل دخی کندی تقصیراتنی اعتراف ایدوب دائم تضرع
ونیازده اوله که سر اجتبیدیه نائل اوله وابلیس استکبار ایدوب
حضرت آدمك ظاهرینه نظر ایدوب کندندن ادنی
عد ایتدی الناس صنادیق مقفلة مفاتحها التجاریب فحواسنجه
بیلدیکه حضرت آدمك قلبی معارف الهیه خزینه سیدر
وحق تعالی قلبه نظر ایدر وآنك عقلی علوم کلیه وجزئیه مخزنیدر
عاقل بوحاله نظر ایده کندندن صفت کبری ازاله ایدوب
تواضع کسب ایلیه زیرا کبر شیطان صفتیدر تواضع انبیا واصفیا
واتقیا صفتیدر وبر نسنه نك ظاهرینه نظر ایتمیه زیرا ظاهره

نظر ایتمك حماقت علامتیدر وشیطان نظریدر ومخاطره دن خالی
دکلدر زیرا چوق کمسه لر واردر که ظاهر حالی کوزل کورینور
باطنی شیطان کبیدر وچوق کمسه لر واردر که ظاهری ادانیدر
اما باطنی ملك کبیدر انسان قپالو صندیقه بکزر تجربهٔ صادقه
آنك مفتاحیدر حقیقت حاله نظر ایتمك عقلا حالیدر وکمال عقل
علامتیدر ودخی عاقل شیطانی کندویه دشمن بیلوب
من کل الوجوه مخالفت ایلیه بوکا جهاد اکبر دیرلر حق تعالی بیوررر
ان الشیطان لکم عدو فاتخذوه عدوا یعنی تحقیق شیطان سزك
ایچون دشمندر آنی دشمان طوتوکز هرکسك حالنه کوره وسوسه
ایدر صالح کمسه لره صورت صلاحده نسنه لر امر ایدر امامرادی
یا افضلی ترك ایتدرمکدر یا ریا وعجب یا کبر وغیری اخلاق ذمیمه یی
خوی ایتدرمکدر امدی هرحالده مخالفت ایتمك لازمدر نتکم
قصیدهٔ برده ده ذکر اولنور بیت * وخالف النفس والشیطان
واعصهما * وان هما محضاك النصح فاتهم * یعنی نفس اماره یه
وشیطانه مخالفت ایت انلره عصیان ایت نقدر سکا نصیحت
ایدرلرسه ده سن انلری متهم ایت زیرا دشماندن نصیحت طوتمق
غایت حماقتدر والحاصل نفس وشیطان بیوك دشمانلردر بصیرت
اوزره اولوب آنلره مخالفت لازم وشرلرندن احتراز کرکدر
نعوذ بالله تعالی من شرور انفسنا وشر الشیطان والله اعلم واحکم
قرأن عظیمده ذکر اولنانك بریسی دخی نوح علیه السلامدر
بعض تواریخده ذکر اولندیکه اسمی شاکر ایدی چوق بکا
ونوحه ایتدیکیچون نوح تسمیه اولندی طوفاندنصکره سائر
خلقك ذریتی قالمدی انجق نوح علیه السلامك اوچ اوغلی

قالدی بریسی سام عرب و فارس بونك نسلندندر و بریسی حام
حبش وسند وهند بونك نسلندندر و بریسی یافث یأجوج
ومأجوج وسقلاب وترك بونك نسلندندر حق تعالینك وجعلنا
ذریته‌هم الباقین كلامنی بو كا حمل ایتدیلر و بونك ایچون
نوح علیه السلامه آدم ثانی تسمیه اولندی بریسی دخی هود
پیغمبردر وادریس وصالح وابراهیم شیخ الانبیاء ولوط واسمعیل
واسحق و یعقوب و یوسف وموسی وهارون عمران اوغللری
وشعیب خطیب الانبیاء وزكریا ویحیی وعیسی بن مریم
وداود وسلیمان علیهم السلام تفسیر ابی السعودده ذكر
اولندیكه شول حكایتله بلقاغز اتندن اوریا نامنده كمسه نك
برجمیله خاتونی وارایدی حضرت داود كوردی ومیل ایتدی
اوریایی ایكی یا اوج دفعه محاربه‌یه كوندردی آخر الامر شهید اولدی
حضرت داود نوعا فرحلنوب خاتونی نكاح ایلدی دیو سویلنورافك
وافترادر و بدعت مكروهه‌در ومكر مختر عدر طبیعتلر بو حكایتدن
نفرت ایدر وقوت سامعه رد ایدر خسران بونی احداث ایده‌نه
وهلاك بونی شایع قیلانه حتی حضرت علی رضی الله عنه
بیورمشلركه هر كیمكه شو حكایتی نقل ایتسه اكایوز التمش دكنك
اوردم پیغمبراره بهتان ایده‌نك حد تعزیری بودر دیدی وغیری
تفسیرلرده دخی مذكوردر وسلیمان والیاس والیسع
وذوالكفل وایوب قورد حكایتی كذبدر انجق برقاج زمان خسته
اولدی رب انی مسنی الضر وانت ارحم الراحمین دیو دعا ایتدی
ضردن مراد حمی كبی ثقیل خسته لكدر دیمشلر و یونس
ومحمد خاتم النبیین علیه وعلیهم السلام بونلر بالاتفاق پیغمبرلردر

اما ذوالقرنین اسمی اسكندردر حضرت ابراهیم علیه السلام
وقتنده‌در وعزیر ولقمان بو اوچنده اختلاف واردر بعضیلر
انبیادندر دیدیلر بونك جمله‌سی یكرمی سكزدر قرآن عظیمده
مذكوردر بیلمه‌سی واعتقاد ایتمه‌سی لازمدر* ودخی تبع
نبوتنده اختلاف اولندی وخضرده دخی اختلاف واردر
بعضیلر پیغمبردر دیمش و بعضیلر رسولدر دیمش و بعضیلر ولیدر
دیمش والله اعلم عظماء علمادن نیچه‌لری شویله دیمشلركه انبیادن
دوردی حیاتده‌در بری خضر و بری الیاس یرده‌در و بری
ادریس و بری عیسی كوكده‌در دیمشلر وجمله انبیانك آخری
محمد مصطفی صلی الله علیه وسلمه كلنجه چوق پیغمبرلر كلمشدر
عددینی الله تعالی بیلور بر روایتده یوز یكرمی دورت بیك
و بر روایتده ایكیوز یكرمی درت بیك لكن عدد تعیین اولمق لازمدر
و بو پیغمبرلر هر بریسی بر طائفه‌یه كوندرلمشدر و بزم
پیغمبرمز آخر زمان پیغمبری محمد مصطفی صلی الله علیه وسلمدر
نتكم حق تعالی بیورر ما كان محمد ابا احد من رجالكم ولكن
رسول الله وخاتم النبیین وحدیث شریفلرده وختم بی النبیون یعنی
پیغمبرلر بنمله ختم اولوب نبوت تمام اولدی واجماع جمیع امت
بونك اوزرینه منعقد اولمشدر انسانه وجنه پیغمبردر و بلكه
جمله كائناته رسولدر حق تعالی بیورر وما ارسلناك
الا رحمة للعالمین یعنی یا محمد صلی الله علیه وسلم بزسنی كوندرمدك
الا جمله عالملره رحمت كوندردك و بر محلده واذ اخذ الله میثاق
النبیین لما آتیتكم من كتاب وحكمة ثم جاءكم رسول مصدق لما معكم
لتؤمنن به ولتنصرنه قال ءاقررتم واخذتم علی ذلكم اصری قالوا

اقرر ناقال فاشهدوا وانا معكم من الشاهدين بو آیت کریمه دن
مفهوم بودر که رسول آخر الزمان سائر انبیایه دخی رسولدر
دیدیلر حتی لیلهٔ معراجده ارواح مرسلینه امام اولدیغی وامتلرینه
آخر الزمان پیغمبرینی خبر ویردکلری آنلره رسول اولمقده دلیل
کافیدر دیدیلر جمله انبیا علیهم السلام وصف نبوتده مساویلردر
ولکن بعض فضائلده بری برلرندن افضلدر مثلا حضرت
ابراهیم خلیلیت مرتبه سنه واردی وحضرت موسی کلیمیت
مرتبه سنه واردی وسائر فضیلتلری بوکا قیاس ایله رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم جمله دن افضلدر وفضائلی بی حسابدر
نتکم قصیدهٔ برده ده ذکر اولنور * فان فضل رسول الله
لیس له * حد فیعرب عنه ناطق بفم * یعنی تحقیق حضرت
رسول کائنات صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک فضلی ایچون
حد یوقدر که حتی ناطق اولان اوحدیتنی خبر ویره * فمبلغ العلم
فیه انه بشر * وانه خیر خلق الله کلهم * حضرت سید کائنات
صلی الله علیه وسلم حقنده مبلغ العلم بویله درکه اول انساندر
وخیر خلق اللهدر جمیعا بوندن زیاده بیلمز زیرا حقیقتلرینی
وفضیلتلرینی الله بیلور دیمکدر وبر محلده دخی ذکر اولنور
* فانه شمس فضل هم کواکبها * یظهرن انوارها للناس
فی الظلم * یعنی حضرت حبیب صلی الله علیه وسلم آسمان
فضائلک کونشیدر وسائر مرسلر کواکبلریدر که طلوع شمس
اولمقدن مقدم ناسه نور اظهار ایتدیلر ایدی وظلمات کفری
کندی امتلرندن ازاله ایتدیلر ایدی بوندن معلومدر که جمله
کواکبی کونشه قیاس ونسبت ایتسک برابر وبلکه نصفی

اولماز

اولماز فکذلک رسول اعظم وحبیب معظم صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینک جاه عظیم منزلتلری بر مرتبه درکه سائر انبیا
ومرسلین حضرتلرینک مراتب ومقاملری اکا نسبت کونش
نورینه نسبتله کواکب انواری کبیدر قصیدهٔ همزیه ده
ذکر اولنور * کیف ترقی فی رقیک الانبیاء یا سماء * ما طاولتها
سماء * یعنی ای رسول انس وجان سنک بالغ وواصل اولدیغک
جاه عالی منزلته سائر انبیا نیجه مرتقی ونائل اولور زیرا ای فلک
جناب سن بر فلک الافلاکسنکه سکا بر آسمان دخی یتشمز وقصیدهٔ
برده ده ذکر اولنور * محمد سید الکونین والثقلین * والفریقین
من عرب ومن عجم * وحدیث شریفده انا اکرم الاولین والآخرین
عند الله ولا فخر وارد اولمشدر یعنی بن اولین وآخرینک اکرمی یم
مرادم افتخار دکلدر واقعی بیاندر وحق تعلیمدر وعقائد
حقه یی تبلیغدر دیمکدر زیرا بو یولجه اعتقاد لازمدر ودخی
بو مثللو احادیث شریفه چوقدر واجماع بونک اوزرینه منعقد
اولمشدر زیاده کشف براهین عقلیه وحجج قاطعهٔ نقلیه ایله ثابت
اولدیکه رسول الثقلین صلی الله علیه وسلمک عند الله درجات
عظیمه سی ومراتب علیه سی ومقامات رفیعه سی وار در خصوصا
وسیله درجه سی که آنک فوقنده بر درجه دخی یوقدر ودخی
شریعتی قیامته دک باقیدر وسائر شریعتلردن انفع وایسر
واحسندر واحسن کلام وابلغ نظام اولان قرآن عظیم
الشان اکا نازل اولمشدر واعظم المعجزاتدر فکیف فی زماننا تاریخ
بیک یوز التمش درت سنه یه بالغ کویا هنوز نازل اولمش کبی جمله
لطافتی وحلاوتی موجوده در هر کره استماع اولندقده درلو

حلاوت ظهور ايدر وهر دفعه ملاحظه ومطالعه اولندقده
كونا كون معانى لطيفه ظهور ايدر تفسيرندن علماء اعلام رحمهم
الله تعالى قائمدى بونجه آثار شريفه سى وخواص لطيفه سى
واردركه بى حسابدر * ودخى رسول اكرم صلى الله عليه وسلمك
امتى سائر امتلردن خيرليدر وچوقدر زيرا قيامته وارنجه جمله
انس وجن اكا امتدر حق تعالى بيورر كنتم خير امة يعنى سزلر
سائر امتلرك خيرليسى اولديكز وعلماى امتى سائر امتلرك علماسندن
افضلدر وچوقدر فكيف هر بر وقتده بونجه علما بولنديكه
هر بريسى حقايق ودقايق بيان ايدوب شبهه صاحبلرينك
شبهه لرينى حل ايدوب حق كونش كبى اظهار ايتديلر
وآثار جميله لرى نفخهٔ صوره دك قالوب اسملرى ومنقبهٔ شريفه لرى
لسانلرده ذكر اولندى وهر بريسى عصرنده انبياء
بنى اسرائيل كبى مقام تبليغده اولوب جميع دنيا خلقنه تعليم
شريعت غرا وتفهيم ملت بيضا ايتديلر خصوصا اصحاب اجتهاد
اولان اماملر رحمهم الله تعالينك قيامته دك مذهب شريفلرينه
اقتدا اولنوب اقواللرى بين الانام فتوى وحجت اولمشدر شومثللو
فضائل انجق امت محمديه يه مخصوصه در امتك فضائلى چوق
اولمق پيغمبرك افضللكندندر فصل * معلوم اولسونكه خوارق
عادات التيدر معجزه * ارهاص * كرامت * معونت *
استدراج * اهانت * پيغمبرك يدنده نبوت وقتنده دعواى
نبوت ايله ظاهر اولورسه اكا معجزه ديرلر سائر خلق انك كبى
ايتمكدن عاجز اولديغيچون وانبيانى دعواى نبوتده تصديق
ايچون حق تعالى انلره معجزه خلق ايدر اكر قبل النبوة دعواى

نبوتدن

نبوتدن اول ظاهر اولورسه اكا ارهاص ديرلر اول ذاتك پيغمبر
اولمسنه علامت معناسنه در معجزه ايله ارهاص انبيايه مخصوصدر
اوليادن ظاهر اولسه كرامت ديرلر عوام اهل اسلامك صالحلرندن
ظاهر اولسه معونت ديرلر فسقه وفجره دن ظاهر اولوب مرادنه
موافق ايسه استدراج ديرلر واكر مخالف ايسه اهانت ديرلر
نتكم مسيلمة الكذابدن نقل اولنوركه بر كوزى شاشى كمسنديه دعا
ايتدى كوزى صحيح اولسون صحيح كوزى دخى شاشى اولدى اهانت
ايچون ومعلوم اوله كه معجزه نك يدى شرطى واردر اولكيسى
حق تعالينك فعلى ياخود فعل مقامنده قائم نسنه اوله ايكنجى
عادته مخالف اوله اوچنجى اكا معارضه ايتمك محال اوله مثلا شق قمر
بردخى كيمسه ميسر اولور دوردنجى معارضه طلبنه مقارن اوله
تصريح دعوى شرط دكلدر بلكه قرائن احوال كافيدر
بشنجى دعوايه موافق اوله مثلا پيغمبرلك دعواسى ايدندن معجزه
طلب اولنسه اول دخى شو حيوان بنم نبوتمى تصديق ايدر ديسه
حيوان نطق ايدوب شو مدعى كاذبدر ديسه دعواده صدقى
معلوم اولماز بلكه كذب احتمالى قوت بولور اما اول مدعى نبوت
شو ميتى احيا ايتمك بنم معجزه مدر ديسه وميت صاغ اولوب شوكسه
كاذبدر ديسه ضرر ويرمز زيرا آنك صاغ اولمسى معجزه در
صاغ اولدقدنصكره فاعل مختاردر ديلرسه تكذيب ايدر وديلرسه
تصديق ايدر التنجى دعواى نبوت يدنجى معجزه دعوايى تكذيب
ايتميه وكرامت دعواى نبوته مقارن اولمق حسبيله معجزه دن فرق
اولنور تعريف الخوارق المعجزة امر خارق للعادة مقرون بدعوى
النبوة يخلقه الله تعالى لرسوله والارهاص امر خارق للعادة مقدم

على النبوة يخلقه الله تعالى علامة لنبوة من سيكون نبيا والكرامة
امر خارق للعادة غير مقرون بدعوى النبوة ولا يتقدم عليه يخلقه
الله تعالى على يد المؤمن المتقى العارف بالله تعالى وصفاته اكراماله
واشعار الرتبته العالية والمعونة امر خارق للعادة غير مقرون بدعوى
النبوة يخلقه الله تعالى على يد بعض صالح المؤمنين تخليصا له
عن المحن والمكاره والاستدراج امر خارق للعادة يخلقه الله تعالى
على يد العاصى اوالكافر زيادة واستدراجا فى غيه وضلاله
والاهانة امر خارق للعادة يخلقه الله تعالى على يد العاصى
اوالكافر على خلاف مراده تكذيبا له واهانة حق سبحانه وتعالى
پيغمبرلره معجزه لر ويرمشدر تا كه دعواى نبوتده امتلرى اراسنده
صدقلرى ظاهر اولوب امتلر آنلرك نبوتلرينى اعتقاد ايدوب اتباع
ايده لر وهر بر پيغمبرك معجزه سى امتلرينك عندنده مرغوب
ومستحسن اولان نسنه لره مشابهدر مثلا حضرت عيسى وقتنده
طب ايله امراضى دفع وصحت تحصيل ايتمك مرغوب ايدى
حق تعالى عيسى عليه السلامه شويله نسنه خلق ايتدى كه
نفسيله خسته لر شفا بولوردى وميتلرى احيا ايدردى وحضرت
موسى عليه السلام وقتنده سحر مرغوب اولوب آنك ايله امور
عجيبه وآثار غريبه اظهار ايدرلر ايدى حق تعالى موسى عليه
السلامه عصا ويروب اژدر اولوب اعجب العجايب اولوردى
وحضرت سليمان وقتنده ملك وسلطنت وزياده سكردر
آنلره بنمك مرغوب ايدى حق تعالى سليمان عليه السلامه بتون
دنيا ملكنى ويروب سلطنت كبرى ويردى وجمله وحوش طيور
وانس وجنى اكا مسخر ايدوب روزكارى اكا بنده ايتدى وحضرت

سيد

سيد المرسلين صلوات الله وسلامه عليه وعليهم اجمعين
حضرتلرينك وقت سعادتلرنده جمله بلغا وفصحا عندنده مرغوب
فصاحت وبلاغت ايله كلام نظم ونثر ايدوب بين البلغا مشار اليه
اولمق ايدى حق تعالى رسول اكرمه كندى كلامنى ويرديكه جمله
عالم خلقى انس وجن وملائكه جمع اولسه نظيرين كتوره مزلر
وقادر دكللردر * ومعلوم اولسونكه حضرت رسول كائنات
صلى الله عليه وسلمك معجزاتى چوقدر فكيف الله تعالى مواد
كائناتى مسخر ايتدى واولدخى حاجت اولدقجه حاجت قدر
اظهار ايلدى ان شاء الله تعالى برمقدارى ذكر اولنور قصيدهٔ
برده ده ذكر اولنور * وكل آى اتى الرسل الكرام بها * فانما اتصلت
من نوره بهم * يعنى رسل كرام عليهم السلامك كتوروب
اظهار ايتدكلرى آيات معجزات انجق انلره نور محمديدن نور
متصل اولدى ايدى اول سببدن آيات معجزات اظهار ايتديلرديمكدر
فصل * رسول الله صلى الله عليه وسلمك خصايص شريفه
سندندر كه حق تعالى رسول اكرمك ثنا وفضائلنى اسماء نبويده
مندرج ومضمون ايتدى وسائر انبيا ومرسلين عليهم السلامى
كندى اسملريله ندا ايدر مثلا يا آدم يا نوح يا صالح يا ابراهيم يا موسى
يا عيسى وغيريلر كبى اما رسول كائنات صلى الله تعالى عليه وسلمى
اوصاف جليله سيله ذكر وندا ايدر تكريما وتفضيلا يا ايها النبى
يا ايها الرسول كبى بعض محققين رسول الله صلى الله عليه وسلمك
بيك اسم شريفى وارددر ديديلر وبعضيلر ايكى بيك يكرمى اسم
شريفى وارددر ديديلر وبالجمله هر اهل تحقيق ادراكى قدر استخراج
ايلدى جميع اسماء شريفه نك اشهرى محمددر جدى شيخ مكهٔ

مكرمه عبد المطلب رضى الله عنـه تسميه ايتمشدر بعضيلر سؤال
ايدوب نيچون محمد تسميه ايتدك اجدادكده بو اسم يوقدر ديدكده
جواب باصواب ايدوب ديديكه رجا بودركه اهل سما واهل ارض
اكا حمد وثنا ايليه ديدى زيرا محمد معناسى كندويه چوق حمد
وثنا اولنمش ديمكدر بعض علما شويله بيان ايتمشدركه عبد المطلب
حضرتلرى رؤياده كندى ارقه سندن كومشدن برزنجير ظهور
ايتدى برطرفى سمايه بالغ وبرطرفى يره متصل وبرطرفى مشرقه
منتهى وبرطرفى مغربه واصل بعده برشجر عظيم اولدى سدرة
المنتهى كبى هر برپراغى اوزرنده برنور عظيم لمعان ايدر جميع اهل
مشرق ومغرب اول شجره يه تشبث ايدرلر صكره بو رؤيايى تعبير
ايدوب ديديلركه سنك نسلكدن برذات شريف ظهور ايتسه
كركدركه جميع مشرق ومغرب آنك ملتنه تشبث ايدرلر وجميع
اهل سما وارض اكا حمد وثنا ايدرلر ديديلر والده سى امينه
حضرتلرينه ندا كلوب سنك اوغلك سيد كائناتدر وضع حمل
ايتدكدنصكره محمد تسميه ايت ديديلر وبردفعه دخى رؤياده
امر اولنوب احمد تسميه ايت ديديلر احمد اسمنده براحد يوق ايدى
اما محمد اسمنده ولادت وقتنه قريب اون بش قدر كمسـه محمد
تسميه اولندى نبوت مأمولى ايچـون زيرا بلورلر ايدى آخر زمان
پيغمبرينك اسم شريفى محمد اولديغنى الله اعلم حيث يجعل رسالته
حق تبارك وتعالى آدم عليه السلامى خلق ايتمزدن اول بلكه جمله
خلقى خلق ايتمزدن ايكى بيك يل اول رسولنه محمد تسميه ايلدى
برحديث شريفده ان اول ما خلق الله نورى وبر روايتده دخى
وارد اولمشـدر ابو سلمه وابو هريره رضى الله عنهمادن روايت

اولنور بعض اصحاب رضوان الله تعـالى عليهم اجمعين سؤال
ايدوب ديديلركه يا رسول الله متى وجبت لك النبوة يعنى يا رسول الله
صلى الله عليه وسلم سكا نبوت نه زمان ثابته اولدى قال جوابنده
بيوردى كنت نبيا وآدم بين الروح والجسد يعنى بن پيغمبر اولدم
دخى آدم روح ايله جسد بيننده ايدى يعنى روح جسدينه كيرممش
ايدى زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم اول مخلوقاتدر بو حديث
شريفدن معلوم اولديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم عالم دنيايه
نبوتله بيله كلمشدر قرق ياشنده بعث اولنمشدر وخلقى حقه دعوت
ايله مأمور اولمشدر وبرحديث شريفده بويله دركه ان الله اصطفى
من ولد آدم اسمعيل حق تعـالى ولد آدمدن حضرت اسمعيلى
اصطفا واختيار ايتـدى واصطفى من ولد اسمعيـل بنى كنانة
ولد اسمعيلدن بنى كنانه يى اصطفا ايتدى واصطفى من بنى كنانة
قريشا بنى كنانه دن قريشى اختيار واصطفا ايتـدى واصطفى
من قريش بنى هـاشم قريشـدن بنى هاشمى اختيار ايتـدى
واصطفانى من بنى هـاشم بنى بنى هاشمدن اختيار واصطفا
ايتدى رسول اكرم صلى الله عليـه وسلمك بر اسم شريفى دخى
مصطفى اولديغى ثابتدر ومعناسى بو حديث شريفدن منفهم
اولور وبرحديث شريفده انا دعوة ابراهيم وبشارة عيسى وارد
اولمشدر يعنى بن ابراهيم عليـه السلامك دعا ايتـديكى وعيسى
عليه السلامك مژده ايتديكى پيغمبرم ديمكدر حضرت ابراهيم
عليه السلام دعا ايدوب ربنا وابعث فيهم رسولا الاية رسول الله
صلى الله عليه وسلمى قومنه خبر ويرمشدر وحضرت عيسى عليه
السلام قومنه مژده ايتمشدر نتكم قرآن كريمده ذكر اولنور واذ قال

عيسى ابن مريم يا بني اسرائيل اني رسول الله اليكم مصدقا لما بين
يدي من التورية ومبشرا برسول يأتي من بعدي اسمه احمد
بر حديث شريفده شويله در كه قرآنده اسمم محمد در انجيلده احمد در
توراتده احيد در همزه نك فتحي حانك سكوني يانك فتحيله نار جهنمي
امتمدن صرف ومنع ايتديكيچون توراتده احيد تسميه اولندى
شويله روايت اولنور كه حضرت داود دعا ايدوب دير ايدى
اللهم ابعث لنا يعني ناس ايچون ديمشلر مقيم السنة يعني حضرت
محمد صلى الله عليه وسلم بعد الفترة وتوراتده ذكر اولنمشدر كه
ولن يقبضه الله تعالى حتى يقيم به الملة العوجاء بان يقولوا
لا اله الا الله جبير بن مطعم رضى الله عنه ديديكه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم بيوردى بنم بش اسمم واردر بن محمدم
واحمدم وماحي يم بنم ايله حق تعالى كفرى محو ايدر بن حاشرم
ناس بنم قدملرم اوزرينه حشر اولنور بن عاقبم كه بندنصكره
پيغمبر كلمز ناس آنك ملتي اوزرينه حشر اولنور معناسنه در قدمم
اوزرينه حشر اولنور ديمك ياخود خلق بنم اوكومده حشر
اولنور ديمكدر وغيرى معنالرى واردر بر اسم شريفي دخي داعيدر
خلق الله تعالينك رضاسنه دعوت ايديجي معناسنه وداعيا الى الله
باذنه ادع الى سبيل ربك قل هذه سبيلي ادعو الى الله وغيرى
آيتلردن مفهومدر على بن ابي طالب رضى الله تعالى عنه شويله
تحقيق وبيان ايتديكه حق سبحانه وتعالى جميع خلايقي دحو
ارض ورفع سمادن اول تقدير ايدوب وبريه يي ذره ومبدعاتي
ابداع ايتدى وخلقك ماهياتني صورت نصب ايتدى ملكوتنده
منفرد وجبروتنده متوحد ايكن كندى نورندن بر نور اظهار ايتدى

آنك

آنك ضياسندن بر قبس لمعان ايدوب ساطع اولدى بعده اول نور صور
خفيهٔ مذكوره نك وسطنده مجتمع اولوب حضرت محمد صلى الله
عليه وسلمك صورت شريفه سنه موافق اولدى بعده حق تعالى
بيوردى سن مختارسك ومنتخبسك وبنم نورم سنك عندكده
مستودعدر وكنوز هدايتم سنده در سنك اجلك ايچون بطحايى
مسطوح ايده رم وصويى سنك ايچون تخريج ايده رم وسمايى سنك
ايچون رفع ايده رم ثوابى وعقابى جنتى وناري سنك ايچون
قيلارم ديدى بعده خليقهٔ مذكوره يى عالم غيبده اخفا ايدوب
مكنون علمنده تغييب ايتدى صكره عوالمى نصب وزمانى بسط
ومائى مزج ايدوب عرشى صو اوزرينه وضع وارضى وجه ماء
اوزرينه سطح ايتدى بعده حق تعالى ابداع ايتديكي انواردن
ملائكه يى ايجاد ايتدى كندى توحيدينى محمد صلى الله تعالى
عليه وسلمك نبوتنه مقارن قلدى يعني لا اله الا الله كلمه سنه
محمد رسول الله كلمه سني مقارن ايدوب بعثتدن اول كوكلرده
نبوت محمد صلى الله عليه وسلم مشهور اولدى وقتا كه حق تعالى
آدمى خلق ايدوب آنك فضلى ملائكه يه ظاهر اولدى وملائكه يه
حق تعالى ارائت ايتدى آدمه خاص اولان سابقهٔ علمدنكه اسماء
اشيايى استنبا وقتنده ملائكه يه تعريف ايلدى وحق تعالى آدمى
محراب وكعبه وباب وقبله قيلوب اكابرارى وروحانيتي وانوارى
اسجاد ايتدى بعده حق تعالى آدمده وديعه اولان نور اعظمى
تنبيه ايدوب آدمه متمين عليه اولان نورك عظمتني كشف ايتدى
ملائكه عندنده آدم امام تسميه اولندقدنصكره وحق سبحانه
وتعالى اول نور معظمي اخفا ايدردى اصلاب طاهريندن ارحام

طاهراته انتقال ایدوب تا که حضرت محمد صلی الله تعالی علیه
وسلم عالم دنیایه ظاهراولدی پس جمله خلقی ظاهرا و باطنا
دعوت ایتدی وسراو علنا داعی اولدی اول نور متقدمدن
کمسه لره که برقبسه موافق اولدیسه اول هدایت بولدی وهر
کمسه که غفلته ملتبس اولدیسه سخط وغضبه مستحق اولدی
دیمك معناسنی افاده ایتدی شیخ ابو محمد عبدالجلیل بیورر دیکه
بو تحقیقدن معلومدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم جمیع
مخلوقاتدن مقدمدر خلق روح وبدأ انوار عندنده دعوتا لخلق
الی الحق ایتمشدر جسد شریفی ایله وقت سعادتنده دعوت
ایتدیکی کبی پس حق تعالینك واذاخذالله میثاق النبیین
الایة نظم شریفی عالم ارواحه محمولدر جمیع خلق اکا ایمان
کتورمشدر وابو الارواحدر حضرت آدم ابو الاجساد اولدیغی
کبی ملاحظه ایت حق تعالی بیورر تبارك الذی نزل الفرقان
علی عبده لیکون للعالمین نذیرا عالمین جمیع خلایق دیمکدر وجمله
عوالمی انذار ایتدی وکلسی اکا ایمان کتوردی اولنده وآخرنده
اول نور مکرم اصلاب طاهرېندن ارحام طاهراته انتقال ایدەرك
آخر زماننده عالم دنیایه کلوب ختم نبوت ایتدی وشیخ تقی الدین
السبکی شویله دیدیکه بوندن ظاهر اولدیکه حدیث شریفك
معناسی بری بعثت الی الناس کافة بونك معناسی بو تحقیقه بناء جمیع
نوع انسانه بعث اولندم دیمکدر اولا وآخرا ایکنجی کنت نبیا وآدم
بین الروح والجسد وبونك معناسی بو تقدیرجه بن پیغمبر اولدم
خلقه آدم ترتیب اولمزدن نیجه زمان اول دیمك اولور شیخ فرغانی
شویله ذکر ایلدیکه فی الحقیقه اولدن آخره وارنجه داعی الی الله

انجق شو حقیقت احمدیه در که اصل جمیع انبیادر وانبیا آنك
اجزاسی وتفاصیلی کبیدر انبیا ورسلك دعوتی من حیث الجزئیه در
وحق تعالینك وما ارسلناك الا کافة للناس کلام شریفنده بوکا
اشارت واردر بالاصاله داعی اولدرکیف انبیا ورسل وجمیع امم
متقدمین ومتأخرین کافۂ ناسده داخلدر بالاصاله داعی اولدر
وجمیع انبیا ورسل آنك خلیفه لریدر دیدی بوندن ملاحظه ایت
شونك معناسنی * وکل آی اتی الرسل الکرام بها * فانما اتصلت
من نوره بهم * فانه شمس فضل هم کواکبها * یظهرن انوارها
للناس فی الظلم * برادم شریفی نوردر وشاهد و بشیر ونذیر وسراج
ومنیردر و بو اسماء شریفه قرآن کریمده مذکوره در حق تعالی
بیورر یا ایها النبی انا ارسلناك شاهدا تحقیق بزسنی امتك تصدیقنه
وتکذیبنه ونجاتنه وضلالتنه شاهد کوندردك ومبشرا تصدیق
واقرار ایدنلره جنت ایله تبشیر ایدیجی ونذیرا تکذیب ایدنلره عذاب
جهنم ایله انذار ایدیجی کوندردك وداعیا الی الله باذنه خلقی توحید
وایمان ورضاء اللهه دعوت ایدیجی کوندردك باذن الله تعالی
وسراجا منیرا سراج منیر کبی کفر وجهالتی محو ایدوب نور ایله
وشریعتله جمله جهانی نور ایمان وضیاء معارف وعلوم ایله
تنویر ایدیجی کوندردك و بشر المؤمنین بان لهم من الله فضلا کبیرا
ومژده ایت مؤمنلره که تحقیق انلر ایچون من عندالله فضل کبیر
واردر ابو هریره رضی الله عنه دیدیکه رسول اکرم صلی الله علیه
وسلمدن احسن نسنه کورمدم مبارك وجه مقدسی اوستنده
کونش جریان ایدرکبی وجه شریفی اناره واضاءه ایدردی
ثابتدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم کیجه لرده ازواج مطهره

رضی الله تعالی عنهن بیوت سعادتلرنده کونش کبی تنویر ایدوب
اول نور ایله ثوب خیاطه ایدرلردی وثابتدرکه بر مکانده جالس
اولوب اثناء مکالمه ده تبسم ایتسه لر مبارك فم مقدسی منفتح اولسه
کویا کونش طلوع ایدرکبی نور ظاهر اولوردی قهقهه وضحك
صادر اولمازدی الا تبسم چوق ظاهر اولوردی ونیچه راویلر
روایت صحیحه ایله روایت ایتدیلرکه حضرت فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم مبعوث اولمزدن اول مبارك رأس اکسیر سعادتلری
اوزره برقطعه بلوت که سحابهٔ بیضا یاخود رقیقه یاخود مطلقا
علی اختلاف الاقوال سایبان اولوردی ارهاص وتأسیس نبوت
ایچون بعد البعثة روایت اولنمدی الا مبارك جسد مقدسنك ظلی
زمین اوزره واقع اولماز ایدی زیرا بالکلیه نور ایدی نورده کولکه
اولماز و بر اسم شریفی متوکلدر توراتده بویله مسمی اولمش
وذکر اولنمشکه یا ایها النبی انا ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذیرا وحرزا
للامیین انت عبدی و رسولی سمیتك المتوکل لیس بفظ ولا غلیظ
ولا صخاب فی الاسواق ولا یجزی بالسیئة السیئة ولکن یعفو
ویصفح ولن یقبضه الله حتی یقیم الملة العوجاء بان یقولوا لا اله
الا الله ویفتح بها اعینا عمیا وآذانا صما وقلوبا غلفا عبد الله بن سلام
روایتیله امام بخاری تخریج ایلدی والحاصل کتب سماویه نك
جمله سنده مذکور ومنعوت ایدی وجمیع انبیا ومرسلین اکا ایمان
ایدوب حق تعالی انلردن عهد آلمش ایدی وقتنده بولنمق مقدر
اولسه ایدی جمله اکا اتباع ونصرت وامتثال امر ایدرلردی نتکم
واذ اخذ الله میثاق النبیین آیتنده مذکوردر وامتلرینه اکا ایمان ایله
امر ایدرلر و بر اسم شریفی صاحب الخاتمدر خاتم نبوت سائر پیغمبرك

صاغ

صاغ جانبلرنده ایدی اما رسول الثقلین صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینك مبارك ارقه سنده ایکی اموزلری اراسنده
کوکرجین یمورطه سی قدر وار ایدی بو مثللو خاتم و بو محلده
اولمق رسول اکرم صلی الله علیه وسلمه مختصدر و بر اسم
شریفی جباردر زبورده حق تعالی جبار دیو تسمیه ایتدی
نتکم روایتده وارد اولدی فاضت النعمة من شفتیك من اجل
هذا بارکك الله الی الابد تقلد ایها الجبار سیفك فان ناموسك
وشرایعك مقرونة بهیبة وسهامك مسنونة وجمیع الامم
یخرون تحتك بو خطاب رسول اکرم صلی الله علیه وسلمه در
ودخی رؤف رحیم حبیب مختار وغیریلر اسماء نبویه دندر
ومعنالری معلومدر قدم صدق علماء سلفدن چوغی بونی
اسماء شریفه دن عد ایتدیلر حتی زید بن اسلم حق تعالینك
وبشر الذین آمنوا ان لهم قدم صدق عند ربهم کلام منزلنده
اولان قدم صدق محمد صلی الله علیه وسلمدر دیدی وحضرت
علی رضی الله عنه اولدخی بویله تفسیر ایلدی وقدم صدق
شفیع مصدق معناسنه زیرا عادتا شفیع امتی تقدیم ایدر
وابو سعید الخدری رضی الله عنه شفاعت ایله تفسیر ایدوب
شفیع مصدق یاخود شفیع صدق معناسنه در دیدی وقتاده
وحسن رضی الله عنهما بو وجهله بیان ایتدیلر و بعضیلر سابقهٔ
رحمتکه حضرت محمد صلی الله علیه وسلمده ودیعه قلنمش
معناسنه در دیدیلر وحکیم ترمذی امام الصادقین والصدیقین
الشفیع المطاع والسائل المجاب معناسنه در دیدی والله اعلم
فاتح وخاتم ابواب خیری وخزائن رحمتی فتح ایدیجی ونبوتی

ختم وتكميل ايديجى معنالرينه كلور مفتاح الجنة حديث شريفنده
شويله دركه باب جنت رسول اكرم صلى الله عليه وسلمدن
اول بركسه يه اچلمز امام مسلم وامام احمد رحمهما الله تعالى
تخريج ايتديلر انس رضى الله عنهدن رسول الله صلى الله
عليه وسلم بيوردى اتى باب الجنة جنت قپوسنه كلورم
فاستفتح استفتاح ايده رم فيقول الخازن من انت خازنكه
رضوان سز. كمسك دير فاقول بنده ديرم محمد محمدم فيقول
خازن دير بك امرت ان لا افتح لاحد قبلك سكا اچمق ايله
امر اولندمكه سندن اول كمسه يه اچميم ولا اقوم لاحد بعدك
سندن صكره كمسه يه قيام اتمم رسول الرحمة وما ارسلناك
الا رحمة للعالمين آيت كريمه سى بوكا شاهددر وبالمؤمنين
رؤف رحيم بو كاحجتدر عالم دنياده كفار ومشركيندن
عذاب آخرته تأخير اولندى زيرا ظهورى عالمره رحمت اولدى
جامع سائر انبيا ومرسليندن متفرق اولان كمالاتى جامع ديمكدر
ودخى امتده اولان علماء عاملين وصديقين وسائر مراتب عاليهٔ
اخرويه صاحبلرى كمالاتى جامعدر زيرا انلر رسول اكرم صلى الله
عليه وسلمك خلفاسى ونائبلريدر زيرا نقدر عالم وصديق وسائر
اهل كمالات وارايسه جمله نور محمدى وضياء احمديدن اقتباس
اتمشلردر وهر بريسى بحار علوم محمديده سابح وقلزم معارف
احمديدن مستمددر فكيف جميع انبيا ومرسلين صلوات الله
وسلامه على نبينا وعليهم اجمعين حضرتلرى بى اشتباه
حضرت رسول معظم وروح اعظم ونور اقدم يعسوب الارواح
صلى الله عليه وسلمدن مستمدلر وملتمسلردر قصيدهٔ برده ده

ذكر اولنور * وكلهم من رسول الله ملتمس * غرفا من البحر
اورشفا من الديم * مآل بيت بودركه رسول اكرم صلى الله عليه
وسلم بر دريای محيطدركه جميع انبيا وعلما وصديقين وسائر
ارباب سعدا وسعتى مقدارى اول دريادن ملتمس اولوب
نصيبلرينى آلدقلرى قدر آلمشلردر نبى التوبة مؤمنلرك روحلرى
غرغره يه كلنجه يه دك توبه لرى مقبول اولديغى ايچون نبى التوبه
تسميه اولندى طيب رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينك جسد شريفلرى ظاهرا وباطنا طيب ايدى
فضلاتلرى طيب ايدى قچان بر محلده قضاى حاجت واقع اولسه
ارض شق اولوب غائب اولوردى واول محلده مسك وعنبر
رايحه سى شم اولنوردى وبر كمسه اول خروج ايده نه مطلع اولمدى
ام ايمن وغيريلر بيلميوب بول شريفنى ايچديلر اصلا طعم بول
بولمديلر بلكه رايحهٔ طيبه بولديلر عبد الله بن الزبير رضى الله
عنه دم شريفلرينى ايچدى نه زمان آغزنى اچسه رايحهٔ مسك
ظهور ايدردى ومبارك دست مقدسلرندن مسك وعنبردن زياده
رايحهٔ طيبه ظهور ايدردى وبر صبينك باشنى اللريله مس ايتسه لر
سائر صبيان ارasنده اول رايحهٔ طيبه سيله ممتاز اولوب بيلورلر
ديكه بونى رسول الله عليه السلام مبارك اليله اوخشامش ديرلر
ايدى مبارك اللرى پنبه دن يومشق ايدى مبارك عرق شريفلرينى
الوب مسك وعنبر وسائر كوزل قخولى نسنه لردن زياده رايحهٔ
طيبه حاصله اولمق ايچون انلره قاتارلر ايدى وبر يولدن مرور
ايتسه اول رايحهٔ طيبه دن مرور ايتديكنى بيلورلر ايدى بر كمسه
مصافحه ايتسه اول كون النده رايحهٔ طيبه قالور ايدى

جابر بن سمره رضی الله عنه شویله دیر که رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم ایله صلوة ظهری قیلدم بعده صبیان رسول اکرمه
قارشو کلدیلر مبارك الیله برر برر صبیانك یکاقلرن اوخشادی
بنمده یکاغمی اوخشادی مبارك الی یومشق ایدی واولقدر
مسك وعنبر قوقار ایدیکه کویا مبارك الینی مسك وعنبر حقه سندن
چقارمش کبی بالاتفاق رایحهٔ طیبه سنه مشابه بر رایحهٔ طیبه
یوقدر * ودخی مادهٔ خلقتی اولان نطفه بالاتفاق طاهردر
ودخی سائر انبیا دخی بویله در وروح تسلیم ایتدکدن صکره
انبیا طاهرلردر بالاتفاق لکن سائر خلق مردار اولورلر بویله جه
اعتقاد ایتمك لازمدر وسائر اسماء شریفه لری چوقدر * فصل
معلوم اولسونکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مکهٔ مکرمه ده
دنیایه کلمشدر قرق یاشنده مبعوث اولمشدر نظر عبرتله
اثبات نبوت ایتمکده علماء کاملین رحمهم الله تعالی ایکی
مسلك بیان ایتدیلر مسلك اول شویله درکه حضرت سید العالم
صلی الله علیه وسلم بعث اولنمزدن اول قرق سنه مدتده اصلا
عقلا ومروة وشرعا بر امر قبیح ایشلدی غایتده کمال صفاتده
وفصاحتده وبلاغتده ایدی ونهایت خیر وسماحتده وکمال توکلده
اولدی وجمیع خلق امانت وصدقنی یقینا اعتقاد ایدوب
امین تسمیه ایتدیلر ایدی وجبل حراده خلوت ایدوب
رب العالمین جل جلاله یه تقرب اکتساب ایدردی وعبادت
ایدردی حتی ازکیای عربدن نیجه لری رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینك بو حالنه نظر ایدوب الان محمد اعشق
ربه دیرلر ایدی ومبعوث اولدقدن صکره تبلیغ رسالتده مشاق

عظیمه تحمل وصبر ایدوب اصلا کندویه فتور کلمدی بلکه جد
وافر وسعی بلیغ ایدوب دعوة الخلق الی الحق اوزرینه
ثابت اولدی بعده اعداء الله اولنلره جهاد ایدوب اوزرلرینه
غالب اولدقده وحکمنی تنفیذ وامرنی اجرا ایتمکده مرتبهٔ علیایه
ورتبهٔ قصوایه بالغ اولدی واولکی حال شریفندن اصلا
متغیر اولمیوب انلره ذره قدرجه شائبهٔ ظلم ورایحهٔ غدر
ایتمزدی ونهایت عدالتده اولوب استقامت ایدردی وامتنه
غایت شفقتده وسخاوتده اولدی ودائما اصحابنه کمالات
تعلیم ایدوب تقربات عظیمه اوزرینه ترغیب ایدردی وزخارف
دنیویه دن غایتده احتراز ایدوب اصحابنی دخی تنفیر ایدردی
وفقرا ومساکین وغربا وایتامه غایتده تواضع ایدوب انبساط
ایدردی واغنیاء اهل دنیادن غایتده ترفع وتعظم ایدردی
وجمله اصحاب وجهان پهلوانلرندن شجیع اولوب غزالرده
وسائر مخاوفده انلرك هجوم ایده مدیکی محللره بالذات کندوسی
هجوم ایدردی وعلوم اولین وآخرینك منبعی ایدیکه تکلم
ایتدیکی کلامك حقایق ودقایقندن افاضل علما واکابر
حکما عاجزلردر پس امدی بو احوال شریفهٔ مذکوره نك
جمله سی نبوت ورسالت اوزرینه حجج قاطعه وبراهین ساطعه در
مسلك ثانی شویله درکه حضرت رسول کائنات علیه الصلوة
والسلام شول قوم اراسنده بعث اولندیکه انلرك کتابلری
وحکمتلری یوق ایدی وحقدن اعراض ایدوب باطل اوزرینه
اصرار ایتمشلر ایدی مثلا جهلهٔ قریش کبی وعبادة اوثان
ایدرلر وفرس کفار عهر الامهات وتعظیم نیران اوزرینه

ایدیلر وترك كفره سی ظلم عباد وتخریب بلاد ایدرلردی
وهند كفره سی عبادة البقر وتعظیم الاحجار ایدرلردی
ویهود كفره سی تزویرا كاذیب وترویج اباطیل وكتم حقوق
ایدرلردی ونصاری كفره سی تثلیث معبود واثبات ولد
وصاحبه ایدرلردی پس رسول اكرم صلی الله علیه وسلم
بونلرك جمله سنك اعتقادات باطله واعمال فاسده ومعاملات
كاسده لرینی تضلیل وابطال ایتدی واساس دولتلرینی هدم
وشوكتلرینی كسر ایتدی وكثرت عساكر وقوت وافره صاحبلری
اولان ملوك اوزرینه قلیل اصحاب ایله غزا ایدوب انلری
مقهور ومنهزم قیلار ایدی واطراف دنیایی نور ایمان وضیاء
صلاح ایله طولدردی ودین اسلامی جمیع ادیان اوزرینه
عالی قلدی واطراف بلدهلرده اولان عقلاء كاملین بعد
تأملات صادقه فوج فوج ایمان كتوروب دین اسلامه اعوان
وانصار اولدیلر وبونلرك امثالی نیجه معجزات باهراتلرك
جمله سی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمك نبوت ورسالتنه
شاهد وعادللردر وبرهان قاطعلردر معراج بر كیجه ده
رسول اكرم صلی الله علیه وسلم جسم شریفیله مسجد
حرامدن مسجد اقصی یه وار دیغی قرآن عظیم ایله ثابتدر
انكاری كفردر اندن سما جانبنه عروج ایتدیكی احادیث
مشهوره ایله ثابتدر اندن صكره جنته یاخود عرشه یاخود عالمك
برطرفنه واردیغی احادیث ایله ثابتدر ووقوعی تكرار اولمشدر
عددنی الله تعالی بیلور بعض روایتده اوتوز دورت معراج
معلوم اولمشدر بری جسمانی ماعداسی روحانی لكن بوقدره

حصر یوقدر حضرت عایشهٔ صدیقه وحضرت معاویه
رضی الله عنهمادن روایت اولنور كه حضرت رسول اكرم
روحیله معراج ایتدی وجسدی غائب اولمدی بو روایت
معراج روحانی حقنده در وكبار اصحابدن نقل اولنور كه
ابو بكر وعمر وغیریلر رضی الله عنهم یقظه حالنده جسمیله
معراج ایتدی دیدیلر بو روایت معراج جسمانی حقنده در
وابن صعصعه نك روایتی كه معراج حطیمدن اولدی
روحیله بو روایت معراج روحانی یی نقلدر وابی ذرك روایتی معراج
پیغمبریمزك خانه سندن اولدی یقظه حالنده جسدیله بو روایت
معراج جسمانی یی نقلدر وبعضیلر دیدیلر كه معراج دخی ایكی كره در
بریسی یقظه حالنده جسدیله مكه دن سمایه وبریسی مكه دن
بیت مقدسه صكره سمایه در نتكیم مشهور بودر والله اعلم
ودخی علماء كرام رحمهم الله تعالی اختلاف ایتدیلر
رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم رب العالمین جل جلاله یی
كوردكده بعضیلر قلب كوزیله كوردی دیدی وبعضیلر باش كوزیله
كوردی دیدی معراجك تفصیلی كتب مفصله ده مذكوردر
ودخی رسول اكرم صلی الله علیه وسلمك معجزاتی چوقدر
انشاء الله تعالی بعضیسی ذكر اولنور* تفسیر قرطبیده
مذكوردر كه رسول اكرم صلی الله علیه وسلم اصحاب كهفی
كورمك مراد ایتدكده حق تعالی وحی ایتدیكه عالم دنیاده
سن انلری كوره مزسك لكن كبار اصحابدن دورت كسه ارسال ایله
اصحاب كهفه سنك نبوتكی تبلیغ ایتسونلر رسول اكرم صلی الله
تعالی علیه وسلم جبرائیل علیه السلام ایله مشورت ایتدكده

جبرائیل دیدیکه یارسول الله کسوه کی بسط ایله برطرفنه ابو بکر
و برطرفنه عمر و برطرفنه عثمان و برطرفنه علی رضی الله عنهم
اوتورسونلر بعده دعا ایدوب سلیمان علیه السلامه مسخر اولان
روزکاری طلب ایله الله تعالی انی سکا مطیع قیلار دیدی
بعده بویله ایتدی پس روزکار کلوب انلری کتوردی تا که
مغاره قپوسنه واردیلر بربیوك طاش قلع ایدوب ایچرو کیردیلر
قطمیر بونلره قارشو کلوب تبصبص ایده رك اصحاب کهفه
کتوردی و بو اصحاب رضی الله عنهم اصحاب کهفه سلام ویرب
السلام علیکم ورحمة الله و برکاته دیدیلر حق تعالی انلری اویاندیرب
جمله قالقوب وعلیکم السلام ورحمة الله و برکاته دیدیلر بعده اصحاب
رضی الله تعالی عنهم دیدیلر که یامعشر الفتیة تحقیق نبی محمد بن عبد الله
صلی الله علیه وسلم سزلره سلام ایلدی وانلردخی وعلی
محمد رسول الله السلام مادامت السموات والارض وعلیکم بما ابلغتم
دیدیلر دین اسلامی قبول ایدوب جمله سی مسلم اولدیلر بعده محمد
رسول الله یه بزدن سلام ایدیکز دیوب ینه اویودیلر حضرت مهدی
زماننده اویانرلر پس بو قصه یی جبرائیل رسول اکرم صلی الله
علیه وسلمه خبر ویردی و اول اصحاب رضی الله عنهم روزکار ایله کلدیلر
و پیغمبریمز انلره سؤال ایدوب اصحاب کهفی نه کیفیتده بولدیکز
دید کده انلر خبر ویردیلر بعده رسول علیه الصلوة والسلام
دعا ایدوب بنم ایله اصحابمی تفریق ایتمه بکا واهل بیت نبوتمه
محبت ایدنلره مغفرت ایت دیدی بو معجزهٔ شریفه سلیمان
علیه السلامك کوشکنی روزکار کتوردیکی معجزه سنه
نظیره در وشق قمر امهات معجزاتدن بر معجزهٔ عظیمه در که

انبیادن برینه واقع اولمدی شیخ علامه ابن السبکی رحمه الله
تعالی شویله بیور دیکه انشقاق قمر متواترا ثابتدر وقرآن عظیمده
مذکوردر حق تعالی بیوررر اقتربت الساعة وانشق القمر
وقسطلانی مواهب لدنیه سنده بو آیت کریمه اول معجزهٔ باهره
حقنده در دیو بیان و تحقیق ایتدی وجمیع اهل تفسیر واهل
حدیث انشقاق قمر رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچون واقع
اولمشدر وانجق رسول الله صلی الله علیه وسلمه مخصوصدر
دیدیلر وانشقاق قمر حدیثنی صحابه دن جماعت کثیره روایت
ایتمشلردر بعده تابعیندن جماعت کثیره بعده جماعتدن جماعته
شمدیکی زمانه کلنجه روایت اولنور رضی الله عنهم ابن عباس
رضی الله عنهمادن روایت اولنور هجرتدن بش سنه اول مکهٔ
مکرمه ده اولان مشرکلردن برجماعت کلوب دیدیلر یا محمد
علیه الصلوة والسلام اکرسن دعوای نبوتکده صادق ایسك
قمری شق ایت دیدیلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
دعا ایتدی فی الحال قمر ایکی شق اولدی برپاره سی طاغك
برطرفنده و برپاره سی برطرفنده کورندی وانس رضی الله عنه
روایت ایتدیکه اهل مکه برکون رسول اللهدن بر معجزه طلب
ایتد کده مبارك شهادت پرمغیله قمره اشارت ایدوب قمری ایکی
شق ایتدی امام قرطبی رحمه الله تعالی شویله بیوردیکه رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك مبارك پرماغندن
صو اقدیغی تکرار واقع اولوب مواطن کثیره ده ظاهر اولمشدر
ومشاهد عظیمه ده صادر اولمشدر وروایات کثیره ایله روایت
اولنمشدر تواتر معنوی ایله متواتردر و بومثللو معجزهٔ شریفه

غیری پیغمبرلر دن ایشیدلمشدر حضرت موسی علیه السلام
طاشدن صواقندی اما پرمقلرندن آقق که ات ودری وکمك وقان
وطمردن عبارتدر بو یله اشیاء مختلفة الطبایعدن صو آقمق اعجبدر
صحابه دن برجماعت رضی الله عنهم روایت ایتدیلر شیخان
ابن مسعود دن تخریج ایلدی وامام احمد و بیهقی وابن شاهین
وغیریلر نقل ایتدیلر وصو یك ظهوری کیفیتنده ایکی قول
واردر بریسی علماء کرام رحمهم الله تعالینك اکثری شویله
بیوردیلر که صو رسول اکرمك مبارك پرمقلرندن ظهور
ایدوب آقدی صحیح بودر وبریسی دخی صو پرمقلری اراسندن
طاشدی بوقول ضعیفدر علما رحمهم الله تعالی شویله بیوردیلر که
مبارك پرمقلرندن اقان صو دنیاده وآخرتده اولان صولر دن
افضل واشرفدر بالاتفاق بعضیلر زمزم وکوثر دن افضلدر
دیدیلر جابر رضی الله عنه شویله روایت ایتدیکه حدیبیه غزاسنده
صوسزلق واقع اولدی اصحاب رضی الله عنهم کلوب دیدیلر که
یارسول الله آبدست المغه وایچمکه سنك مطهره کدن غیری
صو یوقدر دیدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم مبارك الینی
مطهره اوزرینه قودی فی الحال پرمقلری اراسندن ایرمقلر کبی
صولر اقدی جمله مز ایچدك وآبدست الدق جابره قاچ کشی
ایدیکز دیو سؤال اولندقده بیك درتیوز کشی ایدك اکر
یوز بیك کشی اولیدق جمله مزه کفایت ایدردی دیدی
روایات صحیحه ده شویله در که ابو جهل جمله اهل مکه ایله
چیقوب اون بیکدن زیاده کفار ایله بدره کلدی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم ایله محاربه طلب ایدوب مجموعی او چیوز اون

مقداری

مقداری صحابهٔ کزین ایله پیغمبریمز مدینهٔ منوره دن چیقوب
بدره واردی آلات حربدن التی قلج وبرقاچ اوق یای والتی قدر
دوه لری وار ایدی وکفارك جمله سی مسلح اولوب مؤمنینه فی الجمله
ضعف طاری اولدقده پیغمبریمز مبارك اللرینی قالدیروب دعا
وتضرع ایتدکده جبرائیل امین کلوب بیور دیکه یردن برقبضه
اوفاق طاشلر الوب شاهت الوجوه دیوب کفاره طوغری آت
دیدی پیغمبریمز بویله اتدی اول اوفاق طاشلر کفارك جمله سنك
کوزینه اصابت ایدوب هرکس کوزیله مشغول اولدقده
اصحاب کرام انلرك اوزرلرینه هجوم ایدوب نیچه لرنی قتل
ونیچه لرینی اسیر ایتدیلر بو معجزه دخی متواتره در * ومارمیت
اذ رمیت ولکن الله رمی * شاننده نازلدر وروایت صحیحهٔ
مشهوره ده شویله در که غزاء احدده واثنای محاربه ده ابن نعمان
حضرتلرینك کوزی آقوب یره دوشدی رسول الله صلی الله
علیه وسلم الوب یرینه قودی اولکندن زیاده کوردی عمری آخر
اولنجه یه دك ابن عمر رضی الله عنهما بیوردیکه پیغمبریمزه براعرابی
کلدی و پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم اعرابی یه نره یه مراد
ایدرسك دیدی اول اعرابی دخی اهلمه رجوع مراد ایدرم دیدی
پیغمبریمز بیوردیکه هیچ سنك ایچون برخبر وارمیدر اعرابی اول
خبر نه در دیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم شهادة ان لا اله
الا الله وحده لا شریك له وان محمدا عبده ورسوله در بیوردی
واعرابی دخی سنك ایچون بوکا شاهدك وارمیدر دیدی پیغمبریمز
نعم شاهدم وار بیوردی اول محلده بر بیوك اغاج وار ایدی
پیغمبریمز اول اغاجی دعوت ایتدی اول اغاج یری چفت سورر کبی

شق ایدەرك حضورینه كلوب طوردی وشهادت كتوروب حق رسولسك دیدی ویرینه كتدی اعرابی فی الحال ایمان كتوردی بخاری تخریج ایتدی ابن مسعود رضی الله عنهدن شویله بیوردیكه بز رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله طعام اكل ایدردك طعامك تسبیحنی اشیدردك دیدی امام ترمذی وامام بیهقی تخریج ایتدیلركه رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم بر مقدار خسته اولدی جبرائیل علیه السلام برطبق ایچنده رمان وعنب كتوردی وپیغمبریمز انلردن اكل ایتدی وانلر تسبیح ایدرلردی یعلی بن مرة الثقفی رضی الله عنه شویله دیدیكه سفرده بر محله واردق اول محلده رسول الله صلی الله علیه وسلم خوابه واردقده بر بیوك اغاج یری شق ایدەرك كلوب پیغمبریمزه سایبان اولدی بعده یرینه كتدی پیغمبریمزه نقل ایتدم بیوردیلركه اول اغاج بكا ربیسندن سلام ویرمكه اذن استدی ربیسی دخی اذن ویروب كلدی بكا سلام ویردی بو حدیث شریفی امام بغوی ذكر ایلدی جامع الازهارده مذكوردركه عقیل بن ابی طالب رضی الله عنه بیوردیكه پیغمبریمز ایله سفره كتدم بر محلده قضای حاجت مراد ایتدیلر بكا امر ایدوب شو محلده اولان اغاجلری دعوت ایدوب ای اغاجلر كلك سزی رسول الله دعوت ایدر نقض وضوء مراد ایدر كلیكز پرده اولیكز دیدی بن دخی واروب اغاجلره بو كلامی سویلدكده جملەسی یرلرندن قوپدی كوكلری اوزرینه یرویوب یری شق ایدەرك كلوب اطرافنه حواله اولدیلر قضای حاجت ایتدكدنصكره هر بریسی مكانلرینه كتدیلر بویله اغاجلرك كلدیكی مواطن كثیره ده واقع

اولمشدر نتكم قصیدۀ برده ده ذكر اولنور * جاءت لدعوته الاشجار ساجدة تمشي الیه علی ساق بلاقدم * دخی امام ترمذی ودارمی وامام حاكم تصحیح ایتدیلر حضرت علی رضی الله عنه شویله بیوردیكه بن رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله بیله مكۀ مكرمەنك بعض نواحیسنه چیقدم تجان براغاج یا برطاش قارشومزه كلسه رسول اللهه سلام ویرب السلام علیك یارسول الله دیرلر ایدی وعایشۀ صدیقه رضی الله عنهادن روایت اولنوركه رسول كائنات صلی الله علیه وسلم بیوردیلركه وقتاكه جبرائیل علیه السلام بكا رسالت كتوردكده برطاشه ویابر اغاجه مرور ایتدكده السلام علیك یا رسول الله دیر ایدی ودخی رسول الله صلی الله علیه وسلمه نیچه اغاجلر سجده وركوع ایتمشلردر خواص وعوام كروب روایت ایتمشلردر لكن اغاجلرك سجده سی میل ایتمكدن عبارتدر یوخسه مؤمنلرك كبی باشی یره قیوب وجبهەیی یره قومقله دكلدر سجده امت محمده مخصوصدر تسبیح الحصا محمد بن یحیی رحمهما الله تعالی تخریج ایتدی ابوذر رضی الله عنه روایتیله كه رسول الله صلی الله علیه وسلم یردن برقبضه اوفاجق طاشلر الدی مبارك الندە تسبیح ایتدیلر حتی سنكك آوازی كبی آوازایشیدلدی بعده ابوبكره ویردی رضی الله عنه كذلك انك الندە دخی تسبیح ایتدیلر بعده یره قودی تسبیح ایتمدیلرینه الوب حضرت عمره ویردی رضی الله عنه كذلك تسبیح ایتدیلر وینه الوب یره قودی تسبیح ایتمدیلر وینه الوب حضرت عثمان بن عفانه رضی الله عنه ویردی كذلك انك الندە تسبیح ایتدی بعده یره قودی تسبیح ایتمدیلر

امام بیهقی روایت ایلدی ومواهب لدنیه ده مذکوردر که
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم صحابه دن رضی الله عنهم
برجماعت ایله برمحلده ایکن براعرابی برضب یعنی کلر صید ایدوب
بیله کتوردی بعده سؤال ایدوب بوذات شریف کیمدر دیدی
صحابه جواب ویروب رسول اللهدر دیدیلر صید ایتدیکی کلری
میدانه قیوب بو کلر نبوتی تصدیق واقرار ایتمدکجه اینانمم دیدی
رسول الله صلی الله علیه وسلم کلره سؤال ایدوب یاضب دیدکده
لسان فصیح ایله کلر لبیك وسعدیك دیدی بعده رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم کیمه عبادت ایدرسك دیدی کلر جواب ویروب
الذی فی السماء عرشه وفی الارض سلطانه وفی البحر سبیله
وفی الجنة رحمته وفی النار عقابه دیدی وبعده رسول الله صلی الله
علیه وسلم سؤال ایدوب بن کیمم دیدی کلر جواب ویروب رسول
رب العالمین وخاتم النبیینسك سنی تصدیق ایلین فلاح بولدی
تکذیب ایدن خائب وخاسر اولدی دیدی اعرابی فی الحال
ایمان کتوردی ونیجه حیوانلر سن رسول اللهسك دیو شهادت
ایتمشلردر نتکم حدیث شریفده مذکوردر ابوهریره رضی الله عنه
شویله روایت ایلدیکه بردوه کلوب حضور رسول اللهده
صلی الله علیه وسلم سجده ایلدی دیدی برحدیث شریفده
شویله درکه جن ایله انس عاصیلرندن یعنی کافرلرندن ماعدا
جمله اشیا بنم رسول الله اولدیغمی بیلورلر دیو بیوردی وچوق
دوه‌لر سویلمشدر ویوم خیبرده شاة مسمومه تکلم ایدوب مسمومه
اولدیغنی خبر ویردیکی تواتر ایله منقولدر وابوسعید الخدری
رضی الله عنه شویله روایت ایتدیکه برراعی غنمی رعی ایدرکن

برقورد برقیونی قاپدی وراعی قیونی خلاص ایچون قورد ایله
قیون اراسنده طوردی قورد فصیح لسانله تکلم ایدوب یاچوبان
سن اللهدن قورقزمیسك بوقیون بنم رزقدر الله تعالی شو قیونی
بکا رزق ویردی سن بنم رزقمه مانع اولورسك دیدی معهود
چوبان تعجب ایدوب العجب من ذئب یتکلم بکلام الناس
دیدکده قورد تکلم ایدوب ای چوبان آگاه اوله که بوندن اعجبنی
سویلیم شو اراکرده اولان محمد صلی الله علیه وسلم
حق رسولدرکه ناسه کچمشده بیلدکاری خبرلری بیان ایدر
دیدی چوبان فی الحال قیونی الوب رسول الله صلی الله علیه
وسلمك حضور عز وسعادتلرینه کلدی کندوسیله قورد
اراسنده اولان ماجرایی وقوردك کلامنی خبر ویردکده رسول الله
صلی الله علیه وسلم صدق ان من اقتراب الساعة کلام السباع
دیو بیوردی یعنی قورد کرچك سویلدی ویوم القیامتك قریب
اولدیغندندر برنجی حیوانلرك انسان کبی کلام ایتملری دیمکدر
امام طبرانی وامام بیهقی وابو نعیم وحافظ منذری وحافظ
ابن حجر تخریج ایتدیلر وعلامهٔ سبکی رحمهم الله تعالی دیدیکه
تسبیح الحصا وتسلیم الغزالة معنی متواتردر نیچه روایات کثیره ایله
منقولدر دیدی ام سلمه رضی الله عنها روایتنده شویله درکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم صحراده کیدرکن برمنادی
یارسول الله دیو اوچ کره ندا ایتدی اول طرفه نظر ایتدکده
ناکاه کوردیکه برکیك براعرابی عندنده باغلو طورر کیك
دیدیکه بکا یقین کل یارسول الله سکا سویلیه جکم واردر
دیدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم سؤال ایدوب نه در سوزك

ديد كده كيك ديديكه شواعرابى بنى صيدايتدى شوطاغده
بنم ايكى ياورم واردر بنى قويو وير واره يم انلرى امزيره يم
وكلديم ديدى رسول الله صلى الله عليه وسلم كرچك كلور مبسك
ديدى كيك اكر كلمزسم الله تعالى بكا كمر كجيلر عذابى كبى عذاب
ايتسون ديدى بعده كيكى قويو ويردى كتدى وسودويردى
وينه كلدى رسول الله صلى الله عليه وسلم يرينه باغلدى
واعرابى ياتورايدى اوياندى رسول اللهى باشى اوجنده كوردى
سنك برمرادك وارميدر ديدى رسول الله صلى الله عليه وسلم
واردر ديدى بوكيكى قويووپرسن ديدى اعرابى قويو ويردى
وكيك سكردب كيدركن اشهدان لااله الاالله وانك رسول الله
ديرايدى اعرابى اهل اسلامدن ايدى وشويله روايت اولنوركه رسول
كائنات صلى الله عليه وسلمك حضور سعادتنده بردوه صاحبنك
براءتنه شهادت ايدوب والذى بعثك بالكرامة يارسول الله
ان هذا ماسرقنى ولاملكنى احد سواه ديدى يعنى يارسول الله
سنى كرامتله حق رسول بعث ايلين الله تعالى يه قسم ايده رمكه
شو صاحبم بنى سرقه ايتمدى وبوندن غيرى بركمسه بكا مالك
اولمدى ديمكدر وبومثللو نيجه دوه لر وسائر حيوانلر وجمادات
لسانه كلوب رسالت ونبوتنه شهادت ايتمشلردر بخارى ومسلم
وسائر كتب حديثده وشروحلرنده تفصيلا ذكر اولنمشدر
وسائر معجزات دخى چوقدر ازجمله اوزن بويلو كمسنه ياننده
اوزن بويلو اولمق واورته بويلو يانندە اورته بويلو اولمق كبى
بعض احيانده وكندى قامتلرى فى نفس الامر اورته بويلودن
اوزنجه ايدى اوزن بويلو دكل ايدى ويوم خندقده جابر

رضى الله

رضى الله عنه برصاع اربه وبرقوزى ايله طعام ايدوب رسول الله
صلى الله عليه وسلم مبارك براق شريفلرينى اول طعامه القا ودعا
ايتمك سببيله بيك نفر اصحاب رضى الله عنهم اكل ايدوب اصلا
اول طعامدن برلقمه اكسلمدى ديو تواترايله روايت ايدرلر وسائر
غزالرده نيجه درلو معجزات صادره اولوب خاص وعام مشاهده
ايتمشلردر كتب مفصله ده مذكوردر وامام بيهقى وقاضى
زكريا الانصارى رضى الله عنهما تخريج ايتديلر معقب يمانى
رضى الله عنه شويله بيورديكه حجة الوداع ايتدم بعده مكه ده
براوه داخل اولدم اول خانه ده رسول الله صلى الله عليه وسلمى
كوردم واندن عجب نسنه لر مشاهده ايتدم واهل يمندن بررجل
كلدى يانده اول كون دنيايه كلمش برغلامى وارايدى رسول الله
صلى الله عليه وسلم اول غلامه خطاب ايدوب ياغلام بن كيمم
ديد كده غلام سن رسول الله سك ديدى رسول الله صلى الله
عليه وسلم صدقت بارك الله فيك ديو بيوردى واول غلام
بعده وقتى كلنجه يه دك تكلم ايتمدى واكا مبارك اليمانى تسميه ايدوب
بو اسمله مشهور اولدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم باذن الله
تعالى احياى اموات ايتمشدر ابن شاهين وخطيب بغدادى
ودارقطنى وابن عساكر رحمهم الله تعالى تخريج ايتديلر
وضعفنه ذاهب اولمديلر واهل حديث باجمعهم ثابت الاصل
اولديغنه اتفاق ايتديلر اختلاف انجق ضعفنده در حضرت
عايشهٔ صديقه رضى الله عنها دن روايت اولنديكه رسول الله
صلى الله عليه وسلم دعا ايدوب باذن الله تعالى اناسى وباباسى
حيات بولديلر ايمان واسلام ايدوب ينه آخرته كتديلر رضى الله

عنهما ابو حنيفه رضى الله عنه حضرتلرينك كتابنده مذكور
اولان كلام قلم ناسخدن واقع اولمشدر ياخود تأويل صحيح ايله
مأولدر وسائر قيل وقال ايدنلرك ابحاث زائغه سى مردوده در
ودخى روايت اولنور كه بركسه يى اسلامه دعوت ايتدى آنك
برقيزى اولمش ايدى احيا ايتمك طلب ايتدى رسول الله صلى الله
عليه وسلم دعا ايدوب حيات بولدى ونبوتنه شهادت ايلدى
وجابر رضى الله عنه برقيون بشردى ايدى رسول الله صلى الله
عليه وسلم مبارك النى قيونك اوزرينه قودقده انسان كبى تكلم
ايده رك قالقدى قويروغى ايله اوزرندن توز وكل سلكردى
حاضر اولنلر تعجب ايدوب سبحان الله ديديلر واما رسول الله
صلى الله عليه وسلم وعلى آله وصحبه وسلمك مكاشفات ومشاهدات
وعلومى تحت حسابده داخل وحد عددنده منحصر دكلدر
لكن على وجه الايجاز ذكر اولنور بتوفيق الله تعالى از جمله
مبارك ارقه سندن كورمك اوكندن كورديكى كبى ومعراجك
صباحنده بيت مقدسك وصفنى طلب ايلديلر مكهٔ مكرمه دن
حق تعالى بيت مقدسى كشف ايدوب سؤال ايدنلره تعريف
ووصف ايلدى وكاربانلرك احوالنى بيان ايدوب فلان كون
طلوع شمس ايله كلور وعددلرينى وكيفيتلرينى بالتمام خبر
ويردى مكاشفه طريقيله جنتى وجهنمى وبلكه جميع ملكوت
سمواتى وملكوت ارضى وعرش عظيمى وسدرهٔ منتهايى
ولوح محفوظ وقلم اعلى وسائر ملائكه يى والله تعالى يى
مشاهده ايدوب بالذات مكالمه ايتمشدر ويره جن طائفه سنى
وشياطينى كورمشدر وانبياء كرام عليهم السلامى مشاهده

ومشافهه

ومشافهه ايدوب وامتلرينى مشاهده ايتمشدر وكندو امتنى
قيامته دك كله جكلرينى مشاهده ايتمشدر وغيرى مكاشفه لر كبى
واما علومى مرتبهٔ عليا ورتبهٔ قصوادهدر اول كائناتدن خبر
ويرمك وآدم عليه السلام وحوا قصه سنى بيان ايتمك وسائر
قصص انبيا عليهم السلام كه مثلا نوح وطوفان وهود ولوط
وابراهيم وكعبه يى بنياد ايتديكنى ونمرود قصه سى واسمعيل
ويعقوب ويوسف حكاياتى وموسى وقصهٔ فرعون وعيسى
وسائر قصص وعبرتلر ووقايع وغيرى امور ماضيه يى بيان
ايتمك كبى كه سائر كتب سماويه يه مطابق وكله جك زمانده
اوله جق نسنه لرى خبر ويرمك كبى حضرت انس رضى الله
عنهدن روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم بنت
ملحانك خانه سنه داخل اولوب برنسنه يه طيانذى بعده تبسم ايتدى
بنت ملحان نيچون تبسم ايتديكز يا رسول الله ديدكده بيورديكه
بنم امتمدن برازناسلر بحرا خضرده سفينه لره بنوب ملوكلر
سريرلر اوزرنده اولدقلرى كبى فى سبيل الله جهاد ايدسه كركدر
وبنت ملحان يا نبى الله دعا ايله الله تعالى بنى انلردن قيلسون ديدى
ودعا ايتدى برازرماندن صكره ينه تبسم ايتدى وبنت ملحان
اولكى كبى سؤال ايتدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم سن
اولكى غزاده بيله سك آخرنده دكلسك بيوردى بوندن صكره
عبادة بن صامت رضى الله عنه بنت ملحانى تزويج ايتدى اولكى
غزاده اصحابله بيله غزايه كتدى ابو موسى الاشعرى رضى الله
عنهدن روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم بربستانه
كيروب بكا قپويى حفظ ايت ديدى بعده قپويه بركسه كلوب

كيرمكه اذن استدى رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديكه
اذن ويردم كيرسك واكا مژده ايتكه اول اهل جنتدر ديدى ناكاه
كوردمكه كلان ابو بكر الصديقدر رضى الله عنه بعده بركسه
دخى كلوب كيرمكه اذن استدى وينه رسول الله صلى الله عليه
وسلم اذن ويردم كيرسك ومژده ايتكه اهل جنتدر ديدى ناكاه
كوردمكه كلان عمر الفاروقدر رضى الله عنه وبركسه دخى
كيرمكه اذن استدى ينه اولكى كبى اذن ويردم كيرسك ومژده
ايتكه اهل جنتدر واكا بر مصيبت اصابت ايده جكدر وآنك
اوزرينه جنتده مرتبهٔ عليايه نائل اوله جقدر ناكاه كوردمكه
عثمان بن عفاندر رضى الله عنه صكره اول مصيبت ظهور
ايتدى خلافتنده قصه سى چوقدر شروح بخاريده وغيريلرده
مذكوردر * ودخى عدى رضى الله عنهدن روايت اولنديكه
رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديكه ياعدى اكر سنك ايچون
حيات وعمر اوزن اولورسه كنوز كسرايى كورسك ومالك
اولورسك برمدتدن صكره بيورديغى كبى كنوز كسرايى فتح
ايتدك وصحابهٔ عظام رضى الله عنهم كنوزى بربرلرينه انفاق
ايتديلر ديو بيوردى كسرى ديو ملك فرسه ديرلر وقيصر ديو
ملك رومه ديرلر ونجاشى ديو ملك حبشه يه ديرلر وفرعون ديو
ملك مصره ديرلر وخاقان ديو ملك تركه ديرلر ودخى رسول الله
صلى الله عليه وسلم غزاى خندقده بلدهٔ حيره وبلدهٔ حمره وبلدهٔ
صنعانك فتحيله اصحابه رضى الله عنهم مژده ايلدى وسائر
نسنه لردن خبر ويرديكى كبى ظهور ايلدى واحوال قيامتدن
وعلامتلرندن مثلا خروج مهدى ونزول عيسى عليهما السلام كبى

وقيامتك

وقيامتك كيفيتندن خبر ويرمك كبى وميدان عرصاتده اوله جق
حساب وسؤال وميزان وصراط وغيرى موقفلردن واحوال
اهل جهنمدن واحوال اهل جنتدن وابد الابدين نعملردن
ولذتلردن خبر ويرمك كبى ونيچه حقايقدن ودقايقدن خبر
ويرديكى كبى كه ادراكندن عقول عقلا عاجزدر وحكمتندن
حكيم تحريرى قاصردر * والحاصل حضرت رسول اكرم صلى الله
عليه وسلمده علوم الاولين والاخرين جمع اولمشدر كه قصيدهٔ
برده ده ذكر اولنور * فان من جودك الدنيا وضرتها * يعنى
يارسول الله صلى الله عليه وسلم سنك جود وسخاوتكدندر دنيا
وآخرت زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم وجودكائناته باعث
وحدوث موجوداته سبب اولمشدر نتكم بو حديث شريفده
اول ما خلق الله نورى ومن نورى خلق كل شئ وبو معناده
غيرى حديث شريفلر واردر وكبار علما رحمهم الله تعالى
شويله بيان ايتديلركه سائر ارواح انبيا عليهم السلام اول نور
اعظمدن برشعاعدر وملائكهٔ مكرمين اول شعاعلردن اجزادر
آتش شعله سنك قغلجملرى كبى ومن علومك علم اللوح والقلم
يعنى لوح محفوظك علمى وقلم اعلينك علمى سنك علمكدن بعضدر
زيرا اعلم خلقدندر وحضرت آدم عليه السلامه بو علومدن
علم اسما ويرلمشدر وقصيدهٔ برده ده ذكر اولنوركه * كفاك بالعلم
فى الامى معجزة * فى الجاهلية والاداب فى اليتم * يعنى ياعاقل وقت
جاهليتده رسول امى كه اصلا بركسه دن تعلم ايتمامش آنده بوقدر
علوم اولمق وتملك ايله نشأت ايتمش ايكن ينه بو نيجه بى حساب
آداب وكمالات بولنمق معجزه لكده كافيدر نظر عبرت ايله نظر ايدنلره

بر بیوك معجزه در قرآن عظیم الشان اعظم معجزاتدر * فصل
شویله مذکور ومرویدرکه جبرائیل علیه السلام حضرت رسول
کائناته علیه وعلی آله وصحبه افضل الصلوات واکمل التحیات
یکرمی دورت بیك کره نازل اولمشدر وحضرت آدم علیه السلامه
اون ایکی کره نازل اولمشدر وحضر ادریس علیه السلامه دورت
کره نازل اولمشدر وحضرت نوح علیه السلامه اللی کره وحضرت
ابراهیم علیه السلامه قرق ایکی کره نازل اولمشدر وحضرت موسی
علیه السلامه دورت یوز کره وحضرت عیسی علیه السلامه
اون کره نازل اولمشدر تفسیر ابن عادلده ومواهب لدنیه ده
وغیر یلرده مذکوردر ابن مسعود رضی الله عنه حضرتلرندن
شویله روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم جبرائیل
علیه السلامی کندی شکلنده ایکی کره مشاهده ایتدی برکره یرده
وبرکره لیلهٔ معراجده سماده کوردی امام احمد بن حاتم وابو الشیخ
رحمهم الله تعالی روایت ایتدیلر ودخی روایت اولندیکه اکثر وقتده
جبرائیل علیه السلام دحیه بن خلیفة الکلبی رضی الله عنه
شکلنده کلوردی وجبرائیل علیه السلامی کندو شکلنده غیری
پیغمبرلر هیچ کورمدی وروایات کثیره ده کلمشدرکه حضرت
جبرائیل علیه السلام باذن الله تعالی وامره حضرت رسول اکرم
صلی الله علیه وسلمك مبارك صدر منورلرینی شق ایتمشدر وحکمت
الهیه وقوت قدسیه ایله طولدرمشدر ودفعات عدیده ایله واقع
اولمشدر وقلب شریفی جمله قلوبك خیرلیسیدر امام بیهقی
تخریج وامام حاکم تصحیح ایتدیلر حضرت عمر بن الخطاب
رضی الله عنهدن روایت اولنورکه حق تبارك وتعالی آدم علیه

السلامه

السلامه شویله بیوردیکه یا آدم لولا محمد ما خلقتك یعنی یا آدم
اکر محمد صلی الله علیه وسلمی خلق ایتمیه جك اولیدم سنی خلق
ایتمزایدم وابن عساکر رحمه الله تعالی تخریج ایتدی حضرت
سلمان رضی الله عنه بیوردیکه هبط جبرائیل علیه السلام علی
النبی صلی الله علیه وسلم فقال ان ربك یقول ان کنت اتخذت
ابراهیم خلیلا فقد اتخذتك حبیبا وما خلقت خلقا اکرم علی منك
وقد خلقت الدنیا واهلها لاعرفهم کرامتك ومنزلتك عندی
ولولاك ما خلقت الدنیا یعنی جبرائیل علیه السلام رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه نازل اولوب دیدیکه ربك سبحانه
وتعالی شویله بیوردیکه بن ابراهیمی خلیل ایتدیسم سنی حبیب
ایتدم وبنم قاتمده سندن اکرم کمسه خلق ایتمدم ودنیایی واهلنی
خلق ایتدم بنم قاتمده سنك کرامتکی وفضیلتکی ومنزلتکی انلره
بلدرمك ایچون خلق ایتدم اکر سن اولمسك ایدی بن دنیایی خلق
ایتمز ایدم دیو جبرائیل علیه السلام بو تبلیغی ایلدی صلوات الله
وسلامه علی نبینا وعلی سائر النبیین والمرسلین وعلی آلهم
وصحبهم اجمعین والحمد لله رب العالمین * تمه * رسول الله
صلی الله علیه وسلم مکی المولد ومدنی الهجرة والموطندر ومدینهٔ
منوره ده دار آخرته انتقال ایتمشدر تبلیغ رسالت وتأسیس شرایع
وتکمیل مراتب وتعلیم علوم وتأدیب امت وتتمیم ملت وسائر اوامر
جزئیه وکلیهٔ الهیه یی علی وجه الکمال بیان وادا ایتدکدن
صکره دنیاده اولمق ضروری دکلدر پس جناب حبیب الله
صلی الله علیه وسلمکه کمالیله عالی جناب وامام حضرت رب الارباب
اکا جمله ارواح انبیا وملائکه مشتاق وروایتلر شویله درکه وقت

انتقال قريب اولدقده جبرائيل عليه السلام كلوب يارسول الله
ربك سكا مشتاقدر ديدى بوندن بويله خدمات الهيه تمام اولوب
كمال بولدقدنصكره شويله ذات مقدسه بويله دار محنت وملك
فناده اقامت ايتمك مناسب اولمديغنه بناء سراى بقا وجوار كبريا
ورفيق اعلى يه روح انور واعظملرى عروج ايتمشدر صلى الله على
روحه وجسده وسلم اول جسم مقدس دفن اولنديغى بقعهٔ
مباركه بالاتفاق زمين وسموات وجنات عاليات وعرش اعلى دن
افضل واشرفدر نتكم امام فاكهانى وابى عقيل حنبلى تصريح
وتحقيق ايتديلر بعده جمهور فقهار حمهم الله تعالى عندنده
مسجد حرام ومكهٔ مكرمه مدينه نك قبر شريفنك ماعداسندن
افضلدر زيرا حق تعالى رسول الله صلى الله عليه وسلمه زياده
تعظيم ايتمشلردر وثنا ايتمشلردر المسجد الحرام البلد الامين
جعل الله الكعبة البيت الحرام قياما للناس ان اول بيت وضع
للناس للذى ببكة مباركا وهدى للعالمين فيه آيات بينات مقام
ابراهيم ومن دخله كان آمنا وعهدنا الى ابراهيم واسمعيل
ان طهرا بيتى للطائفين والعاكفين والركع السجود واذ بوأنا
لابراهيم مكان البيت ان لا تشرك بى شيئا وطهر بيتى للطائفين
والقائمين والركع السجود واذ جعلنا البيت مثابة للناس وامنا
واتخذوا من مقام ابراهيم مصلى الاية وغيريلركبى وحديث
شريفلرده والله انك خير ارض الله واحب ارض الله الى الله
ما اطيبك من بلد واحبك الى ولولا قومى اخرجونى منك
ما سكنت غيرك ودخى كعبهٔ مكرمه عبادتده قبله اولمق واكا
حج ايلمك فرض اولمق بونلرك جمله سى مكهٔ مكرمه نك افضل

اولديغنه دليللردر ديديلر لكن امام مالك رضى الله تعالى عنه
مدينهٔ منوره يى مكهٔ مكرمه اوزرينه تفضيل ايتمشدر لكن اول
جسم شريفك دفن اولنديغى بقعهٔ مباركه كه جمله يردن وسمواتدن
وعرش عظيمدن افضلدر بالاتفاق انس رضى الله عنه روايت
ايتدى رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديكه صلوة فى مسجدى
هذا تعدل بعشر الاف صلوة يعنى شو بنم مسجدمده نماز قلمق
اون بيك نمازه معادل اولور صلوة فى المسجد الحرام تعدل
بمائة الف صلوة مسجد حرامده نماز قلمق يوز بيك نمازه معادل
اولور والصلوة بارض الرباط تعدل بالفى صلوة ارض رباطده
نماز قلمق ايكى بيك نمازه معادل اولور واكثر من ذلك كله الركعتان
يصليهما العبد فى جوف الليل لا يريد بهما الا ثوابا من عند الله
يعنى بونلرك كلبسندن شول ايكى ركعتدركه عبد كيجه ايچنده
اول ايكى ركعتى قيلار انلر ايله مراد ايتمز الا الله عندنده ثواب
وفضل مراد ايدر ودخى رسول الله صلى الله عليه وسلم مدينهٔ
منوره يه چوق دعا وثنا ايتمشدر بردعاسى بودر اللهم ان ابراهيم
عبدك وخليلك ونبيك وانى عبدك ونبيك وانه دعاك لمكة وانى
ادعوك للمدينة بمثل مادعاك لمكة ومثله معه وغيريلركبى * تذييل
رسول الله صلى الله عليه وسلمك خاتونلرى واردر خديجه بنت
خويلد القرشية سوده بنت زمعة القرشية عايشهٔ صديقه بنت
ابى بكر الصديق حفصه بنت عمر بن الخطاب زينب بنت خزيمة
الهلالية ام سلمة بنت ابى اميه زينب بنت جحش جويريه بنت
الحارث ام حبيبه بنت سفيان صفيه بنت حيى بن اخطب ميمونه
بنت الحارث وبريسى دخى ريحانة القرظيه در لكن بعضيلر

جويريه دنصكره تزوج ايلدى ديديلر و بعضيلر ام حبيبه دنصكره
درديديلر و بعضيلر سريه درديديلر رضى الله تعالى عنهن وسرارى
دورتدر ماريه بعضك عندنده ريحانه وجميله و بريسى دخى
زينب بنت جحش رضى الله تعالى عنهادر رسول الله صلى الله
عليه وسلمه هبه ايتدى رضى الله عنهن ودخى رسول الله صلى الله
عليه وسلمك اولادى اولمشدر اوغللرى قاسم قبل البعث طغوب
قول صحيحده اون يدى آى تمام اولدقده قبل البعث آخرته كتمشدر
وعبدالله براسمى طيب و براسمى طاهردر عند البعض و بعضيلر
طيب وطاهر عبد اللهك غيريدر ديديلر بعد البعث طغوب
كوچك ايكن مكه ده آخرته كتدى وابراهيم رضيع ايكن آخرته
كتدى يتمش كونلك ياخود زياده اوله ديمشلر وقزلرى فاطمه
ورقيه وزينب وام كلثوم رضى الله تعالى عنهن اجمعين جمله سى
حضرت خديجه رضى الله تعالى عنهادن اولمشدر ابراهيمك غيرى
اول حضرت ماريه رضى الله عنهادن اولمشدر وجمله اولادى
اوكنجه وفات ايتمشدر فاطمه رضى الله عنهادن غيرى اول رسول الله
صلى الله عليه وسلمدن التى آى صكره وفات ايتمشدر حضرت
على رضى الله عنه يه تزويج ايدوب حسن وحسين رضى الله عنهما
اندن اولمشدر جمله قزلرينك افضليدر ورسول الله صلى الله عليه
وسلمك سوكلبسيدر برحديث شريفده فاطمه بندن برقطعه
دربركسه انى اغضاب ايتسه بنى اغضاب ايتمش اولور ودخى
اكثر علما رحمهم الله تعالى حضرت خديجه رضى الله عنها
حضرت عايشه رضى الله عنهادن افضلدر زيرا حق سبحانه
وتعالى جبرائيل عليه السلام واسطه سيله اكا سلام كوندرمشدر

وحضرت

وحضرت عايشه يه جبرائيل عليه السلام واسطه سيله سلام
كوندرمشدر ديديلر و برحديث شريفده كمل من الرجال كثير
ولم يكمل من النساء الا مريم وآسية وخديجة يعنى رجالدن چوق
كمسه لر كامل اولدى ونسادن كامل اولمدى الا مريم وآسيه وخديجه
كامل بولدى وفضل عايشة على النساء كفضل الثريد على الطعام
سائر نسوان اوزرينه عايشه نك فضيلتى ثريد طعامنك سائر طعام
اوزرينه فضلى كبيدر بو بابده بعض علما توقف ايتمشلردر
مناسب بودر زيرا تفاضل حقنده بحث لازم دكلدر خصوصا
ادله ده تعارض اندفاعى نه وجهله اولديغى مبهم اولوب باب
توفيق معلوم اولميه بوندن بويله سكوت اليقدر ديديلر و بعض علما
رحمهم الله تعالى حضرت فاطمه رضى الله عنهايه بركمسه معادل
اوله مز ديديلر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلمدن برقطعه در
مدت عمرنده حيض ونفاس واقع اولمشدر انكيچون فاطمة الزهرى
دينور ايكى ركعت نماز قضايه قالمغه سبب اوله جق نسنه صدور
ايتمديكيچون وعبادتده كمال اوزره خشوع وخضوع ايدوب جناب
حضرت الله المعبود الصمد عز شانه وجل برهانه يه توجه كامل ايله
توجه ايتديكيچون بتول تسميه اولندى حتى امام سبكى رحمه الله تعالى
شويله بيورديكه بنم عندمده مختار بودركه فاطمه بنت محمد
صلى الله عليه وسلم صكره خديجه صكره عايشه رضى الله عنهن
بويله ترتيبدر ديدى و بعضيلر بو بابده دخى توقف ايتدى جاى
سلامت بودر زيرا مقام امر عظيمدر ادله متعارضه در هر بريسنده
نيجه صفات جليله واردر كه عقول متحيره در حق تعالى انلر حقنده
بيورمشدر يا نساء النبى لستن كاحد من النساء ان اتقيتن وغيرى آيت

کریمه‌لر واردر مثلا النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم وازواجه امهاتهم کبی ونیجه حدیث شریفلر واردر مثلا امام نسائی روایتنده فاطمة سیدة نساء اهل الجنة * فصل * معلوم اولسونکه انبیاء کرام علیهم السلامده خصال حمیده واحوال شریفه وافعال جمیله واردر ومقامات معنویه واردر لکن جمله کمالاتك اعلاسی واکملی مقام نبوتدر جمهور اهل سنت عندنده بر پیغمبر اول ولایت کسب ایدر بعده اکا نبوت عطیه اولنور بونك تحقیقی بودر که منصب نبوت تحتنده جمیع کمالات علمیه وعملیه واخلاقیه وسائر قربات مندرجدر بلکه جمیع کمالاتك عینیدر ومقام نبوت وحی الهی ونزول جبریل امین اقتضا ایدر ومقتدای انام ومتبوع خاص وعام اولمق استدعا ایدر وتأسیس شرایع وتبیین آیات وتبلیغ وحی وسائر کمالات علمیه وعملیه بیان ایتمك وسائر امور عامه وخاصه جهت نبوت ایله تبلیغ اولدیغی مقام نبوتك مقام ولایت نبویه اوزرینه افضل واشرف اولدیغنه برهان قاطعدر مع هذا حق سبحانه وتعالی انبیا علیهم السلامی قرآن کریمده وصف نبوت ایله توصیف ومدح ایتمشدر مثلا انبیاء الله والنبیین ورسل الله والمرسلین کبی وبعضیلر ولایت نبویه نبوت اوزرینه مفضلدر دیدیلر بو مذهب صاحبلری اهل سنتدندر لکن جمهوره مخالفدر وحجتلری سخیفدر نتکم مطولاتده مذکوردر اما اولیاده اولان ولایت انبیاده اولان ولایتدن ناقص اولدیغنده اهل سنت عندنده هیچ اختلاف یوقدر زیرا اولیا انبیانك توابعیدر انبیا علیهم السلام متبوعلر ومقتدالردر معلوم اولسونکه ولی لغتده محب وصادق وقریب معناسنه کلور غالبا وشرعده

تعریفی بودر هو العارف بالله وصفاته وسائر العقائد اللازمة بقدر الامکان المواظب علی الطاعات المجتنب عن السیئات المعرض عن الانهماك فی اللذات والشهوات المباحة یعنی ولی شول کمسه‌که حق تعالی‌یه وصفاتنه معرفت تحصیل ایدوب وسائر عقائد حقه‌یی معتقد اولوب طاعات اوزرینه مداوم سیئاتدن اجتناب ایدوب لذات وشهوات مباحه‌یه انهماك واشتغالدن اعراض واحتراز ایدر اهل سنت عندنده شروط معتبره غالبا دردر اولکیسی عقائد اهل سنتی تفصیلا بیلوب معتقد اوله ایکنجیسی احکام شرعیهٔ لازمه‌یه عالم اوله اوچنجیسی اخلاق حمیده ایله مهما امکن متصف اوله خصوصا سخاوت کندنده موجود اوله دوردنجیسی اخلاق ذمیمه‌نك جمله‌سندن مهما امکن مجتنب اوله خصوصا عجب وریا وحب ماسوادن غایتده بعید اوله بویله اولان کمسه‌لره اولیاء الله دینور مقربون واهل تقوی وصدیقون واهل الله والسابقون دینور اللهم احشرنا معهم امام ابو حنیفه وامام شافعی رحمهما الله تعالی بیوردیلرکه اولیا علمادن اولمزسه اصلا بر ولی بولنمق لازم اولور یعنی اولیا اهل علمدن اولور غیریدن اولماز وکندیده بالفعل علی وجه الکرامه خارق عادت ظهور ایتمك شرط دکلدر وحق سبحانه وتعالی اولیا اولان قوللرنده عادت ناسه مخالف کرامات خلق ایدر عند الله تعالی درجهٔ رفیعه‌لری اولدیغنه بناء انلره اکرام ایچون اهل سنت عندنده کرامت واردر اهل اعتزال انکار ایتدیلر اهل سنتك دلیلی بودرکه کرامات اولیا تواتر ایله منقولدر نتکم آصف حضرتلری بلقیسك کوشکنی اوج آیلق محلدن طرفة العینده

كتورديكى قرأن كريمده حضرت سليمان عليه السلام قصه سنده مذكوردر شوآيت كريمه در قال الذى عنده علم من الكتاب انا آتيك به قبل ان يرتد اليك طرفك الاية وحضرت مريم عليها السلامده ظهورايدن كراماتكه قيش وقتنده يازميوه سى ويازوقتنده قيش ميوه سى حاصل اولديغى كبى نتكم قرأن عظيم الشانده ذكراولنور كلما دخل عليها زكريا المحراب وجد عندها رزقا قال يامريم انى لك هذا قالت هو من عندالله ان الله يرزق من يشاء بغير حساب ودخى ابو الدرداء ايله سلمان فارسى رضى الله عنهما طعام ايدركن اوكلرنده قصعه كه صحن تسبيح ايدوب سبحان الله ديدى وانلر ايشتديلر ورسول الله صلى الله عليه وسلمه نقل ايتديلرده رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى الله عظيم الشان جل شانه نك بويله ايلديكى سزلره اكرامدر وتعظيمدر ديو بيور ديلر ودخى روايت صحيحه ده شويله نقل اولنديكه حضرت عمر بن الخطاب رضى الله عنه ايام خلافتنده ساريه رضى الله عنهايى سرعسكر ايدوب عسكر ايله ديار بكر جانبنه كوندردى زمان مرور ايتدى برخبر كلمدى بركون حضرت عمر رضى الله عنه خطبه اوقوركن مدينهٔ منوره ده على طريق المكاشفه كورديكه حضرت ساريه ايله برطاغك قربنده قونمشلر دشمن دخى طاغك آردندن اوزرلرينه عسكر چيقروب غارات ايده جكلر بوحالى حضرت عمر رضى الله عنه خطبه اثناسنده كوروب اوج آيلق قدر يولدن ياساريه الجبل الجبل ديدى وساريه حضرتلرى على طريق المكاشفه حضرت عمرى كوردى وسوزن ايشتدى وعسكر ايله بيله دشمندن مقدم طاغه چيقوب دشمنه

غالب اولديلر رضى الله عنهم اجمعين * ودخى كراماتك حدى وحصرى يوقدرونيجه سلف صالحين ومتقدمين ومتأخريندن نيجه درلو كرامات ومكاشفات نقل اولنورتواتر طريقيله كه اصلا انكاره مجال يوقدر ووليك كرامتى تابع اولديغى پيغمبرك معجزه سيدر حق سبحانه وتعالينك ولقد كرمنا بنى آدم وحملناهم فى البر والبحر الاية نظم كريمى كرامت اوليا حقنده دكلدر بلكه بنى آدمك سائر حيوانات اوزرينه مكرم اولديغى حقنده در جاهللرك اكلديغى كبى دكلدر لسانلرينى بيلمدكلرى آيت كريمه دن واحاديث شريفه دن حفظ ايدوب تفسير وتعبيردن احتراز لازمدر زيرا مردود ومخالف معنايه حمل ايتديكندن كفردن قورقلور والحاصل آيت كريمه واحاديث شريفه تفسيرى وروايتى علماء كرام وظيفه سيدر همان جاهللره سكوت واستماع لازمدر * فصل * معلوم اولسونكه نصب امام مؤمنلر اوزرينه واجبدر شرعا جمهور اهل سنت عندنده واكثر معتزله وبعض شيعه عندنده عقلا واجبدر وبعضيسنك عندنده عقلا وسمعا واجبدر وخوارج عندنده نصب امام واجب دكلدر بلكه جائزدر وبعضيلر فتنه دن خوف عندنده عقلا واجبدر واكثر شيعه وبعض معتزله عندنده الله تعالى اوزرينه واجبدر عقلا بومسئله فروع شرعيه دندر لكن حقنده مذاهب مختلفه ده اختلافات كثيره اولديغيچون مسائل اعتقاديه يه الحاق اولندى شاننه اهتمام اجليچون زيرا برحديث شريفده من مات ولم يعرف امام زمانه مات ميتة جاهلية وارد اولمشدر يعنى كيمكه وقتك امامنى بيلمدن اولسه جاهليت اولوميله اولور

دیمکدر چونکه مذهب اهل سنتده مؤمنلر اوزرینه شرعا واجب
اولدیکه بر خلیفه نصب ایدوب اندن بیعت ایده لر واکا شرع
شریفه موافق اولان اموردە اتباع ایده لر حضرت رسول
کائنات علیه وعلی آله وصحبه افضل التحیات واشرف التسلیمات
سرای بقایه انتقال ایتدکدن صکره کبار صحابه رضی الله عنهم
اجمعین بنی ساعده نك سقیفه سنده جمع اولوب امر خلافتده
مشورت واجتهاد اولی واحری اولانی تحری ایتدیلر جمله سی
حضرت ابی بکری تقدیم ایدوب اکا متابعت ایتدیلر لکن
حضرت سید الکائنات صلی الله علیه وسلم حضرت ابی بکر
رضی الله عنه نك خلافتی خصوصنده تصریح ایتدیمی یوخسه
ایتمدیمی اختلاف اولندی جمهور اشاعره و بعض معتزله
وخوارج تصریح یوقدر دیدیلر بلکه رسول علیه الصلوة
والسلام ابو بکرك خلافتنه اشارت ایتدی دیدیلر و بعض
علما تصریح واقع اولدی دیدیلر حتی حسن بصری رحمه الله
تعالی بیورر دیکه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم نص
خفی ایله نص ایتدی حتی آخرته تشریفندن برقاج کون مقدم
نمازه تقدیم ایدوب خلفنده نماز قلدی و بعض محدثین نص
جلی روایت ایتدیلر و برحدیث شریف تخریج ایتدیلر حضرت
رسول کائنات صلی الله علیه وعلی آله وصحبه وسلم آخرته
تشریفندن مقدمجه کبار صحابه یه امر ایدوب * ائتونی بدواة
وقرطاس لاکتبن لابی بکر کتابا لا یختلف فیه اثنان * بیوردی
دیدیلر شیعه طائفه سی نص واشارتی انکار ایتدیلر وحضرت
علی رضی الله عنه نك خلافتی حقنده برقاج حدیث موضوع

نقل

نقل ایتدیلر وخلیفهٔ اول اودر دیدیلر والحاصل مذهب تحقیقده
شویله در جمله اصحاب مهاجرین وانصار سقیفه یه مجتمع اولوب
بعد المشاورة والمراجعة حضرت ابی بکر رضی الله عنه نك خلافتنه
اتفاق واجماع ایدوب بالطوع آندن بیعت ایتدیلر حتی حضرت
علی رضی الله عنه بیعت ایتدکدن صکره حضرت ابی بکره خلیفهٔ
رسول الله صلی الله علیه وسلم دیو لقب ایتدی ودخی معلوم
اولسونکه انبیا ومرسلین صلوات الله وسلامه علی رسولنا
وعلیهم اجمعین حضرتلرندن ماعدا جمله ناسك افضلی ابو بکر
در رضی الله عنه جمله اولیانك افضلیدر تاج اولیادر انور
انور مسك ازفر صدیق اکبر خلیفهٔ اول شیخ اعظم
ابو بکر عبد الله بن ابی قحافه رضی الله تعالی عنه ایکی سنه دورت
آی بر روایتده التی آی خلیفه اولدی وقتا که وفاتی قریب
اولدقده حضرت عثمان رضی الله عنه یی دعوت ایدوب حضرت
عمر ایچون رضی الله عنه عهد خلافت فرمانی تحریر ایلدی شویله
امر ایلدیکه * اکتب بسم الله الرحمن الرحیم هذا ما عهد
ابو بکر بن ابی قحافه فی آخر عهده من الدنیا خارجا عنها
واول عهده بالاخرة داخلا فیها حین یؤمن الکافر و یوقن الفاجر
انی استخلفت عمر بن الخطاب فان عدل فذلك ظنی به ورأیی فیه
وان جار فلکل امرئ ما اکتسب والخیر اردت ولا اعلم الغیب
وسیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون بعده بو کتابی مهرلیوب جمله یه
کتابده مذکور اولنه بیعت ایله امر ایلدی جمیع اصحاب مهاجرین
وانصار رضی الله عنهم اجمعین بیعت ایدوب خلافتنه اتفاق
ایتدیلر مدت اون سنه اولوب عدالت واستقامت اوزره اعدایی

قهر ودين اسلامه وشريعت مصطفويه يه زياده نصرت ايلدى حتى بلاد مشارقى فتح واكاسره يى قهر وقياصره دن اخذخراج وبلادلرينى هدم واموالليرينى غارات وغنيمت واولادلرينى اسير وامور اسلاميه يه حسن انتظام ايله ترتيب و فقرا ومساكين اوزرينه غايتده مرحمت ومزخرفات دنيويه دن غايتده احتراز ايدوب حتى ايام خلافتنده كيدوكى كوملكنده يقاسنه قريب محلده اوج يماسى وارايدى وآندن غيرى كوملكى يوغيدى وغايتده شجيع اولوب امر معروف ونهى عن المنكر ايتمكده متانت وصلابت صاحبى ايدى رضى الله عنه وارضاه وقتا كه ابولؤلؤه نام غلام اليله جام شهادت نوش ايتدكده بامر الله تعالى وحكمه انتقال وقتنده امر خلافتى بركمسنه يه تعيين ايتميوب كبار صحابه دن التى صحابه بيننده كه عثمان وعلى وزبير وطلحه وعبدالرحمن بن عوف وسعد بن ابى وقاص رضى الله تعالى عنهم بونلره تفويض ايلدى بونلر دخى عبدالرحمن ابن عوفك اجتهادنه تفويض ايتديلر بعده اول دخى واروب عثمان بن عفان رضى الله عنه دن بيعت ايتدكده جمله سى حسن رضالريله بيعت واختيار ايتديلر وخلافتى اوزرينه اتفاق ايتديلر عثمان بن عفان رضى الله عنه سراى بقايه رحلت ايتدكده جميع اصحاب مهاجرين وانصار رضى الله عنهم حضرت على رضى الله عنه دن بيعت ايدوب خلافتى اوزرينه اتفاق ايتديلر مدت خلافتى التى سنه در حضرت رسول كائنات ومفخر موجودات صلى الله عليه وسلمك حديث شريفى كه الخلافة بعدى ثلثون سنة ثم يصير ملكا عضوضا يعنى خلافت بندنصكره

اوتوز سنه در بعده ملك عضوض اولور ديو اوتوزسنه حضرت على رضى الله عنهك خلافتيله تمام اولمشدر و بعضيلر عندنده حسن بن على رضى الله عنهمانك التى آى خلافتى واردر وآنك ايله تمام اولمشدر بو حديث شريفده خلافتدن مراد خلافت حقيقيهٔ كامله در بونلردنصكره اولان امامره خلفا تسميه اولدى وفقها رحمهم الله تعالى سلطان الوقت اولنلره خليفه اطلاقى جائز دكلدر ديديلر والله اعلم بالصواب وعنده حسن المآب

* فصل * معلوم اولسونكه اصحاب شول انساندر كه حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلمك حال حياتنده موجود اولوب شرف اسلام ايله مشرف اولدقده اول رسولى كورمش اوله ياخود رسول آنى كورمش اوله اكثر علما عندنده بويله در امام بخارى عندنده كورمك واقلى مرتبه برساعت كورمك شرطدر و بعض محدثين عندنده طول مجالسه لازمدر و بعض اصوليين عندنده رؤيت لابد در شول مؤمنلر كه اول وقتده موجود اولوب كورمك ميسر اولمامش آنلره مخضرم دينور قول صحيحده تابعين زمره سندندر و بعضيلر عندنده اصحابدندر و بالجمله انبيادن ماعدا افضل ابو بكر در رضى الله عنه حق سبحانه وتعالينك وسيجنبها الاتقى الذى يؤتى ماله يتزكى وما لاحد عنده من نعمة تجزى الا ابتغاء وجه ربه الاعلى ولسوف يرضى نظم عزيزى حضرت ابو بكرك مدحى حقنده نازل اولمشدر وحق تعالى انكا صاحب تسميه ايتمشدر نتكم بيورر اذ يقول لصاحبه لا تحزن ان الله معنا ودخى رسول الله صلى الله عليه وسلم انى مدح حقنده بيوررو الله ما طلعت الشمس ولا غربت بعد النبيين والمرسلين على احد افضل من ابى بكر يعنى والله

انبيا و مرسليندن صكره ابو بكردن افضل بركمسه اوزرينه
كونش طلوع وغروب ايتمز ابن عمر رضى الله عنهما بيورديكه
كنا نقول ورسول الله حى افضل امة النبى بعده ابو بكر ثم عمر ثم
عثمان و حضرت على رضى الله عنه بيورديكه خير الناس
بعد النبيين ابو بكر ثم عمر ثم عثمان ثم الله اعلم ودخى چوق
حديث شريفلرده مدح وارد اولمشدر وايام خلافتنده آثار
جليله سى واردر چوق تأليف قلوب وتتابع فتوح واهل ردتى
قهر وجزيرۀ عربى شركدن تطهير وروى شامدن اخراج
وفرسى حدود سواددن طرد بونلرك زياده سيله شوكت وشكيمه لرى
وارايكن ابو بكردنصكره افضل عمر بن الخطاب رضى الله عنه در
شونكرا ولنان حديث شريفلرده مذكوردر وايام خلافتنده
ايلديكى عدل واستقامت بوقاروده ذكر اولندى بعده جمهور
اهل سنت عندنده عمر رضى الله عنه دنصكره حضرت عثمان
ابن عفاندر رضى الله عنه ذكرا ولنان حديث شريفلرده مذكوردر
وزمان خلافتنده چوق بلادى فتح ايتدى وجيوش مسلمى تجهيز
ايتدى ومصحف شريفى چوق يازدروب اطرافه شايع قلدى
وصاحب حيا ايدى شول مرتبه ده كه حتى رسول كائنات
صلى الله عليه وسلم انك حقنده بيوردى انى لا استحيى ممن تستحيى
منه ملائكة السماء بركمسه دن نقل اولنمدى بر پيغمبره ايكى كره
داماد اوله عثمان رضى الله عنهدن غيرى رسول اكرم صلى الله
عليه وسلم قزى رقيه يى اكا تزويج ايتدى اول آخرته كتدكدنصكره
قزى ام كلثومى تزويج ايلدى اول دخى آخرته كتدى رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم بيورديكه اكر بر قزم دخى اوليدى

سكا تزويج ايدر ايدم بوندنصكره افضل على بن ابى طالب
رضى الله عنه در رسول الله صلى الله عليه وسلم قزى فاطمه يى
اكا تزويج ايلدى وعمو جه سى اوغليدر لكن بعض
متأخرين حضرت على حضرت عثماندن افضلدر ديديلر
وبعضيلر توقف ايتديلر والحاصل علامات اهل سنتدندر تفضيل
الشيخين ومحبة الختنين رضى الله عنهم بونلردن صكره سائر
عشرۀ مبشره حديث صحيحده شويله دركه عشرة فى الجنة ابو بكر
فى الجنة وعمر فى الجنة وعثمان فى الجنة وعلى فى الجنة والزبير
فى الجنة وطلحة فى الجنة وعبد الرحمن بن عوف فى الجنة وابو عبيدة
ابن الجراح فى الجنة وسعد بن ابى وقاص فى الجنة وسعد بن زيد
فى الجنة وبونلردنصكره اهل بدر وباقى اهل احد وباقى اهل
بيعة الرضوان بالحديبية بونلر افاضل اصحابدر ابن ماجه رحمه الله
تعالى رافع بن خديجدن روايت ايتديكه جبرائيل ياخود بر ملك
رسول الله صلى الله عليه وسلمه كلوب ديديكه ما تعدون من
شهد بدرا فيكم قالوا خيارنا قال كذلك هم عندنا خيار
الملائكة يعنى بدر غزاسنه حاضر اولنلرى بيكزده نيجه
عد ايدر سز ديدى جواب ويروب انلر بزم خيرليريمزدر ديديلر
ملك ديديكه كذلك انلر بزم عنديمزده دخى ملائكه دن
خيرليلردر ديدى واما اهل بيعة الرضوان حقنده حق تعالى
بيوردى لقد رضى الله عن المؤمنين اذ يبايعونك تحت الشجرة
ابو داود روايت وامام ترمذى تصحيح ايتديكه رسول كائنات
وافضل من فى الارض والسموات عليه وعلى آله وصحبه
الصلوات والتسليمات بيورديكه لا يدخل النار احد ممن بايع

تحت الشجرة يعنى تحت شجره ده مبايعه ايدنلردن بركمسه ناره
كيرمز جملهسى اهل جنتدر وبالجمله السابقون الاولون
من المهاجرين والانصار غيرى صحابيدن افضلدر نتكم الله
العزيز الحكيم العليم الرحيم جلت جلالة وجهه الكريم وبهرت
آيات فضله العظيم بيورر * لايستوى منكم من انفق من قبل
الفتح وقاتل اولئك اعظم درجة من الذين انفقوا من بعد وقاتلوا
وكلا وعد الله الحسنى * وسائر صحابه افاضل اهل اسلامدر
رضى الله عنهم اجمعين * ودخى حضرت فاطمه رضى الله
عنها وامام حسن وامام حسين رضى الله عنهما اهل جنتدر
وحضرت خديجه وعايشه وسائر ازواج مطهرات رضى الله عنهن
اهل جنتدر حديث شريفلرده مصرحدر * والحاصل جمله
اصحاب كزين رضوان الله عليهم اجمعين اهل خير
واهل سعادتدر حق سبحانه وتعالى قرآن عظيم الشانده مواضع
كثيره ده آنلرى مدح ايتمشدر * يا ايها النبى حسبك الله ومن اتبعك
من المؤمنين * لقد تاب الله على النبى والمهاجرين والانصار *
لقد رضى الله عن المؤمنين اذ يبايعونك تحت الشجرة * والذين معه
اشداء على الكفار رحماء بينهم تريهم ركعا سجدا * ولاتحسبن
الذين قتلوا فى سبيل الله امواتا بل احياء عند ربهم * الاية وسائر
آيات كريمهلر دخى چوقدر ورسول الله صلى الله عليه وسلم مدح
ايتمشدر اصحابى كالنجوم بايهم اقتديتم اهتديتم لاتسبوا اصحابى
فلو ان احدكم انفق مثل احد ذهبا ما بلغ مد احدهم ولا نصيفه
اكرموا اصحابى فانهم خياركم الله الله فى اصحابى لاتتخذوهم
غرضا من بعدى فمن احبهم فبحبى احبهم ومن ابغضهم فببغضى

ابغضهم ومن اذاهم فقد اذانى ومن اذانى فقد اذى الله ومن اذى
الله يوشك ان يأخذه حق سبحانه وتعالى رسولنه صحابه اولمسنى
اختيار ايدوب وقت سعادتنده انلرى دين اسلامه معين ايتمشدر
وشرف صحبتيله مشرف اولوب فى سبيل الله نيچهلرى روحلرينى
حضور رسول الله ده بذل ايدوب اعداء الله ايله مجاهده ده جام
مماتى دست شهادتدن نوش ايتمشدر فمنهم من قضى نحبه ومنهم
من ينتظر وما بدلوا تبديلا ونيچهلرى دين اسلامى وشريعت
غرايى صاحب شريعتدن اخذ ايدوب غائبلره تبليغ ايتمشلردر
امت محمديهنك افضللريدر وهر بريسى شفاعت ايتسهكركدر
بز جملهسن سوارز وشفاعتلرينى اومارز رضوان الله تعالى عليهم
اجمعين * فصل * معلوم اولسونكه تابعين شول مؤمنلردر كه
حال حياتنده صحابهيى ياخود صحابهانى كورمش اوله
عند الاكثر وبعضيلر عندنده طول ملازمت لابددر وبعضيلر
عندنده صحبة السماع لازمدر وبعضيلر عندنده سن تميز شرطدر
صحابهدن صكره افضل بونلردر افضل تابعينده اختلاف
اولندى اهل مدينه سعيد بن المسيبدر ديديلر اهل بصره حسن
بصريدر ديديلر اهل كوفه اويس القرنيدر ديديلر بز احضرت
عمر بن الخطاب رضى الله عنه بيورديكه بن ايشتدم رسول الله
صلى الله عليه وسلم بيورديكه ان خير التابعين يعنى تابعينك
خيرلسى رجل بر رجلدركه يقال له اويس انك اسمنه اويس
دينور ودخى حقنده حديث شريفلر واردر حتى آخرتده ايكى
قبيله قدر كمسهلره شفاعت ايدر ديو خبر واردر اولمشدر رضى الله
عنهم اجمعين وحسن بصرى رضى الله عنه يتمش قدر كبار

صحابه‌یه ملاقی اولمشدر وزهد وتقواده کمال بولمشدر ولی کاملدر
فضائل شریفه‌سی چوقدر رضی الله عنه ودخی معلوم اولسونکه
معتقد اولمق لازمدرکه افضل الائمة المجتهدین واکمل الفقهاء
الفاضلین حضرت امام اعظم وهمام اقدم سراج امة محمدیه
چراغ ملت احمدیه نعمان حقایق عمان معانی ودقایق عارف
وعالم امام جهان ابو حنیفهٔ کوفی رضی الله عنه وارضاه
حضرتلری افاضل تابعیندندر علمده وعملده کاملدر درجهٔ
ولایتده ذروهٔ علیایه واصل تاج العلماء المتبحرین رحمة الله
علیه وعلیهم اجمعین غایتده فضائل شریفه‌سی ومناقب
لطیفه‌سی چوقدر حتی حقنده کتابلر تألیف اولنمشدر بعده
امام مالك رضی الله عنه علمده وعملده کاملدر و تقواده مرتبهٔ
قصوایه نائلدر بعده امام ذو الشرفین الشافعی رضی الله عنه
بعده امام احمد بن حنبل رضی الله عنه و بونلرك نیچه تلامذلری
واردر و بونلر اتباع تابعیندندر بالاتفاق واقع شودرکه
بعد الانبیاء والمرسلین صلوات الله وسلامه علی نبینا وعلیهم
اجمعین اشراف الناس وافاضل اهل الاسلام علما وصدیقون
عاملوندر زیرا صفت علم بر صفتدرکه حق سبحانه وتعالی انی اصطفا
واختیار ایتدیکی قوللرینه اعطا واحسان ایدر نتکم قرأن کریمده
بیورر ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا الایة حق جل
وعلا ایله قوللر بیننده واسطه‌لردر احکام اللهی قوللره تبلیغ
ایدرلر انبیاء کرام علیهم الصلوة والسلامك وارثلری
وخلیفه‌لریدر طلب علم حالی اعتباریله حدیث شریفده بیورر
طالب العلم یستغفر له کل شئ حتی الحیتان فی البحر وحتی النملة

فی جحرها

فی جحرها یعنی طالب علم ایچون هر شی استغفار ایدر حتی دریاده
بالقلر و یواسنده قرنجه‌لر دخی اکا استغفار ایدر و بالفعل عالم
اولنلر حقنده بیورر فضل العالم علی العابد کفضلی علی ادناکم
یعنی عالمك عالم اولمیان عابد اوزرینه فضلی سزك ادناکز
اوزرینه فضلم کبیدر وسائر آیات کریمه وحدیث
شریفلر واردر بو حدیث شریف مدح حقنده کفایت ایدر
بونلردن صکره مرتبهٔ شهادتدر بونلرك حقنده نیچه
ثنالر واردر قرأن عظیمده وحدیث شریفده بونلردنصکره
اهل جهاد مرتبه‌سیدر بونلردنصکره حجاج مرتبه‌سیدر
بونلردنصکره عامهٔ مؤمنلرك صالحلرینك مرتبه‌سیدر کتب
مفصله‌ده تفصیلا ذکر اولنمشدر والله اعلم بالصواب
وحسبنا الله ونعم الوکیل * تکمله * معلوم اولسونکه
مبشر بالجنة اولنلردن ماعدا بر کسه حقنده اهل جنتدر
دیو حکم اولنماز الا صفت ایمان ایله توصیف قیلنوب حکم
اولنور مثلا اکر مؤمن اولدیغی حالده آخرته کیدرسه اهل
جنت اولور کذلك جمیع اهل ایمان اهل جنتدر دینور وکذلك
بر کسه‌یه اهل جهنمدر دیو حکم اولنماز مکر الله تعالی یا خود
رسول الله صلی الله علیه وسلم خبر ویرمش اوله اما صفت کفر ایله
توصیف قیلند قدنصکره جهنمله حکم اولنور مثلا فلان کافر
اکر آخرته کفر ایله کیدرسه اهل جهنمدر دینور کذلك
کافرلر اهل جهنمدر دینور بر مؤمن حقنده آخرته کفر ایله
کتسون دیو بد دعا ایتمك جائز دکلدر نقدر فاسق وفاجر وظالم
اولورسه‌ده وحضرت موسی علیه السلام فرعونك وقومنك

حقنده دعا ایدوب ربنا اطمس علی اموالهم واشدد علی قلوبهم
فلا یؤمنوا حتی یروا العذاب الالیم الایة بویله دیدیکی حاشا
مؤمنلر حقنده دکلدر ومؤمن ظالم حقنده ظلمندن اوتوری
عذابی دائم اولسون ایچون کفرله کتسون دیو بد دعا ایتمك
جائزدر دیوب بو آیت کریمه یی دلیل کتورمك فاسددر
وحضرت موسی علیه السلامه افترا ایتمش اولور زیرا حضرت
موسی علیه السلام والله العظیم مؤمنلره بو دعایی ایتمدی فرعون
وقومی کافرلر ایدی وانلری ایمانه دعوت ایلدی بونجه مدت
مدیده بو قدر معجزه کوستردی ایمان کتورمیوب دخی زیاده
استکبار وعناد ایتدیلر ومؤمنلره درلو درلو جفا واذا ایتدیلر
بعده حضرت موسی علیه السلام بونلرك ایمانه کلمیه جکلرینی
اکلیوب بویله جه دعا ایتدی نتکم کتب تفسیرده وقصص
انبیا علیهم السلامی مطالعه ایدن عاقللر بوکا شاهددر
ودخی برکسه حقنده لعنت ایتمکله امر یوقدر ابلیس حقنده
بیله اکا لعنت ایدیکوز دیو طرف شرعدن امر صادر اولمدی
اکر دیرسك حق سبحانه وتعالی ورسول الله صلی الله
علیه وسلم بعض طائفه یه لعنت ایتدیلر کتاب اللهه نسنه زیاده
ایدنلر وتقدیری تکذیب ایدنلر واهل اسلام اوزرینه جبر وقهر
ایله مسلط اولنلر وحق تعالینك عزیز ایتدیکنی ذلیل وذلیل
ایتدیکنی عزیز ایتمك ایچون سعی ایدنلر وسنت رسولی ترك ایدنلر
واسم اللهدن غیری اسمله ذبح ایدنلر وانا سنه وبابا سنه لعنت
ایدنلر دین اسلامده بدعت سیئه احداث ایدنلر وربا اکل ایدنلر
وایتدورن وکاتبی وشاهدی اولنلر واکنه ایله یوزینه دورتوب

اوزرینه برلون ایله بنك ایدن وایتدورن وصدقه وزکوتی منع
ایدن وشول عورت که زوجی اکا غضب ایتمش اوله
وامور شرعیه ده اذان محمدیه یی ایشیدوب اجابت ایتمینلر
ورشوت آلان وویرن وخمر صقان وصقدیرن وایچن وساقی اولان
وکتورن وکتوردن وصتان وآلان وهبه ایلین واقچه سنی اکل
ایدن وحله ایدن وایتدورن وشول کمسه که انك اماملتنی قومی
کریه عدایدوب راضی اولمیه لر اولدخی دکلیوب انلره امام اوله
وغیریلر دخی واردر بونلره جانب شریعتده لعنت صادر
اولمشدر لکن بز امر اولنمادق بونلره لعنت ایتمکله الله تبارك
وتعالی ورسولی علیه الصلوة والسلام بونلره لعنت ایتدکلرینك
حکمتنی ینه انلر بیلور برکسه ابلیسه وغیریسنه هیچ لعنت
ایتمسه اکا سن نیچون لعنتی ترك ایتدك دیو آخرتده اصلا سؤال یوقدر
واما لعنت ایتسه شاید سن بونکله امر اولنمش ایکن نیچون
ایتدك دیو سؤال اولنه مع هذا امام مسلم رحمه الله تعالی
ابو الدرداء رضی الله عنه دن تخریج ایلدی اولدخی بیوردیکه
بن ایشتدم رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه
ان اللعانین تحقیق لعنت ایدیجی کمسه لر لایکونون شهداء
ولا شفعاء یوم القیمة یوم قیامتده انلر شاهد وشافعلر اولمازلر
ولعنت کلمه سنی تکلم ایتمك آفات لساندندر واما حضرت معاویه
رضی الله عنه نك اوغلی یزید حقنده سوز چوقدر بعضیلر
آل رسوله صلی الله علیه وسلم یزید اهانت ایتدی وقتل
ایتدردی مجرد ریاست دنیویه ایچون کافر اولدی ولعنت ایده رز
دیدیلر نتکم سعد الدین شرح عقایدده بونی اختیار ایتدی

وبعضيلر قتل صحابى كفر دكلدر حلال ديمدكجه وتحقير
ايتمادكجه بو صورتده يزيد حقنده توقف ايده رز ديديلر و بعضيلر
يزيد كافر بيله اولديسه ينه لعنت ايتميوز ديديلر والحاصل
خلاصة الفتاواده شويله ذكر اولنور كه يزيد اوزرينه وحجاج
اوزرينه لعنت ايتمك لايق دكلدر زيرا رسول الله صلى الله عليه
وسلم نماز قلانلره واهل قبله اولنلره لعنت ايتمكدن نهى ايتدى
و بالجمله كف لسان جاى سلامتدر ياعجبا يزيد ابليسدن
اشد دكل ايكن ابليس حقنده لعنت ايله امر اولنمدق بوندن
عبرت آلانه عبرت عظيمه واردر والله اعلم واحكم * مقام خامس
ايمان باليوم الآخر بياننده اولنجيدر اولا معلوم اولسونكه
دار اوجدر دار الدنيا ودار البرزخ ودار الجزا و بعضيلر عندنده
دورتدر بريسى دخى رحمدر و بعضيلر ايكيدر ديديلر الدنيا
والآخرة و بالجمله دار البرزخدن مراد موت وقتندن قيامت
وقتنه دك اولان زمان ومكاندر بو مقامده عالم البرزخ عالم الاخرته
ملحق اعتبار اولنور مذهب تحقيق اوزره احوالندن بحث
اولنور باذن الله تعالى * فصل * سؤال قبر احوالى بياننده
اولنجيدر معلوم اولسونكه سؤال قبر حقنده چوق حديث
شريفلر وآثار كثيره لر واردركه اصلا انكار وتوقف
ايتمكه مجال يوقدر سؤال قبردن مراد موتدن صكره قيامتدن
اول اولان سؤالدر مقبور اولميانلر ايچون دخى سؤال واردر تحقيق
بودركه روح بدندن چقمق ايله بالكليه ادراك وشعور منقطع اولماز
بلكه روحك جسدنه تعلق اولمق حسبيله جسدده برنوع حيات
خفيه حاصل اولوب سؤالى استماع ايدوب جواب ويرمكه قدرت

بولنور

بولنور لذت نعمى والمى آنك سببيله ادراك ايدر سؤال روحله
جسدك مجموعنه اولور و بعضيلر كيفيتنده توقف ايتديلر والله اعلم
بحقيقة الحال حديث شريفلرده ذكر اولنور اذا قبر الميت
ميت قبره واردقده اتاه ملكان اسودان اكا ايكى سياه ملك كلور
ازرقان كوزلرى كوك يقال لاحدهما منكر وللاخر نكير * برينه
منكر وبرينه نكير دينور * فيقولا نه ميته سؤال ايدرلر * ما كنت
تقول فى حق هذا الرجل * شو نبوت ورسالتله مشهور اولان
رجل كه محمد صلى الله عليه وسلمدر سن دنياده آنك
حقنده نيجه اعتقاد ايدوب سويلردك * فان كان مؤمنا * اكر ميت
مؤمن ايسه يقول * سويلر * هو عبد الله ورسوله اشهد
ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله * ديوب جواب
ويرر * فيقولان قد كنا نعلم انك تقول هذا ملكلر ديرلركه
تحقيق بز سنك بويله جواب ويره جككى بيلوردك * ثم يفسح له
فى قبره سبعون ذراعا فى سبعين ذراعا * بوندن صكره آنك قبرنده
وسعت اولنوب يتمش ارشون اوزنلغى و يتمش ارشون انلولكى
اولور * ثم ينور له * صكره منور اولور * ثم يقال له نم * صكره
اويو دينور * فيقول ارجع الى اهلى فاخبرهم * ميت دير كه
بن دنيايه واروب اهلمه شوذوق وصفايى خبر ويره يم فيقولانه
نم كنومة العروس الذى لا يوقظه الا احب اهله * ملكلر اكا
ديرلر كه اويو شول يكى كويكو اويخوسى كبى كه انى انجق
زياده سوكلى اهلى اويانديرر * حتى يبعثه الله من مضجعه ذلك
اول مؤمن قبرنده بو حال ايله درتاكه حق تعالى انى شول
مرقدندن بعث ايده نه دك * وان كان منافقا اكر ميت

منافق كافر ايسه * فيقول * دير كه * سمعت الناس يقولون
بن ايشتدمكه ناس ديرلر ايدى * فقلت مثله لا ادرى * بنده
آنلر كبي سويلدم بيلمم دير رسول الله صلى الله عليه وسلم
حقنده * فيقولان * ملكلر ديرلر قد كنا نعلم * تحقيق
بز بيلوردك انك تقول ذلك تحقيق سن بيلمم ديرسك فيقال
للارض التأمى فتلتئم عليه يره امر اولنوب ملتئم ومجتمع اول
دينور پس اول منافق كافرك اوزرينه مجتمع اولور * فتختلف
اضلاعه * ايكى جانبنده اولان كمكلرى برى برينه كيرر *
فلا يزال فيها معذبا حتى يبعثه الله من مضجعه ذلك * قبردن
بعث اولنه دككين عذابدن زائل اولمازلر * وبالجمله قبرده
اهل طاعته نعمت واهل فسقه عقوبت حقنده اول قدر
احاديث صحيحه وارده اولمشدر كه مضمون مشتركلرى مرتبهٔ
تواتره بالغ اولوب شك وترددى قبول ايتمز وبرحديث شريفده
استنزهوا من البول فان عامة عذاب القبر منه يعنى بولدن
احتراز ايديكوز زيرا تحقيق عامهٔ عذاب قبر آندندر وبرحديث
شريفده * القبر روضة من رياض الجنة اوحفرة من حفر النيران
يعنى قبر جنت باغچه لرندن بر باغچه در ياخود آتش چقورلرندن
بر چقوردر وبرحديث شريفده * ان القبر اول منزل من منازل
الاخرة * تحقيق قبر آخرت منزللرندن اوّلكى منزلدر
فن نجا منه كيمكه آندن نجات بوله فما بعده ايسر اندنصكره كه
منزللر آساندر وان لم ينج فما بعده اشد منه اكر قبردن
نجات بولمزسه اندنصكره اولان منزللر اشد اولوب عذابى
زياده اولور رسول كائنات ومفخر من فى الارض والسموات

عليه وعلى آله الصلوات المباركات والتسليمات الزاكيات
بر كون ايكى كمسه لرك قبرلرى ياندن تشريف ايدركن بيورديكه
انهما ليعذبان تحقيق شو ايكى كمسه لر عذاب اولنورلر
وما يعذبان فى كبيرة بونلر كبيره حقنده عذاب اولنمزلر بل لان
احدهما بلكه تحقيق ايكيسندن بريسى كان لايستنزه عن البول
بولدن احتراز ايتمز ايدى والاخر كان يمشى بالنميمة اول اخر نميمه
كتورردى يعنى قوغجيلق ايدردى انكيچون عذاب اولنورلر
ديمك اولور وغيرى حديث شريفلر دخى قتى چوقدر ودخى
ميت قبره واردقده قبر آنى صقار نقدر مؤمن كامل اولسه
نتكم كبار اصحابدن رضى سعد بن معاذ رضى الله عنه حضرتلرى
بى حساب فضائل وكرامات صاحبى ايدى حتى آخرته كتدكده
عرش الرحمن رعشه ايتمش ايكن قبره واردقده ارض انى صقدى
نتكم حديث شريفده لقد ضغطه الارض تحقيق ارض
سعد بن معاذى صقدى ضغطة برصقمق ايله كه اختلف بها
اضلاعه ايكى جانبنده اولان كمكلرى برى برينه قارشدى
لكن كافرلر حقنده قبرك صقمقلغى عقوبتدر مؤمنلر
حقنده مرحمتدر مثلا بر والده ولدنى غيب ايدوب بعد زمان
بولسه نيجه سرورندن ومرحمتدن ولدنى قوجاقليوب
محبتله صقديغى كبى اولور وكبار سعدا حقنده لطف
وتعظيمله صقار والله اعلم بحقيقة الحال واليه المآب والمآل
بعض اهل علم شويله تحقيق ايتديلر كه سؤال ملكلرينه منكر
ونكير تسميه اولنديغى انكيچوندر كه بونلرك صورتلرى وخلقتلرى
انسانه وسائر حيوانه وسائر ملائكه يه وجن طائفه سنه اصلا

بكزه مز وانلر ايله انسبت اولماز كيمكه انلرى كورسه قورقار
هيبتلرندن اوتورى امام قرطبى رحمه الله تعالى شويله بيان
ايتديكه ايكى ملك جمله خلقه سؤال ايدرلر زيرا حق سبحانه
وتعالى آنلره شويله خاصه وقوت ويرمشدر كه اماكن متعدده ده
وقت واحد ده خلق كثيره اوقوتله سؤال ايدرلر ومخاطبلرى
دخى ايشيدوب كنديدن غيرى مخاطب اولانى ادراك ايتميوب
همان كندى سؤاليله مشغول اولور لكن بعضيلر عندنده سؤال
ملائكه سى چوقدر حفظه ملائكه سى كبى شافعيه دن
شيخ حليمى بونى اختيار ايدوب منهاج اسمى كتابنده شويله ذكر
ايتديكه ملائكة السؤال جماعت كثيره در بعضيسى
منكر و بعضيسى نكير تسميه اولنوب هر ميت ايچون ايكيسى
كلور ديدى * فصل * سؤال انجق الله تعاليدن و رسول الله
صلى الله عليه وسلمدن و دين اسلامدن اولور صحيح بو در
وبعضيلر عندنده جميع عقائددن و بعضيلر عندنده بعض عقائددن
و بعضيلر عندنده عقائددن و بعض اعمالدن و بعضيلر عندنده
انجق توحيددن سؤال اولنور مؤمنلر بتوفيق الله تعالى جواب ويرر
ودخى سؤال قبر امت محمديه يه مى مخصوصدر يوخسه
زمان سابقده كذران ايدن امتلرده سؤال اولنور مى ايدى
اختلاف اولندى بعضيلر عندنده امت محمده مخصوصدر زيرا
امام احمد وابو داود وامام بيهقى وامام طبرانى و ابن ابى الدنيا
رحمهم الله تعالى تخريج ايتديلر حضرت انس رضى الله عنه
دنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردى ان هذه الامة
تبتلى فى قبورها يعنى شو امت محمديه قبورنده ابتلا اولنور يعنى

سؤال

سؤال اولنور ديمكدر حضرت عايشه رضى الله عنها سؤال
ايدوب ديديكه يارسول الله تبتلى هذه الامة فى قبورها شو امت
محمديه قبورنده ابتلا اولنور فكيف بى وانا امرأة ضعيفة بن نه حالله
اولورمكه حال بوكه بن ضعيفه خاتونم ديد كده قال رسول الله
صلى الله عليه وسلم بيورديكه يثبت الله الذين امنوا بالقول الثابت
فى الحيوة الدنيا وفى الاخرة يعنى حق سبحانه وتعالى مؤمنلره
دنياده وآخرتده يعنى عالم برزخده قول ثابت ايله كه لا اله الا الله
قوليدر ثبات ويرر ديمكدر فضلندن ولطفندن و رحمتندن
مؤمنلره اول مضطر حالده بالذات كندوسى ياردم ايدوب
جوابه قدرت ويروب انى حيرتده قومز و بعضيلر عندنده امم
سابقه يه دخى سؤال وار ايدى بوقول صحيحدر حكيم ترمذى
رحمه الله تعالى تخريج ايلديكه چقان ميت قبرده سؤال
اولندقده شيطان كورينور سنك ربك بنم دير انكيچون
رسول الله صلى الله عليه وسلم دفن وقتنده اللهم اجره وبر
روايتده اعذه من الشيطان ومن عذاب القبر ديوب امتنه
بودعايى تعليم ايلدى اى عاقل حق سبحانه وتعالينك كمال رحمتنى
وعظيم لطفنى وغايت كرمنى اكله كه حافظ ابو نعيم وامام بيهقى
وامام ابن ابى الدنيا رحمهم الله تعالى روايت ايتديلر كه حفظه
ملكلرينه حق تعالى امر ايدوب بيورر كه قوما اى ملكلر
طوروكز على قبر عبدى قولومك قبرى اوزرنده فسبحانى
وهللانى وكبرانى الى يوم القيمة يوم قيامته دك بكا تسبيح وتهليل
وتكبير ايديكز واكتباه لعبدى ثوابنى قولومك دفتر اعمالنه كتابت
ايديكوز ودخى مژده وبشارت حديث شريفلرندندر وامام

طبرانی وامام اصبهانی رحمهما الله تعالی تخریج ایتدیلر حدیث
شریف ابن عمر رضی الله عنهما دنکه رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم بیور دیکه لیس علی اهل لا اله الا الله وحشة
عند الموت ولا فی قبورهم ولا فی منشرهم یعنی اهل لا اله الا الله که
اهل ایمان واهل توحید اولانره موت وقتنده وقبورده ونشر
وقتنده وحشت یوقدر بو حدیث شریفك مثلی عیون تفاسیرده
وتفسیر ابی السعودده سورهٔ یس دن مقدمجه مذکوردر
اللهم یسرلنا کما بشرتنا نتکم بعض حدیث شریفلرده
ذکر اولندیکه کافرلره اعمال سیئه سی چرکن صورتده
قبرلرنده رفیق اولور ومؤمنلره اعمال صالحه سی کوزل صورتده
رفیق اولور بشیر بن حارث رحمه الله تعالی نعم المنزل القبر
لمن اطاع الله دیو بیوردی یعنی حق تعالی یه اطاعت ایدن
ایچون قبری نه کوزل منزلدر وبعض تفسیرلرده مقاتل
رحمه الله تعالیدن نقل اولنمشکه قچان برمؤمن آخرته کتدکده
حق سبحانه وتعالی اکا رومان نامنده برملك کوندرر اولدخی
کلوب دیرکه ای مؤمن شمدی سکا ایکی ملك الله تعالیدن
و پیغمبردن ودین اسلامدن سؤال ایدرلر صقین خوف ایتمه
دنیاده ایمان کتوردیکك کبی جواب ویر دیر بعده معهود
ملکلر کلور کشی عالم دنیاده نیجه عاقل ایسه سؤال وقتنده
ینه اویله در * فصل * روایات صحیحه ده شویله درکه سؤال
برکره اولور صحیحه بودر واولکی کونده اولور وبعضیلر اول
کون اوچ کره اولور دیدیلر وبعضیلر اوچ کره اولوب کونده
برکره اولمغله اوچ کونده تمام اولور دیدیلر وبعضیلر عندنده

یدی کون سؤال اولنور وبعضیلر قرق کون سؤال اولنور
دیدیلر اطفال مؤمنین ایچون سؤال یوقدر صحیح بودر
بعضیلر واردر دیدیلر حتی انا قرننده طشره چقمش اناسیله
بیله آخرته کیدنلر ایچون بیله سؤال واردر دیدیلر لکن رفق
ولطفله دردیدیلر واطفال کافرین حقنده ده اختلاف اولندی
حق بودرکه انلره ده سؤال یوقدر * ودخی انبیاء کرام علیهم
السلام حضرتلرینه قول صحیحده سؤال یوقدر وبعضیلر
واردر دیدیلر لکن تعظیم وتکریم ایله نتکم بعض روایتده
صالحلره ملکلر کوزل صورتده کلوب تعظیمله ایدرلر دیو وارد
اولمشدر وانبیانك اولاد کراملری حقنده قول صحیحده سؤال
یوقدر بعض کامللر بونده توقف ایتدی شهدا حقنده بالاتفاق
سؤال یوقدر علماء صدیقین ایچون سؤال یوقدر حدود اسلامیده
جهاد نیتیله مرابط اولنلره سؤال یوقدر وهر کیجه سورهٔ ملك تلاوت
ایدنلره سؤال یوقدر جمعه کیجه سنده یاخود کوننده آخرته کیدنلره
سؤال یوقدر اسهالدن واستسقام رضندن کیدنلره سؤال یوقدر
طاعوندن کیدنلره وطاعون زماننده نقدر غیری سببدن کیدرسه ده
سؤال یوقدر وقت جاهلیتده کیدنلره ومجنونلره وغایتده
احمق اولنلر حقنده توقف واردر والله اعلم بالصواب بونلره ده
سؤال یوقدر ملائکه وجن حقنده اختلاف واردر والله اعلم
بونلره ده سؤال یوقدر مرض موتنده سورهٔ اخلاص تلاوت
ایدنلره سؤال یوقدر نتکم حافظ ابو نعیم تخریج ایلدی عبدالله
رضی الله عنه دنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
بیوردیکه من قرأ قل هو الله احد فی مرضه الذی یموت فیه

هر كیمكه قل هو الله احد سوره سنی قرأت ایتسه اولوم خسته لكنده
لم یفتن فی قبره قبرنده مفتون اولماز فتنة القبردن مراد سؤال در
دیمشلر وحملته الملائكة یوم القیمة اول كشی یی قیامت كوننده
ملكلر باكفها اللری اوزرینه الوب حتی تجیزه من الصراط
الی الجنة صراطدن جنته كچوررلر امام سیوطی بو حدیث
شریفی نقل ایلدی * فصل * معلوم اولسونكه حیاتده اولنلر
برخیر عمل ایدوب ثوابنی موتاره هبه ایتسه لر بالاتفاق واصل اولور
امام طبرانی اوسط نام كتابنده تخریج ایتدیكه حضرت انس
رضی الله عنه بیوردی كه بن ایشتدم رسول الله صلی الله علیه
وسلم بیوردی مامن اهل بیت یموت منهم میت فیتصدقون عنه
یعنی هر كیمك اهل بیتنده بر كمسه آخرته كیتسه واندن اوتوری
صدقه ویروب ثوابنی اكا بغشلسه لر بعد موته الا اهداها
جبرائیل علیه السلام علی طبق من نور جبرائیل علیه السلام
انی نوردن بر طبق اوزرنده ایصال ایدوب ثم یقف علی شفیر القبر
قبر كنارنده واقف اولوب فیقول دیركه یا صاحب القبر
العمیق هذه هدیة یا صاحب قبر شو هدیه در اهداها
الیك اهلك سكا اهلك واحبابك اول هدیه یی كوندردی فاقبلها
انی قبول ایت فتدخل علیه اول اكا واصل اولور فیفرح بها
میت اول هدیه ایله فرحلنور ویستبشر سرور وبشارت
حاصل اولور ویحزن جیرانه الذین لا یهدی الیهم شئ هدیه
كوندرلمین قوكشیلری محزون اولورلر ابن ابی الدنیا نقل ایتدی
عمرو بن جریردن شویله بیوردیكه چان بر كمسه آخرته كتمش
مؤمن قرنداشی ایچون دعا و برخیر عمل ایدوب ثوابنی باغشلسه

برملك آنی الوب اول كمسه یه كتوروب دیركه احبابكدن فلان كمسه
بونی سكا هدیه كوندردی دیر امام مسلم ابو هریره دن رضی الله عنه
تخریج ایلدیكه رسول الله صلی الله علیه وسلم اذا مات الانسان
برمؤمن سرای بقایه انتقال ایتدكده انقطع عنه عمله انك عملی
اندن منقطع اولور الا من ثلثة الا اوج نسنه دن عملی منقطع
اولمیوب دفتر اعمالنه حسنه یازیلور علی وجه الخصوص
من صدقة جاریة دنیاده ایتدیكی خیرات جاریه سندن
او علم ینتفع به انكله انتفاع اولنور علمدن خلقه علم تعلیم ایتمك
وكتاب تألیف ایتمك كبی او ولد صالح یدعوله ولد صالحدنكه
اكا خیر دعا ایدر معلوم اولسونكه شول عبادتلر و دعالر كه
آنده كافۀ مؤمنین و مؤمنات یاد اولنور علی وجه العموم اندن
جمیع اهل ایمانه حصه واردر رحمة الله علیهم اجمعین ودخی
بر كمسه برمؤمنك قبرنه واروب اكا سلام ویرسه اول ایشیدوب
سلامنی الور وآنك ایله انسیت ایدر انكیچون رسول اكرم صلی الله
علیه وسلم اهل قبوره سلام ویرمكی و زیارت ایتمكی مشروع
ایدوب امتنه تعلیم ایلدی نتكم برحدیث شریفده ابن عباس
رضی الله عنهمادن روایت اولنور كه حضرت سید كائنات
علیه وعلی آله وصحبه افضل التحیات واكمل التسلیمات بیوردیكه
مامن احد یمر بقبر اخیه المؤمن كان یعرفه فی الدنیا فیسلم
علیه الا عرفه ورد علیه ابو محمد عبد الحق بو حدیث شریفی
تصحیح ایلدی و برحدیث شریفده مامن رجل یزور قبر اخیه
ویجلس علیه الا استأنس به یعنی بر كمسه دین قرنداشنك
قبرنی زیارت ایدوب یاننده اوتورسه انك ایله استیناس ایدر

وبويله حديث شريفلر چوقدر ودخی معلوم اوله كه برمؤمن
صلوات شريفه كتورسه فی الحال ملائكه اوصلواتی الوب
حضرت فخر المرسلين صلوات الله وسلامه عليه وعليهم
اجمعين حضرتنه تبليغ ايدرلر نتكم امام احمد ونسائی
روايت ايتديلر امام حاكم تصحيح ايتدی بولفظله كه ان لله
ملائكة سياحين فی الارض يبلغون عن امتی السلام يعنی
حق تبارك وتعالينك يرده سياح ملائكه سی واردر امتمدن سلام
كتوررلر وبرحديث شريفده ان احدا لن يصلی علی الاعرضت
علی صلوته حين يفرغ عنها يعنی بركسه بكا صلات ويرمز
الا انك صلوتی بعد الفراغ فی الحال بكا عرض اولنور بالذات
ياخود ملك واسطه سيله وامام اصبهانی روايت ايتدی
شو لفظله ان لله ملكا اعطاه سمع العباد كلهم فمن احد
يصلی علی الابلغنيها واكر اول مبارك روضهٔ مقدسه ياننده
صلات وسلام كتورسه حضرت رسول كائنات صلی الله عليه
وسلم بالذات كندوسی ايشيدوب وسلامنی آلور نتكم چوق
حديث صحيح شريفلرده مذكوردر * فصل * معلوم اولسونكه
انبياء كرام عليهم السلام حضرتلرينك جسد شريفلری
چورومز چوق حديث صحيحده مذكوردر الانبياء احياء
فی قبورهم وبعض علما عندنده شهيدلرك جسدلريده
چورومز اكر آلات حرب ايله يارەلنديسه وامام قرطبی
ذكرايلديكه مؤمن صابر سالك آخرت اولان كمسه لرك جسدلری
چورومز وبعضيلر عندنده اول جسد كه كناه ايتمامش اوله
اول دخی چورومز ودخی علماء عامللرك وحملهٔ قرأن ورضاء

الله تعالی مؤذن اولنلر واهل ولايت اولنلرك جسدلری چورومز
بلكه كفنلرينه طبراق دوقنمز انلره حق سبحانه وتعاليدن
كرامتدر وسائر خلقك جسدلری چورور نتكم برحديث شريفده
بويله دركه كل ابن آدم يأكله التراب هرابن آدمی طبراق
اكل ايدر يعنی جسدنی چورودر الا عجب الذنب عجب
الذنبدن غيری اول بركمكدر كه مقعدده اولور او چورومز
منه خلق ومنه يركب اول كمكدن خلق اولندی ويوم بعثده
ينه اول كمكدن تركيب اولنور اجزای جسد انك اوزرينه بنا
اولنور بو حديث شريفی چوق محدثلر روايت ايتديلر * فصل
معلوم اولسونكه روحك حقنده اختلافات كثيره واردر
بعضيلر ديرلر كه روحك حقنده بحث اولنمامق صحيحدر زيرا
حق تعالی وتبارك قل الروح من امر ربی ديو بيورمشدر
ديديلر اكر حديث شريفده واخبار صحيحه ده وارده اولان
معانی ومضامن اوزره تفتيش اولنسه شويله تحقيق اولنور كه
روح جسم لطيفدر بدنه سرايت ايتمشدر وجسده مشابك
ومشابهدر امدی بوندن ظاهر بودركه هر حيوانك روحی كندی
جسمی كبی اوله وجسد روحه محل اولمشدر بو قول صحيحدر
امام بيضاوی عليه رحمة القوی العزيز حضرتلری سورهٔ بقرەده
بيورديكه ارواح بنفسها قائمه‌در وبعد الموت كمال ادراك اوزره
علی حالها قالور واهل تصفيه مشربيدر تابعيندن وصحابيدن
رضی الله تعالی عنهم اجمعين نيجه فضلاء كاملين بوكا ذاهب
اولمشدر لكن جمهور علما رحمهم الله بو مقامده سكوتی وتوقيفی
اولی واصح كورمشلردر روح جسددن مفارقت ايتدكدن

صکره قنده قرار ایدر روایات عدیده و مذهب متخالفه واردر
شرح جوهره ده ابراهیم اللقانی اقاویل کثیره نقل ایدوب
بعضیسی حقنده بعضیلردن تصحیح و بعض اخر حقنده بعض
آخردن ترجیح روایت ایلدی وامام سیوطی شرح صدورده
وثقات مخرجیندن ابن القیم شویله تحقیق ایتدیلرکه روایات
متخالفه واقاویل متعارضه یی محامل صحیحه یه حمل شو
وجهله درکه اشقیا وسعدا ایچون برمحل اولمیوب بلکه بوایکی
طائفه نك هر برصنفی ایچون علی حده برمحل واردر اهل شقاوتك
شقاوتنده درجاتی واهل سعادتك سعادتنده درجاتی مقدارنجه
ارواح اشقیا عالم الآفات ودار العقوبتده درکه اکا سجین دیرلر
اکا محبوس ومعذب اولورقنقی طائفه دن ایسه انلر ایله جمع
اولور مثلا یهود یهودی ایله نصاری نصاری ایله ومجوسی
مجوسی ایله العیاذ بالله تعالی وارواح سعدا عالم قدس ودار
لطافتده وطهارت صحرالرده وقدس باغچه لرنده اولورلر که
اکا علیین دیرلر معناسی علو اوستنه علو وسعادت اوستنه
سعادت دیمکدر شویله برمکان عالی ومقدسدرکه اصلا اندن
غنا کلمز وانك شان وکیفیتی عقل ایله ادراك اولنماز زیرا
عالم آخردر مشاهده اولنان عالم دنیا کبی دکلدر قیاس دخی
اولنماز امور آخرتك کیفیتنی انجق حق تعالی بیلور عقلا ونقلا
ادراك اولنمیان قبیلدندر همان اهل ایمان اوزرینه واجب
اولان آخرته ایمان کتورمکدر کیفیتندن بحث وتفتیش لازم
دکلدر ایمدی سعدا صنف صنف اولمق حسبیله هر برصنف ایچون
علی حده مقر واردر برصنف ارواح اکابر سعدا اعلا علیینده در

اکا ملاء اعلی تسمیه اولنور حضرت رسول کائنات علیه وعلی
آله وصحبه افضل الصلوات واکمل التسلیمات حضرتلری سرای
بقایه تشریف وقتنده که روح لمعظملرینی تسلیم ایدرکن آخر
دعالری بو ایدی اللهم اغفرلی وارحمنی والحقنی بالرفیق الاعلی
اهل حدیث رفیق اعلادن مراد ملأ اعلادر دیدیلر انلر ارواح
انبیا علیهم السلامدر بونلر دخی درجاتلرنده متفاوتدر
نتکم لیلهٔ معراجده حضرت سید الکونین صلی الله علیه وسلم
برنجی فلکده حضرت آدم علیه السلامی کوروب ایکنجیده
عیسی ایله یحیی علیهما السلامی کوردی اوچنجی فلکده یوسف
علیه السلام ایله ملاقی اولوب دوردنجی سماده ادریس
علیه السلام ایله ملاقی اولمشدر بشنجی فلکده هارون
علیهم السلام ایله ملاقی اولمشدر آلتنجی آسمانده موسی علیه السلامی
کوروب یدنجی آسمانده ابراهیم علیه السلامه ملاقی اولمشدر
وسائر انبیا علیهم السلامك درجه لری علی مراتبهم اعلاء
علیینده در ودخی ارواح علما رحمهم الله تعالی علی مراتبهم
ارواح انبیا علیهم السلامك قربنده در وارواح شهدا حقنده
صحیح مسلم حدیث شریفلرندن برحدیث شریفده شویله درکه
ارواحهم فی اجواف طیر خضر لها قنادیل معلقة بالعرش تسرح
فی الجنة حیث شاءت ثم تأوی الی تلك القنادیل یعنی ارواح شهدا
جسدلرندن مفارقت ایتدکدن صکره یشل قوشلر جوفلرنده
اولوب اول قوشلرك عرش عظیمده معلق قندیللری واردر
جنتده استدکلری مکانلرده سیر ایدوب بعده معهود قندیللره
رجوع ایدرلر دیمکدر ای عاقل صاقین بو حدیث شریف مثللو

حديث شريفلرده اولان قوشلر وقنديللر تعبيرندن دنياده كی
قوشلر وقنديللر كبی نسنه ظن ايتميه سك زيرا بو بشقه كيفيتدر كه
حقيقتی مشاهده اولونمينجه بيلنمز ابن ابی شيبه رضی الله عنه
مسندنده شويله ذكر اولنديكه حضرت سيد كائنات صلی الله
عليه وعلی آله وصحبه بيور ديكه الشهداء بنهر او علی نهر
يقال له بارق عند باب الجنة فی قباب خضر يأتيهم رزقهم
منها بكرة وعشيا يعنی ارواح شهدا جنت قپوسی يا ننده بارق
نامنده بر ارمق اوزرنده در كه يشل قبه لر تحتنده اولوب انلره
جنتدن هر زمان رزق كلور ديمكدر ارباب البابه خفی اولميه كه
انده اخشام وصباح يوقدر زيرا او عالم نورانيدر ايمدی بو حديث
شريفده ذكر اولنان بكره وعشی دوامدن كنايه اولمق كركدر
امام مجاهد رحمه الله تعالی شويله بيور ديكه ارواح شهدا
جنت يمشلرندن وطعاملرندن اكل ايدرلر لكن جنته كيرمزلر
ديدی لكن بو سوز صحيح مسلم روايتنه مخالفدر مكر حافظ ابن كثير
رحمه الله تعالی توجيه ايتديكی كبی توفيق اولنه كه بعض
ارواح شهدا ايچون جنته دخول ايتمكه اذن ويريله وبعضيسی
معهود نهر بارقده اوله بحسب مراتبهم ابن منده رحمه الله
تعالی تخريج ايلدی ام كبشه دن شويله روايت ايتديكه
بركون حضرت سيد كائنات صلی الله عليه وسلم بزم يانمزه
كلدكده روحدن سؤال ايلدك جواب ويروب بيور ديلركه
ان ارواح المؤمنين فی حواصل طير خضر تحقيق مؤمنلرك
روحلری يشل قوشلر قورساقلرنده در ترعی فی الجنة وتأكل
من ثمارها وتشرب من مائها جنت يمشلرندن اكل وصويندن

شرب ايدر وتأوی الی قناديل من ذهب تحت العرش عرش
التنده التوندن قنديللره رجوع ايدرلر يقولون ديرلر كه
ربنا الحق بنا اخواننا وآتنا ما وعدتنا ای بزم ربمز دين اسلام
قرنداشلريمزی بزلره الحاق ايت وبزلره وعد وكرم ايتدوكك
نعمتلری وسعادتلری اعطا ايت ديمكدر ايمدی بو حديث شريف
جمله اهل ايمان اولنلره شاملدر لكن دين وانك مثلی نسنه سببيله
محبوس اولان ارواح مؤمنين همان بر مكانده محبوس اولور
ديمشلر ودخی امام احمد مسندنده كعب بن مالك رضی الله
عنه دن مرويدر كه نسمة المؤمن طائر تعلق ای تأكل
فی شجر الجنة حتی يرجعه الله الی جسده يوم يبعثه يعنی مؤمنك
روحی طيران ايديجيدر اوچار وجنت اغاجلرندن اكل ايدر تا كه
يوم بعثده حق تعالی انی جسدنه كوندرنجه يه دك امام قرطبی
كعب بن مالك روايتنده همان نسمة المؤمن طائر نقل ايتمشدر
وروايت اخرده فی صورة طير بيض وارددر وبر روايتده
فی جوف وروايت اخرده فی حواصل واقع اولمشدر چونكه
حوصله اوزرينه جوف اطلاقی شامل اولديغندن روايتين
بيننده تعارض يوقدر بعض اهل علم عندنده بومثللو احاديث
شريفه شهدا حقنده در سائر مؤمنلر حقنده دكلدر لكن ظاهر
بودر كه جميع مؤمنلره شاملدر حتی حافظ ابن كثير دير كه
كعب بن مالكك روايتنده هر بر مؤمنه بشارت عظيمه ومژده لر
واردر نقدر شهيد اولمز سه بيله جنته كيروب كندويه حاضر
ومهيا اولنان نعمتلری ودرجه لری مشاهده ايدوب جنت
نعمتلريله تنعم ايدوب مسرور اولورلر ديدی وام كبشه روايتی

دخی بویله در و بونلر کبی دخی حدیث شریفلر وار در ان شاء الله تعالی بعضیسی بوندنصکره کی فصلده ذکر اولنور امام احمد رحمهم الله تعالی تخریج ایلدی ابن عباس رضی الله عنهمادن رسول کائنات صلی الله علیه وسلم شهداء احد حقنده بیوردیکه قالوا شهدا دیدیلر یالیت اخواننا یعلمون ماصنع الله بنا لئلا یذهلوا عن الجهاد ولا ینکلوا عن الحرب یعنی غزاء احدده جام شهادتی نوش ایدن زمرۀ صحابی رضی الله عنهم روحلری جسدلرندن مفارقت ایتدکدن صکره کندولره وعد اولنان نعمت ربانیه وعطایای الهیه انلره واصل اولوب اماکن علیه ده استقرار وقدس باغچه لرنده قرار ایدوب دنیای فانیدن خلاص بولدقلرینه قات قات شکر و حمد وثنا ایلیوب کندولره عطیه قیلنان سعادت عظمی و دولت کبری محض فضل الهیدر لکن شهادت اکا سبب اولدیغی ایچون دیدیلرکه دنیاده اولان دین اسلام قرنداشلریمز بزم شویله سعادت عظمی یه نائل اولدیغمزی بلیدیلر ده جهاد و محاربه دن ذهول و نکول ایتمیدیلر دیدیلر قال الله تعالی انا ابلغهم عنکم حق تبارک وتعالی انلره بیوردیکه بالذات بن سزک طرفکزدن دنیاده مؤمن قرنداشلریکوزه سزک سعادتکزی واحوالکزی تبلیغ ایدهرم دیوب بو آیت کریمه یی کوندردی اعوذ بالله ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا یعنی صاقن فی سبیل الله مرتبۀ شهادته نائل اولنلری میت صانمه ظاهر جسدلرینی مجروح و بی روح کوروب همان بونلر میت اولمشلردر صانمه بل احیاء عند ربهم بلکه انلر ربلرینک حضرت معنویه سنده برطرز حیات طیبۀ

حقیقیه

حقیقیه ایله احیادر که حیات دنیا املک یانینده برشی دکلدر یرزقون فرحین انلره رزق ویریلور نتکم ابی شیبه روایتنده شهدایه هر زمان جنتدن رزق کلور دیو ذکر اولنمشدی ایدی وانلر فرحلنجی اولدقلری حالده بما آتیهم الله من فضله الله سبحانه وتعالی کندی فضلندن عطیه لر و نعمتلر احسان ایتمک سببیله ویستبشرون بالذین لم یلحقوا بهم من خلفهم هنوز انلره لاحق اولمامش مؤمنلره استبشار و مزده لر ایدرلر الا خوف علیهم ولا هم یحزنون تحقیق عذاب خوفی انلر اوزرینه یوقدر و مطلوبه ظفر بولمامازمی دیو محزون اولمزلر زیرا مطالب عالیه یه مظفر اولدیلر الی اخر الآیة و بر روایتده شویله در که حضرت شمس کونین ورسول ثقلین صلی الله علیه وسلم بیوردیکه یا جابر الا اخبرک انه ما کلم الله احدا قط الا من وراء حجاب وانه کلم اباک کفاحا ای مواجهة بلا حجاب کذا فی القاموس فقال سلنی اعطک قال اسئلک ان ارد فاقتل فیک ثانیة فقال الرب عز وجل انه سبق منی ای فی علمه الازلی او فی اللوح المحفوظ انهم لا یرجعون الی الدنیا قال ای رب فابلغ من ورائی فانزل الله تعالی ولا تحسبن الذین قتلوا الآیة یعنی رسول علیه السلام بیوردیکه یا جابر سکا خبر ویره یممی که الله تبارک وتعالی برکمسه یه هیچ اصلا بلاحجاب تکلم ایتمامش ایکن سنک باباکه بلاحجاب تکلم ایدوب دیدیکه ایسته بندن سکا اعطا ایده یم سنک باباک دیدیکه ای کریم رحیم حضرتکدن طلبم شودرکه بن عبدیکی بردفعه دخی دنیایه کوندرکه برکره دخی سنک رضاک طریقنده روحمی فدا ایدوب

حضرتکده دخی زیاده مقبول اولوب زیاده مقربلردن اولایم
دیدکده الله تعالی بیوردیکه ازلده ولوح محفوظده بندن شویله
حکم سبقت ایتدیکه قوللر آخرته کلدکدنصکره بردخی دنیایه
رجوع ایتمزلر بعده باباك دیدیکه ای رب العزه دنیاده اولنلره بزم
سعادتمزی ابلاغ ایله پس حق تعالی شو آیت کریمه‌یی کوندردی
شهدا حقنده ذکر اولنان ایات کریمه واحادیث شریفه جمیع
شهداء اسلامه الی یوم القیام شاملدر یالکز احدده شهید اولنلره
مخصوص دکلدر ودخی بر آیت کریمه ده ولا تقولوا لمن یقتل
فی سبیل الله اموات یعنی فی سبیل الله قتل اولنان مؤمنلره میتلردر
دیمکز بل احیاء عند ربهم ولکن لا تشعرون بلکه انلر ربلرینك
حضرت معنویهٔ قدسیه سنده حیات طیبهٔ حقیقیه ایله حیلردر
لکن سز انلرك حیاتنی وکیفیتنی بیلمزسکز دیمکدر هیهات هیهات عالم
دنیاده انلرك جسدلری پاره لنوب قان وطبراق اراسنده قالوب
رایحهٔ کریهه ظاهره اولور وحیوانات جمع اولوب انلرك لحومنی
اکل ایدرلر ونیچه شهیدلر دریالرده دوشوب حیوان بحریه‌یه لقمه
اولورونیچه لری کافرالنده پاره پاره اولور ونیچه لری درلو درلو
مصیبتلره کرفتار اولور امدی دنیاده اولان شهدانك بوظاهر
حاللرنی کوررلر حقیقت حال بویله دکلدر بلکه رسول کائنات
صلی الله علیه وسلمك بیان ایلدیکی کبیدر امدی حق تعالی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم شهدایه احیادر انلر میتلر دکلدر
دیدکده انبیاء کرام علیهم السلام حضرتلری بالطریق الاولی
احیا اولمش اولور خصوصا که اهل حدیث هر بر پیغمبرده شهادت
واردر دیدیلر وعلماء کرام رحمهم الله تعالی دخی احیادر حضرت

معنویه ده انلرده مکرملردر نتکم حضرت ابن عباس رضی الله
عنهما روایت ایتدی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیکه
من جاء اجله وهو یطلب العلم لقی الله ولم یکن بینه وبین النبیین
الا درجة النبوة یعنی هر کیمکه اجلی اکا کلسه حال بوکه او علم
طلب ایدر ایدی اولکمسه حق تعالی یه ملاقی اولور حال بوکه انکله
پیغمبرلر اراسنده درجهٔ نبوتدن غیری مرتبه یوقدر دیمکدر
امدی علمادن بعید اولمازحال بویله درکه بو حدیث شریف
طالب العلم حقنده در نقدر حروف الهجا طالبی اولورسه ده
عثمان بن عفان رضی الله عنه روایت ایلدی رسول الله حضرتلری
صلی الله علیه وسلم بیوردیکه یشفع یوم القیمة الانبیاء ثم العلماء
ثم الشهداء یعنی یوم قیامتده اولا انبیا شفاعت ایدرصکره علما
شفاعت ایدر بوندنصکره شهدا شفاعت ایدر دیمکدر ودخی
چوق حدیث شریف صحیحلرده علما مدح وثنا اولنمشدر وانبیایه
الحاق اولنمشلردر عالم برزخده دخی ملحقلردر بعض اهل علم شویله
بیوردیکه طاعوندن آخرته کیدنلر معرکه‌ده شهید اولنلره ملحقدر
نتکم بخاری ومسلم تخریج ایتدیلر انسدن رضی الله عنه مرفوعا
الطاعون شهادة لکل مسلم وارد اولمشدر نقدر فاسق اولسه
بیله امام احمد ابوهریره‌دن وامام طیالسی عایشه‌دن رضی الله
عنهم روایت ایتدیلرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه
الطاعون شهادة وسائر حدیث شریفلر دخی واردر ومعلومدرکه
کشی یوم حسابده قنغی طائفه ایله حشر اوله جق ایسه کذلك عالم
برزخده دخی انلر ایله جمع اولور قنغی طائفه‌نك عمللریله عامل
اولدیسه انلر ایله حشر اولور مثلا عالم علما ایله شهید شهدا ایله

وغیریلر بوکا قیاس ایله امام مالك رحمه الله تعالی شویله بیورديكه
بلغنی ان الروح ترسل مرسلة تذهب حيث شاءت یعنی بکا شویله
بالغ اولدیکه روح جسددن مفارقت ایتدکدنصکره ارسال اولنور
یعنی قیو ویریلور ودیلدیکی محله کیدر دیمکدر وامام احمد
شویله بیوردیکه ارواح المؤمنین فی الجنة وارواح الکافرین فی النار
وبعض اهل علم شویله بیوردیکه ارواح مؤمنینك کلیسی
جنت المأواده درکه اولدخی عرش عظیم تحتنده در
جنت المأوانك نعمتلریله متنعم اولوب رایحهٔ طیبه سیله ذوق
ایدرلر وحافظ بن حجر فتاواسنده شویله ذکر ایتدیکه ارواح مؤمنین
علیینده در وارواح کافرین سجینده درنتکیم بر روایتده شویله
درکه * ان ارواح بعض المؤمنین فی اجواف طیور خضر وتأوی
الی قنادیل معلقة تحت العرش وارواح الكفار فی اجواف طیور
سود فی سجین * یعنی بعض مؤمنلرك ارواحی یشل قوشلر ایچلرنده
اولوب جنت یمشلرندن اکل ایدرلر عرش التنده معلقه اولان
قندیللره رجوع ایدرلر وکافرلرك روحلری سیاه قوشلر ایچنده
اولوب سجینده در دیمکدر ودخی خفی اولمیه که بعض ارواح
عصات تنور النارده معذبدرکه انلر شول کسه لردرکه زنایه مصر
اولدیلر وبعض ارواح عصات قان ایرمغنده معذبه اولورر با ومال
یتیم اکل ایدنلر وسائرلر کبی ودخی ارواح سفلیهٔ ارضیه ملأ اعلایه
واصل اولمیوب ارضده مقبره لرنده محبوس قالورلر ارواح سفلیه
ارواح علویه ایله عالم دنیاده برابر اولمدیغی کبی عالم برزخده وعالم
جنتده دخی برابر دکلدر وبعض ارواح دخی حقوق عباددن
برنسنه سببیله جنتده محبوس اولور وبعض ارواح دخی سمایه

عروج

عروج ایده میوب مقبره لر صحراسنده قالور علمده وعملده چوق
تقصیرات وکبائره اصرار وظلم ایدنلر اولمق کرکدر وارواحدن
برصنف دخی واردرکه روح تسلیم ایدنلره قارشو کلوب اول وقتده
حاضر اولورلر اطفال مؤمنین حضرت ابراهیم علیه السلامك
کفالتنده وساره رضی الله عنهانك کفالتنده در یوم قیامتده
صالح بابالرینه وصالحه انالرینه تسلیم ایدرلر دیو خبرده وارددر
وبرصنف ارواح میکائیل علیه السلامك کفالتنده وبرصنف
آخر آدم علیه السلامك کفالتنده وبرصنف دخی مطلقدرکه
استدیکی محللرده کزرلر قبورنده کوکده سنی زیارت ایدرلر وسائر
صنف دخی واردرکه بونلرك حقیقتی علم الهیه یه مفوضدر
فصل * معلوم اوله که مذهب اهل سنت شویله درکه ارواح
بری برینه ملاقی اولور وبری برینه زیارت ایدرلر ومکالمه ایدرلر
خصوصا جمعه کیجه سنده بربرلریله کروشوب مکالمه ایدرلر
علیین مقاملرنده وقدس باغچه لرنده امام احمد رحمه الله تعالی
تخریج ایلدی عبدالله بن عمردن شویله روایت ایتدیکه حضرت
فخر جهان صلی الله علیه وعلی آله وصحبه صلوات الرحمن
بیوردیکه ان روحی المؤمنین لتلتقیان علی مسیرة یوم ومارأی
احدهما صاحبه قط یعنی ایکی مؤمنلرك روحلری برکونلك
مسافه ده ملاقی اولورلر حال بوکه عالم دنیاده بری برلرینی اصلا
کورممش ایدی وامام بزاز تخریج ایلدی ابوهریره رضی الله
عنهدن مرفوعا * ان المؤمن یصعد روحه الی السماء فیأتیه
ارواح المؤمنین فیستخبرونه عن معارفه من اهل الدنیا واذا قال
ترکت فلانا فی الدنیا اعجبهم ذلك واذا قال ان فلانا قدمات قالوا

ما جىٔبه الينا * يعنى مؤمنڭ روحى سمايه عروج ايدر فى الحال
ارواح مؤمنين اكا كلوب دنيادهكى معلومى اولنلردن سؤال
ايدرلر اولدخى فلان كمسهيى دنياده ترك ايتدم يعنى حياتده درديدكده
بو سوز انلره تعجب ويرر چان فلان اولدى ايدى ديسه انلر ديرلر كه
اول بزم طرفمزه كلمدى ديرلر بعض اهل علم شويله بيورمشلركه
وصيت ايتمهدن آخرته كيدنلر عالم ارواحده تكلم ايتمكه اذن ويرلمز
سكوت ايدر سائر ارواح اندن بيلورلركه اول كمسه وصيت ايتمامش
ديرلر تابعيندن محمد بن المنكدر رحمه الله تعالى حضرت جابر
رضى الله عنه روح تسليم ايدركن ياننه واروب بندن رسول الله
صلى الله عليه وسلمه سلام ايت ديدى و برحديث شريف طويلده
شويله وارد اولديكه فاذا انتهى الى اخوانه سألوه روح مؤمن
دين قرنداشلرى اولان ارواح اهل ايمانه واردقده اكا سؤال
ايدرلر كما تسألون الركب يقدم عليكم من بلادكم سزڭ بلدهلريكزدن
كلان راكبلره سزلر اهل وعيال واقربالريكزى سؤال
ايتدوككز كبى ديو بيوردى ودخى ابو الشيخ رحمه الله تعالى
قيصر بن مر مرفوعا روايت ايلدى قيل يا رسول الله هل يتكلم
الموتى قال نعم ويتزاورون يعنى سؤال اولنديكه يا رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم ميتلر تكلم ايدرمى جواب ويروب تكلم ايدرلر
وبريبرينى زيارت ايدرلر بيوردى ابن سعد روايت ايلدى ام بشر
رضى الله عنها ديديكه يا رسول الله عليه الصلوة والسلام موتى
بريبرينى بيلورمى جواب ويرديكه النفس الطيبة تطير فى الجنة
يعنى روح طيب جنتده قوش كبى اوچار فان كان الطير يتعارفن
فى رؤس الشجر فانهم يتعارفون يعنى چونكه قوشلر اغاچ باشلرنده

بيلشورلر كذلك ارواح مؤمنين دخى بربرلرينى بيلورلر وكوروشرلر
ودخى بو بابده چوق اخبار وآثار واردر بو قدرجه ذكر اولندى زيرا
بو مقدارده اولو الالبابه كفايت ايدر * تذييل سلف صالحين
رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضرتلرندن بعض رؤياى صحيحه
منقولهدر اصحاب قبور حقندهكه ارواح مؤمنينڭ عالم برزخده
سعادتلرينه دلالت ايدر و اول رؤياى صادقهلرى علماء كرام
رحمهم الله ذكر ايتديلر بناء عليه بعضيسى بو محلده ذكر اولندى
بشر بن غالب رحمه الله تعالى شويله بيورديكه رابعة العدويه رضى الله
عنهايه چوق دعا ايدردم بر كيجه دوشمده كوردم بكا ديديكه يا بشر
سنڭ هديهلرڭ بكا كلور نوردن طبقلر ايچنده اوزرنده حريردن
منديللر ايله مستور ومهور واصله اولور ديدى عبد الرحمن بن عثمان
رضى الله عنهما شويله بيورديكه معاذ بن جبل رضى الله عنه
آخرته كتدكدن اوچ كون صكره دوشمده كوردم ابلق فرس اوزرنده
وخلفنده چوق رجال واركه جملهسى ابلق فرسلره بنمشلر شويله
ديديكه * ياليت قومى يعلمون بما غفرلى ربى وجعلنى من المكرمين
صكره صاغ جانبنه وصول جانبنه باقوب ديديكه الحمد لله الذى
صدقنا وعده واورثنا الارض نتبوّء من الجنة حيث نشاء فنعم
اجر العاملين * ديوب بنمله مصافحه ايدوب بكا سلام ويردى
ديدى سفيان الثورى رحمه الله تعالى آخرته كتدكدنصكره
رؤياده كوريلوب حق تعالى سكا نه معامله ايتدى ديو سؤال
اولندقده جواب ويرديكه براياغمى صراطه باصوب اوبرينى
جنته باصدم ديدى صخر بن راشد شويله ديديكه عبد الله بن
المبارك آخرته كتدكدنصكره دوشمده كوروب ديديكه سن

اولدكی اولدخی اولدم دیدی صكره حق سبحانه وتعالی سكا نه
معامله ایتدی دیدم دیدیكه بكا شول قدر مغفرت ایتدیكه جمله
كناهمی محو ایتدی بن دیدمكه سفیان الثوری قنده در دیدیكه
پیغمبرلر وصدیقلر وشهدا وصالحلر ایله بیله در دیدی قبیصه بن
سفیان شویله دیدیكه سفیان الثوری آخرته كتدكدنصكره
دوشمده كوردم وصوردمكه حق سبحانه وتعالی سكا نیجه معامله
ایلدی بكا بو شعری اوقودی شعر * نظرت الی ربی عیانا
فقال لی * هنیئا رضائی عنك ابن سعید * لقد كنت قواما اذا اللیل
قد دجی * بعبرة محزون وقلب عمید * فدونك فاختر ای قصر
تریده * فزرنی فانی عنك غیر بعید * ابن عیینه دیدیكه
سفیان الثوری آخرته كتدكدنصكره دوشمده كوردم جنتده
اوچاردی براغاجدن براغاجه ودیر ایدیكه * لمثل هذا فلیعمل
العاملون * آندن سؤال اولندیكه نه سببدن جنته كیردك جواب
ویردیكه تقوی وورع سببیله دیدی * علی بن عاصم قنده دردیو
سؤال اولندقده بن انی یلدزكبی یوكسك كوردم دیدی شعبه
بن الحجاج ومسعر بن كدام بو ایكیسی كبار محدثیندن ایدی آخرته
كتدیلر ابو احمد زبیدی شویله دیدیكه ایكیسنیده دوشمده
كوردم شعبه نك یانته قریب اولوب دیدمكه حق تعالی سكا
نه لطف ایلدی بكا دیدیكه حق تعالی توفیق ایلسون سوزمی
دكله دیوب بو شعری سویله دی * حبانی الهی فی الجنان بقبة
لها الف باب من لجین وجوهرا * فقال لی الجبار یا شعبة الذی
تبحر فی جمیع العلوم واكثرا * تمتع بقربی اننی عنك ذو رضی * وعن
عبدی القوام باللیل مسعرا * كفی مسعر عزا بان سیزورنی * واكشف

عن

عن وجهی فیه دنو لینظرا * وهذا فعالی بالذین تمسكوا *
ولم یألفوا فی سالف الدهر منكرا * عاصم بن الجراز دیدیكه دوشمده
بشر بن الحارثی كوردم دیدمكه قندن كلورسك علییندن كلورم
دیدی احمد بن حنبل قنده در دیدم دیدیكه عبد الوهاب ایله بیله
حضرت الهیده جنت طعاملری وشرابلری ییوب ایچرلر دیدی
بعض صالحلر دیدیلركه بشر بن منصوری دوشمده كوروب حالندن
صوردم سكوت ایله معامله ایتدی ابن مالكدن صوردم شمدی براقه
یینوب حق تعالی زیارتنه كتدی دیدی بعض صالحلردن بر رجل
صالح دیدیكه بنم بر اوغلوم وار ایدی شهید اولدی عمر بن عبد
العزیز آخرته كتدیكی كیجه اوغلومی كوردم دیدمكه ای بنم اوغلوم
سن اولدك ایدی دیدیكه بن اولمدم بكا طرف حقدن رزق كلور
بن دیدمكه نیچون كلدك دیدیكه اهل سماده منادی ندا ایتدی
نقدر پیغمبر ونقدر صدیق ونقدر شهدا وار ایسه عمر بن عبد
العزیزك نمازنه حاضر اولسون دیر بنده كلدم وسزی كورمك
وسلام ویرمك ایچون سزه اوغرادم دیدی امام بیهقی وابن
ابی الدنیا نقل ایتدیلر ابن ابی حاتم الجحدری یدن شویله بیوردیكه
عاصم الجحدری رحمه الله تعالی آخرته كتدكده نیجه زماندنصكره
دوشمده كوردم ودیدمكه سن اولدك ایدی دیدیكه بلی اولدم بن
والله جنت باغچه لرندن بر مفرح باغچه ده یم بن وبنم تلامذمدن
واصحابمدن بر جماعت ایله هر جمعه كیجه سنده وكوندزنده ابو بكر
عبد الله المزنینك مقامنده جمع اولوب سزی سویلشوب خبریكزی
الورز دیدی بن دیدمكه جسملریكز ایله می ملاقی اولورسز یوخسه
روحلریكز ایله می دیدیكه هیهات جسملر چوردی ملاقی اولان

لرواحدر دیدمکه بزم قبور یکزه زیارتمزی بیلورمیسز دیدیکه بلی
جمعه اخشامی وکونی وجمعه ارته‌سی طلوع شمسه دك بیلورز دیدی
دیدمکه سببی نه در دیدیکه جمعه‌نك فضیلتی وعظمتی سببیله دیدی
ابوجعفر دیدیکه بشر بن الحارث ایله معروف الکرخی یی دوشمده
کوردم دیدمکه قندن کلورسز دیدیلرکه جنت فردوسدن کلورز
آنده واروب حضرت موسی کلیم اللهی زیارت ایتدك دیدیلر شیخ
عمرانی سید شریف عبدالنور شیخ ابو العباس نقل ایتدی حضرت
شیخ ابا عبدالله بن سلطاندن اولدخی شویله بیوردیکه برلیلهٔ
مبارکه ده دوشمده حضرت عین الاعیان ولسان حجة الله فی کل
زمان وعروس مملکة الرحمن رسول آخر الزمان نبی انس وجان
سلطان زمرهٔ انبیا وبرهان فرقهٔ اصفیا واتقیاء حضرت احمد
حبیب مجتبی ومحمد نبی مقتدی ورسول مختار مصطفی علیه وعلی
آله وصحبه واتباعه افضل الصلوات واکمل التحیات واعلی
التسلیمات حضرتلرینك شرف مشاهده‌سیله مشرف اولوب
بیك بیك اشتیاقله اولمقام عالیشان سدره مکانلره واروب نور
شمس جمالیله مشرف اولدم اول حالده خاطریمه کلدیکه حضرت
جناب جنت اسارینه بر نکتهٔ حکمت ربانیه سؤالنی عرض ایدمکه
مبارك لسان معدن اسرار واحسانلرندن بر کلام در مکنون
وجوهر مصون استماعیله قات قات شرفیاب اولام بو خاطری
محض الهام الهی بیلوب بر مقدار صفوف اهل مجلس مقدسنده
حضرتك فلك جنابلرینه تقرب ایلدم وبالجمله موا جههٔ
مقدسه‌لرینه دك قریب اولدم هله استحیا ایده‌رك فتح کلام
وصلوات وسلام ایدوب دیدمکه ای حضرت رب العالمینك

بردانه‌سی رسول ذیشان وای بن فقیرك وسائر خلقك سیدی وای
کونین وثقلین پیغمبریء انت مدد الملائکة والمرسلین جناب
عالیشانك جمیع ملائکه ومرسلینك مددی وغوثیمیسن فقال لی
حضرت سید کائنات صلی الله علیه وسلم بکا بیوردیکه ای شیخ
طالب نکتهٔ حکمت انا مدد الملائکة والنبیین والمرسلین وسائر
خلق الله اجمعین * یعنی بن ملائکه وانبیا ومرسلین وسائر
خلق الله اجمعینك مددییم بونلرك جمله‌سی بندن مدد طلب
ایدرلر وانوار الهیه واسرار ربانیه طلب ایدرلر ونور الانوار ومعدن
الاسرار دیمك معناسنی مفیددر وانا اصل الموجودات سموات وارض
وانلرده نه که وار جنات وسائر امور ملکیه وملکوتیه جمله‌سنك اصلی
بنم واشرفی بنم والمبتدأ مبتدأ بنم حق تعالی موجوداتی ایجاد
ایتمکه بندن بدأ ایتدی والمنتهی منتهی بنم نحن الاولون
ونحن الاخرون حدیث شریفی معناسنی مفیددر خاتم نبوت
بنده نهایت بولدی هر ارباب استعداد بنمله کمال بولور
بنم مددم ونورم ایله مقصودنه نائل اولور وانی غایة الغایات
وجمله کمالات وتقربانك غایتلر غایاتی بنده غایت بولور ولا تعدانی
بنی بجمز هر نه دکلو الله تعالی یه تقرب کسب ایتسه کشی
عاقبت بنده تمام ونهایت بولور انك ایشی صلوات مبارکات
وتحیات متوالیات وتسلیمات متتالیات اول حضرتك جنابلرینه
اولسون ودخی آلنه واصحابنه وازواجنه واحبابنه واتباعنه
وامتنه اولسون دائما ابدا * فصل * فی اقتراب الساعة
واشراطها بو محلده قیامتك قریب اولدیغی وعلامتلری ذکر
اولنور بتوفیق الله تعالی حق سبحانه وتعالی بیورر * اقترب

للناس حسابهم وهم فی غفلة معرضون * یعنی ناس ایچون
حسابلرینك زمانی قریب اولدی حال بوکه انلر غفلت ایچنده
اولوب حقدن وطاعتدن اعراض ایدیجیلردر امام بخاری
تخریج ایلدی ابن عمردن رضی الله عنهما که رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیکه انما اجلکم فی اجل من خلا من الامم
ما بین صلوة العصر الی غروب الشمس یعنی امم سالفه نك زمانلری
یاننده سزك زمانکز صلوة العصر ایله غروب شمسه دك اولان
وقت قدرجه در دیمك اولور یعنی عمر دنیا برکون فرض اولونسه
طلوع فجردن صلوة العصر وقتنه دك امم سالفه نك زمانلری ایدی
صلوة العصر وقتندن غروب وقتنه دك سزك زمانکزدر وغروب
وقتی یوم قیامتك اولیدر ودخی یوم حسابك قریب اولدیغنه
دلالت ایدر چوق آیات کریمه وچوق احادیث شریفه واردر
اما یوم قیامتی تعیین که نه زمان اولور بونك علمی انجق الله تعالی یه
مفوض وامری اکا مسلمدر نتکیم حق تعالی بیورر * یسئلونك
عن الساعة ایان مرسیها قل انما علمها عند ربی لا یجلیها لوقتها
الا هو ثقلت فی السموات والارض لا تأتیکم الا بغتة ان الله عنده
علم الساعة الیه یرد علم الساعة یسئلونك عن الساعة ایان مرسیها
فیم انت من ذکریها الی ربك منتهیها * وغیریلر کبی
برحدیث شریفده شویله درکه * خمس من الغیب لا یعلمهن
الا الله * یعنی غیبدن بش نسنه واردرکه انلری الله تعالیدن
غیری برکسه کرك بشر وکرك جن وکرك ملك بیلمزلر بو آیتی اوقودی
ان الله عنده علم الساعة وینزل الغیث ویعلم ما فی الارحام وما تدری
نفس ماذا تکسب غدا وما تدری نفس بای ارض تموت ان الله

علیم خبیر * بو آیت کریمه ده اولان بش نسنه قیامت زمانی
ویغمور یاغمق زمانی وآنه رحمنده اولان نسنه ارککمیدر قزمیدر
یوخسه بشقه بر نسنه میدر وکشی ارته کوننده نه کسب ایده جك
وقنقی محلده اجلی وقنقی زمانده اجلی کله جك بونلری کمسه بیلمز الله
تعالینك علمنه حواله اولنمش اموردندر ودخی علامات قیامت ایکی
قسمدر بر قسمنه صغری تسمیه اولنور قتی چوقدر وبر قسمنه کبری تسمیه
اولنور علامت صغرانك بر مقداری ذکر اولنور بتوفیق الله تعالی
حدیث شریفلرده مذکوردرکه امانت رفع اولمقدر واسافل
رفعت بولمقدر واماء اربابنی ولادت ایتمك وفتنه لر چوق اولمق
وقتال الترك وامور شدت بولمق وعلوم رفع اولوب جهالت چوق
اولمق وزنا چوق اولمق وخمر ایچمك ونسوان چوق اولوب رجال
قلیل اولمق حتی قرق قدر نسوان بر رجله تعلق ایدرلر ومغنم
دولت اولمق وامانت مغنم اولمق وزکات منع اولنمق وکشی
خاتوننه اطاعت ایلیوب والده سنه عصیان ایتمك واحبابنه ایلك
وانقیاد ایدوب باباسنه جفا ایتمك ومسجدلرده وجامعلرده
اصوات رفع اولمق نتکم فی زماننا مؤذنلرك تغنیلری واصوات
مهمله لری کبی وادنی کمسه لر مجلسلرده سوز سویلك وکشی یه
شرنی دفع ایچون اکرام اولنمق وحریردن لباس کیمك وسفره
اوزرینه حاجتدن زیاده ایتمك قونمق ولعب ولهو آلاتلری
بین الناس استعمال اولنمق وصکره کلنلر اول کلنلری تجهیل
وتحمیق ایتمك ورجال ایله نسا ارasında حرامی واسطه اولنلر چوق
بولنمق وامین کمسه لر اقل قلیل اولمق شویله که فلان محلده
بر امین کمسه وار ایمش دیو سویلنور وادنی ابن ادنی دنیاده اعلی

اولوب بین الناس معتبر اولمق بر حدیث شریفده شویله وارد
اولدیکه فلان کمسه زیاده عاقل و ظریف و چلبی کشیدر
دیدکلرنده مثقال ذره قلبنده ایمان بو قدر بویله کمسه‌لر چوق اولمق
قتل چوق اولمق امام بخاری ابو هریره رضی الله عنه‌دن روایت
ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه لاتقوم الساعة
حتی تقاتلوا الترك صغار الاعین حمر الوجوه * یعنی قیامت قوپمز
تا که سز کوچك کوزلو قزل یوزلو اولان ترك طائفه‌سیله
قتال ایدرسز و بر حدیث شریفده * لاتقوم الساعة حتی تقاتلوا
قوما کان وجوههم المجان المطرقة * بویله بیان اولنمشدر که
انلرك یوزلری قلقان کبی و کوزلری کوچك و قزل یوزلو دیمك
اولور و دخی دنیا شدتندن اوتوری ناس مقبره‌دن کچرکن کاشکه
بن شو قبرك صاحبی اولیدم دیرلر نتکم بر حدیث شریفده * لاتقوم
الساعة حتی یمر الرجل بقبر الرجل فیقول یالیتنی مکانه *
و بر حدیث شریفده شویله در که رسول کائنات صلی الله علیه
وسلم بیوردیلر که * کیف بکم اذا فسق فتیانکم * یعنی سزلره
نیجه حال ملابس اولور سزلرك کنجلریکز فسق ایتدیکی وقتده
معلوم اوله که فسق لغتده طریقدن چقمغه دینور غلاملرده
یعنی کنجلرده نسوان صفاتی بولنمق که مفعول اولمق حالیدر
طریق رجالدن خارج اولمق حسبیله بو حدیث شریفده
اولان فسق بونکله تفسیر اولنسه بعید اولمق کرکدر فسقی
بو معناجه شبان و فتیان طائفه‌سنه حمل ایتمکده لوم زیاده
ظاهردر و تخصیص بالذکر ایتمکه وجه واردر نتکم ذوق سلیم
و ذهن مستقیم اصحابنه روشندر و تطغی نساؤکم و خاتونلریکز

طغیان و حدود شرعیه‌یی تجاوز ایتدیکی وقتده نیجه اولورسز
دیمکدر طغیاندن مراد فاحشه ارتکاب ایتمك یاخود مأکولات
و مشروباتده و ملبوساتده اسراف و تکلیف ما لا یطاق و بغیر
الاذن حرکت ایتمك و زوجنه قارشو مخالفت ایتمك و سائر اخلاق
ذمیمه و عادات قبیحه قالوا یا رسول الله وان ذلك لکائن حاضر
و مستمع اولان اصحاب اولو الالباب رضی الله عنهم کمال غیرت
اسلامیه‌دن ناشی تعجبانه دیدیلرکه شو احوال تحقیقا اوله جقمیدر
یا رسول الله صلی الله علیه وسلم قال نعم رسول الله صلی الله علیه
وسلم بو نسنه‌لر اولور واشده و بوندن اشد نسنه‌لر اولسه
کرکدر دیدی و کیف بکم اذا لم تأمروا بالمعروف ولا تنهون
عن المنکر سز نیجه اولورسز امر بالمعروف ایتمیوب و نهی
عن المنکر ایتمدیککز وقتده قالوا یا رسول الله وان ذلك لکائن
دیدیلرکه شول حال اولوجیمیدر قال بیوردیکه نعم واشده بو اولور
واندن اشد نسنه‌لر اولسه کرکدر و کیف بکم اذا امرتم بالمنکر ونهیتم
عن المعروف سز نه حالده اولورسز منکر ایله امر ایدوب معروفدن
نهی ایتدیککز وقتده قالوا یا رسول الله وان ذلك لکائن قال نعم
واشده کیف بکم اذا رأیتم بالمعروف منکرا والمنکر معروفا نیجه
اولورسز معروفی منکر بیلوب منکری معروف بلدیککز وقتده
بو حدیث شریفی ابو مالك الاشعریدن تخریج ایلدی جامع
الاصولده مذکوردر و دخی امام بیهقی رحمه الله تعالی
شعب الایمان نام کتابنده ذکر ایلدیکه حضرت علی رضی الله عنه
روایتیله رسول مکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیکه یوشك ان یأتی
علی الناس زمان یعنی قریب اولور که ناس اوزرینه بر زمان

كله كه لايبقى من الاسلام الا اسمه اسلامدن انجق اسمى قاله ولايبقى من القرآن الا رسمه قرآن كريمك انجق رسمى قاله مساجدهم عامرة مسجدلر ظاهر حالده معمور در لكن وهى خراب من الهدى هدايت وارشاددن خالى و خرابدر تقوى اوزرينه مؤسس اولميوب ايچنده عبادت ايلين جماعتلرك اكثرى جاهل وغافل ميت كبى وامام وخطيب ومؤذنلر وظايف ايچون امامت واقامت ايتمك حسبيله مسجدلر وجامعلر في الحقيقه هدايتدن بعيد وخراب اولمش اولور علماؤهم شر من تحت اديم السماء ناسك علماسى اول وقتده تحت آسمانده اولان كسهلرك زياده سيله شرلريدر * من عندهم تخرج الفتنة وفيهم تعود * فتنه انلردن خروج وظهور ايدوب ينه انلره عود ورجوع ايدر ودخى بو علامتلر علامت صغرادر كه قنى چوقدر مثلا بدعتلر ظهور ايدوب سنت نبويه ترك اولنمق و امانات شرعيه كه قضا وامامت وخطابت ومشيخت وتأذين اهل وارباب اولميان كسهلره ويرلمك ودجاللك وكيللرى وخليفهلرى چوق اولوب ضعفاى مؤمنينى اضلال ايتمك وجبارلر كوشه بكوشه ظهور ايدوب ظلما وقهرا عباد اللهك اموالنى غصب ايتمك ومواد اسلاميه محو اولمق وناطق بالحق اولنلرى ناس دفع ايتمكه سعى ايتمك وبنى اسرائيل وقتده ظهور ايلين افعال قبيحه واحوال شنيعه وعادات خبيثه ظهور ايلمك وخوف آخرت اولمامق وغيريلر كبى بو ذكر اولنان علامات صغرانك اكثرى فى زماننا شايع ومستعملدر و بين الناس معتبردر نيچهلرى ظرافت ومعرفت عد اولنوب افعال اهل مذاقدن معدود در نتكم كوشه وحدتده منفرد اولوب

سم الخياطدن بتون آفاقى و بلكه افعال خفيهيى مشاهده وتجربه ايلين عارف ذى المعارفه خورشيد كبى روشندر وعلامات كبرى حضرت حذيفه بن اسيد الغفارى رضى الله عنه شويله بيورديكه اصحاب كرامدن برجماعتله قيامتى سويلشوردك حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ياننمزه كلوب نه ذكر ايدرسز ديدى انلر ديديلركه قيامتى ذكر ايدهرز بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديكه انهالن تقوم حتى تروا قبلها عشر آيات يعنى قيامت البته قوپمز تا كه اندن اول اون علامت عظيمه كورنجهيهدك بعده رسول الله عليه السلام دخان و دجال و دابة الارض وشمس مغربدن طلوع ايتمكى وعيسى بن مريم عليه السلام نزول ايتمكى ويأجوج ومأجوج خروجنى واوچ خسوف برى مشرقده و برى مغربده و برى جزيرهٔ عربده وبونلردنصكره بر آتش يمندن ظهور ايدوب خلقى محشرلرينه طرد ايتسه كركدر امدى بو آيات عشر برحديث شريفده مذكوردر وسائر احاديث صحيحهلرده حضرت مهدى دخى مذكوردر بو علامتلرك بريسى ظهور ايتدكده ماعداسى بربرى عقبنده ظهور ايدر ابى سعيد الخدرى رضى الله عنه بيورديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردى المهدى منى * يعنى مهدى بنم ذريتمدندر * اجلى الجبهة اقنى الانف يملأ الارض قسطا * بتون دنيايى عدالت ايله طولديرر * كما ملئت جورا * ظلمله طولديغى كبى * يملك سبع سنين * يدى سنه ملك اولور كندى اسمى محمد باباسى اسمى عبد الله در حضرت فاطمه رضى الله عنها اولادندن بر امام عادل خليفهٔ زمان ولى الله كامل ومجتهد مطلق حق سبحانه وتعالى مراد

ایتدیکی وقتده خلق وارسال ایدر دین اسلامه نصرت ایچون
ایام خلافتنده ایکی کشی وایکی حیوان اراسنده عداوت قالمسه
کرکدر هر مؤمن ولی صدیق اولوب ملحدلر موحد و زندیقلر
صدیق اولسه کرکدر وبونجه فتوح وغنایم ایله جمله
اهل اسلامی اغنیا ایتسه کرکدر وحضرت عیسی علیه السلام ایله
جمع اولسه کرکدر ودجالی اولدرسه کرکدر وذمیلردن جزیه‌یی
رفع ایدوب اسلامه کلنلرك ایمانتی قبول ایدوب کلمین کافرلری
قتل ایتسه کرکدر بونك تحقیقی بودرکه حضرت فخر عالمیان
صلی الله علیه وسلم بیان ایلدیکه جزیه‌نك نهایت حکمی نزول
عیسی زماننده درچکان عیسی علیه السلام نزول ایتدکده
جزیه‌یی آلمیوب اسلام یاخود سیف اجرا ایدر سببی بودرکه
یهودی ونصاری شریعت محمدیه سائر شریعتلری نسخ
ایتدیکنی وجمیع عالمره رسالتی عام وشامل اولدیغی حقنده اشتباه
ایتدیلر جانب شرع احمدیه‌دن شبهه‌لرینی ازاله ومشکللرینی حل
ایتمه‌لری ایچون مهل ویریلوب وممالك اسلامیه‌ده توطن واقامت
ایتمکه استیذان ایدوب شوقدر درهم کومش بیت الماله ویرمکی
التزام ایدنملریله بعده ذمتلرنده دیون اولمق اوزره جانب شریعت
مطهره‌دن اذن ویرلمش ایدی وقتا که حضرت عیسی علیه
السلام سمادن نزول ایدوب شبهه‌لرینی ازاله ایدوب حضرت محمد
مصطفی علیه افضل الصلوات واکمل التسلیمات خاتم النبیین
وافضل الاولین والاخرین اولوب کافهٔ بنی آدمه وعامهٔ
کائناته رسول مرسل اولدیغی تبیین وتحقیق وتوثیق ایتدکده
بالکلیه اهل کفر وارباب عناددن شبهه‌لری رفع اولدیغی ایچون

احکام جزیه زمانی نهایت بولوب اسلام یاخود سیف ایله عمل
اولنور وحضرت مهدی وحضرت عیسی علیهما السلام
شریعت محمدیه ایله عمل ودین اسلامی تأیید وامت محمدیه‌یه
نصرت ایتملری وحضرت محمد علیه السلام خاتم النبیین وآخر
المرسلین اولدیغی اثبات وتحقیق وشریعت محمدیه‌نك حکمی
باقی قیامته‌دك انکله عمل لازم وواجب اولدیغی تأیید وتقویه
وتوثیق ایدن شاهدلردندر وبوامت محمدیه مرحومه کمال
عنایت الهیه وتمام سعادت ربانیه‌دنکه حضرت حبیب رب العالمین
علیه افضل الصلوات واوفر التسلیمات حضرتلری ومبلغ دین
اسلام ومعلم شریعت مطهره اولدی ونهایت آخر زمانده
حضرت مهدی وحضرت عیسی علیهما السلام خروج وظهور
ایدوب اهل اسلامه نصرت وتأیید شریعت وتفهیم ملت وقهر
اعدا ایتسه‌لر کرکدر واجتهاد ایدوب مذاهب اربعه‌یه
تقلید ایتمسه‌لر کرکدر کندی اجتهادلریله عمل ایده‌لر قول مختار بودر
ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت اولندیکه رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم * اصحاب الکهف اعوان المهدی *
بیوردی یعنی انلر اولیانوب حضرت مهدینك اعوان وانصاری
اولورلر اما حضرت مهدی حضرت عیسی علیه السلامه نمازده
امامت ایتمکه اشارت ایدوب اولدخی امتناع ایدوب حضرت
مهدی امامت ایدر مشهوری بویله‌در وبعضیلر حضرت
عیسی امامت ایدر دیمشلر ابن الجوزی رحمه الله تعالی تخریج
ایتدی ابن عمر رضی الله عنهمادن روایتیله که حضرت رسول کائنات
صلی الله علیه وسلم بیوردی * ینزل عیسی بن مریم الی الارض *

عیسی علیه السلام ارضه نزول ایدر فیتزوج ویولدله تزوج
ایدوب بر ولدی دنیایه کلور ویمکث خمسا واربعین سنة
یرده قرق بش سنه قالور ثم یموت فیدفن معی فی قبری صکره آخرته
کیدوب بنمله بیله قبرمده دفن اولنور واقوم انا وعیسی بن مریم
من قبر واحد بین ابی بکر وعمر یعنی بن عیسی ایله بیله برقبردن قالقرم
ابی بکر ایله عمر اراسنده بو حدیث شریف مواهب لدنیه ده
مذکوردر تحقیق النصره دن منقولدر وبو حدیث شریفده
صحیح مسلمدن یدی سنه وبر روایتده قرق سنه مکث ایدر دیو
مذکوردر وابوداود طیالسی روایتنده قرق سنه مدت بعده وفات
ایدوب مؤمنلر نمازین قیلار واقع اولمشدر امام طبرانی وامام
احمد مسندنده وابو الشیخ وابن حبان کتابنده بونک مثللی ذکر
ایتدیلر والله اعلم بحقیقة الحال * ودخی صحیح بخاری حدیث
شریفلرندن ابو هریره رضی الله عنه روایتیله شویله درکه لاتقوم
الساعة حتی یخرج رجل من قحطان یسوق الناس بعصاه یعنی
قیامتدن اول قحطاندن بر رجل خروج ایلیوب ناسی عصاسیله
سوق ایدر وصحیح مسلمده ینه ابو هریره رضی الله عنه روایتیله
شویله درکه لاتذهب اللیالی والایام حتی یملك رجل یقال له
جهجاه قحطاندن خروج ایده جك رجل بو حدیث شریفده
ذکر اولنان جهجاهدر دیمشلر واما دجال حقنده چوق
حدیث شریفلر وارد اولمشدر امام مسلم وامام ابو داود شویله
تخریج ایتدیلر که انس بن مالك رضی الله عنه روایتیله حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردی که مامن نبی الا وقد انذر
امته الاعور الکذاب الحدیث یعنی زمان سابقده کلان انبیا

ومرسلین علی نبینا وعلیهم الصلوة والسلام شاشی وکور وکذاب
اولان دجالك فتنهٔ کبیره ومصیبت عظیمه اولدیغنی خبر ویروب
شرندن تحذیر ایتدیلر زیرا علیه السلام زماننده یوم قیامته دك
انك کبی بیوك مصیبت اولو دشمن کلممشدر نعوذ بالله تعالی
من شره بعض اهل حدیث بیورمشلر که دجالك اسمی یهود عندنده
مسیحدر آخر زمانده ظهور ایدوب قریه یه ودریایه مالك اولسه
کرکدر وبر حدیث شریفده شویله درکه دجال کذابك مدتی
قرق کوندر اولکی کونی برسنه در ایکنجی کونی برآی قدر اوچنجی
کونی برهفته قدر سائر کونلری ینه سائر کونلر قدر در ودجالك
یاننده ایکی ایرمق اوله بری صو وبری آتش لکن صو کورینن آتش
وآتش کورینن صودر وبر حدیث شریفده شویله درکه سزدن
بریکز اکر دجاله یتشوب صو ایچمك استه سه آتش ارمغندن
ایچسك زیرا صو اودر وابن مسعود رضی الله عنه بو حدیث
شریفی بویله جه ایشتدم دیو بیوردی امام مسلم صحیحده
انس بن مالك رضی الله عنه روایتیله حضرت رسول اکرم
بیوردیکه یتبع الدجال من یهود اصبهان سبعون الفا
علیهم الطیالسة اصبهان یهودندن یتمش بیك طیلسانلی کمسه لر
دجاله تابع اولورلر امام ترمذی تخریج ایلدی ابو بکر الصدیق
رضی الله عنه روایتیله که رسول کائنات صلی الله علیه وسلم
بیوردی الدجال یخرج من ارض بالمشرق یقال له خراسان
یعنی مشرق جانبندن خراسان نامنده محلدن دجال چقسه
کرکدر یتبعه قوم کان وجوههم المجان المطرقة اکابر قوم تابع
اولور انلرك یوزلری یصی قلقان کبیدر بر کمسه انی قتل ایده من

عیسی علیه السلامدن غیری اکر حضرت عیسی حربه
ایله ضرب ایتمسه ده دجال توز کبی اری یدی زیرا نفس عیسی
کافرلری قتل ایدر وکوز منزلی محلدن اریشور حربه ایله قتل
ایدوب حربه اوجنده قانی اهل اسلامه کوسترر کتب حدیثده
تفصیلا مذکوردر ودخی صحیح بخاری ومسلم حدیث شریفلرندن
ابوهریره رضی الله عنه روایتیله حضرت رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردی * علی انقاب المدینة ملائکة * یعنی مدینهٔ
منوره نك طاغلرینك یوللری اوزرنده موکل ملائکه واردر
لاید خلها الطاعون ولا الدجال * انلر مدینهٔ منوره یی حراست
ایدوب طاعون عسکری ودجال اکا کیرمز و صحیح مسلمده
انس بن مالك رضی الله عنه روایتیله حضرت فخر عالم صلی الله
علیه وسلم شویله بیور دیکه * لیس من بلد الاسیطؤه الدجال
الامکة والمدینة * یعنی بر بلده یوقدر الادجال اکا ایاغیله باصسه
کرکدر الامکه ایله مدینه یه کله مز * ولیس نقب من انقابهما
الاعلیه ملائکة صافین تحرسهما مکه ومدینه یوللرنده
صف اولمش عظیم ملائکه واردر انلری حراست ایدرلر ودخی
علامات کبرانك بریسی دخی کعبهٔ مکرمه نك هدم اولمه سیدر
صحیح مسلمده ابوهریره رضی الله عنه روایتیله حضرت رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیکه * یخرب الکعبة ذوالسویقتین
من الحبشة * بر روایتده * ذوالسویقتین یخرب بیت الله
عزوجل واقع اولمشدر یعنی کعبهٔ مکرمه یی حبش طائفه سندن
ساقلری اینجه کمسه خراب وهدم ایدر بو معناده چوق خبرلر
واردر ابو سعید الخدری رضی الله عنه روایتیله حضرت سید

کائنات علیه الصلوة والسلام بیور دیکه * لیحجن البیت
ولیعمرن بعد خروج یأجوج ومأجوج * یعنی یأجوج
ومأجوج چقدنصکره بیت الله حج وعمره اولنور بو حدیث شریفه
کوره خراب کعبه یأجوج ومأجوج چقدنصکره اولق کورینور
والله اعلم بالصواب * ودخی یأجوج ومأجوج طائفه سنك
خروجی حقنده آیات کریمه واردر که حق تعالی بیورر * حتی
اذا فتحت یأجوج ومأجوج وهم من کل حدب ینسلون * یعنی
یأجوج ومأجوج سدی شق وهدم وفتح اولندقده انلر هر بر
یوکسك یرلردن سرعت ایدرك چیقرلر اهل حق شویله
تحقیق ایتدیلر که یأجوج ومأجوج حضرت نوح علیه السلامك
اوغلی یافث اولادلریدر شولقدر چوقدر که سائر بنی آدم اوزرینه
طقوز قات اولور بر حدیث صحیحده شویله در که حضرت سید
کائنات صلی الله علیه وسلم اویخودن اویانوب مبارك یوزی
محمر اولمشیدی اوچ کره * لا اله الا الله * دیوب بیور دیکه
شمدی یأجوج ومأجوج سدندن شو قدری فتح وهدم اولندی
دیوب باش پرمغی ومسبحه پرمغی جمع ایدوب اشارت ایتدی
حضرت زینب رضی الله عنها سؤال ایدوب دیدیکه یارسول الله
برده صالحلر وار ایکن هلاك اولورمی یز جواب باصواب ایدوب
بیوردیکه * نعم اذا کثر الخبیث * یعنی خبیث چوق اولدقده
هلاك جمله یه شاملدر صحیح مسلمده شویله در که عیسی علیه
السلام دجالی قتل ایتدکدنصکره حق تعالی اکا وحی
ایدر که بن بر طائفه ارسال ایلرم بتون دنیایه که بر کمسه انلره
مقاتله ایده مزقوللرینی الوب طور طاغنده مکث ایدوب

قوللريمى محافظه ايت پس حق تعالى يأجوج ومأجوجى
اخراج ايدر انلر دخى طاغلردن وصحرالردن سكرديشوب آفاقه
منتشر اولوب اوكنجه كلان طبريه درياسنى ايچوب آردنجه
كلانلر بونده بر زمانده صو وار ايمش ديرلر و بر روايتده شويله
دركه بو يأجوج ومأجوج شولقدر چوق جماعتلر وطائفه لردر كه
هرجماعت درتيوز بيك كسه در اقل مرتبه برينك بيك اولادى
اولور دنيانك خرابات محلنه دك كيدرلر فرات ودجله وطبريه
صولرينى ايچرلرتا كه بيت المقدس اطرافنه كلورلر حضرت عيسى
عليه السلام واصحابى محصور اولوب قحط عظيم ظهور ايدر
حتى براوكوز باشى يوز التوندن قيمتلو اولور انلره صكره يأجوج
ومأجوج امام ترمذى روايتنده بيت المقدسده طاغلر اوزرينه
چيقوب يرده اولنلرى قتل ايلدك كوكده اولنلرى دخى قتل ايده ليم
ديوب دمرنلى اوقلر آتوب حق تعالى اوقلرك اوجنى قان ايليوب
انلره كوندرر حضرت عيسى عليه السلام اصحابيله دعا ايدوب
حق تعالى قبول بيورب يأجوج ومأجوج رقبه لرنده نغف
يارهسى چيقوب همان جملهسى دفعة واحدة اولوب شخص
واحد اولومى كبى وحضرت عيسى اصحابيله اشاغى ايزلر
لكن يرده برقرش مقدارى محل خالى قالممشدر انلرك لاشة
خبيثه لرندن پس جناب حضرت الله تعالى يه تضرع ايدرلر
حق سبحانه وتعالى دوه بوينو كبى بيوك قوشلر كوندروب
انلرك لاشه لرينى الوب مراد اولنان محله طرح ايدرلر صكره
بريغمور كلوب يريوزينى تطهير ايدر پس بامر الله تعالى يرده
شول قدر بركت اولور كه قياسدن خارج اوله نتكم كتاب

مبسوطده مسطوردر ودخى طلوع الشمس من المغرب صحيح
مسلمده ابو هريره روايتيله رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديكه
لا تقوم الساعة حتى تطلع الشمس من مغربها * يعنى قيامت
قوپمز كونش مغرب جانبندن طلوع ايدنجه يه دك * فاذا طلعت
من مغربها آمن الناس كلهم اجمعون * مغربدن طلوع ايتدكده
جميع خلق يهود ونصارى ايمان كتورر لكن فائده ويرمزينه
صحيح مسلمده ابوذر رضى الله عنه روايتيله شويله دركه بر كون
بيورديكه * اتدرون اين تذهب هذه الشمس يعنى شو كونش
قنده كيدر بيلور ميسز ديدكده قالوا اصحاب ديديلر كه الله
ورسوله اعلم قال رسول عليه السلام بيورديكه ان هذه تجرى
حتى تنتهى الى مستقرها تحت العرش * يعنى تحقيق شو كونش
كيدر تا كه عرش عظيم تحتنده قرار ايده جك مكاننه وارر
فتخر ساجدة * انده حق سبحانه وتعالى يه سجده ايدر *
فلا تزال كذلك * دائما بويله طلوع ايتمكه اذن طلب ايدر واذن
ويريلوب مشرقدن طلوع ايدر نتكم ذكر اولنور * حتى يقال
لها ارجعى من حيث اتيت فترجع فتصبح طالعة من مطلعها
ثم تجرى لا يستنكر الناس منها شيئا * چونكه كونش
امر اولنوب مشرقدن طلوع ايدر عادت اوزره ناس اندن
بر نسنه يى استنكار كورميوب دائما عادات مستمره يه موافقت
كوررلر * حتى تنتهى الى مستقرها ذلك تحت العرش تا كه
تحت العرش مكاننه واروب مشرقدن طلوع ايچون اذن
استيوب سجده ايدر * فيقال لها ارجعى واصبحى طالعة من مغربك
فتصبح طالعة من مغربها * يعنى كونشه امر اولنور كه كيرو

کیدوب مغربدن طلوع ایت دینور کونش دخی مغربدن
طلوع ایدر * اتدرون متی ذلکم * بیلورمیسز نه زماندر
شو ذلك حین لاینفع نفسا ایمانها لم تکن آمنت من قبل
اوکسبت فی ایمانها خیرا شول زمان شویله وقتدر که مقدما ایمان
کتورمامش کمسه اول زمان ایمان کتورمك نفع ویرمز شویله
تحقیق اولنمشدر که برجمعه کیجه سی اولکی کبی کونش غروب
ایدوب اوچ کون مقداری طوغمیه عاقل وکامل اولنلر انجام
سری اکلیوب توبه وعبادات ایدرلر هرنمازك وقتنی قیاس
ایلیوب قیلارلر واهل غفلت اولنلر بو کیجه صباح کچ اولدی
دیو حیوانات کبی غفلت ایله اویخوده اوله لر قچانکه صباح اوله
کوره لر که طلوع فجر جانب مغربدن واقع اولوب کونش قره
ونوری کتمش مغربدن طوغه تا که وقت عصر یرینه کلوب ینه
رجوع ایدوب اولکی کبی مشرقدن طوغه وتوبه قپوسی
سد اولوب برکمسه نك ایمانی وتوبه سی مقبول اولمیه ودخی
دابة الارض حقنده آیت کریمه واردر حق سبحانه وتعالی
بیورر * واذا وقع القول علیهم اخرجنا لهم دابة من الارض
تکلمهم ان الناس کانوا بایاتنا لایوقنون وچوق حدیث
شریفلر واردر برحدیث شریفده شویله درکه عندالله تعالی
زیاده سیله معظم اولان مسجددن خروج ایلیه بعض کبار
مفسرین دیمشلر که مسجد حرامدن چیقر ویردن چیقه علماء
تحقیق شویله بیان ایتدیلرکه دابة الارض فصیح عربجه سویلر
وبرحدیث شریفده کلدیکه انك یاننده موسی علیه السلامك
عصاسی وسلیمان علیه السلامك خاتمی اوله مؤمنك یوزینه

عصا ایله دوقنوب بوکمسه اهل جنتدر دیه وانك بتون یوزی
نور اوله وکافرلرك یوزینه خاتمی باصوب بو اهل جهنمدر دیه
وانك یوزی بتون قره اوله ودخی دابة الارض بر بیوك حیواندر
بعض روایتده اوچ کون چیقه هنوز تمام جسدی چقمیه
وانده هر حیوانك رنك ومشابهتی بولنه بر روایتده باشی اوکوز باشی
کبی وکوزلری خنزیر کوزلری کبی وقولاغی فیل
قولاغی کبی وصدری ارسلان صدری کبی اوله شولقدر قوتلو اوله که
کیمی مراد ایتسه ایریشه وکیمکه اکا قصد ایلیه ظفر بولمیه
وقصه سی طویله در کتب مفصله ده مذکوره در واما دخان
حقنده حذیفه رضی الله عنه روایتیله که رسول الله صلی الله
علیه وسلم دخاندن سؤال اولندی وبو آیت کریمه یی اوقودی
فارتقب یوم تأتی السماء بدخان مبین * صکره بیورر دیکه
مشرق ایله مغرب اراسی طلوسی دخان اولور قرق کون وقرق
کیجه مکث ایدر اما المؤمن فیأتیه منه الزکام واما الکافر
فکمنزلة السکران یخرج من منخریه واذنیه ودبره یعنی مؤمنلره
زکام حالتی کبی حالت عارض اوله وکافرلر سرخوشلر کبی
اولوب بورنلرندن وقولاقلرندن ودبرلرندن چیقه دخی سائر
روایتلر واردر کتب حدیثده مسطوردر واما اوچ خسف
حدیث صحیحلرده مذکوردر مسلم وابوداود تخریج ایتدیلر
حضرت حذیفه بن اسید الغفاری روایتیله حضرت رسول الله
صلی الله علیه وسلم بیورر دیکه * یکون قبل قیام الساعة
ثلث خسوف یعنی قیامتدن اول اوچ خسوف واقع اولور
خسف بالمشرق وخسف بالمغرب وخسف بجزیرة العرب

بر خسف مشرق جانبنده و بریسی مغربده و بریسی جزیرهٔ
عربده در ودخی چوق روایتلر وار در علامتلرك بریسی دخی
حیوانات وجماداتلرك انسانه سویله سیدر نتکم ابو سعید
الخدری رضی الله عنه روایتیله که رسول الله صلی الله علیه
بیوردیکه والذی نفسی بیده لاتقوم الساعة حتی تکلم السباع
الانس وحتی تکلم الرجل عذبة سوطه وشراك نعله ویخبر
فخذه بما احدثه اهله من بعده اما ارض حجازدن نار ظهور
ایتمه سی احادیث صحیحه ایله ثابتدر مسلم حدیثلرندن ابو هریره
رضی الله عنه روایتیله شویله در که حضرت رسول کائنات
صلی الله علیه وسلم بیوردیکه لاتقوم الساعة حتی تخرج نار من
ارض الحجاز تضیٔ اعناق الابل ببصری یعنی قیامتدن اول ارض
حجازدن بر آتش پیدا اولوب بصری مملکتنده اولان دوه لرك
عنقلرینه ضیا ویرر یعنی ضیاسی اطرافه دك وارر و بر روایت
صحیحه ده شویله در که آتش ظهور ایدوب خلقی جمع ایدر انلر دخی
صف صف اولورلر کمی غایتده راغب وکمی غایتده راهب ایکی کشی
بر دوه اوزرنده اوج کشی ودورت و بش کشی بر دوه اوزرینه
بنوب وبقیه لرینی دخی جمله سنی آتش احاطه وحشر ایدوب
انلر ایله بیله کیدر صباحده واخشامده انلردن منفك اولماز
بعض اهل حدیث بو آتش جمله علامتلرك اخریدر دیدی
امام مسلم تخریج ایتدی ابن مسعود رضی الله عنه دن رسول الله
صلی الله علیه وسلم بیوردیکه * لاتقوم الساعة الاعلی
شرار الناس * یعنی قیامت انجق شرار وکافرلر اوزرینه قوپار
صحیح مسلمده مذکوردر که حق سبحانه وتعالی بر مبارك ریح

طیبه ارسال ایدوب جمله اهل ایمانك ارواح طیبه لری قبض
اولنوب همان اشرار وفجار وکافرلر قالورلر حیوانات کبی
وحمارلر کبی حرامی وحلالی فرق ایتمیوب همان شهوات
خبیثه لرینه تابع اولورلر شیطان لعین انسان شکلنه کیروب
اصنامه عبادت ایتدیرر درلو درلو فسادلر وطغیانلر تعلیم ایلیوب
بتون جهان کفر وضلالت وفساد ایله طولو ایکن صوره
نفخ اولنور انلرك باشلرینه قیامت قوپسه کرکدر امدی معلوم
اوله که بو علامتلر اجمالیدر وترتیبه رعایت اولنممشدر زیرا
روایات مختلفه در حتی بعض روایتده اول علامات دجالدر
وبعض روایت اخراده کونشك مغربدن طوغمه سیدر و بعض
علامتلر دخی واردر مثلا بین الناس قتال اولمق ودجال مثللو
کذابلر وزندیقلر چوق اولمق وناس علمایی ترك ایدوب جاهللره
اقتدا ایدوب انلر دخی جهالتلریله کذب وافترا فتوالر ویروب
کندولری ضلالته دوشوب خلقی اضلال ایلمك وسفیانی
نامنده بر عسکر صاحبی کمسه ظهور ایدوب خلقله مقاتله ایلمك
وغیریلر کبی تفصیلاتده مذکوردر والله اعلم بالصواب والیه
المرجع والمآب * فصل * معلوم اولسونکه یوم قیامت فلان
سنه ده وفلان ماهده اولور دیمکه دلیل عقلی و برهان یوقدر
العلم بالساعة عند الله تعالی لکن اندن مقدم اوله جق علامتلر
وجوده کلمدکجه قیامت قوپمز حضرت ابی هریره رضی الله عنه
بیوردیکه سؤال ایدوب دیدمکه یارسول الله نیچون جمعه کوننه
یوم الجمعه تسمیه اولندی جوابده بیوردیکه * لان فیها طبعت
طینة ابیك آدم یعنی زیرا یوم جمعه ده بابالك آدمك چاموری

جمع اولدی * وفیها الصعقة نفخۀ اولی انده اولور والبعثة
نفخۀ ثانیه ده انده اولور* وفیها البطشة بطشۀ کبری وطامۀ
عظمی انده اولور والحاصل حقان اهل جنت واهل جهنم
عددی تمام اولدقده قیامت قوپار برحدیث شریفده شویله درکه
کیف انعم وصاحب الصور قد التقمه واصغی سمعه وحنی جبهته
ینتظر متی یؤمر بالنفخ فیه یعنی نیجه فرحلنوب شاد اولورمکه
اسرافیل علیه السلام صوری اغزنده لقمه کبی طوتوب النی
آجوب جناب حق تبارك وتعالیدن اذنه انتظار ایدرکه نه زمان
صوری اوفورمکه امر اولنه ایمدی صور بیوك بوینوز شکلنده
برنسنه در حقان وقتی کلدکده حق سبحانه وتعالی اسرافیله
امر ایلیوب * انفخ نفخة الفزع * یعنی فزع نفخه سنی نفخ ایله
دیجك اسرافیل علیه السلام صوری اوفوروب آندن برشدید
عظیم صوت چیقه که دنیاده وسمواتده اولنلر ایشیدوب غشی
اولوب جان ویره لر بوکا نفخة الخراب دینور حق سبحانه
وتعالی بیورر * ونفخ فی الصور فصعق من فی السموات ومن
فی الارض الا من شاء الله * یعنی صوره نفخ اولنوب عقبنده
کوکلرده اولنلر ویرلرده اولنلر صعقه وغشی اولورلر الا الله تعالی
صعقه دن حفظنی مراد ایتدیکی غشی وصعقه دن خلاص
اولور وبرآیت کریمه ده * ویوم ینفخ فی الصور ففزع من
فی السموات ومن فی الارض الا من شاء الله * واقع اولمشدر
یعنی یارسول الله ذکر ایت شول کونیکه انده صوره نفخ اولنوب
کوکلرده ویرلرده اولنلر فزع ایدر الله تعالینك فزعدن حفظ
ایتدیکی قوللردن ماعدا اهل تفسیر شویله بیورمشلر در بوآیت

کریمه ده اولان فزع نفخۀ اولاده جمله خلق مصعوق اولدقلری
وقتده ایلدکلری جزع وفزعدر که جان ویرسه لر کرکدر
واستثنا اولنان جبرائیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل
علیهم السلامدر امام ضحاك رحمه الله تعالی جنتده کی حور
وجهنم خازنلریدر وحملۀ عرش عظیمدر دیدیلر وسائر
روایتلر وار دربو نفخه ده جمله احوال عالم تغیر اولسه کرکدر
وبتون دنیا وکوکلر اضطراب وحرکت شدیده ایدوب هدم
وخراب اولسه کرکدر نتکم حق تعالی بیورر * یاایها الناس
اتقوا ربکم ان زلزلة الساعة شیء عظیم * یعنی ای قوللر
ربیکزدن قورقوب تقوی ایدیکز تحقیق قیامت زلزله سی شیء
عظیمدر زیرا جمله زمین دریاده سفینه چلقنور کبی حرکت
شدیده ایدوب یوجه طاغلر هواده بولوتلر کبی برجانبدن برجانبه
کیدوب غبار کبی طاغلسه لر کرکدر نتکم قرأن عظیمده
ذکر اولنور * وتری الجبال تحسبها جامدة وهی تمر مر
السحاب * یعنی سن یوجه طاغلری کوروب مکاننده جامد
صانورسك اما اول ایسه بولوتلر کبی اوغرایوب کچر بووقتده
یرده اولان بنالر هدم اولور حملی اولان خاتونلر وضع ایدوب
اولادلرندن عزلت ایدرلر جن انسه قاریشوب وحشی حیوانلر
انسان یانه جمع اولورلر چونکه بو نفخه وزلزله فجأة وبغتة
اولدیغیچون بازارده اولانلر اولرینه کلمیه لر وصیت ایتمکه قادر
اولمیه لر هرکس نه حالده ایسه اویله جه جان ویرر * لا یستطیعون
توصیة ولا الی اهلهم یرجعون * یعنی وصیته قادر اولمیوب
واهللرینه رجوع ایده مزلر همان جان ویررلر حق تعالینك

واذا البحار سجرت نظم شريفنده اهل تفسير رحمة الله عليهم
اجمعين چوق معنى ويرديلر ابن عباس ووهب وسفيان وابن عطيه
وابن زيد جميع دريالر ودره لر آتش اولور ديديلر امام ثعلبى
ابن عباسدن رضى الله عنهما نقل ايتديكه حق تعالى كونشك
وقمرك ويلدزلرك نورينى الوب دريالره القا ايدر صكره
بر روزكار كوندروب دريالر اوزرينه اسوب جمله دريالر
آتش اولور وبر روايتده ابن عباس رضى الله عنهما جهنم
بحر اخضرده دركونش وآى اودريايه آتيلور ديدى امام مجاهد
وامام ضحاك ومقاتل رحمهم الله دريالر برى برينه قاريشوب
جمله بر اولور ديديلر حضرت قتاده وحسن رضى الله عنهما
جمله دريالر چكيلوب برقطره صو قلماز ديديلر امام ربيع
ابن حثيم جمله دريالر طلوب اقارلر زيرا بر آيت كريمه ده
واذا البحار فجرت * كلمشدر تفجير بومعنايه دركه ديدى يريوزى
شويله دوز اوله كه براوجدن براوجى كورينور * وترى الارض
بارزة * فحواسنجه براغاج بيله قالميوب جمله ير آشكاره اولور ودخى
كوكلر حقنده حق تعالى بيورر * فاذا انشقت السماء فكانت
وردة كالدهان * يعنى كوك پاره لنوب كل كبى قزاروب زيتون
ياغى كبى اريسه كركدر ودخى بيوررر * اذا السماء انشقت
واذا السماء انفطرت * انشقاق وانفطار برمعنايه كلور
پاره لنمك معناسنه در * واذا الكواكب انتثرت * يلدزلر
يره دوكلوب پريشان اولورلر * واذا النجوم انكدرت * دخى
بومعنايه در وبرمحلده بيورر * يوم نطوى السماء كطى السجل
للكتب * حق سبحانه وتعالى كوكلرى كاغد كبى دورر

وبر

وبرمحلده * والارض جميعا قبضته يوم القيمة والسموات مطويات
بيمينه * يدى قات يرلرى ويدى قات كوكلرى قبضهٔ قدرتنه
الوب شول جهان پادشاهى جمله مملكت دفترلرينى الينه وقبضه سنه
الورهيئتنده حق سبحانه وتعالى خطاب ايدوب * لمن الملك اليوم
يعنى شول كونده ملك وتصرف وكمال قهر وغلبه كيمكدر قنده در
شول جبار متكبرلر ملك بزمدر ديئلر * اللهم مالك الملك بنم بنم
شريكم ونظيرم يوقدر ديوب ينه كندوسى جواب ويروب
لله الواحد القهار * يعنى ملك وتصرف انجق براولان مبالغه ايله
قهر ايديجى اللهكدر واكا مخصوصدر ديه امدى برمدت
برروايتده قرق ييل خراب واصسز قالوب يوم البعث زمانى
كلنجه حق سبحانه وتعالى بريغمور ويروب قرق كون قدر
يغمور ياغوب يريوزنده اون ايكى ارشون قدر صو جمع اولوب
قرق ارشون قدر يره كچه طپراغه دوشمش جسدلر اول
يغمور سببيله تمام جسد اوله امام مسلم تخريج ايلدى ابو هريره
رضى الله عنه روايتيله كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
بيورديكه * ان الله سبحانه وتعالى ينزل من السماء ماء فينبتون
كما ينبت البقل * الحديث يعنى الله تعالى كوكدن يغمور كوندروب
جمله جسدلر بتوب هر اعضا يرنده قرار ايدر معلوم اوله كه
جمهور اهل كلام بيورديلر كه حشر اجزاء اصليهٔ متفرقه
جمع اولنوب ارواحى اكا اعاده ايله اولور ديديلر اجزاء اصليه اكا
ديرلر كه اول عمرندن آخر عمره دك برمانع اولمسه جسدده قالور
مثلا باش وآنده اولنلر وال واياق وطرنق وداخل جسدده اولان
طمرلر ونسنه لر كبى كه جسد ايله بيله قالور برآفت انى قطع ايتمسه

و بعضیلر معدومی اعاده و جمع ارواحی اعاده ایله اولوز دیدی
وغیری اقوال دخی واردر والحاصل میدان حشره کلان بدن
وروح دنیاده کی بدن وروحدر انده معذب اولان بدن وروح
دنیاده کفر وعصیان ایدن بدن وروحدر انده جنتده نعمت
بولان بدن وروح دنیاده ایمان وطاعت ایدن بدن وروحدر
مثلا برکسه یی قورد یمش اولسه وقوردی قوشلر یمش اولسه
وقوشلر آتشه یانوب کولی روزکار کتوروب دریالره
قارشدرمش اولسه ینه حق سبحانه وتعالی هر جسدك اجزاسنی
جمع ایدوب میدان حشره کتورر بعض تفسیرده مذکوردر که
برمنافق النه بر انسان کمکی آلوب اوفه لیوب اوفوردی دیدیکه
یا محمد سن دیرسککه جمله اموات حیات بولوب محشره کلور
بو چرومش کمك بردخی نیجه حیات بولور دیدکده حضرت
رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه تحقیق خلاق جهان اولان
الله سبحانه وتعالی انی احیا ایدر وسنی دخی اولدروب جهنمه
ادخال ایدر بیوردی وحق سبحانه وتعالی بو آیت کریمه یی
تنزیل ایتدی * اولم یر الانسان انا خلقناه من نطفة فاذا هو خصیم
مبین * یعنی انسان بیلدیمیکه تحقیق بز انی بر قطره منیدن
خلق ایتدك اول ایسه خصیم اولوب بزمله اظهار خصومت ایدر
وضرب لنا مثلا ونسی خلقه * بزه مثل ضرب ایدر وکندی
کیفیت خلقتنی اونودر اکر کندی خلقتنده فکر مستقیم ایدیدی
حشری انکار ایده مزدی * قال من یحیی العظام وهی رمیم
اول کافر دیدیکه کمکلری کیم احیا ایدر حال بوکه کمکلر
چرومشدر * قل یحییها الذی انشأها اول مرة * یا رسول

ذیشان

ذیشان سن اول معاندده جوابنده دیکه اول چرومش کمکلری
اول ذات عظیم الشان احیا ایدرکه اول کمکلر اول مرده هیچ
یوق ایکن ایجاد ایلدی * وهو بکل خلق علیم * اول الله تعالی
هر بر مخلوقلری ذره به ذره بلیجیدر ودخی حشر جسمانی حقنده
آیات قرآنیه قتی چوقدر * ثم انکم یوم القیمة تبعثون * الایة
فسیقولون من یعیدنا قل الذی فطرکم اول مرة * الایة
فاذا هم من الاجداث الی ربهم ینسلون * الایة ایحسب الانسان
ان لن نجمع عظامه بلی قادرین علی ان نسوی بنانه * الایة
وان الله یبعث من فی القبور واذا القبور بعثرت * انا نحن
نحیی الموتی * قالوا یا ویلنا من بعثنا من مرقدنا هذا ما وعد الرحمن
وصدق المرسلون * الایة * ثم اذا دعاکم دعوة من الارض
اذا انتم تخرجون * یوم تشقق الارض عنهم سراعا ذلك حشر
علینا یسیر * الایة * زعم الذین کفروا ان لن یبعثوا قل بلی
وربی لتبعثن ثم لتنبؤن بما عملتم وذلك علی الله یسیر * الایة
الا یظن اولئك انهم مبعوثون لیوم عظیم * الایة * ذلك یوم
مجموع له الناس وذلك یوم مشهود * الایة * وغیری آیات
واحادیث دخی چوقدر والحاصل حشر جسمانی یی تصدیق
ایتمکله منکر آخرتدن امتیاز حاصل اولور اکر تصدیق ایتمیوب
العیاذ بالله تعالی فلاسفه وزنادقه وسائر ملاحده کبی تکذیب ایدرسه
فی الحال کافر اولوب قتلی واجب اولور زیرا حق سبحانه وتعالی
قرآن کریمنده مواضع کثیره ده وسائر کتب سماویه ده تأکید
وتصریح ایله ذکر وبیان ایتمشدر وجمیع انبیا ومرسلین
صلوات الله وسلامه علی رسولنا وعلیهم اجمعین اتفاق واجماع

قطعی وکلی ایدوب امتلرینه حشر اجسادك وقوعنی تبلیغ
وایمانله امر ایتمشلردر وجمیع مجتهدین وسائر مؤمنین یوم قیامته دك
بونلرك جملەسی وقوعنه اتفاق واجماع قاطع ایتمشلردر
ودخی عقل ایله وقوعی ادراك اولنور زیرا عالم دنیاده خلق ایکی
فرقەدر مطیع وعاصی وقت اولور که مطیع ثواب طاعتی وثمرۂ
عبادتی دنیاده کورمیوب بلکه زحمت ومشقت وانواع
مصیبت ایله عمری کچر عاصی دخی عصیانك عقوبتنی دنیاده
کورمیوب بلکه رفاهیت وسلامت وصحت وعافیت ایله عمری
کچر ایمدی دنیاده بونلر مجازات اولمدقده معلومدر که مطیع
ثمرۂ طاعتی وثواب عبادتی کورمکه وعاصی عقوبت عصیانی
کورمکه برعالم لازمدر که حتی مطیع عاصیدن ممتاز اولوب
هرکس سعی ایتدوکن بوله اول عالم آخرتدر ودخی معلوم اوله که
یوم قیامتك اسملری واردر یوم القیمة یوم الحساب یوم الواقعة
یوم الراجفة یوم الرادفة یوم الغاشیة یوم الزلزلة یوم العاصفة
یوم الازفة یوم الحاقة یوم الطامة یوم الصاخة یوم التلاق
یوم الفراق یوم المیثاق یوم القصاص یوم الساعة یوم القارعة
یوم الفزع الاکبر یوم البطشة الکبری یوم العذاب یوم الموعود
یوم الوعید یوم المعلوم یوم المشهود یوم الآخر یوم البعث
یوم الفصل یوم الجاثیة یوم عظیم یوم النفخ یوم القرار
یوم التناد یوم الصراط یوم المیزان یوم کبیر یوم میعاد
یوم قمطریر یوم محیط یوم مسیطر یوم عبوس یوم الدین
یوم القضاء یوم الجزاء یوم الناقور یوم الفتح یوم الخلود
یوم الحق یوم الاشهاد یوم الخروج یوم المرصاد یوم البکاء

یوم البلاء یوم الحشر یوم النشور یوم الجمع یوم العرض یوم التغابن
یوم عقیم یوم الندامة یوم الحسرة یوم الویل یوم دعوة
یوم ثبور یوم السلام وغیری دخی واردر * فصل * حق سبحانه
وتعالی بیورر * ونفخ فیه اخری فاذاهم قیام ینظرون * یعنی
یوم البعث زمانی کلدکده صوره برکره دخی نفخ اولنورنا کهان
هرکس قبرلرندن قالقوب اول کونك کمال دهشتنه نظر ایدوب
متحیر اولورلر نتکم برمحلده * کانهم جراد منتشر دیو بیورمشدر
یعنی خلق یوم قیامتده چکرکه لر کبی پریشان اولورلر علماء
مفسرین رحمهم الله تعالی شویله ذکر ایتدیلر که حضرت
اسرافیل علیه السلام صخرۂ بیت المقدسده صوره اوفوروب دیرکه
ایتها العظام البالیة والاوصال المنقطعة واللحوم المتحرقة
والشعور المتفرقة ان الله یأمرکن ان تجمعن لفصل القضاء
یعنی ای چرومش کمکلر ای قیرلمش طمرلر ای چرومش اتلر
ای طاغلمش قللر تحقیق الله تبارك وتعالی سزلره امر ایدر که
جمع اولوب فصل قضا ایچون محشره کلەسز معلوم اوله که
حق سبحانه وتعالی عقلا ومجنونلری وصبیانی وملائکه یی
وجمیع جنی وشیطانلری وسائر حیواناتی وطیوری والحاصل
کوکلرده ویرلرده وقرەدە ودریاده نه دکلو بیوك وکوجك جانلو
وار ایسه جملەسنی میدان عرصاتده حشر ایتسه کرکدر حضرت
امام ابو حنیفه رضی الله عنه شویله تحقیق ایتدیکه هر برمخلوق که
جانلو اوله حشر اولسه کرکدر اما شول جوجق که انار جمندن
جان ویرلمزدن اول دوشوب تلف اولسه اول حشر اولماز زیرا
جانلو قیلندن دکلدر اکر برلحظه جان بدنه کلمش اولیدی حشر

اولوردی حشر روح ایله بدن جمع اولمقدن عبارتدر امام شعبی
وابن سیرین شویله ذکر ایتدیلرکه قچان انار جمندن دوشن جوجق
بعض اعضاسی بلو او لدیسه نقدر جان کلمدیسه بیله میدان
قیامته کلور دیدیلر والله تعالی اعلم واحکم جمله خلق یالن ایاق
وباشی آچق عریان حشر اولورلر صحیح مسلمده ابو هریره
رضی الله عنه روایتیله حضرت سید کائنات صلی الله علیه وسلم
بیوردیکه * انا سید ولد آدم یوم القیمة واول من ینشق عنه القبر
واول شافع واول مشفع * صدق رسول الله یعنی یوم قیامتده
جمیع بنی آدمك سیدی واولوسی بنم جمله دن اول قبردن قالقرم
وجمله دن اول مقام شفاعتده شفاعت ایده رم وجمله دن اول
شفاعتم کمال قبول ایله قبول اولنوب شفاعتمه نائل اولنلر
عذابدن نجات بولورلر اللهم یسرلنا بحرمة نبیك دخی بویله
حدیثلر چوقدر ودخی امام ترمذی شویله تخریج ایلدیکه
ابو هریره رضی الله عنه روایتیله حضرت حبیب الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیکه * یحشر الناس یوم القیمة ثلثة اصناف یعنی
یوم قیامتده خلق اوچ صنف اوزره حشر اولنور * صنف مشاة
بر بلوکی ایقلری ایله یورولر بونلر شول مؤمنلردرکه عملری وعملری
قلیلدر وصنف رکبان * وبر بلوکی راکبلردر بونلر کبار اهل
سعادتدر واهل رضا واهل زهد وتقوی واهل احسان واکرام
اولنلردر نتکم فخر الدین رحمه الله تعالی حق تعالینك
یوم نحشر المتقین الی الرحمن وفدا * قول شریفنك تفسیرنده
ذکر ایلدی وحضرت علی رضی الله عنه شویله بیوردیکه
والذی نفسی بیده ان المتقین اذا خرجوا من قبورهم استقبلوا

بنوق

بنوق بیض لها اجنحة علیها رحال الذهب * یعنی یمین ایده رم
اول عظیم الشانه که بنم روحم انك قبضهٔ قدرتنده در متقیلر
قبرلرندن چیقدقده آنلره بیاض ناقه‌لر وبنکلر قارشوکتوریلوب
اول ناقه‌لرك قنادلری واردر واوزرلرنده التوندن بساطلر واردر
اول متقیلر کمال عزت وکرامتلرندن اوتوری میدان عرصاته دك
بیان یوریمزلر * وصنف علی وجوههم * بر بلوکی دخی یوزلری
اوزرینه سورینور رسوایلق ایله حشر اولنور بونلر کافرلردر
نتکم حق تعالی بیورر * ونحشرهم یوم القیمة علی وجوههم
الآیة یعنی کافرلری قیامتده یوزلری اوزرینه حشر ایده رز
حدیث شریفلرده شویله درکه ایکی ایاق اوزرینه یورودن
الله تعالی قادردرکه یوزی اوزرینه ده یوریده وبعض احادیث
شریفلرده شویله درکه عمل صالح ایلین مؤمنلر قبرندن قالقدقده
حق سبحانه وتعالی انك اعمال صالحه سنی کوزل صورته
تصویر ایدوب صاحبنه قارشو کلوب رفیق اولدقده اول مؤمن
سؤال ایدوب سن کمسك ونه کوزل کشیسك دیر اولدخی بن سنك
عملکم دیوب اکا نور اولوب جنته کتورر واما کافر قبرندن
قالقدقده مردار اعمال خبیثه سی چرکن صورته کیروب اکا
رفیق اولدقده اول کافر دیرکه سن کمسك ونه خبیث کشیسك
اولدخی دیرکه بن سنك عملکم دیوب تا که جهنمه دك کتورر
والحاصل اول کونده هر کس عملنی وجزاسنی کورسه کرکدر
وبو محلده نیچه حدیث شریفلر وآثار واردر بو مقامده ذکر
ایتمدك کتاب بیوك اولمسون ایچون همان اجمال ایلدك کفایت قدرجه
معلوم اولسون ایچون حافظ ابن حجر رحمه الله تعالی شویله

ذكر ايلديكه هركس دنياده قامتی نقدر ايسه ينه قبردن محشره
اول قامت اوزره كلور لكن جنتده جملەسی حضرت آدم
عليه السلام صورتنده و قامتنده اولورکه التمش ارشوندر
حديث شريفده شويله درکه يحشر الناس علی قدمی يعنی
جميع ناس بنم قدممده حشر اولنور بو حديث شريفك بياننده
اهل حق شويله تحقيق ايتديلركه يوم قيامتده حضرت رسول
كبريا صلی الله عليه وسلم جميع اهل محشرك سيدی وسلطانيدر
وجميع خلق انك جناب عالی منزلت وفلك جاهلرينه التجا واجتماع
ايدرلر وانك مقام محمود و جاه ممدودلرندن استمداد ايدرلر
حتی حضرت آدم وحضرت خليل عليهما السلام وسائر
انبيا ومرسلين وصديقين وشهدا وصالحين وسعداء مؤمنين
وغيريلر بونلرك جملەسی اول حضرت افضل مخلوقات واكمل
اهل ارض وسكان سموات حبيب الله الملك الصمد محمد احمد
صلی الله عليه وسلم وعلی سائر النبيين والمرسلين وعلی آله
وصحبهم اجمعين حضرتلرينك لواء الحمدی تحتنده حشر وجمع
اولنەلركركدرنتكم روايتلرده آدم ومن دونه تحت لوائی
وارد اولمشدر يعنی آدم عليه السلام واندن برونه دكلو خلق
وار ايسه جملەسی بنم لوامه حشر وجمع اولورلر * فصل
حق سبحانه وتعالی بيورور * فانما هی زجرة واحدة فاذاهم
بالساهرة * معلوم اوله كه حق تعالی * يوم تبدل الارض
غير الارض والسموات وبرزوا لله الواحد القهار * نظم عزيزنده
كبار اهل تفسير رحمهم الله تعالی شويله تحقيق ايتديلركه
حق سبحانه وتعالی يرلری بشقه يره تبديل ايدر ابن مسعود

وابن

وابن جبير وكعب الاخبار رضی الله تعالی عنهم بويله بيورديلر
حتی ابن جبير ومحمد بن كعب ديديلركه بربياض كمش كبی
نسنه اولور وآنده طعام اولمغه صلاحيت بولنور اهل ايمان
محشرده آندن اكل ايدرلر ابن عباس رضی الله عنهما شويله
بيورديكه ارضك صفاتی تبديل اولنور طاغلر ومرتفع مكانلر
زائل اولوب دوز صحرا اولور عكاظی سختيان كبی مد وبسط
اولنوب برطرفنده ارتفاع قلماز وقت تبديلده اختلاف اولندی
ابن مسعود رضی الله عنهما بيورديكه حسابدن اول تبديل
اولنور بعضيلر ديديلركه خلق صراط اوزرنده ايكن تبديل اولنور
ودخی يدی قات كوكلر قتاده رضی الله عنه شويله بيورديكه
قزل التون كبی اولور وغيری روايتلر دخی واردر ايمدی ارض
محشرك اسمی ساهرهدر شولقدر بيوك طولی وعرضی واسعدركه
جميع اولين وآخرين حيوانات درياده وقرهده يأجوج ومأجوج
وجن وشياطين ويدی قات كوكلرك ملائكەسی وحملهٔ عرش
وغيريلر بونلرك جملەسی اول ميدانده زمان واحدده جمع اولسه
كركدر زيرا شويله تحقيق ايتديلركه برنجی قات كوك اهلی
ارض محشری احاطه ايدرلركه جمله انسان وجن وشياطين
اورطهده قالور بعده ايكنجی كوك اهلی بونلرك جملەسنی احاطه
ايدرلر بو منوال اوزره تاكه يدنجی قات كوكه وارنجه اطراف محشرده
يدی صف اولورلر * فصل * صحيح مسلمده تخريج ايلدی مقداد
رضی الله عنهدن رسول الله صلی الله عليه وسلم بيورديكه
تدنو الشمس يوم القيمة من الخلق حتی تكون منهم كمقدار ميل
يعنی يوم قيامتده اهل محشره كونش شولقدر قريب اولوركه

حتى برميل قدر قريب اوله وسائر روايتلرده كونشك حرارتى دخى
زياده اوله هر كس كناهى قدر درايچنده اوله كمى طبوغنه دك
وكمى ديزينه دك وكمى كوكسنه دك وكمى اغزنه دك وكمى قولاغنه دك
وكمى باشنه دك وكمى دريالركى درايچنده قاله ودخى يتمش ارشون
قدر يره كچه ودخى حق سبحانه تبارك وتعاليننك * ويحمل
عرش ربك فوقهم يومئذ ثمانية * نظم عزيزنده شويله بيان
ايتمشلركه شمديكى حالده عرش عظيمى دورت ملائكه حمل ايدر
لكن قيامتده سكز ملائكه اوموزلرى اوزرينه الوب صوت
حسن ايله تسبيح ايدرك كتوره لر وسائر ملائكه دخى كوزل
صوت ايله تسبيح ايليوب سبحان الملك ذى الملك والملكوت
سبحان رب العرش والجبروت سبحان الحى الذى لايموت سبحان
الذى يميت الخلائق ولايموت سبوح قدوس رب الملائكة والروح
قدوس قدوس سبحان ربنا الاعلى سبحان ذى الجبروت والملكوت
والكبرياء والسلطان سبحانه ابدا ابدا بويله تسبيح صوتندن آفاق
محشر طولوب اهل محشر متحير قاله وكرسى دخى برجانبه وضع
اولنه حق سبحانه وتعاليننك * وازلفت الجنة للمتقين وبرزت الجحيم
للغاوين * نظم كريمى شويله تفسير اولنمشدر متقيلر جنته
قريب اولنور اهل غوايت وضلالت اولنلره جهنم اظهار اولنور
صحيح مسلمده عبد الله بن مسعود رضى الله عنهما روايتيله رسول
كائنات صلى الله عليه وسلم بيورديكه يؤتى بجهنم يومئذ لها سبعون
الف زمام مع كل زمام سبعون الف ملك يجرونها * يعنى قيامتده
جهنم كتورلور اول وقتده آنك يتمش بيك زمامى واردر هر بر
زمامنده يتمش بيك ملائكه ياپشوب چكرلر حق تعاليننك * وجئ

يومئذ

يومئذ بجهنم يومئذ * آيت كريمه سى بويله تفسير اولندى عرش
عظيمك صاغ جانبنه جنت وصول جانبنه جهنم وضع اولنوب جهنم
هجوم ايدوب حق تعاليننك * انها ترمى بشرر كالقصر * نظم
عزيزى ودخى * يرسل عليكما شواظ من نار ونحاس فلا تنتصران
* كلام شريفى فحواى لطيفنجه جهنم اعاذنا الله منها اولاجن
وانسك عاصيلرى اوزرينه سياه تتون صاچوب اردنجه صافى
يالن آتشلر صاچه رق وكوشكلر وقزل دوه لر كبى قفلجملر صاچه رق
اهل محشر اوزرينه هجوم ايتدكده هر عاصيلر جزع وفزع
ايدرلر فزع اكبر حاصل اولدقده اهل ايمان وصلاح اولنلره
بر ضرر وخوف وحزن لاحق اولورمى يوخسه اولمزمى اختلاف
اولندى امام فخر الدين الرازى رحمه الله تعالى نقل ايلدى حاصلى
بوكه انلر سلامتده وراحتده در * فمن اتقى واصلح فلا خوف عليهم
ولاهم يحزنون * يعنى كيمكه تقوى وصلاح ايليه انلر اوزرينه
خوف يوقدر ومحزون اولمزلر واما امام بخارى تخريج ايلديكى
حديث شريفك حاصلى حضرت آدم ونوح وابراهيم وموسى
وعيسى عليهم السلام اهل محشر بونلردن فصل قضا ايچون
شفاعت كبرى طلب ايتدكلرنده بو پيغمبرلر جواب ويروب
رب العالمين جل جلاله بوكونده شول مرتبه غضب
ايلديكه بوندن اول بومثلو غضب ايتمامش ايدى بزه نفسمز كركدر
ديوب هر بريسى بربرينه حواله ايدوب نفسى نفسى ديوب
آخر الامر اهل محشر حضرت خاتم النبيين وحبيب رب العالمين
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه كلوب سن خاتم الانبياسك ما تقدم
وما تأخرى حق تعالى مغفرت ايتمشدر بزلره شفاعت كبرى ايت ديو

روايت اولنور لكن بو روايتده حاشا ثم حاشا انبياء عظام ايچون
خوف وحزن حاصل اولمسنه دلالت يوقدر چونكه عامهٔ اهل
محشره فصل قضا ايچون شفاعت كبرى كه بعض علما رحمهم الله
تعالى مقام محمود بودر ديمشلر حضرت حبيب الله صلى الله عليه
وسلم حضرتلرينه مخصوص اولديغيچون سائر پيغمبرلر اهل
محشرى نفسى نفسى ديمكله برى برينه دفع ايدرلر مقام محمود
صاحبنه كلنجه يه دك يوخسه نيجه خوف وحزن ملاحظه اولنور كه
حق سبحانه وتعالى متقيلر حقنده الا ان اولياء الله لا خوف عليهم
ولا هم يحزنون * بيورر يعنى تحقيق اولياء الله اوزرلرينه خوف
يوقدر ومحزون اولمازلر * وبر محلده الاخلاء يومئذ بعضهم
لبعض عدو الا المتقين * يعنى دنياده بربرليله دوست اولنلر
آخرتده بربرينه دوشمن اولورلر الا متقيلر آخرتده ينه بربرلرينه
دوست اولورلر وبر محلده * ان الذين سبقت لهم منا الحسنى اولئك
عنها مبعدون * يعنى تحقيق شوقوللر كه عالم دنياده بزدن انلره
خصلت حسنى سبقت ايلدى ايدى ايمان وتقوى واستقامت
خصلتلرى كبى انلر قيامتده جهنمدن بعيدلردر * لا يسمعون
حسيسها * جهنمك صوتنى ايشتمزلر * وهم فيما اشتهت انفسهم
خالدون * انلر نفسلرى اشتها وطلب ايتدكلرى ذوقلرده ولذتلرده
ونازنين قدس باغچه لرنده ابدى مخلد اوليجيلردر لا يحزنهم الفزع
الاكبر * انلره فزع اكبر حزن ويرمز اى عاقل تأمل ايله انلره
حزن يله يوقدر قنده قالدى نفسى ديمك * وتتلقيهم الملائكة *
انلره ملائكهٔ كرام استقبال ايليوب ديرلر كه * هذا يومكم الذى كنتم
توعدون شو كون شول كونكزدر كه سز عالم دنياده سعادت

وكرامت وامن وراحت ودخول جنت ورضا ولقا وسائر نعمتلره
نائل اولورسز ديو وعد اولنديغكز كوندر وبر محلده دخى *
لهم البشرى فى الحيوة الدنيا وفى الاخرة * يعنى اهل تقوى ايچون
دنياده وآخرتده بشارت ومژده واردر وبونك كبى آيات باهرات
وبينات ظاهرات چوقدر آيات قطعيه يه احاديث معارضه اولمز
مشهور بيله اولسه قنده قالدى خبر واحد اوله نتكم اربابى اولنلره
خفى دكلدر معلوم اوله كه عرش عظيم كولكه سنده عند الله مقرب
اولمش جماعتلر واردر كه انلره محشر شدتى وكونش حرارتى
ضرر ويرمز بخارى ومسلم حديث شريفلرندن برحديث شريف
صحيحده ابو هريره رضى الله عنه روايتيله حضرت رسول كائنات
وشفيع عرصات صلى الله عليه وسلم بيورديكه * سبعة يظلهم الله
فى ظله يوم لا ظل الا ظله * يعنى يدى طائفه يى حق تعالى عرش
كولكه سنده كولكه لنديرر بريسى امام عادل عدالت ايدن پادشاهلر
وبكلر وبريسى * شاب نشأ فى عبادة الله * شول كنجلر كه الله
تبارك وتعالى يه عبادت ايتمكده نشأت ايلمشدر وبريسى * رجل قلبه
معلق بالمساجد شول كمسه لردر كه قلبى مسجدلره مربوط اوله
يعنى نمازه وجماعته انتظار اوزره اوله وبريسى * رجلان تحابا
فى الله اجتمعا عليه وتفرقا عليه * شول كمسه لردر كه برى برلرينه
فى الله محبت ايدوب تا كه موت وقتنه دك تقوى وصلاح اوزره
محبتده اوله لر وبريسى * رجل دعته امرأة ذات منصب وجمال
فقال انى اخاف الله * شول كمسه لردر كه انى حسب ونسب وجمال
صاحبه سى بر عورت فعل شنيعه دعوت ايلدكده اولدخى انجق
الله تعالى خوفندن ايچون ترك ايده وبن الله تعاليدن قورقارم ديه

وبریسی دخی * رجل تصدق بصدقة فاخفاها حتی لا تعلم شماله
ما انفقت یمینه * شول کسنه‌لردر که نچان صدقه ویردکده اصلا
ریا ایتمیه وکسنه‌یه کوسترمیه صاغ الیله ویردیکنی صول الندن
صقلیه وبریسی دخی * رجل ذکر الله ففاضت عیناه *
شول کسنه‌لردر که الله دیدیکی وقتده خوفندن کوزندن یاش کله
امدی بونلردن غیری اهل ولایت وارباب قربات واصحاب جهاد
وخیرات اولنلرک جمله‌سی عرش عظیم تحتنده ذوقلر وصفالر
ایدرلر وانلره جنتدن نعمتلر وشربتلر کلور وحله‌لر وتاجلر کیوب بویله
کرامتلره نائل اولورلر ودخی مسلم حدیث شریفلرندن عبدالله
ابن عمر رضی الله عنهما روایتیله حضرت رسول کبریا وشفیع
یوم الجزا صلی الله علیه وسلم بیوردیکه ان المقسطین * تحقیق
حکملرنده واهللرنده وسائر والی اولدقلری نسنه‌لرده عدالت
ایدنلر * عندالله * الله تبارک وتعالی عندنده * علی منابر
من نور * نوردن منبرلر وکورسیلر وتختلر اوزرنده اولورلر *
عن یمین الرحمن وکلتا یدیه حق تعالینک عرشنک صاغ جانبنده
ودخی متقیلر حقنده حق سبحانه وتعالی بیورر * یوم نحشر المتقین
الی الرحمن وفدا * قیامت کوننده متقیلری الله جل وعلانک
حضرت معنویه‌سنه جمع ایده‌رز وفده رکبان معناسی ویردیلر
نتکم ابن عباس رضی الله عنهما شویله بیوردیکه اهل تقوی ناقه‌لر
وبراقلر اوزرینه بنرلر التوندن سرج وبساط ایله وزبرجددن
زماملر ایله مزین حضرت علی رضی الله عنه بیوردیکه * ما یحشرون
والله اعلم علی ارجلهم الاعلی نوق رحائلها ذهب ونجایب
سروجها یواقیت وان هو وابها سارت وان نهموها طارت *

یعنی

یعنی متقیلر پیاده حشر اولمازلر نازنین ناقه‌لر وبراقلر اوزرنده
التوندن ایرلر ویاقوتدن ایرلر واربویله براقلره وناقه‌لره بنرلر
مراد ایتسه‌لر یوررلر ومراد ایتسه‌لر اوچارلر ودخی هرکس کیملرک
عملنی عمل ایتسه انلر ایله حشر اولنور واهل طاعات پیغمبرلر
وصالحلر ایله حشر اولنور نتکم حق سبحانه وتعالی بیورر * ومن
یطع الله والرسول * کیمکه الله تعالی‌یه ورسولنه صلی الله علیه وسلم
اطاعت ایده * فاولئك مع الذین انعم الله علیهم شول اطاعت
ایدنلر انلر ایله بیله درکه الله تعالی انلر اوزرینه انعام ایلدی
من النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین * پیغمبرلردن دخی
علماء صدیقیندن دخی شهدالردن دخی صالحلردن * وحسن
اولئك رفیقا شودرت طائفهٔ مقربین کوزل رفیق اولدی
والحاصل هرکس کندی صنفیله حشر اولنور معرکه‌ده شهید
اولنلر حدیث شریفلرده شویله ذکر اولنمشدرکه * یبعثهم الله
یوم القیمة بدم جروحهم واللون لون الدم والریح ریح المسك *
یعنی شهداء معرکه‌یی الله تعالی قیامتده شویله بعث ایدرکه
قانلری آقه‌رق لونی قان لونی قوقوسی مسک کبی اوله مسلم عبدالله
ابن عمر رضی الله عنهمادن روایت ایلدی حضرت رسول کبریا
صلی الله علیه وسلم شویله بیوردیکه * یغفر للشهید کل الذنوب
الا الدین یعنی شهادته سبب اولوب شهیدک جمله کناهلری مغفرت
وعفو اولنور حقوق عباددن ماعدا زیرا اول عفو اولنماز لکن
علما رحمهم الله بوقره‌ده شهید اولنلر حقنده در دیمشلر زیرا دریا
معرکه‌سنده شهید اولنلرک حقنده ابن ماجه تخریج ایلدی امامه
رضی الله عنه دنکه حضرت رسول کائنات صلی الله علیه وسلم

بيورديكه * يغفر لشهداء البحر الذنوب كلها والدين * يعنى
درياده بركه سنده شهيد اولنلرك جميع كناهلرى مغفرت اولنور
حتى حقوق عباد اولان دين مال وقتل وطعن وسب وغيبت
وضرب وغيرى حقوق كبى بونلر دخى مغفرت اولنور ودخى امت
محمديه ده شهدانك چوقدر ازجمله بر روايتده بش طائفه بيان
اولنمشدر * الشهداء خمسة المطعون * شهدا بش صنفدر
بريسى طاعوندن كيدن حتى بونلرك حقنده چوق حديث شريفلر
وارد اولمشدر ازجمله امام بخارى رحمه الله تعالى تخريج ايلدى
حضرت عايشهٔ صديقه دن رضى الله عنها حضرت رسول
رب العالمين صلى الله عليه وسلم بيورديكه * الطاعون كان عذابا
يبعثه الله على من يشاء من عباده * يعنى طاعون عذاب ايدى
الله تعالى مراد ايلديكى قوللره كوندرر ايدى * فجعله الله رحمة
للمؤمنين * حق سبحانه وتعالى امت محمدك مؤمنلرينه طاعونى
رحمت قلدى * مامن عبد يكون فى بلد يكون فيه ويمكث فيه
لايخرج من البلد صابرا محتسبا يعلم انه لايصيبه الاما كتب الله له
الاكان له مثل اجر شهيد * بو حديث شريفى حضرت عايشه
رضى الله عنها طاعوندن سؤال ايتدكده بيوردى حاصلى بودركه
هركيمكه طاعون اصابت ايلديكى بلده ده مكث ايدوب چقميوب
حق تعاليدن اجر طلبيله ويقينا بلسه كه انجق بكا اصابت ايلرسه
الله تعالينك امريله وقضاسيله وتقديريله ولوح محفوظه كتابت
ايتمسيله اصابت ايلر حذر وفرار فائده ويرمز اول كمسه ايچون
حق تعالى خلوصى وصبرى سببيله شهيد اجرى احسان ايدر
وشهيد دينور نقدر كندويه طاعون اصابت ايتمسه بيله حتى علما

رحهم الله تعالى شويله بيورديلركه اول كمسه نقدر طاعون زماننذن
صكره وقرق ييلدن صكره ونه سببدن آخرته كيتسه بيله ينه شهيد
اولور الله تبارك وتعالينك فضلى ورحمتى بى حسابدر اعطاسنه
اصلا معارض يوقدر حقيقت طاعون حقنده * وخز اعدائكم
من الجن * حديث شريفى وارد اولمشدر يعنى سزك دوشمنلريكز
واردر جن طائفه سندن انلرك ضرب ودورتمه سيدر ودخى
امام طبرانى وامام احمد رحمهما الله تعالى تخريج ايلديلر ابى عيب
رضى الله عنه ديركه برحديث شريفك آخرنده * فالطاعون
شهادة لامتى ورحمة ورجز على الكافرين * يعنى طاعون امتمه
شهادت ورحمتدر كافرلره رجز وعقوبتدر ودخى امام نسائى
وامام احمد رحمهما الله تعالى تخريج ايتديلر عرباض بن ساريه
رضى الله عنه دن رسول كبريا وتاج انبيا صلى الله عليه وسلم
وعليهم وعلى آل كل وصحبهم اجمعين بيورديكه يختصم الشهداء
والمتوفون على فروشهم الى ربنا فى الموتى الذين يتوفون
بالطاعون * يعنى شهيد معركه ايله دوشكلرى اوزرنده طاعونسز
كيدنلر ربعز جل ذكره حضرت معنويه سنده مرافعه اولورلر
طاعوندن كيدنلر حقنده * فيقول الشهداء اخواننا قتلوا
كما قتلنا * شهدا ديرلركه طاعوندن كيدنلر بزم قرنداشلريمزدر
بزم كبى انلر مقتول اولوب شهيد اولديلر * ويقول المتوفون
على فروشهم اخواننا ماتوا على فروشهم كما متنا * دوشكلرندن
كيدنلر ديركه طاعوندن كيدنلر بزم كبى دوشكلرى اوزرنده تسليم
روح ايتديلر والحاصل شهدا انلر بزدندر ديوب برى برى ايله
مخاصمه ومرافعه ايدركن الله تبارك وتعالى امر ايدوب * فيقول له

الله تعالى انظروا الى جروحهم فان اشبهت جروح المقتولين فانهم
منهم * بيوررای ملائكه نظر ايديكز اكر طاعوندن كيدنلرك
یاره لری معركه ده یاره لنوب شهيد اولنلرك ياره سنه بكزر ايسه
انلردخی انلردندر * فاذاجروحهم اشبهت جروحهم * فی الحال
نظر ايتدكده كوررلر كه طاعوندن كتمشلرك ياره لری شهدانك
یاره لرينه بكزر كه اندن دخی شهيد كبی قان اقار لكن لونی قان
لونی كبيدر رائحه سی مسك اوله تكم شهيدلرك بويله در و بر روايتده
بويله تصريح اولنمشدر بوندن بويله زمرۂ شهدايه الحاق اولنوب
بيله جه جنته كيدرلر ودخی شهدانك بر قسمی المبطون * يعنی
بطن وجعندن اسهال واستسقا كبی امراضدن وفات
ايدنلردر و بريسی دخی * والغريق * صويه غرق اولنلردر
* وصاحب الهدم بريسی دخی اوزرينه بنا وديوار كبی نسنه لر
يقيلوب وفات ايدنلردر * والشهيد فی سبيل الله * بريسی دخی
معركه ده فی سبيل وفات ايدنلردر ودخی بومذكورلردن غيری
شهيدلر واردر طلب علمده ايكن آخرته كتمك ناحق يره قتل اولنمق
آتشده يانمق وغيريلر كبی ودخی كبار علما رحمهم الله تعالى شويله
تحقيق ايتديلر كه قيامتده زمرۂ شهدا حضرت انبيادن
عليهم السلام حضرت ذكريا و يحيی عليهما السلامك سنجاغنه
و امت محمديه نك احد غزاسنده رؤسلرينی فی سبيل الله حضرت
رسول كائنات صلى الله عليه وسلم حضورنده فدا ايدوب
جام شهادتی نوش ايدن زمرۂ مقدسه كه ازجمله حقنده سيد الشهداء
بيوريلان حضرت حمزه رضی الله عنهك مجلسنه جمع اولورلر
وعلی بن ابی طالب دخی رئيس شهدادر وكذلك حضرت

حسين

حسين رضی الله عنه دخی اويله در والحاصل خلفاء اربعه كه اعنی
ابابكر وعمر وعثمان وعلی رضی الله عنهم اجمعين وسائر غزوات
رسول الله صلى الله عليه وسلمده شهيد اولنلر زمرۂ شهدانك
افضللری ورئيسلريدر ودخی اهل حق شويله تحقيق ايتديلر كه
هر پيغمبرده شهادت واردر حتی رسول اعظم وحبيب معظم نبی
مكرم صلى الله عليه وسلم دخی شهيددر لكن سيف وغيری
آلتله دكلدر بلكه شاة مسمومه دن اكل ايتدی ايدی بعد زمان
آخرته تشريف وقتنده سم اثری مقارن اولمشدر ودخی سائر
فاسقلر وظالملر وفاجرلر ودنياده علم وعمل كسب ايتميوب ظلمات
جهالت ايچنده قالمشلر برمحله حشر اولوب ازدحام ومضايقه ده
اولورلر قيامتك شدتنی انلر چكرلر * فصل * امم سالفه ايله
امت محمديه اجتماع ايدوب قاريشورلر حتی رسول الله صلى الله
عليه وسلمدن سؤال ايتديلر يارسول الله كيف تعرف امتك بين الامم
فيما بين نوح الى امتك يعنی نيجه ممتاز اولور سائر امتلر اراسنده
حضرت نوحدن بوامته كانجه امتلردن امت اسلاميه نه طريقله
بيلنور قال عليه الصلوة والسلام بيوردی * هم غر محجلون *
يعنی بنم امتمك يوزلری وسائر آبدست عضولری بياض ومنوردر
من اثر الوضوء * آبدست اثرندن * لبس ذلك لاحد غيرهم *
بوصفت امتمدن غيريده يوقدر * واعرفهم انهم يؤتون كتبهم
بايمانهم * امتمی بيلورم انلر صاغ جانبلرندن كتابلرينی آلسه لر
كركدر * واعرفهم بسعی ذريتهم بين ايديهم * امتمی بيلورم
انلر ايله كوچك اولاد جقلری اوكلرنده كذيشرلر بوحديث
شريفدن معلوم اولديكه بوامت محمديه سائر امم ايله بيله جه

وقوف ايدرلر ودخی نقدر زمان توقف ايدرلر اهل تفسيرانده
اختلاف ايلدی وكمی توقف ايتدی ابن عباس وابن المسيب
رضی الله عنهم توقف ايتديلر قرأن كريمده برمحلده * وان يوما
عندربك كالف سنة مما تعدون وبرمحلده * يدبر الامر من السماء
الى الارض ثم يعرج اليه فی يوم كان مقداره الف سنة مما تعدون *
وبرمحلده تعرج الملائكة والروح اليه فی يوم كان مقداره خمسين
الف سنة * واقع اولدی يعنی آيات سابقه ده بركون بيك ييل
مقدارنجه اولديغی وبو آيت كريمه ده بركون اللی بيك ييل مقدارنجه
اولديغی بيان اولندی تعارضدن اشتباه واندن توقف ايتديلر
وسائر علماء فاضلين شويله تحقيق وتدقيق ايتديلر كه آخرتك
بركونی دنيانك بيك ييلی مقدارنجه در چونكه ميدان عرصاتده
اللی محلده اهل محشر توقف اولنوب هر برنده ايام آخرتك
بركونيكه دنيا زمانيله بيك ييل ايدر بر كون توقفدن اللی
موقفده اللی بيك ييل ايدر وبعضيلر ديديلركه اللی بيك ييل
كافرلر حقنده در اما متقيلر حقنده ايكی ركعت نماز قله جق قدر
اولور * فصل * حق سبحانه وتعالينك * يوم ترى المؤمنين
والمؤمنات يسعى نورهم * الاية نظم عزيزنده علماء تفسير
شويله تحقيق ايتمشلردركه عرصاتده اهل ايمان وصلاح اولنلرك
صلاحی مقدارنجه نوره نائل اولور بعض مؤمن صالح اوله كه
نوری كوز ارمی قدر اوله وبعضنك نوری ايكی فرسخ قدر
وبعضنك نوری برميل قدر وبعضنك نوری برذراع قدر
وبعضنك نوری برقارش اوله وبعضنك نوری برساعت ظاهر
اولوب وبرساعت يوق اولوب ظلمات ايچنده قاله واما كافرلر

ومنافقلرك اصلا نوری اولميوب ظلمات ايچنده قالوب برجانبدن
برجانبه كندوسنی القا ايدەرك اغليو اغليو فرياد ايدەرك
كورشديكی مؤمنلره ديرلركه انظر وانقتبس من نوركم ای
مؤمنلر بزسزكله دنياده كورشدك واشنالق ايدردك شمدی
بوكونده بزی محروم ايتميوب توقف انتظار ايديكز سزك
نوريكزدن بزدخی ضيالنه لم پس مؤمنلر ديرلركه * ارجعوا
وراءكم فالتمسوا نورا * بزنوری دنيادن الوب كلدك سزدخی
كيرو دنيايه واروب نورطلب ايديكز ديوب على طريق التعجيز
والاستهزاء جواب ويره لر وظالملر ظلملری قدر ظلماتده قالورلر
نتكم خبرده * الظلم ظلمات يوم القيمة وارد اولمشدر وبرحديث
شريفك آخرنده * ابشروا يا معشر صعاليك المهاجرين
يعنی ای مهاجرين فقراسی سز فرحلنكوز * بالنور التام
يوم القيمة * يوم قيامتده نور كامل ايله بوحديث شريفده اشارت
واردركه اغنيانك نوری فقرانك نورندن ناقص اوله * فصل
معلوم اوله كه علام الغيوب وغفار الذنوب تبارك وتعالى
قوللرينه بالذات كندوسی سؤال ايتسه كركدر نتكم
حق تعالى بيورر * وقفوهم انهم مسؤلون يعنی ملائكه لر
اهل محشری حبس ايديكوز تحقيق انلر سؤال اولنسه كركدر
ابن مسعود رضی الله تعالى عنه دن امام ترمذی رحمه الله تعالى
تخريج ايلدی رسول كائنات صلى الله عليه وسلم بيورديكه
لاتزول قدما ابن آدم يوم القيمة حتى يسأل عن خمس عن عمره
فيما افناه وعن شبابه فيما ابلاه وعن ماله من اين اكتسبه وفيما
انفقه وماذا عمل بما علم حاصلی بودركه يوم قيامتده هركس

بش نسنه دن سؤال اولنور عمرندن وشبابندن نره ده وقنی عمل ایچون
صرف ایلدیکندن سؤال اولنور ومالندن نره دن الدی ونره یه
صرف ایلدیکندن سؤال اولنور وعلمندن وعملندن سؤال اولنور
وبرحدیث شریفده * لا تزول قدما عبد حتی یسأل عن عمره فیما
افناه وعن ماله من این اکتسبه وفیما انفقه وعن جسمه
فیما ابلاه * بو یله جه وارد اولمشدر امدی بو حدیث شریفلردن
معلوم اولدیکه عمر وعلم ومال و بدن حق تعالی طرفندن
قوللرینه بر بیوك سرمایه لردر انکله فوائد علمیه وعملیه تحصیل
ایدنلر لاجرم اهل سعادتك عظیملرندن اولور کتاب جامع
الصغیرده ابن عمر رضی الله عنهما روایتیله برحدیث شریفده
شویله درکه * اول مایسئلون عن الصلوات الخمس * یعنی
قوللره آخرتده جمله دن اول بش وقت نمازدن سؤال اولنور
فمن کان ضیع شیئا منها * هر کیمکه صلوات خمسدن
برنسنه یی ضایع ایتدیسه * یقول الله تبارك وتعالی انظروا
هل تجدون لعبدی نافلة من صلوة تمون بها مانقص من الفریضة
یعنی الله تبارك وتعالی بیورر که ای ملائکه نظر ایدیکوز
قولومك نافله نمازنی بولورسکز فرضلرندن ناقص اولنلری
اتمام ایده سز بعده الله جل وعلا ملائکه یه دیه که * وانظروا
فی صیام عبدی شهر رمضان * نظر ایدیکوز قولومك
شهر رمضان صیامنه * فان کان ضیع شیئا منه * اکر صیام
رمضاندن برنسنه یی ضایع ایتدیسه * فانظروا هل تجدون لعبدی
نافلة من صیام تمون بها ما نقص من الصیام * نظر ایدیکوز
بولورسکز قولومك نافله صیامنی انکله فرض صیامنی اتمام

ایده

ایده سز * وانظروا فی زکوة عبدی * نظر ایدیکوز قولومك
زکوتنه * فان کان ضیع منها شیئا اکرز کوتندن برشیئی
ضایع ایتدیسه * فانظروا هل تجدون لعبدی نافلة صدقة
تمون بها ما نقص من الزکوة * نظر ایدیکوز قولومك نافله
صدقه سن بولورسکز زکوتندن ناقص اولانی انکله اتمام
ایده سز * فیؤخذ ذلك علی فرائض الله * نافله عبادتلر
بومنوال اوزره فرضلره ضم اولوب تمام اولور وذلك برحمة الله
وعدله * نافله ایله ناقص اولان فرضلری تکمیل رحمت آلهیه
وعدالت ربانیه در فان وجد فضل وضع فی میزانه وقیل له
ادخل الجنة مسرورا اکر زیاده نافله موجود اولسه بومنوال
اوزره میزان فرائضه وضع اولنور اول کشی یه مسرورا جنة
داخل اول دینور * وان لم یوجدشیٔ من ذلك * اکر نافله دن
برشی بولنمسه * امرت به الزبانیة * زبانیه ملائکه سنه
امر اولنوب * فاخذ بیدیه ورجلیه ثم قذف فی النار * اللرندن
وایقلرندن طتوب جهنمه القا اولنور نعوذ بالله تعالی امام
ترمذی ابوهریره رضی الله عنه دن تخریج ایلدی رسول کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه اتدرون من المفلس
یعنی اصحابم بیلورمیسز که مفلس کیمدر قالوا اصحاب
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین دیدیلرکه * المفلس بیننا
من لادرهم له ولامتاع متعارف اولان مفلس اولدرکه درهمی
ومتاعی اولمیه * قال رسول الله صلی الله علیه وسلم المفلس
من امتی من یأتی یوم القیمة بصلوته وصیامه وزکوته ویأتی وقد
شتم هذا وقذف هذا واکل مال هذا وسفك دم هذا وضرب

هذا فيجلس فيقتص هذا من حسناته فان فنيت حسناته قبل لهذا يقضى بما عليه من الخطايا اخذ من خطاياهم فطرحت عليه ثم طرح فى النار * يعنى رسول كائنات صلى الله عليه وسلم بيوردى بنم امتمدن مفلس شول كمسه لردركه عالم دنياده صلات وصيام وزكات وسائر انواع عباداتى ايتمش آخرته كلدكده انك خصملرى ظهور ايدركده مثلا اول كمسه بعضيلره شتم ايتمش وقذف ايتمش وبعضك مالنى ظلما المش وبعضيسنى قتل ايتمش وكمى ضرب ايتمش اصحاب حقوق انك حسناتندن حقلرى مقدارنجه كه * يؤخذ بالدانق سبعمائة صلوة بالجماعة حديث شريفى مضموننجه بر بغداى دانه سينك سدسى ياخود ربعى مقدارى حق مقابله سنده جماعت ايله ادا اولنمش يدى يوز ركعت نمازك ثوابنى الوب حق صاحبنه ويريلور حسناتى قالمدقده اصحاب حقوقك بحسب مقادير الحقوق كناهلرى آنك اوزرينه حمل اولنوب جهنمه طرح اولنور نعوذ بالله تعالى هر بر ظالم حقنده ميدان عرصاتده منادى ندا ايليوب شو كمسه فلان بن فلاندر بوكونده رب العالمين جل وعلانك حضور معنويسنده حق صاحبلرى كلوب بوندن حقنى السون زيرا بوكون عدالت كونيدر ديدكده اصحاب حقوق حقلرينى طلب ايدر اولاد بابالرندن وانالرندن وانالر اولادلرندن وبابالر اولادلرندن وقرنداش اخوانندن واقربالر بربرلرندن وسائر كمسه لر حقلرينى طلب ايتسه لر كركدر وحيوانات بربرلرندن وحق اولديغى انساندن طلب ايتسه كركدر علما رحمهم الله تعالى شويله بيان ايتديلر كه جمله حقوقدن رضا واقتصاصى كوج اولان

حقلر حيواناتك حقيله كافرلرك حقيدر زيرا حيوانه وكافره ثواب ويرلمز كه حسناتندن نسنه ويريلوب خلاص اولنه وكافرك كناهى كندندن منفك اولمق وكفرله اولان كناه مؤمن اوزرينه حمل اولنمق ممكن دكلدر حتى بو طريقله خلاص اولنه فصل * معلوم اوله كه عالم دنياده بنى آدم اوزرينه مؤكل اولان كاتب ملائكه سى كتابت ايتدكلرى دفتر اعمال سؤالندن اولجه كتوريلوب نشر اولنور حق تعالينك * واذا الصحف نشرت * يعنى سؤال وحساب ايچون اعمال صحيفه لرى محشره نشر اولنسه كركدر قوللرى الزام ايچون تكلم بو آيت كريمه ده حق تعالى بيورر * هذا كتابنا ينطق عليكم بالحق انا كنا نستنسخ ما كنتم تعملون * يعنى اى قوللر شو بزم كتابمز اوزريكزه حقى ناطق تحقيق بز سزلرك عملليريكزى كتابت ايتدردك ودخى آيت اخرادده بيورر * يومئذ تعرضون لا تخفى منكم خافية * يعنى قيامتده اى قوللر الله تعاليه عرض اولنورسز بركمسه كزلى اولميوب عرض اولنسه كركدر برحديث شريفده شويله دركه * يعرض الناس يوم القيمة ثلث عرضات * يعنى ناس قيامتده اوچ كره عرض اولنورلر فاما العرضتان فجدال ومعاذير * ايكى عرضده بزى برلريله جدال ونزاع ايدوب ايتدكلرى كناهلردن عذر ايدرلر * فعند ذلك تطير الصحف فى الايدى فاخذ بيمينه واخذ بشماله * شو عرضلر وقتنده صحيفه لر هر كسك اللرينه كلور كيمسى صاغ اليله وكيمسى صول اليله اخذ ايدرلر حق تبارك وتعالى موقف عدالتده شولقدر عدالت ايتسه كركدر كه بر كمسه نك بر كمسه ده

ذره قدر حق اولسه اليورسه كركدر ودخى مشهور بودر كه
ميزان صراطدن مقدمدر لكن بعض روايت ضعيفه ده شويله
دركه بعض صحابه ديديلر يارسول الله اين نطلبك يوم المحشر
يعنى بزسنى يوم محشرده قنده طلب ايده لم * فقال عليه السلام
على الصراط فان لم تجدوا فعلى الميزان فان لم تجدوا فعلى
الحوض * يعنى بيور ديكه صراط يانـنده طلب ايديكز انده
بولمز سكز ميزان قاتنده طلب ايديكز انده بولمز سكز حوض
كوثر جانبنده طلب ايديكز امدى بورواتده صراط
مقدم ذكر اولندى لكن بو روايت روايت مشهوره يه معارضه
اولمازينه شويله اعتقاد ايده رز كه ميزان صراطدن مقدمدر
امام ابو داود تخريج ايلدى حضرت عايشة رضى الله عنها
جهنمى فكر ايدوب اغلدى حضرت رسول كائنات صلى الله
عليه وسلم * ما يبكيك * نه سببدن اغلدك ديو سؤال بيوردى
قالت عايشة رضى الله عنها بيور ديكه ذكرت النار فبكيت جهنمى
فكر ايدوب اغلدم فهل تذكرون اهليكم يوم القيمة سزلر
قيامتده اهليكزى ذكر ايدر ميسز * فقال رسول الله
صلى الله عليه وسلم * اما فى ثلثة مواطن فلا يذكر احد احدا
حضرت رسول كائنات صلى الله عليه وسلم بيور ديكه اوج
محلده بركسه بركسه يى ياد ايده مز مكر كيم يانـنده حاضر بولنه
عند الميزان حتى يعلم ايخف ميزانه ام يثقل بريسى ميزان عندنده
تا كه ميزانى خفيفمى اولور ياخود ثقيلمى اولور بيلنجه يه دك
بركسه يى فكر ايده مز بو حديث شريفده اولان ترتيب مقصود
دكلدر بلكه مواطن ثلثه ده اولان دهشتى وخوفى بياندر

وعند

وعند الكتاب حين يقال هاؤم اقرؤا كتابيه بريسى هركسك
كتابى النه ويرلديكى وقتده كه صاغ الينه كتابى النلر
اطرافنده اولنلره بنم كتابمى اوقويكز ديوب كمال فرح وتمام
سرور اولديغى وقتده * حتى يعلم اين يقع كتابه فى يمينه ام
فى شماله اومن وراء ظهره * تا كه بيلنجه كتابى صاغ الينه مى كلور
يوخسه صول الينه مى كلور يوخسه ارقه سى طرفندنمى
ويريلور * وعند الصراط اذا وضع بين ظهرى جهنم
وبريسى دخى صراط عندنده كه جهنم اوزرينه وضع اولنسه
كركدر بو اوج محلده كشى نجات بولمينجه بركسه يى
خاطرينه كتورمز اللهم نجنا برحمتك من هول وشدة لكن انبيا
وعلماء صديقين وسائر اهل درجات عاليات بو دهشتدن
وخوفدن مبرالردر زيرا * يا عباد لا خوف عليكم اليوم ولا انتم
تحزنون * ديور اللهم اجعلنا منهم * فصل * اهل طاعت
اولنلر كتابنى صاغ اليله الوب شولقدر فرح وسرور حاصل
اولور كه يانـنده اولنلره هله بنم كتابمى اوقويكز بونجه ثوابلر
واحسانلر يازلمش ديوب شاد وخرم اولسه كركدر
حق تعالى بيورر فاما من اوتى كتابه بيمينه فيقول هاؤم اقرؤا
كتابيه كندوسى اوقيوب فرحلنور ويانـنده اولنلره بنم كتابمى
اوقويكز دير برآيت كريمه ده * فمن اوتى كتابه بيمينه
فاولئك يقرؤن كتابهم * وبرآيت كريمه ده * فاما من اوتى
كتابه بيمينه فسوف يحاسب حسابا يسيرا وينقلب الى اهله
مسرورا * حاصلى صاغ اليله كتابنى النلرك حسابى
آسان اولسه كركدر تفسير مكيده مذكوردر كه ابن وهب

روايتيله حضرت عايشه رضى الله عنها سؤال ايدوب بيوردیکه
يانبى الله كيف يحاسب حسابا يسيرا * يعنى حساب يسير
نيجه اولور * قال يعطى العبد كتابه بيمينه فيقرأ سيئاته
ويقرأ الناس حسناته ثم يحول صحيفته فيحول الله سيئاته حسنات
فيقول ما كان لهذا العبد سيئة * يعنى كتابنى صاغ اليله الور
سيئاتنى همان كندوسى اوقور وحسناتنى اطرافده اولنلر
اوقور صحيفه يى تحويل ايتدكده فى الحال الله تعالى سيئاتنى
حسناته تبديل ايدر اطرافده اولنلر ديرلر كه شوكسه نك سيئاتى
يوغيمش وجنتده اولان اهلنه مسرورا رجوع ايدر ودخى
حساب يسير مجرد عرضدن كنايه در ديمشلر واما كتابنى صول
اليله آلن اهل فجور وظلم واصحاب شرور وشوم وارباب
طغيان وكفران كتابلرينى صول اليله الدقده حاللرى نيجه
اولدقلرينى بلوب مهلكات عظيمه وقبايح كامله ومجازئ شديده
وورطات اهوال عقوباته ورود ومهلكهٔ دركات عظيمه يه
كرفتار اولمه لرينى محقق بيلوب اللرنده وبوغازلرنده
اغلال ويمش ارشون سلاسل ايله بغلنوب شيطانلر ايله قرين
بئس القرين قيلنوب قعر جهنمده مكان وقرار طوته جقلرينى
مقرر بيلوب واثبورا واهلاك واويلاه ديوفرياد ايدوب كندى
نفسنه هلاكله دعوت ايتسه كركدر نتكم قرآن كريمده
ذكر اولنور * واما من اوتى كتابه وراء ظهره فسوف يدعو ثبورا
ويصلى سعيرا * بعض كتب حديثده شويله ذكر اولنديكه
صاغ اليله كتابنى آلن اصحاب يمينك قامتلرى التمش ارشون اولوب
يوزلرى منور اوله وباشلرينه جنت تاجلرندن برانجودن تاج

قنوب كندى اقرانلرى يانته كيدركن انلر بعيددن كوروب ديرلركه
يارب شوكسه بزم ايله رفيق اولسون واكا خير كثير ويرا ولدخى
انلره كلوب بشارت عظيمه وسرور دائم وصفاى خالصده
اولورلر واما كافرلر يوزلرى سياه اولوب جسمى التمش
ارشون قدر اولوب باشنه آتشدن تاج قنوب لباس قطران ايله
ملبوس اوله رايحهٔ كريهه ايله مكروه ومنفور اولوب سائر كافرلر
كوروب ديرلر كه يارب شوكسه بزم طرفمزه كلمسون وبزه رفيق
اولمسون اولدخى انلره كلوب سزده بويله اوله جقسز ديه
پس انلر انواع غموم وغصه واحزانده اولوب عذاب لايزالده
وعقاب ابديده ثابت اوله لر اما كتابنى صول اليله الدقده شويله
بيان ايتمشلر كه صاغ الى بوغازينه بند اولنوب وصول الى
ارقه سنه چويلوب ارقه سندن كتابنى آلور نتكم ابن المسيب
بويله بيوردى وبعضيلر ديديلر كه كوكسندن ارقه سنه دك
شق اولنوب صول الى ادخال وارقه سندن اخراج اولنوب
كتابنى آردندن آلور وبر منادى ندا ايدوب ديه كه اى اهل
محشر بيليكوز كه شونلر الله تعالى يه وپيغمبرلرينه ايمان
كتورميوب عناد وتكبر ايدنلردر بونلرك مكانلرى جهنم اولسه
كركدر نعوذ بالله تعالى * فصل * معلوم اولسونكه
انبياء كرام ورسل عظام عليهم الصلوة والسلام علم وعمل
وافعال واقوال كبيدن سؤال اولنورمى يوخسه اولنمازمى
بونده تردد وتوقف اولنور اكر بعضيلرى حضرت سليمان
وداود ويوسف عليهم السلام كبيلر سؤال اولنسه لطف
ورفقله وتعظيمله سؤال ملاطفه وحساب اكرام ايله سؤال

اولنور لكن بالاتفاق امتلرينه تبليغ شريعت وتعليم ملت وتفهيم
معاش واحوال معاد ايتدكلرندن سؤال اولنملرى محققدر نتكم
الله تبارك وتعالى بيورر * ولنسئلن المرسلين يوم يجمع الله
الرسل فيقول ماذا اجبتم * اما كافرلر پيغمبرلرينى انكار ايدوب
تبليغلرينى تكذيب ايدرلر حضرت نوح عليه السلامك امتى
وغيريلر بزلره پيغمبر كلمدى ودعوت ايمان ايتمديلر ديدكلرنده
امت اسلامية محمديه انبياء كرام عليهم السلامك تبليغ ودعوت
ايدوب صادق اولدقلرينه شهادت ايتسه لر كركدر وامت
اسلاميه نك شاهد صادق اولدقلرينه حضرت سلطان كونين
ورسول ثقلين صلوات الله وسلامه عليه وعلى النبيين والمرسلين
وآلهم واتباعهم اجمعين شهادت بيورب حق جل وعلا
سز صادقلرسز ديه جكدر وقرأن كريمده ذكر اولنور * لتكونوا
شهداء على الناس ويكون الرسول عليكم شهيدا * وغيرى آيت
كريمه لرده واقع اولمشدر * فصل * اهل سعادت واهل
شقاوت ايريلوب حق تعالينك * وامتازوا اليوم ايها المجرمون
يعنى اى مجرملر وكافرلر بلوكز ايريلوب جهنم اطرافنده جمع
اولوكز نتكم آيت اخرده * ثم لنحضرنهم حول جهنم جثيا
واقع اولمشدر بو خطابى كافرلر اشتدكده ديزلرى اوزرينه چوكوب
فرياد ايده رك زبانى ملائكه سى صاچلرندن وصقاللرندن واللرندن
وايقلرندن محكم اخذ ايدوب ناحية جهنمده حشر اولورلر واهل
سعادت اولان مؤمنلرى حق تعالى حضور معنويه سنه الوب
بالذات لطفله سؤال ايده جكدر نتكم حديث شريفده شويله دركه
* ان الله يدنى المؤمن فيضع عليه كنفه ويستره * يعنى الله تعالى

مؤمنى

مؤمنى حضرت معنويه سنه تقريب ايدر وستر ايدر * فيقول اتعرف
ذنبا كذا اتعرف ذنبا كذا او بيورر كه اى مؤمن فلان وقتده وفلان
محلده فلان كناهى اشلدك ايدى بيلورميسك * فيقول نعم * اى رب
حتى قرره بذنوبه مؤمن دخى بيلورم اى رب ديرو جمله كناهنى
تقرير ايدر * ورأى فى نفسه انه قد هلك * وكورركه كندوسنى
هلاك اولمش زيرا بونجه مخالفتده بولنمش * قال سترتها عليك
فى الدنيا وانا اغفرها لك * حق تعالى بيورركه بن اول سيئاتى
دنياده ستر ايتمشم بوكونده مغفرت ايده رم * فيعطى كتاب حسناته
* كتاب حسناتى صاغ الينه ويريلور * واما الكفار والمنافقون
فينادى بهم على رؤس الخلائق هؤلاء الذين كذبوا على ربهم
الا لعنة الله على الظالمين * يعنى كافرلره ومنافقلره جميع اهل
محشر حضورنده شويله ندا اولنور كه شونلر اول كمسه لردركه
رب العالمين جل وعلا اوزرينه كذب وبهتان ايتديلر وظالم
اولديلر اى اهل محشر بيلوكز كه الله تعالينك لعنتى بويله ظالم
وكافرلر اوزرينه در واعداء الله ميدان عرصاتده جانب جهنمه
جمع اولنوب انلردن على وجه التوبيخ ايتدكلرى كفر وشرك وسائر
معصيت سؤال اولندقده حق تعالينك مؤمنلره كمال رحمتنى
ومغفرتنى كوردكلرى ايچون انكار ايدوب يمين ايده رك *
والله ربنا ما كنا مشركين * يعنى والله بز دنياده مشرك دكل
ايدك ديدكلرنده حضرت حق سبحانه وتعالى بيورب * اين
شركائى الذين كنتم تزعمون يعنى قنده در اول نسنه لر كه اى
مشركلر سز انلرى بكا شركاء زعم ايتديكز ايدى بعده اغزلرينه
مهر اوريلوب اعضالرى انلرك كفر وشركلرينه وسائر معصيتلرينه

شهادت ایدرلر نتکم قرآن عظیمده کلور الیوم نختم علی افواههم
الایة ودخی روایتلرده شویله درکه کافرلر اعمال سیئه لرینی
انکار ایتدکده انلره دینورکه قوکشولرك شهادت ایدرلر دیرلرکه
انلر بزه افترا ایدرلر وینه دینورکه اهلك واقربالرك شهادت ایدرلر
انلر دیرلرکه انلر بزه افترا ایدرلر بعده اغزلری مهرلنوب جمله
اعضاسی شهادت ایدر نتکم قرآن کریمده ذکر اولنور *
ویوم یحشر اعداء الله الی النار فهم یوزعون حتی اذا ما جاؤها
شهد علیهم سمعهم وابصارهم وجلودهم بما کانوا یعملون
* حاصلی اعداء اللهك علیه لرینه ایتدکلرینی کندی قولقلری
وکوزلری ودریلری شهادت ایدوب ایتدکلری اعمال خبیثه یی
خبرویرسه لر کرکدر * وقالوا لجلودهم لم شهدتم علینا * وانلر
اعضالرینه ودریلرینه دیرلرکه نیچون علیه مزه شهادت ایتدیکز
بزم انکاریمز جهنمدن خلاص بولوب رحمته نائل اولمق ایچوندر
سز بویله شهادت ایدیجك سز دخی معذب اولورسز بزم کتمامز
سزلرك حقکزده فائده ایدی قالوا انطقنا الله الذی انطق کل شیء
* شاهدلر دیرلرکه بزی شول الله عظیم الشان سویلتدیکه جمله
مخلوقاتی سویلتمکه قادردر وبز سزلرك حقکزده افترا ایتمدك ما وقع
نیجه ایسه خبرویردك اکر بز خبرویرمسك حق تعالی سزلرك
عملاریکزی بیلور امدی الله تعالی بیلورکن شهادت ایتدرمك
قوللری اوزرینه حجت قائم اولوب عدالتی ظاهر اولسون
ایچوندر صکره کافرلره ومنافقلره اهل محشر حضورنده منادی
ندا ایدوب * هؤلاء الذین کذبوا علی ربهم الا لعنة الله علی الظالمین
دیه لر * فائده انس رضی الله عنه روایت ایدرکه رسول الله صلی الله

علیه

علیه وسلم بیوردی * التائب من الذنب کمن لا ذنب له * کناهندن
توبه ایدن کناه ایتممش کبیدر امام اصبهانی رحمه الله تعالی انس
رضی الله عنهدن تخریج ایلدی رسول کائنات صلی الله علیه وسلم
بیوردیکه * اذا تاب العبد من ذنوبه * نقچان عبد کناهلریدن
توبه ایتدکده * انسی الله حفظته ذنوبه وانسی ذلك جوارحه
ومعالمه من الارض حتی یلقی الله یوم القیمة ولیس علیه شاهد
من الله بذنب * یعنی حق تعالی حفظه ملائکه سنه وتائبك
اعضای جارحه سنه وزمانه ومکانه کناهنی اونوتدورر تاکه
قیامتده برنسنه کناهنه شاهد اولمیه ودخی علی الفور هر بر کناه
حقنده توبه فرضدر وحق تعالی کمال رحمتندن قبول ایدر
شرطی اوچدر معصیت اوزرینه ندامت فی الحال کناهی ترك
کله جك زمانده قادر اولورسه بر دخی ایتمامکه عزیمت ونیت
ایتمکدر بو اوچ شرط بولنورسه توبه مقبولدر اهل سنت عندنده
وبعضیلر حقوق عبادی اصحابنه ویرمك شرطندندر دیدیلر
وبعضیلر کناهی فی الحال ترك ایتمکده داخلدر دیدیلر وبعضیلر
حقوقی اصحابنه ویرمك علی حدة فرض مستقل ایکن توبه نك
حقیقتنده داخل دکلدر دیدیلر وتوبهٔ صحیحه ایتدکدن صکره
بر دخی مزبور کناهی اشلرسه توبهٔ سابقه یی ابطال ایتمش اولماززیرا
توبه عبادت مستقله در صکره کی کناه ایچون بشقه بر توبه دخی
لازمدر سؤال کبائردن اجتناب ایدن عبدك صغایری بلا توبه
مغفور اولورمی جواب بعضیلر دیدیلرکی کبائردن اجتناب ایتمکله
صغایر حقنده عقاب جائز اولور لکن حق تعالینك * ان تجتنبوا
کبائر ما تنهون عنه نکفر عنکم سیئاتکم نظم کریمنده ظاهر

بودركه اجتناب كبائر صغائرى تكفير ايدر واعمال صالحه سيئاتى
تكفير ايدر * ان الحسنات يذهبن السيئات * آيت كريمه لرى
بونى ناطقدر سؤال كفر وشرك ايچون شرعده عفو ومغفرت محالدر
لكن عقل تجويز ايدرمى جواب اشاعره عندنده جواز عقلى ثابتدر
ماتريديه عندنده محـال عقلى حاصلدر اشراك وكفردن ماعدا
اولان كبائرى بلاتوبه مغفرت وشفاعت اولمق وقوعى حقنده دلائل
سمعيه و براهين عقليه وشرعيه واردر ان الله لا يغفر ان يشرك به
و يغفر مادون ذلك لمن يشاء ان الله يغفر الذنوب جميعا انه هو الغفور
الرحيم * كبى آيات قاطعة النزاع وارد اولمشدر بعض اهل تفسير
شويله بيـان ايتمشلردركه ناس ايكى قسمدر مؤمن وكافر هله كافر
بالاجماع اهل جهنمدر مؤمن دخى ايكى قسمـدر مطيع وعاصى
هله مطيع اهل جنتدر بالاجماع عاصى دخى ايكى قسمدر مرتكب
صغائر ومرتكب كبائر هله كبائردن اجتنـاب ايدن مرتكب صغائر
مغفوردر واهل جنتدر ومرتكب كبائر ايكى قسمدر تائب ومصر
هله تائب مغفوردر واهل جنتدر بالاتفاق ومصر ايكى قسمدر
مستحل وغير مستحل هـله مستحـل كافر اولديغى ايچون اهل
جهنمدر بالاجماع وغيرى اولان الله تعـالينك ارادهٔ عليه سنه
مفوضدر مراد ايدرسه عفو ومغفرت ايدر ومراد ايدرسه كناهى
مقدارى عذاب ايدر بعده جنته ادخال ايدر سؤال كفايت مقدارى
اموالدن ومتـاعدن حساب اولنورمى جواب كفاف كافى اوزرينه
سؤال وحسـاب يوقدر نتكم برحديث شريفـده * والذى
نفسى بيده انكم لتحاسبون يوم القيمة فى الماء البارد والماء الحار
الاخرقة تستر بها عورتك وكسرة خبز ترد بها جوعتك وشربة

ماء يطفى بهـا عطشك * بويله جه وارد اولمشدر يعنى حاصلى
بودركه قدر حاجتدن زياده كرك مأكولات وكرك مشروبات
وكرك ملبوسـات اولسون جمله سنده حساب واردر حلالده
حساب وحرامده حساب ايله عذاب ثابتدر بوندن معلوم اولسونكه
فقرا اغنيـادن بشيوز ييل مقدم جنته كيرر زيرا فقرانك امورى
سهلدر اغنيانك حسابى كثير وشـديددر ودخى بعض روايتده
شويله ثابتدركه حق تبارك وتعالى فقراء صالحين زمرهٔ سنه بيوره كه
اى قوللرم بن سزدن دنيايى صقلادم سزى دنيانك فتنه سندن
صقلدم تا كه فقريكز سببيله انواع كرامات ودرجات عالياته نائل
اوله سز ودخى كتاب جامع الصغيرده برحديث شريفده شويله
دركه * اتخذوا عند الفقراء ايادى فان لهم دولة يوم القيمة يعنى فقرا
عندنده نعمتلر اتخاذ ايديكوز شـول نعمتلرى وديعـه ايداع
ايدنلر كبى كه زيرا فقرا ايچون يوم قيامتده دولت حاصلدر
سؤال حق تعـالى مؤمنلرى بربريله رضالشـديرر واصلاح
ايدرمى جواب بو واردر حتى كتاب جامع الصغيرده مذكور اولان
احاديثدن برحديث شريفده بويله دركه اتقوا الله واصلحوا ذات
بينكم فان الله تعـالى يصلح بين المؤمنين يوم القيمة يعنى الله تعالى يه
تقوى ايديكوز واراكزى اصلاح ايديكوز زيرا تحقيق الله تعالى
يوم قيـامتده مؤمنلرك بينلرين اصلاح ايتسه كركدر سؤال قلبه
كلن نسنه لرده سؤال اولنورمى جواب قلبه كلن اشيا بش درلودر
اولكى فعلى قصد ايتمك قلبه كلور كيدر مكث ايتمز بوكا هاجس
ديرلر ايكنجى قلبـه كلور ومكث ايدر لكن ايشلمكده تردد ايتمز
بوكا خاطر ديرلر بوايكيسى اختيـارى دكلدر وسؤال يوقدر

اوچنجی قلبه کلور وایشلمکده تردد ایدر بوکا حدیث نفس دیرلر
دوردنجی قلبه کلور وایشلمك طرفنی ترجیح ایدر بوکا هم دیرلر
بشنجی قلبه کلور وایشلمك طرفنی جزم ایدر وقصدنی قوی ایدر
بوکا جزم محکم وعزم مصمم دینور ایمدی حدیث نفس ومیل
وهیجان شهوت امر اختیاری اولمغله سؤال ومؤاخذه
یوقدر زیرا رسول علیه السلام بیوردیکه حدیث نفس مقولهسی
اولان نسنهلری الله تعالی امتمدن عفو ایلدی اماهم که اختیاری
اولور واضطراری اولور اختیاری اولدقده سؤال ومؤاخذه اولنمق
احتمالی غالبدر وتحت اختیارده داخل اولدیغیچون واضطرار یاتده
علی الاطلاق سؤال یوقدر واماعزم مصمم که اکر فعل قبیحه
عزیمت ایدوب عزیمتده قالوب فعل وجوده کلمز ایسه اکر فعلی
ترك ایتدیکی الله تعالی خوفندن اولورسه حسنه یازیلور عزیمتی
سیئه اولوب اجتنابی حسنه اولدیغی ایچون عزیمتده نفسه
موافقت وشیطانه متابعت ایتمشیدی امتناع ایتمهسی الله تعالیٰیه
اطاعت نفسه وشیطانه مخالفت ایتمکله مجاهدهٔ عظیمه ومکابدهٔ
جسیمه اولوب لاجرم حسنهٔ جلیله یازیلور واما فعلی ترك ایتدیکی
الله تعالی خوفندن اولمیوب حیاوریا ایچون اولورسه بوصورتده
علماء شریعت محمدیه وفضلاء ملت احمدیه اختلاف ایتمشلردر امام
غزالی وامام فخر الدین الرازی مذهبلری بودرکه صورت
مذکورهده سیئه یازیلور زیرا حضرت رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیکه ناس نیتلری اوزره حشر اولنور مثلا برکسه
کیجه عزیمت ایدوب صباح اولدقده زنایاخود قتل مؤمن
ایتمکه نیت ایلسه اول کمسه کیجه آخرته کیتسه نیتیله حشر اولنور

وبر حدیث شریفده وارد اولدیکه ایکی مؤمن سل سیف ایدوب
بربریله مقاتله ایدرکن بری برینی قتل ایلسه قاتل ومقتول جهنمده
در سؤال اولندیکه یارسول الله هله بریسی قاتلدر بیچاره
مقتولنه صوچ ایتدی جوابده بیوردیکه مقتول دخی قاتلی قتل
ایتمکه حرص ومراد ایتدی ایدی امدی بو ایکی اماملر دیدیلر که
مقتول مجرد اراده وعزیمت سببیله اهل جهنمدن اولدیغی دلیلدرکه
عزیمتدن صکره اجتناب اولنان فعل قبیح اوزرینه اثم ترتب
ایدر ایمش مجرد عزیمت سببیله امام قاضیخان وبزازی وصاحب
خلاصه دیدیلرکه برکسه برمعصیتی قصد ایتسه لکن عزیمت
ایتمسه عاصی اولماز اکر عزیمت ایدرسه آثم اولور لکن صاحب
بزازیه دیرکه مجرد عزیمت اوزرینه آثم اولور یوخسه فعل وجوده
کلدیکی مرتبه آثم اولماز مثلا زنایه عزیمت ایلسه بالفعل زنایه ترتب
ایدن وبال یازلمز بلکه عزیمتك وبالی یازیلور وبعض علمانك
مذهبی بودرکه عزیمت مرتبهسنده مؤاخذه یوقدر نتکم ابوهریره
رضی الله عنه روایتیله امام بخاری تخریج ایلدیکه حضرت
رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه حق تعالی بنم امتمدن
عفو ایلدی اول اموریکه قلبلرینه کلور مادامکه آنی تکلم ایتمدکجه
ویاخود عمل ایتمدکجه بومذهب مختاردر لکن بو اختلاف اول
امور حقندهدرکه لسان وجوارح ایله اشلنور وحاصل اولوب تمام
اولور اما شول امورکه مجرد عزیمت ایله تمام اولوب آلت جارحهیه
توقف ایتمزانلر حقندە بالاتفاق مؤاخذه وعقاب واردر کفر واعتقاد
بدعت وکبر وعجب کبی امدی امام غزالی حجت چکدیکه اولکی
حدیث شریفه جواب ویریرزکه ناس نیتلری اوزرینه حشر

اولنوردیمك جائز كه نیت حسنه اولسون واعمال صالحه یه عزیمتلری
اوزره حشر اولنور دیمك اوله زیرا بو صورتده حسنه یازلمسی امر
محققدر ومطلق نیت اولدیغی تسلیم اولنسه معصیت جانبندن
عقاب اوله جغی لازم كلمز استحقاقدن بالفعل وقوع كلمدیكی كبی
جائزكه عقاب طریقیله مؤاخذه اولنه یاخود عفو اولنه كلام
ایسه عقاب حقنده در ایكنجی حجت كه قاتل ومقتول جهنمده در
حدیث شریفنده شویله جواب ویریلور كه چونكه مقتول قتل
اوزرینه عزیمت ایتدكده عزیمتنده قالمدی بلكه مبارزت
طریقیله سل سیف ایدوب میدانه چقدی بلكه سیفله حمله وصوله
ایلدی افعال خارجه دن واعمال جارحه دن اولدیغنه بناء معاقب
اولدی ودخی معلوم اوله كه كمال عبودیت اولدر كه كشی قلبنی
رذائلدن وعزائم فاسده دن ونیات كاسده دن وسائر صفات خبیثه
وطبیعت حیوانیه دن تطهیر ایدوب اخلاق حمیده وصفات جمیله
ونیات صالحه وعزائم شریفه ایله تعمیر ایتمكدر بو طریقت
حضرت انبیا ومرسلین صلوات الله وسلامه علی نبینا وعلیهم
اجمعین حضرتلرینك طریقیدر وسائر اصحاب كزین وتابعین وابرار
واخیار بربرلرندن استفاده وتلقی ایتدكلری میراث نبوی وطریقت
مصطفویه در برحدیث شریفده شویله در كه قیامتده اكر
فاسق واكر صالح بونلرك جمله سی نادم و پشیمان اولسه كركدر فاسقلر
دنیاده فسق ترك ایدوب استقامت وتقوی ایتمدكلری ایچون ندامت
وحسرت چكرلر وصالحلر دنیاده طاعاتی وعباداتی زیاده ایتمدكلری
ایچون ندامت ایدرلر امدی ممكندر كه كشی جمیع حركات وسكنات
واحوال وسائر امورنی نوم ویقظه سنی وجمیع انفاسنی تقرب

الی

الی الله اسبابنه صرف ایدوب عبادات ثوابنی آله بویله ایتیوب
برساعت عمری عبث كچسه عند الموت وبعد الموت اكا حسرت
چكلور الله عظیم الشان توفیقنی بو عبد حقیره وسائر اخوانه رفیق
ایدوب فعلمزده وتركمزده نیات خالصه ایله عمرمزی سعادت
عظمی یه سرمایه ایدوب علماء صدیقین ایله حشر ایلیه وحبیبی
جمله مزه شفیع مشفع ایلیه آمین برحمتك یا ارحم الراحمین
* فصل * اهل خیر آخرتده شفاعت ایتسه لر كركدر كتاب
جامع الصغیرده مذكوردر كه * یشفع یوم القیمة ثلثة الانبیاء
ثم العلماء ثم الشهداء * یعنی یوم قیامتده اولا انبیا بعده علما بعده
شهدا شفاعت عظیمه ایتسه لر كركدر لكن بونلردن ماعدا
شفیع واردر نتكم قرآن عظیمی تجوید ایله تلاوت ایدنلر وكعبهٔ
مكرمه شفاعت ایدر وصبیان شفاعت ایدر وسائر صالحلر شفاعت
ایدر بو اوج طائفهٔ مقدسه نك شفاعتی عظیم وكبیر اولدیغیچون
بو حدیث شریفده همان انلر ذكر اولندی معلوم اولسونكه
جمله شافعلردن مقدم حضرت سید الاولین والاخرین
وخاتم النبیین صلی الله علیه وسلم شفاعت ایتسه كركدر نتكم
حدیث شریفلرده * انا اول شافع واول مشفع * وارد اولمشدر
ین جمله دن اول شفاعت ایده رم وجمله دن اول حضرت الهیه ده
شفاعتم مقبولدر دیمك اولور ودخی حضرت رسولك شفاعتنی
علماء كرام رحمهم الله تعالی یدن امام نووی بش قسم ایتمشدر
اولكی محشرك شدت وازدحامنی ازاله ایچونكه عامهٔ انس وجنه
شاملدر وبعض علما مقام محمود بودر دیمشلر ایكنجی بر طائفه یی
بغیر حساب داخل جنت ایلمك ایچون ان شاء الله تعالی تفصیلی

کلور اوچنجی برقوم محاسبه اولنوب عذاب جهنمه مستحق
اولدقلری معلوم اولوب عذابدن خلاص ایدوب داخل جنت
ایتمك ایچون دوردنجی داخل جهنم اولمشلری اخراج ایچون
بشنجی جنات عالیاتده رفع درجات ایچون قاضی عیاض التنجی
قسم زیاده ایدوب ابی طالبدن عذابی تخفیف ایچون شفاعت
ایدر دیدی وبعضیلر یدنجی قسم زیاده ایتدیلر که اولا اهل
مدینه بعده اهل مکه بعده اهل طائف ایچون شفاعت وار در
دیدیلر وبرقسم شفاعت دخی روضهٔ مطهره یی زیارت ایدنلره
وبرقسم شفاعت دخی اذان محمدیه یه اجابت ایدنلره ثابتدر دیدیلر
والحاصل بو عبد فقیرك عندنده شویله در که اقسام شفاعت بشده
وسکزده واونبشده منحصره دکلدر زیرا کتاب جامع الصغیر ده
وغیریلرده شویله در که * انی لاشفع یوم القیمة لاکثر مما علی
وجه الارض من حجر ومدر وشجر * یعنی علی التحقیق قیامتده
بن یر یوزنده اولان طاشلر ومدرلر واغاجلر عددندن چوق قوللره
شفاعت ایده رم وبالجمله شفاعت شریفلری بی حسابدر اما اول
طائفه که شفاعت اولنوب بلا حساب داخل جنت اولور حدیث
شریف صحیحده یدخل الجنة من امتی سبعون الفا بغیر حساب
* مذکوردر یعنی امتمدن یتمش بیك کمسه بلا حساب جنته کیرسه
کرکدر امام احمدر وایتنده ابو بکر الصدیق رضی الله عنه
روایتیله شویله در که * اعطیت سبعین الفا یدخلون الجنة بغیر
حساب وجوههم کالقمر لیلة البدر قلوبهم علی قلب رجل واحد
فاستزدت ربی فزادنی مع کل واحد سبعین الفا * یعنی
امتمدن بکا اعطا اولندی یتمش بیك کمسه بغیر حساب جنته

کیرسه کرکدر بونلرك یوزلری شولقدر منور در که همان
لیلة البدرده کی ماهتابه بکزر وجمله سنك قلبلری اتفاق اوزره
درکه کویا برکمسه قلبی کبیدر ربمدن دخی زیاده طلب ایتدم
وربم زیاده ایدوب بو یتمش بیکك هر بریسنك یانجه یتمش بیك
دخی اولسه کرکدر دیمکدر بوکمسه لرك علامتی توکلدر * شفاعتی
لاهل الکبائر من امتی * بو حدیث شریف مشهورلردندر
یعنی بنم شفاعتم امتمدن اهل کبائر ایچوندر ودخی حق تعالی
شولقدر رحمت ایتسه کرکدر که کمسه نك عقلنه کلممشدر نتکم
کتاب جامع الصغیر ده حدیث شریفده کلدیکه ابو هریره
رضی الله عنه روایتیله * ان الله خلق الرحمة یوم خلقها مائة
رحمة فامسك عنده تسعا وتسعین رحمة وارسل فی خلقه کلهم
رحمة واحدة الحدیث یعنی حق جل وعلا رحمتنی یوز قسم
ایتدی طقسان طقوز قسمنی عندنده صقلیوب عالم دنیایه
برقسمنی ارسال ایدوب انسانه وسائر حیواناته ویردی نتکم
بر روایتده * بها تعطف الوالدة علی ولدها والوحش والطیر
بعضها علی بعض واخر تسعا وتسعین فاذا کان یوم القیمة اکملها
بهذه الرحمة * یعنی اول بر رحمت سببیله والده لر ولدینه شفقت
ومرحمت ایدر وسائر حیوانلر بربرلرینه انك سببیله مرحمت
ایدر قچان یوم قیامت اولدقده طقسان طقوز قسمه اول برقسمی
ضم ایدوب قوللرینه اعطا ایتسه کرکدر فائده امام بخاری
وامام مسلم تخریج ایتدیلر ابن عباس رضی الله عنهما روایتیله
حدیث قدسی اولمق اوزره رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرت رب العزة تبارك وتعالیدن روایت ایلدیکه ان الله

تبارك وتعالى كتب الحسنات والسيئات * تحقيق الله تعالى
حسناتى وسيئاتى تقدير ايلدى ثم بين ذلك بعده * حق تعالى
انى بيان ايتدى * فمن هم بحسنة فلم يعملها كيمكه برحسنه يه
نيت ايلسه عمل ايده مسه * كتبها الله عنده حسنة كاملة
حق تعالى انى برحسنهٔ كامله يازلمغه امر ايدر * وان هم بها فعملها
كتبها الله عنده عشر حسنات الى سبعمائة ضعف اضعافا
كثيرة يعنى اكر قصد ايدوب وعمل ايدرسه حق تعالى اول
حسنه يى اقل مرتبه اون حسنه يازلمغه امر ايدر و بعض حسنه يى
يدى يوزقات حسنه و بعض حسنه يى بغير حساب يازلمغه
امر ايدر * وان هم بسيئة فلم يعملها * اكر برسيئه يى قصد
ايدوب ايشلمسه كتبها الله عنده حسنة كاملة * حق تعالى
كندى عندنده آنى برحسنهٔ كامله يازار * وان هم بها فعملها
كتبها الله سيئة واحدة * اكر سيئه يى قصد ايدوب اشلسه
حق تعالى سيئه يى واحده يازار امدى اى عاقل نظر ايت
حق تعالينك كمال رحمتنه وعظيم لطفنه كه مجرد حسنه يه
قصد ايدوب اشلمسه برحسنهٔ كامله احسان ايلر اكر اشلسه
اقل مرتبه سى اون قات ياخود يدى يوزقات ياخود بغير حساب
احسان ايلر كمال فضلندن ناشيدر و برسيئه يى ترك ايتسه برحسنهٔ
كامله ويرر اكر عمل ايدرسه برسيئه ويرر ودخى صابر اولنلره
بغير حساب اجر ويرسه كركدر نتكم قرأن عظيم الشانده بيورر
انما يوفى الصابرون اجرهم بغير حساب * يعنى صابرلره
بلا حساب اجر كامل ويريلور و برحديث شريفده * المصائب
منايح من الله تعالى * يعنى مصيبتلر الله تعالى طرفندن صابر

قولاره نعمتلر وعطيه لردر كه انك اوزرينه اجر عظيم ترتب
ايتديكى ايچون و برحديث شريفده شويله دركه اذا مات
ولد العبد * برمؤمنك ولدى آخرته كتدكده * قال الله تعالى
للملائكة اقبضتم ثمرة قلبه * حق تعالى ملائكه يه بيورر كه
قولمك قلبنك ميوه سنى قبض ايتديكوزمى * فيقولون نعم
ملائكه ديرلر كه يارب سنك امركله قبض ايتدك * فيقول الله
تعالى ماذا قال عبدى * حق تعالى بيورر كه قولم نه ديدى
صبرمى ايتدى يوخسه بندن شكايتمى ايتدى ديمكدر فيقولون حمدك
واسترجعك * ملائكه ديرلر كه يارب سكا حمد ايتدى
وصبر ايتدى قضايه راضى اولدى * وقال انا لله وانا اليه
راجعون * ديدى فيقول الله تعالى * الله تعالى بيورر كه
ابنو العبدى بيتا فى الجنة وسموه بيت الحمد * قولمه جنتده
بربيت بنا ايديكوز واكا بيت الحمد تسميه ايديكوز ودخى طلب
علمده ايكن آخرته كيدنلر مرتبهٔ شهادت بولديغندن ماعدا
امام حسندن شويله منقولدركه * ان المؤمن اذا مات ولم يحفظ
القرأن يعنى برمؤمن طلب علمده ايكن آخرته كتسه حال بوكه
هنوز قرأنك مبادى ومعانى ونظم شريفك تجويدنى وحفظ
ايتمسنى تكميل ايتممش اولسه امر حفظته انك حفظه ملائكه سنه
امر اولنوب ان يعلموه القرأن فى قبره اكا وجه سابق اوزره
قرأن تعليم ايدرلر قبرنده * حتى يبعثه الله تعالى يوم القيمة
مع اهله * تا كه قيامتده حق تعالى انى اهل قرأن وعلما ايله بيله
بعث ايدر وسائر روايت چوقدر اللهم احشرنا مع النبيين
والصديقين والشهداء والصالحين واذقنا حلاوة شفاعة

حبيبك سيد المرسلين آمين والحمد لله رب العالمين * فصل
كوچك صبيانلر وسقط يعنى دوشوك اولنلره آخرتده مقام
شفاعتده شفاعت ايدرلر نتكم امام بخارى ابوسعيد الخدرى
رضى الله عنه دن تخريج ايلدى حضرت رسول كائنات
صلى الله عليه وسلم خاتونلره وعظ ايدوب بيور ديكه * مامنكن
امرأة تقدم بين يديها ثلثة الا كان لها حجابا من النار * يعنى
اى خاتونلر سزدن برخاتون دكل الا كندن اول اوچ ولد آخرته
كوندرسه انلرا كا جهنمدن حجاب اولور فقالت امرأة منهن
يارسول الله اواثنين اواثنين ثم قال واثنين واثنين * يعنى
خاتونلردن بريسى سؤال ايدوب ديديكه ايكى اولادى اولورسه ده
جهنمدن حجاب اولورمى رسول عليه السلام جوابنده ايكى
دخى اولسه نار جهنمدن حجاب اولور بيوردى وامام احمد
معاذ رضى الله عنه دن تخريج ايلديكه رسول الله صلى الله عليه
وسلم بيور ديكه * مامن مسلمين * ايكى مسلم والد ووالده * يتوفى
لهما ثلثة * انلرك اوچ اولادى آخرته كيتسه * الا ادخلهما
الجنة * انلرك جنته كيرمسنه سبب قوى اولور بعض حاضرلر
سؤال ايتديلر يارسول الله اواثنان ايكى ولد دخى اولسه سبب
دخول جنت اولورمى قال جوابنده بيور ديكه * واثنان * ايكى
ولد دخى سبب دخول جنت اولور قالوا ينه سؤال ايتديلر
اوواحد * و بريسى دخى سبب دخول جنت اولورمى ثم قال
بوندنصكره بيور ديكه * والذى نفسى بيده * بنم روحم قبضهٔ
قدرتنده اولان الله تعالى يه قسم ايدرمكه * ان السقط ليجرامه
بسرره الى الجنة اذا احتسبته * يعنى تحقيق دوشوك والده سنى

كوبكيله

كوبكيله چكوب سبب دخول جنت اولور اكر والده سى
صابره اولوب حق تعاليدن انك سببيله اجر طلب ايدرسه ودخى
ابن ماجه تخريج ايلدى حضرت على رضى الله عنه دن كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم بيور ديكه * ان السقط يراغم
ربه * تحقيق دوشوك ربيسيله كويا منازعه ايدركبى الحاح
وابرام ايله نياز وشفاعت ايدر * اذا ادخل ابويه النار * قچان
حق تعالى انك اناسنى و باباسنى جهنمه ادخال مراد ايدرسه
فيقال ايها السقط المراغم ربه ادخل ابويك الجنة * جانب
حقدن اكا دينلور كه اى ربيسيله اناسى و باباسى حقنده
شفاعت ايلين دوشوك اناكى و باباكى جنته ادخال ايت
فيجرهما بسرره * اناسنى و باباسنى كوبكيله جنت جانبنه چكر
و بوندن غيرى حديث شريفلر دخى واردر * فصل * معلوم
اوله كه ميدان حشرده ميزان نصب اولنوب انكله بنى آدمك
اعمالى وزن اولنسه كركدر ميزان اولدر كه انكله اعمالك مقدارى
بيلنور كه كيفيتنى الله بيلور بعض روايتده دنيا ميزانى كبيدر
و بعض روايتده هر بر مكلف ايچون بشقه ميزانلر واردر
بعضيلر ديديلر هر بر كشينك هر بر صنف عملى ايچون ميزانلر اوله
و بعض روايتده جبرائيل عليه السلام وزن ايتسه كركدر
مؤمنلرك وكافرلرك عملرى چكلسه كركدر بعضيلر ديديلر كه
آخرتى انكار ايدن كافرلر ايچون ميزان اولماز سائرلرى ايچون
واردر و بر روايتده بر ذره مثقالى حسنه سى زياده اولسه نجات
بولور حق تعالى بيورر * والوزن يومئذ الحق فمن ثقلت موازينه
فاؤلئك هم المفلحون ومن خفت موازينه فاؤلئك الذين خسروا

انفسهم بما كانوا باياتنا يظلمون * يعنى يوم قيامتده ميزان ثابتدر
هر كيملركه حسناتى زياده وثقيل اولسه انلر فلاح بولوب سعادته
نائل اولورلر بونلر مقربلر واصحاب يمين اولان مؤمنلردر
وهر كيملركه سيئاتى ومعاصيسى زياده اولوب جانب حسناتى
خفيف اوله ياخود حسناتى هيچ اولميه انلر كندى نفسلرينه
خسران ايدنلردر بزم آيات عظامزى انكار ايتمك سببيله ديمكدر
بونلر اصحاب شمال اولان كفاردر امدى بعض علما رحمهم الله
تعالى صحائف اعمال وزن اولنور ديديلر وبعض علما رحمهم الله
تعالى اعمال حسنه اجسام نورانيه اعمال سيئه اجسام ظلمانيه
اولوب وزن اولنور ديديلر صحيح بودر كه كتاب جامع الصغيرده
انس رضى الله عنه دن حضرت رسول كائنات صلى الله عليه
وسلم بيورديكه * يوزن يوم القيمة مداد العلماء ودم الشهداء
فيرجح مداد العلماء على دم الشهداء * يعنى قيامتده علمانك
مركبى ايله شهدانك قانى وزن اولندقده علمانك مركبى ارجح
وغالب اولسه كركدر امام فخر الدين شويله بيورديكه
افعال قلوب ايچون بشقه ميزان معنوى اوله وافعال جوارح
ايچون واقوال ايچون بشقه ميزان اوله * فصل * ميدان
حشرده هر انبيا عليهم السلامك حوضى واردر امتلريله
دخول جنتدن اول اول حوضلردن ايچرلر حضرت رسول
كائنات صلى الله عليه وسلمك حوضى جمله سندن بيوكدر
چوق حديث شريفلرده شويله دركه * حوضى مسيرة شهر
وزواياه سواء وماؤه ابيض من اللبن وريحه اطيب من المسك وكيزانه
اكثر من نجوم السماء من شرب منها فلا يظمأ ابدا * يعنى بنم

حوضمك

حوضمك بر كوشه سندن بر كوشه سنه وارنجه بر ايلق يولدر
وكوشه لرى برابردر وصويى سوددن بياضدر ورايحهٔ طيبه سى
مسكدن كوزلدر وبارداقلرى يلدزلردن چوقدر آندن
ايچن هيچ صوصامز وسائر روايتلرده * مجراه على الدر
والياقوت * يعنى صويى انجو وياقوت اوزرندن اقار * تربته
اطيب من المسك * طبراغى مسكدن كوزلدر * وماؤه احلى
من العسل * صويى بالدن طتلودر * وابيض من الثلج قاردن
بياضدر و بر روايتده * انا فرطكم على الحوض * يعنى بن سزدن
اول حوضده واروب سزه انتظار ايده رم فمن ورد على الحوض
فشرب لم يظمأ بعده ومن لم يظمأ دخل الجنة يعنى كيمكه بنم
اوزريمه حوضمه كلسه اندن ايچسه بعده صوصامز كيمكه
صوصامزسه داخل جنت اولور خياليده ذكر اولنديكه
حوضدن ايچنلر معذب اولميه لر ياخود عقاب اولنورسه
صوصامايه لر تفسير ثعلبيده • انس رضى الله عنه دن روايتله
مذكوردركه حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم
بيورديكه * ان لحوضى اركانا اركن منه فى يد ابى بكر الصديق
والثانى فى يد عمر والثالث فى يد عثمان والرابع فى يد على. فمن
احب ابابكر وابغض عمر لم يسقه ابو بكر ومن احب عمر وابغض
ابابكر لم يسقه عمر ومن احب عثمان وابغض عليا لم يسقه عثمان
ومن احب عليا وابغض عثمان لم يسقه على ومن احسن القول
فى ابى بكر فقد اقام الدين ومن احسن القول فى عمر فقد اوضح السبيل
ومن احسن القول فى عثمان فقد استنار بنور الله ومن احسن القول
فى على فقد استمسك بالعروة الوثقى ومن احسن القول فى اصحابى

فهو مؤمن ومن اساء القول فى اصحابى فهو منافق * يعنى بنم
حوضمك دورت ركنى وار در بريسى ابو بكر نظارتنده ايكنجى
عمر نظارتنده اوچنجى عثمان نظارتنده دوردنجى على نظارتنده در
كيمكه ابو بكره محبت ايدوب عمره بغض ايتسه ابو بكر اكا حوضدن
نصيب ويرمز وكيمكه عمره محبت ايدوب ابو بكره بغض ايتسه
عمر اكا صو ويرمز كيمكه عثمانه محبت ايدوب على يه بغض ايتسه
عثمان اكا بر ايچم صو ويرمز كيمكه على يه محبت ايدوب عثمانه
بغض ايتسه على اكا بر قطره صو ويرمز كيمكه ابو بكر حقنده
حسن اعتقاد ايتسه دينى تصحيح ايتمش اولور كيمكه عمر حقنده
حسن اعتقاد ايتسه طريق اسلامى آشكاره ايتمش اولور كيمكه
عثمان حقنده حسن اعتقاد ايتسه نور الهى ايله منور اولور
كيمكه على حقنده حسن اعتقاد ايتسه عروهٔ وثقى وطريقت
عليايه متمسك اولمش اولور كيمكه اصحابم حقنده حسن اعتقاد
ايتسه مؤمن صادقدر كيمكه سوء قصد ايدرسه منافقدر
رضى الله عنهم اجمعين برحديث شريفده شويله دركه * انى
على الحوض حتى انظر من يرد منكم * بن حوض ياننده
طوروب سزدن كلنلرى نظارت ايدهرم * وسيؤخذ اناس دونى
برطائفه بنم يانمه كلوركن منع اولنور * فاقول يارب منى ومن امتى
بن ديرمكه يارب بوطائفه بندن وبنم امتمدندر * فيقال اما
شعرت ما عملوا بعدك * جانب حقدن بكا دينلوركه سندن
صكره بونلر شويله عمل ايتديلركه * والله ما برحوا بعدك
يرجعون على اعقابهم * والله سندن صكره بوطائفه شويله
عقائد خبيثه واعمال سيئه ايتديلركه مرتد ومردود اولمقدن

احتراز ايتمديلر كيمسى اسلامه مخالفت ايتدى كيمسى مذهب بدعت
احداث ايتدى كيمسى شتم اصحاب ايدوب كيمسى ترك شريعت
ايتدى كيمسى سنتى فوت قلوب درلو خبائث اجرا ايتدى هر برى
برسمت طوتوب طريق جهنمه كتدى ابن ابى مليكه دعاسنده
ديديكه * اللهم انى اعوذبك ان نرجع على اعقابنا او نفتن فى ديننا
يعنى يا الله عز وجل برهانه ولا اله غيره سكا صغنورم كيرو
كتمكدن ودينمزده فتنه يه مبتلا اولمقدن ربنا لا تزغ قلوبنا
بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب
فائده سؤال شفاعت ياخود مغفرت ايله عقابدن نجات بولوب
اولا داخل جنت اولورمى جواب اولماز زيرا اول من يدخل
الجنة رسول الله صلى الله عليه وسلم بالاتفاق نتكم عمر بن الخطاب
رضى الله عنه روايتيله رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردىكه
ان الجنة حرمت على الانبياء حتى ادخلها يعنى سائر پيغمبرلر
بندن اول جنته داخل اولهمزلر جملهسندن اول داخل اولورم
وحرمت على الامم حتى تدخلها امتى * سائر امتلردن اول
بنم امتم داخل اولور بو امتدن اوكجه ابو بكر رضى الله عنه صكره
خلفا وصكره فقراء مهاجرين بعده سائر اصحاب وتابعين
على مراتبهم وعلماء عاملين وصالحين وسائر مؤمنين فوج فوج
هركس تابع اولديغى امامل وعالملر اردنجه باشلرنده تاج واوزرلرنده
حله وبراقلر اوزرينه بنوب هركس علمده وعملده رتبهسنجه مرتب
قيلنوب جنته كيرسه كركدر سؤال حقوق عباد سيله
دخول جنتدن حبس اولنورمى جواب اولنور تا كه حقوق
اصحابى حقلرينى النجهيهدك ياخود عفو ياخود حلال ايدنجهيهدك

و بعض تفاسیر ده شویله در که عرش عظیم جانبندن اوج کره
ندا اولنه که ای موحدلر حق تعالی کناهلریکزی عفو ایتدی
سزلر دخی بر بریکزدن عفو ایدیکوز اول زمانده هر کس حقنی
باغشلیوب اجرنی الله تعالینك فضلندن الور ابن ماجه
تخریج ایلدی عبد اللهدن رضی الله عنه حدیث مرفوع که
ان الدائن یقبض یوم القیمة * یعنی بر صاحب دین قیامتده
حقنی الور * الا من تدین فی ثلث خلال رجل یضعف قوته
فی سبیل الله و یستدین لیتقوی به عدو الله ورجل یموت عنده
مسلم فلا یجد ما یجهزبه الا بدین ورجل خاف علی نفسه العزوبة
واستدان فینکح خشیة علی دینه فان الله یقضی من هؤلاء یوم القیمة
اوج حلال نسنه حقنده دین ایلمك که فی سبیل الله جهادده
اقجه سی قالمیوب دوشمنلردن یوز چورمیوب اکا غلبه ایچون
مدیون اولسه و بر مؤمن یاننده بر مسلم فوت اولوب انك تجهیز
وتکفینی ایچون کندنده اقجه بولنمیوب دین ایلسه و بر مؤمن که
زوجه سز ایکن فاحشه ارتکابندن احتراز ایدوب الله تعالیدن
قورقدیغی ایچون دین ایدوب تزوج ایتسه و بونلر دیونی
ادا ایتمدن فوت اولوب ترکه لری قالمسه قیامتده حق جل وعلا
کندی فضلندن بونلرك حقلرین قضا ایدر زیرا زمانه
پادشاهنه واجب ایدیکه بو کسه لرك دیونی قضا ایده سؤال
هنوز بالغ اولمامش چوجوق ابدست ونماز وحج وزکات وسائر
عبادات ایتسه مأجور اولورمی جواب مأجور اولور لکن حال
صباوتده ایتدیکی حج بعده اوزرینه حج فرض اولسه فرضندن
کفایت ایتمز تکرار حج ایدر زیرا فرائض بالغ اولمامش کسه حقنده

نافله در اناسنه و باباسنه فائده حاصل اولور سؤال میدان
عرصاتده چوجقلر انالرینه و بابالرینه جنتدن شراب کتورملری
قنقی موقفده اولور جواب حرارت وثقلت وقتنده اولور بعض
روایتلرده کونش حرارتندن اهل محشر در ایچنده ایکن بالغ
اولمه دن فوت اولان اولادلر انالرینه و بابالرینه جنتدن شربتلر
کتوروب حرارتلری تسکین اوله عالم دنیاده هیچ تزوج ایتمامش
یاخود کوچك اولادی فوت اولمامش کمسه لر حسرت چکه لر امام
غزالینك اولادك منفعتی عقیقه قربانی ایلمك شرطیله دردیدیکی
مناسب دکلدر زیرا حدیث شریفلرده عقیقه شرطی یوقدر
مطلق ذکر اولنمشدر سؤال اولاد مسلمین بالاتفاق اهل جنتدر لکن
اطفال کافرین قنده در جواب بوندن اول ذکر اولندی ایدی
لکن ینه ذکر ایده لم ان شاء الله تعالی انلر حقنده التی مذهب واردر
بعضیلر بر ایکی بیتده درج ایتمشدر که بونلر در بیت * وفی
ولد الکفار قوم تشعبوا * ومبلغهم یعلو الی ست شعبة * توقف
ناس ثم علق بعضهم * بما علم الرحمن منهم بخصلة * واتبعهم
بالوالدین جماعة * وناس اضافوها باول فطرة * واثبتهم
ناس مکانا متوسطا * لما بین نار عذت منها وجنة * وناس یراهم
بالجنان مخلدا * ولکنهم للمسلمین بخدمة * یعنی علما التی فرقه
اولدی بر فرقه توقف ایدوب برنسنه دیمدیلر بر فرقه دیدیلر که
اکر علم الهیده بالغ اولدیغی فرض اولنسه مؤمن اوله جق
ایسه اهل جنتدر بویله اولماز ایسه دکلدر و بر فرقه
انالرینه و بابالرینه تابعلردر دیدیلرو بر فرقه ایمان فطری انلرده
معتبر اولمق حسبیله داخل جنت اولورلر دیدیلرو بر فرقه جنت ایله

جهنم اراسنده برمحل واردر انده قالورلر دیدیلر و برفرقه جنتده
مؤمنلره خادم اولورلر دیدیلرامدی صحیح بودر که انلرداخل
جنت اولورلر زیرا انلرده ایمان فطری ثابتدر * كل مولود یولد
على فطرة الاسلام * فحواسنجه وانلراسباب عذاب وباعث
دخول جهنم اوله جق نسنه ارتکاب ایتمدیلر بابالرینه وانالرینه
تبعیت مسئلهٔ فقهیه درمسائل اعتقادیه دن دکلدر کشی باباسنه
تبعیت ایله کافر اولماز ومعذب اولماز وحق ظاهر ایکن
توقف ایتمك یرنده دکلدر ابوحنیفه رضی الله عنه توقف ایتدی
دیدکلری صحیح دکلدر زیرا ایمان فطری یی اثبات ایتمشدر
ودخی جنت ایله جهنم اراسنده قالور سوزی مناسب دکلدر
زیرا انده حبس اولنمغه سبب یوقدر دخول جنت اولمغه سبب
واردرکه ایمان فطریدر وکناهدن مبرا اولمق بو سبب
راجح ایکن محبوس اولمغه باعث یوقدر زیرا اول محلده محبوس
اولنلر برفرقه عندنده حسناتی وسیئاتی برابر کلوب مغفرت
وشفاعت اولمیانلردر و برفرقه عندنده زمان فترتده وقت
جاهلیتده فوت اولنلردر وسائر اقوال دخی واردر لکن انلرعاقبت
داخل جنت اولورلر زیرا دارالخلد ومکان ابد ایکیدر بریسی
دارالثواب که جنتدر و بریسی دارالعقاب که جهنمدر ماعدا
مکانلرده ابدی قالنمز کتاب جامع الصغیرده ذکر اولندی
حضرت انس رضی الله عنه روایتیله که رسول الله صلی الله علیه
وسلم بیوردی * سألت ربی فاعطانی اولاد المشركين خدما
لاهل الجنة وذلك انهم لم يدركوا ماادرك آباؤهم من الشرك
ولانهم فی المیثاق الاول یعنی ربمدن طلب ایتدم بکا اعطا ایتدیکه

اولاد مشرکین اهل جنت ایچون خادم اوله لر زیرا انلر بابالری
کبی مشرك اولمدیلر ومیثاق اولده که ایمان فطری اوزره در
سؤال مؤمنلردن مغفرت وشفاعت اولنمیوب داخل جهنم
اولور وارمیدر جواب قطعا واردر وحدیث شریفلرده
مذکوردر بویله جه اعتقاد ایتمك واجبدر حافظ ابونعیم
وضیاء الدین کعب حضرتلرندن تخریج ایتدیلر برحدیث شریف
طویلك اولنده شویله درکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
بیوردیکه * يقول الله تعالى للزبانية انطلقوا بالمصرين
من الكبائر من امة محمد صلى الله عليه وسلم الى النار فتأخذ الزبانية
بلحى الرجال وذوائب النساء فتنطلق بهم الى النار * یعنی حق
جل وعلا قیامتده بیوررکه ای زبانیه ملائکه سی امت محمد
اسلامیه دن کبائر اوزرینه مصر اولنلری جهنمه ادخال ایدیکوز
پس زبانیه رجالك صقاللرندن وخاتونلرك صاچلرندن محکم
اخذ ایدوب کتوره لر انس بن مالك رضی الله عنه روایتیله
رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه * مانع الزكوة يوم القيمة
فی النار * یعنی زکات ویرمینلر قیامتده نار جهنمه داخل اولورلر
ودخی امام بخاری تاریخنده وطیالسی خالد بن ولیددن رضی الله
عنه تخریج ایتدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه
اشد الناس عذابا يوم القيمة اشدهم عذابا للناس فی الدنيا * یعنی
قیامتده چوق معذب اولان عالم دنیاده قوللره چوق عذاب
ایدندر امام احمد تخریج ایتدی عبدالله بن عمر رضی الله عنهمادن
رسول کائنات صلی الله علیه وسلم برکون نمازك فضیلتنی ذکر
بیوردقده ختم کلام ایدوب بیوردیلرکه * من حافظ عليها

كانت له نورا و برهانا ونجاة يوم القيمة * يعنى كيمكه نمازه وزريته
مداومت ايتسه نمازا كا نور و برهان ونجات اولور قيامتده
ومن لم يحافظ عليها لم يكن له نور ولا برهان ولا نجاة يوم القيمة
وهر كيمكه نمازه مداومت ايتميه اكا نور و برهان ونجاة يوقدر
قيامتده كتاب جامع الصغيره ابو هريره رضى الله عنه روايتيله
مذكوردر * مامن امير عشرة الا ويؤتى به يوم القيمة ويده مغلولة
الى عنقه * يعنى اون كسه يه رئيس اولان قيامتده اللرى بوينونه
بند اولمش كتورر لر اكر عدالت ايتديسه خلاص بولور اكر
ايتمديسه حالى مشكل اولور كتاب مزبورده ذكر اولنديكه
بر حديث شريفده شويله دركه * تكون امراء يقولون ولا يرد
عليهم يتهافتون فى النار يتبع بعضهم بعضا * يعنى امرا
وسلاطين و وزرا وحكام وضابطان ظهور ايدوب جانب شرع
احمديه دن خارج نسنه تكلم واحداث ايدرلر انلرك ظلمندن وكثرت
اتباعندن ناشى بر اهل حق كلام حق تكلم ايده مز انلر همان كندى
زعملرنجه امور احداث ايدوب تعذيب عباد وتخريب بلاد ايدرلر
دينهم دراهمهم * خواسنجه التون وكمش جمعى ايچون آخرتى
قاپر ميوب ظلم وغصب ايدرلر اشته بونلر قيامتده نار جهنمه
اغاچلر يپراقلرى كبى دوكيلور بربرى اردنجه داخل جهنم
اولورلر وغيرى حديث شريفلرده واردر بو كلامه متعلق كلام
كلوران شاء الله تعالى انتظار اولنه سؤال كشى مكروه ارتكابندن
شفاعتدن محروم اولورمى جواب مكروه ارتكابندن محروم
اولمغه مستحق اولور لكن خياليده بو بحث توجيه اولنمشدر
اولا شفاعتدن مراد شفاعت ايتمك اوله ودخى جميع مواقف

محشره شامل دكلدر بعض مواقفده اوله ياخود رفع درجه
ايچون شفاعتدن محروم اوله بو دخى كلى دكلدر بعض وقتده
ديمك اوله مع هذا استحقاقدن بالفعل حرمان لازم كلمز زيرا
نيچه كسه لر واردركه عذابه مستحق اولور لكن عفو اولنور
نجات بولور جامع الصغيرده بر حديث شريفده شويله ذكر اولنديكه
استكثروا من الاخوان فان لكل مؤمن شفاعة يوم القيمة * يعنى
چوق كسه لر ايله آخرت قرنداشى اولكوز زيرا هر بر مؤمن
ايچون قيامتده شفاعت ايلمك حاصلدر * فصل * ميدان
حشرده بو ذكر اولنان امور تمام اولدقدنصكره صراط جانبنه
جمله خلق سوق اولنوب هر كس دنياده طپديغى معبودينه
تابع اولور نتكم صحيح مسلمده ابو هريره رضى الله عنه روايتيله
ذكر اولنديكه * يجمع الله الناس يوم القيمة فيقول من كان يعبد
شيئا فليتبعه فيتبع من كان يعبد الشمس الشمس ويتبع من كان
يعبد القمر القمر ويتبع من كان يعبد الطواغيت الطواغيت
يعنى الله تعالى جمله خلق قيامتده جمع ايتدكده هر كس
عبادت ايتديكى نسنه لره تابع اولسون ديو امر اولندقده كونشه
طپان اكا تابع وقمره طپان اكا تابع اولوب وسائر آلهه باطله
اوثان واصنام وصورتلر وحيوانات مقوله سى نسنه لره طپانلر انلره
تابع اولوب انلرك اردنجه جهنمه توجه ايدرلر * وتبقى هذه الامة
فيها منافقوها * همان شوامت محمديه منافقلر ايله بله قالورلر
منافقلر شونلردركه عالم دنياده ظاهر حالده اسلام كوستروب
قلبنده دين اسلامى وشريعت محمديه يى تكذيب وبغض
ايدنلردر وغيرى روايتلرده شويله دركه * فيكشف عن ساق

يعنى الله سبحانه وتعالى انلره تجلى ايدوب اى قوللر ربكزه
سجده ايديكوز ديوندا اولندقده نتكم قرأن كريمده ذكر اولنور
يوم يكشف عن ساق ويدعون الى السجود * عالم دنياده كندى
اختيار يله سجده ايدنلر جمله سى سجده ايدرلر جمله دن اول
حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم سجده ايليه
وشول منافقلر كه عالم دنياده سجده ايتمزلر ايدى وهجو وريا
ايچون سجده ايدنلر بونلرك جمله سى ارقه لرى طاش كبى اولوب
سجده يه قادر اولميه لر بعده جهنم اوزرينه بر جسر مد اولنور
بعضيلر ديمشلر كه صراط جهنم خلق اولندقده خلق اولندى
و بعضيلر ديمشلر كه آخرتده خلق اولنور امام مجاهد وضحاك
ديديلر كه صراط اوچ بيك يللق يولدر بيك ييل دوز و بيك
ييل يوقارى و بيك ييل اشاغى كيدر وقلجدن كسكندر وقلدن
انجه در هر بر امت پيغمبرلريله كچه لر و پيغمبرلردن غيرى كمسه
تكلم ايتمز وانلردخى دعا ايدوب اللهم سلم سلم ديسه لر كركدر معناسى
يارب بزه وامتلريمزه سلامت وير ديمكدر زيرا جهنم علوى
وقعلجمى صراط اوزرينه صعود ايدر ودخى جمله دن اول
حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم امتيله كچرلر وجمله
خلق اندن كچسه لر كركدر نتكم قرأن عظيمده ذكر اولنور
وان منكم الا واردها كان على ربك حتما مقضيا * يعنى سزدن
دكل اى آدميان الا جهنم اوزرينه اغرايجيدر يا محمد صلى الله
عليه وسلم ربك اوزرينه بوورود مرتبهٔ وجوبده كبى اولدى
قضاى الهى بويله تعلق ايلدى امدى هركس علمده وعملده
استقامت ايتديكى قدر مرور ايدر مثلا كيمى يلدرم كبى انبيا

عليهم الصلوة والسلام وسائر علماء عاملين كبى وكيمى اسريل
وشديد روزكار كبى شهدا وصالحلر كبى وكيمى سكردرآت كبى
عمل آخرتى عمل دنيا اوزرينه تقديم ايدنلر مثلا وكيمى يورورآت كبى
تقواسى آز اولنلر وكيمى كاهنى ارقه سنه باغلمش امكلر وكيمى اياقلرى
طيانميوب دوشرلر كافرلر اصلا طيانميوب فوج فوج طبقات
نار جهنم ودركات عذاب اليمه ساقط اولسه لر كركدر نعوذ بالله
تعالى * تمثيل وارشاد * هواده قوشلر برنسنه يه ياپشمدن
هرجانبه كيدرلر كلورلر كيمى زياده سرعت ايله وكيمى اندن
آز سرعت ايله ودخى هواده صفحهٔ آسمانه قريب طيران ايدن
هما قوشى اصلا يره تنزل ايتمز يعمور كتوروب اطراف دنيايه
سقالق ايدن عظيم طاغلر كبى بولوتلر طرفة العينده
برجانبدن برجانبه كيدر امدى بونلر واقع اولوب مشاهده اولنور
فكذلك صراطدن عبور دخى امر ممكندر حق جل وعلا
اهل ايمانى سهولت ايله كچرمك احسان ايدر على الخصوص
بعض روايتلرده شويله در كه نيچه قوللر صراطدن كچديكنى
بيلميوب ملائكه يه سؤال ايدرلر كه صراط وجهنم قنده قالدى
بز انلردن كچدكمى ديه لر وملائكه جواب ويروب ديه لر كه
سز جهنم اوزرنده صراطدن كچديكوز لكن نار جهنم سزلك
نوريكزدن مغلوب ومخفى اولمش ايدى ديه لر و كتاب جامع
الصغيرده حديث شريفده شويله در كه تقول النار للمؤمن
يوم القيمة جز يا مؤمن فقد اطفأ نورك لهبى * نار جهنم
مؤمنلره ديه اى مؤمن تز كچ اوزرمدن زيرا سنك نورك
بنم آتشيمى وعلويمى سيوندرر ودخى سائر روايات واردر سؤال

بومثللو انجه وکسکین نسنه اوزرندن مرور وعبور ایتمکده
انبیا علیهم السلام وسائر مقربین وصالحین حقنده تعذیب
وایذا حاصل اولمازمی جواب اولماز بلکه اکرام حاصل
اولور نتکم انلر عالم دنیاده علمده وعبادتده لذت ولایت پیدا
ایدوب زهدده واستقامتده نه قدر راحت تحصیل و پیدا
ایتدکلری کبی مع هذا ییلدرم کبی کچمکده وطرفة العینده مرور
ایتمکده نه زحمت تصور اولنه اما سقوط خوفیله کچنلر حقنده
بوخوف بعض کناهلرینه کفارت اولور یاخود رفعت درجه‌لرینه
سبب اولور ودخی زبانیه ملائکه سی کافرلری آتشدن
قانجه ایله چکه رندن صانجوب قعر جهنمه القا ایدرلر درلو
عذابلر واذیتلر ایدرلر نعوذ بالله تعالی * فصل * معلوم
اولسونکه دارالعقاب یدیدر بویدی دره که بربرلری اوزرنده
اولوب یدی طبقه درالتنده کی اوستنده کندن شدید وآتشی
غالبدر امام فخرالدین ابن جریحدن شویله نقل ایلدی طبقهٔ
اولی جهنم طبقهٔ ثانیه لظی طبقهٔ ثالثه حطمه طبقهٔ رابعه سعیر
طبقهٔ خامسه سقر طبقهٔ سادسه جحیم طبقهٔ سابعه هاویه لکن
امام غزالی احیاسنده شویله ترتیب ایلدی جهنم بعده سقر بعده
لظی بعده حطمه بعده سعیر بعده هاویه بعده جحیم صاحب
کشاف وامام ثعلبی وامام فخرالدین دیدیلر که طبقهٔ اولی اهل
ایماندن بر طائفه کناهلری مقداری نجه معذب اولوب بعده چیقارلر
وجنته کیررلر طبقهٔ ثانیه نصاری ایچوندر طبقهٔ ثالثه یهود
ایچوندر طبقهٔ رابعه صابئین ایچوندر طبقهٔ خامسه مجوس
ایچوندر طبقهٔ سادسه مشرکلر ایچوندر طبقهٔ سابعه منافقلر

ایچوندر درک اسفل بودر نتکم قرآنده ذکر اولنور ان المنافقین
تحقیق اسلامی اظهار کفری اخفا ایدن کافرلر * فی الدرک
الاسفل من النار * جمله طبقه لردن اسفل اولان یدنجی طبقه ده
معذب ومخلد اولسه لر کرکدر نعوذ بالله تعالی منها طبقهٔ
اولیده معذب اولنلر اهل ایماندن بر طائفه درکه انلرک کناهلرینه
مغفرت وشفاعت اولمیوب کناهدن تطهیر ایچون عذاب اولنور
صکره چیقارلر وجنته کیررلر امدی عذاب انتقام وعقاب مهین
ومقیم انجق کفاره مخصوصدر اهل ایمانک عاصیلرندن بر طائفه
معذب اولدیغی انتقام ایچون دکلدر بلکه تطهیر ایچوندر
صحیح مسلمده ابو سعید الخدری رضی الله عنه روایتیله شویله درکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه * اما اهل النار
الذین هم اهلها * یعنی شول اهل نار که انلر مخلد فی النار در
فانهم لایموتون ولایحیون * انلر ایچون اولوم یوقدر وراحت ایله
حیات بولمزلر دائما غم وغصه وعذابده قالورلر * ولکن ناس
اصابتهم النار بذنوبهم * لکن مسلمیندن بر طائفه یه کناهلری
سببیله نار جهنم اصابت ایدر راوی شک ایلدی * اوقال
بخطایاهم یاخود بذنوبهم یرنده بخطایاهم وارد اولمشدر
مآلی بردر فاماتهم اماتة عقیبنده حق تعالی انلره موت
مسلط ایدر امدی بو کلامده اقوال وارد در بریسی بودر که
حق تعالی انلرک روحلرینی قبض ایدر تا که انلر عذابی حس
ایتمیه لر زیرا انلر دنیاده * لا اله الا الله محمد رسول الله * دیدیلر ایدی
چونکه انلر تقصیرات ایتمکدن فارغ اولمایجق حق تعالی انلری
دخول جنتدن اول بر مدت جهنمه حبس ایدوب عقاب ایلیه

عالم دنیاده زندانده ودار عذابده مسجون ومحبوس اولان
کمسه‌لر کبی ایکنجی بودر که موتدن مراد نوم اوله زیرا نومده
دخی شعور قطع اولور صاحب مفاتح الافهام بونی اختیار ایتدی
و برحدیث شریفده شویله درکه * اذا ادخل الله الموحدین
النار اماتهم فیها ثم اذا اراد ان یخرجوا منها امسهم الم العذاب
تلك الساعة * یعنی حق تعالی اهل توحیددن برطائفه‌یی
نار جهنمه ادخال ایتدکده انلری قبض وتوفی ایدر صکره اخراج
مراد ایتدکده اول ساعتده الم عذابی انلره اشعار واحساس ایدر
اوچنجی بودر که موتدن مراد انلرك شعورلرینی قطع وتغبیب اوله
والمی دیویمق اوله لطف ایچون وفضیلت توحید ایچون برحدیث
شریفده کلدیکه انها تنزوی وتقول مالی لاهل بسم الله نصیب
یعنی نار جهنم منزوی اولوب دیه که بسم الله اهلنده بکا نصیب
یوقدر و بعض روایتده بونلرك بعضیسی طپوغنه‌دك و بعضیسی
کوکسنه‌دك و بعضیسی بوغازینه‌دك آتشه داخل اوله
و بونلردن آخر وصکره چیقانلر بر روایتده طقوز بیل مکث ایده
صاحب مفاتح الافهام بونی اختیار ایلدی لکن شیخ غزالی
وغیریلرك اختیارلری بودر که بونلرك کیمسی برمقدار معذب اوله
وکیمسی بیك بیل معذب اوله وغایتی یدی بیك بیلدن ارتق قالمیه
حق بودر امدی ظاهر بودر که بوطبقه‌ٔ اولانك اهلی که انلر
اهل ایمان اولمق حسبیله چیقدقدنصکره خالی اوله وانده
کمسه قالمیه * حتی اذا کانوا فحما * تاکه طبقه‌ٔ اولی اهالیسی
کمور کبی اولدقده * اذن بالشفاعة * انلر حقنده شفاعته
اذن ویریلور فجیء بهم * انلر کتوریلور * ضبائر ضبائر * جماعت

جماعت

جماعت * فبثوا علی انهار الجنة * جنت ارمقلری اوزرینه بشقه
بشقه وضع اولنورلر * ثم قیل یا اهل الجنة افیضوا علیهم *
صکره دینور که یا اهل جنت بونلرك اوزرلرینه جنتدن صو اجرا
ایدیکوز فینبتون کما ینبت الحبة تکون فی حمیل السیل * اونلر
تازه بترلر سرعتله که سیل حبه‌یی حمل ایدوب صو مجراسنده
قرار ایتسه برکون برکیجه‌ده نبات حاصل اولدیغی کبی کذلك
انلر دخی تیزجك تازه لحم و بحم بتوب حاصل اولورلر امدی
معلوم اولسونکه نار جهنمده برکره یانوب ینه تازه لنوب کل اولوب
ینه تازه لنوب تکرار یانمق بو منوال اوزره عذاب کافرلره در
مؤمنلره بویله عذاب اولماز بلکه برکره یانوب کمور اولور بعده
شفاعت اولنوب خلاص بولور * یکتب علی جباههم هؤلاء
عتقاء الرحمن * وانلرك النلنده هؤلاء عتقاء الرحمن دیو یازیلور
معناسی شونلر رحمانك ازادلی قوللرندندر دیمکدر سائر اهل
جنت انلرك جهنمده معذب اولدقلرینی بیلورلر بعده النلنده‌کی
یازیلر محو اولور * فصل * اما سائر کافرلر نه‌دکلو وار ایسه
بونلرك بوغازلرنده والرنده یتمش ارشون زنجیر ایله کندی
شیطانلری ایله باغلنوب کوزلری کوك و یوزلری قاره و یوزلری
اوزرینه سوریلوب حمارلر کبی فریاد ایده‌رك صحیح مسلمده
ذکر اولندی ابوهریره رضی الله عنه روایتیله حضرت
رسول کائنات صلی الله علیه وسلم بیورد دیکه * ضرس
الکافر فی النار مثل احد وغلظ جلده مسیرة ثلثة * انتهی
و بر روایتده * ما بین منکبی الکافر فی النار مسیرة ثلثة ایام
للراکب المسرع * یعنی ناره داخل اولدقدنصکره کافرك ازو

دیشی احدطاغی قدر اولور ودریسی قالنلغی اوچ کونلك قدر
یول اولور وایکی اموزی اراسی سرعتله یروین آطلواوج کون
یروبه وبوندن کوده سی نقدراولور قیاس اولنه ارقه لرینه
قطراندن لباسلر کیه لر نتکم قرأنده ذکراولنور * سرابیلهم
من قطران وتغشی وجوههم النار * یعنی اهل جهنمك لباسلری
قطراندندر ویوزلرینی آتش قبلر وبرآیت کریمه ده * قطعت
لهم ثیاب من نار * یعنی اهل جهنمه آتشدن لباسلر بچلمشدر
چقان جهنمه قریب کله لراندن برقتی صوت اشیده لر که سرخوش
کبی اوله لر نتکم قرأن عظیمده کلور سمعوا لها تغیظا وزفیرا *
وزبانیه ملائکه سی انلرك صاچلرندن وصقاللرندن وایقلرندن
محکم طوتوب چکه لر قرأن عظیمده ذکر اولنور ونسوق المجرمین
الی جهنم وردا * یعنی بز مجرملری وکافرلری جانب جهنمه آچ
وصوسز اولدقلری حالده سوق ایده رز وبرآیت کریمه ده *
وسیق الذین کفروا الی جهنم زمرا * یعنی کافرلر جهنمه جماعت
جماعت زمره زمره سوق اولنسه کرکدر مثلا بر زمره یهود
وبر زمره نصاری وبر زمره مجوس وسائر فرقه لر تابع اولدقلری
مقتدای کفری وامام ضلالتلری اردنجه کیده لر * حتی اذا جاؤها
* تا که جهنمه کلدکلری وقتده مکث ایدرلر قپولر کندولره فتح
اولنجه یه دك انلره اهانت ومذلت ایچون کلدکلرندن صکره آچلور
* فتحت ابوابها * جهنم قپولری فتح اولنور * وقال لهم خزنتها
الم یأتکم رسل منکم یتلون علیکم آیات ربکم وینذرونکم لقاء یومکم
هذا جهنم خازنلری وزبانیه ملائکه لری دیرلر که ای کافرلر عالم
دنیاده سزلره پیغمبر کلمدیمی والله تعالینك آیات عظامنی سزلره

قرأت وتبلیغ ایتمدیلرمی وبو قیامتی خبر ویروب جهنم عذابنی
خبر ویرمدیلرمی * قالوا * کافرلر دیرلر که * بلی * بونلری بتون
خبر ویردیلر لکن بز ایمان کتورمدك وقبول ایتمدك هوای نفسه
وشیطانه تابع اولدق کفر وشرك ایلدك کسبمز ایله عقابه
لایق اولدق * ولکن حقت کلمة العذاب علی الکافرین *
حق تعالینك کافرلری نار جهنمه ادخال وتخلید حکمی صادر
وواقع اولدی کافرلر اوزرینه دیوب کندی اختیار وکسبلریله
معذب ومخلد فی النار اولملری آشکاره اولدی امدی بوندن
معلوم اولسونکه آخرتده هرکس نائل اولدیغی نسنه لره کندوسی
سبب اولدیغی کونش کبی ظاهر اولوب اصلا بر طریقله بهانه
قالماسه کرکدر بعض روایتلرده شویله درکه روح جسدیله مجادله
ایده حق تعالینك * یوم تأتی کل نفس تجادل عن نفسها * آیت
کریمه سنده ابن عباس رضی الله عنهما بیوردیکه * لا تزال
الخصومة بین الناس یوم القیمة حتی یتخاصم الروح والجسد فیقول
الروح یارب الجسد منك وانت خلقتنی لم یکن لی ید ابطش بها
ولا رجل امشی بها ولا عین ابصر بها ولا اذن اسمع بها ولا عقل
اعقل به حتی جئت فدخلت فی هذا الجسد فخلد علیه العذاب
ونجنی منه فیقول الجسد یارب انت خلقتنی کالخشبة لیست لی
ید ابطش بها ولا عین ابصر بها ولا اذن اسمع بها ولا رجل امشی بها
فجاء هذا الشعاع النور فدخل فیّ فبه نطق لسانی وبه ابصرت
عینی وبه مشت رجلی فخلد علیه العذاب ونجنی منه قال فیضرب الله
سبحانه وتعالی لهما مثلا باعمی ومقعد دخلا حائطا فیها ثمار فالاعمی
لا یبصر الثمرة والمقعد لا ینال الها فنادی للاعمی ائتنی حتی تحملنی

فدنامنه فنال من الثمر فعلى ايهما العذاب قال عليهما قال فعليكما
العذاب * يعنى اهل عذاب واصحاب عقاب بر بريله مجادله ايتمكدن
خالى اولميه‌لر تا كه روح كندى جسديله مجادله ايدوب ديه كه
يارب جسدى سن خلق ايتدك اندن اول بنم معصيت اولان اموره
وضع يد ايتمدم و ناق بصمدم وكورمدم وايشتمدم وتصور ايتمدم
وقتا كه بو جسده داخل اولدقده معصيته مباشرت ايدر اولدم
امدى بوكا جسد سبب اولدى عذابى وعقابى آكا حواله ايدوب
بكا نجات ويرديه وجسد ديه كه يارب سن بنى خلق ايتدكده بن
اغاج كبى ادرا كه وحركته قدرتم يوغيدى كناهه وضع يد ايتمدم
وكورمزدم وايشتمزدم ويورومزدم وقتا كه بكا و جان كلدكده
لسانم تكلم ايتدى وكوزم كوردى واياغم يورودى چونكه بو كناهلره
جان سبب اولدى اكا عذاب وعقاب ايله و بكا نجات ويرديه
ودخى حق تعالى بونلرى الزام واسكات ايچون برمثال ذكر
ايدوب بيوره كه براعمى و براعرج بر بغچه‌يه كيروب ميوه سندن
سرقه ايتمك مراد ايتدكده اعرج اعمى يه ديسه كه بنى ارقه كه الوب
كيده لوم بعده اعرج اعمى ارقه سنده كيدوب ميوه سرقه ايتسه‌لر
فنقيسى عقوبته مستحق اولور بو صورتده ايكيسيده عقابه
مستحقدر زيرا اعمى اياق اولدى واعرج جسم اولدى فكذلك
جسد اعمى كبى اياق وال وسائر سبب اولدى وروح اكا كوز وقولاق
وسائر حركات وسكناته سبب اولدى بركناه ايشلمكده ايكيسينك
مدخلى اولدقده عذابده مشترك اولديلر اكر خير ايشلسه‌لر
ثوابده مشترك اولورلر امدى بو وجهله الزام ايدوب * قيل
ادخلوا ابواب جهنم خالدين فيها * كافرلره دينور كه جهنم

قپولرندن ايچرو كيريكوز نار جهنمده ابدى مكث ايديجى اولديغكز
حالده * فبئس مثوى المتكبرين * جهنم متكبرلر ايچون خبيث وقبيح
مكاندر نعوذ بالله تعالى منها * فصل * جهنمك مكاننده
اختلاف اولندى بعضيلر تعيين ايتميوب توقف ايتديلر و بعضيلر
شمديكى حالده يدى قات يرالتنده در ديديلر و بعضيلر شويله
ديديلر كه يدى قات يرالتنده اولان آتشى حق تعالى يوم قيامت
اولدقده دنيايه اخراج ايليوب يدى دريا آتش اولوب دار العقاب
اولور ديديلر * مسئله * معلوم اولسونكه جنى ايكى قسمدر بريسى
شياطين تسميه اولنور و بونلر كافرلردر وانسانك كافرلريله بيله
زنجيرلره باغلنوب جهنمده معذب اولورلر و برقسمى دخى
مؤمنلردر غالبا جن اسميله تسميه اولنور امام فخر الدين بونى
اختيار ايتدى و بعضيلر شياطين جن جنسندن دكلدر ديمشلر
لكن بو صحيح دكلدر امام حسندن نقل اولنديكه جن طائفه سنك
مؤمنلرينه عذابدن خلاص اولمقدن ماعدا ثواب يوقدر سائر
حيوانات كبى طبراق ومحو اولورلر ديدى ابو حنيفه حضرتلرى
دخى بويله ذاهب اولدى واما سائر علما رحمهم الله تعالى ديديلر كه
انلر انسانك مؤمنلرى كبى سيئات حقنده مؤاخذه اولنورلر
وحسناتلرنده مأجور اولوب داخل جنت اولورلر امام مالك
وامام شافعى وابن ابى ليلى بويله ذاهب اولديلر وامام ضحاك ديديكه
انلر داخل جنت اولوب اكل وشرب وسائر نعمتلر ايله متنعم اوله‌لر
وامام قشيرى ديديكه صحيح بودركه احوال شريعتده بيان
اولنمشدر ودليل يوقدر حقنده توقف اولنور العلم عند الله تعالى
سؤال كافرلر اعمال فرعيه يى ترك ايتدكلرى ايچون معاقب اولورمى

جواب بالاتفاق ایمانله و بیوع وعفو باتکه حدود کبی وسائر
عباداتك فرضیتنی اعتقاد ایلمکله صلات وزکات کبی مأمورلردر
لکن عباداتی ادا ایله مأمور اولدقلرنده اختلاف واردر مذهب
صحیح بودرکه ادا ایله مأموردکللردر اهلیتی اولمدیغی ایچون امدی
بو صورتده عباداتی ترك ایچون عقاب یوقدر و بر مذهبده
عباداتی ادا ایله ده مأمورلردر وترك ایچون عقاب واردر نتکم کتب
اصولده مذکوردر و بعض محققین عندنده زنا وسرقه کبی
حراملر ایچون معاقب اولورلر واهل اسلامك اوزرینه استیلا
ایدوب مالlarینی اخذ ایتدکلری ایچون دخی معاقب اولورلر سؤال
کافرلردن عذاب تخفیف اولنورمی وحال کفرلرنده
صورت حسنه ده نسنه ایتدکلری انلره فائده ویررمی جواب
کافرلرك کفری ایچون اولان عذاب اصلا تخفیف اولنماز
بالاتفاق بو عذابده کفر تفاوتی اعتباریله کافرلر متفاوتدر
لکن کفردن ماعدا معصیتلر ایچون اولان عقاب انلرك عالم
دنیاده حال کفرلرنده صورت حسنه ده ایتدکلری نسنه لر بالذات
یاخود بالواسطه که شفاعت کبی سبب اولوب بعض وقتده
عذابلری برمدت تخفیف اولنورمی اولنمازمی اختلاف اولندی
اولا معلوم اوله که حسناتك صحتنده ومقبول اولمه سنده عمل
وقتنده اسلام ونیت شرط دکلدر بلکه موته دك نه زمان اولورسه
اولسون وجود ایمان شرطدر بعضیلر بویله تحقیق ایلدی
ابن الملك بونی اختیار ایدوب شرح مشارقده * انما الاعمال بالنیات
* حدیث شریفی تفسیرنده دیدیکه نیات صحیحه اعمال تکلیفیه نك
شرطیدر ولکن مولی خسرو مرأت کتابنده مجاز بحثنده

دیدیکه

دیدیکه آخرته متعلق اولان ثواب یاخود عقاب نیته محتاج اولان
اعمال حقنده در اعمال صالحه شونلر کبی مثلا اعتاق وصدقه
وضیافت وصله وانجاء الغریق والحریق وفك اسیر ورقیق امدی
تخفیف واقعدر دیو ذاهب اولنلر مذهبلرینی اثبات ایچون حجت
چکوب دلائل سمعیه ابراز ایتدیلر ازجمله فاضل کرمانی شارح
بخاری شویله ذاهب اولدیکه کافرلرك صورت حسنه ده نسنه
ایتدکلری نفس تخفیف ایچون سبب اولمیوب بلکه بر امر آخر
وساطتنه سبب اولور مثلا شفاعت کبی بعده اول امر آخر
نفس تخفیفنه باعث اولور وامام زرکشی وغیریسی اویله بیان
ایتدیکه انواع شفاعتدن برنوع واردر که ابو لهبدن تخفیف
ایچون اولور نتکم ابو لهب حضرت رسول الله صلی الله علیه
وسلمك ولادتی ایچون مسرور اولوب ثویبه نامنده برجاریه سی
وارایدی خبر ولادتی مژده ایتمك سببیله اعتاق ایتدی ایدی
بو کا مجازات ایچون هر اثنین کیجه سی باش برمغی چقوریله
صو ویریلوب الم عذابدن برمقدار خفت حاصل اولور شیخ
ابراهیم اللقانی شرح جوهره ده ذکر ایتدی واوزرینه بحث
ایتدی ودخی امام قرطبی وغیریسی ابی طالبدن عذاب تخفیف
اولنور حقنده حدیث شریف نقل ایتدیلر که حضرت عباس
رضی الله عنه سؤال ایدوب بیوردیکه یارسول الله صلی الله علیه
وسلم * ان اباطالب کان یحوطك * وفی روایة ویغضب لك
فهل ینفعه ذلك * یعنی ابوطالب یارسول الله جناب شریفکك
خدمت علیه سنده سعی ایدوب دشمنلره مانع اولوردی وعداوت
ایدنلره غضب ایدوب جناب شریفه محبت ایدردی کندوسی

غیرت جاهلیت وحمیت باطلیتدن خلاص بولمیوب جانب مخالف
اوزره آخرته کتدی ایا بو خدماتی اکا آخرتده نفع ویردمی
جواب بیورب * لولا انا لکان فی الدرك الاسفل * قیل ای
الهاویة مع آل فرعون * وفی روایة * وجدته فی غمرات النار الی
ضحضاح * بدل ولولا انا وجاء فی روایة عن عباس رضی الله عنه
قال قلت یارسول الله هل نفعت اباطالب بشیء فانه کان یحوطك
قال نعم هو فی ضحضاح من النار ولولا انا لکان فی الدرك الاسفل
من النار * یعنی روایت اولی شو دیمکدر که بنم جانبمدن اکا
شفاعت اولمسه ایدی درك اسفلده قالور ایدی بعضیلر دیدیلر که
درك اسفل هاویه در آل فرعون ایله انده معذب اولور ایدی روایت
ثانیه دیمك اولور که بن ابوطالبی نار جحیمك زیاده سیله شدید محلندن
اخراج ایدوب آتشی قلیل اولان محله وضع ایدرم وروایت ثالثه نك
معناسی بودر وبعض روایتلرده شویله درکه آتش طوبوغنه دك
بالغ اولوب دماغی غلیان ایدوب ایاغنه سیلان ایتسه کرکدر
نعوذ بالله تعالی من ثقیلها وخفیفها والحاصل بو روایتلر دلالت
ایدرکه شفاعت سببیله تخفیف عذاب واقع اوله و بو شفاعت
حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمك خصائصندن معدود
اولدی نتکم شرح مشارقده ومواهب لدنیه ده وشرح جوهره ده
مذکوردر لکن شویله روایت اولندیکه حق سبحانه وتعالی
اذن ویروب حضرت رسول کائنات صلی الله علیه وسلم دعا ایدوب
ابوطالب حیات بولدی بعده ایمان کتوروب آخرته ایمان ایله کتدی
نتکم رسول اللهك اناسی وباباسی حقنده دخی روایت واردر
مواهب لدنیه صاحبی امام قسطلانی چوق بحث ایدوب شویله

تحقیق

تحقیق ایتدیکه بونلر حقنده توقف وسکوت لازمدر قیل وقال
واختلاف وجدال مردود ومطروددر والله اعلم بحقیقة الحال
وبیده مقالید الحال والمآل امدی بو مذهبك اهالیسی عندنده
اعمال کافرین باطله در وانلر خاسرلردر آخرتده اعماللرینك
منفعتنی بولمزلر دیمك جنتده اوله جق درجه لری انلره ویرلمز
ودخول جنت ووصول درجه معناسنجه منفعتنی بولمزلر دیمکدر
یوخسه درکات دار عقابده تخفیف عقاب وتنقیص عذاب ایله
منفعتنی بولمغه منافی دکلدر دیدیلر وتخفیف عذابی قائل
اولمیانلر شویله ذاهب اولدیلر که کافرلرك حال کفرلرنده ایتدکلری
خیرات وحسنات بالکلیه مضمحله وباطله در آخرتده اصلا
فائده سی یوقدر تخفیف عقوبت وتنقیص الم ایچون سبب اولمز
وعذابلری اصلا تنزل وتخفیف اولماز بلکه وقتا فوقتا زیاده
اولوب انواع عقوبات واقسام نحوسات واصناف نکبات وآلام
واکدار واحزان وغصه لری یوما فیوما ترقی بولور وبعض محققین
بونك اوزرینه انعقاد اجماع نقل ایتدی وبو مذهبك اصحابی
دیدیلر که کافرلر صورت حسنه ده ایتدکلری نسنه لرك مکافاتنی
انجق عالم دنیاده کورورلر تنعمات وترفهات دنیویه ایله
مجازات اولنورلر واثبات مدعی ایچون امام مسلمك حضرت
انس رضی الله عنه دن تخریج ایتدیکی حدیث شریفی حجت
چکدیلر حضرت سید کائنات صلی الله علیه وسلم * ان الکافر
یثاب فی الدنیا بالرزق علی مایفعله من حسنة * یعنی کافرلر ایتدیکی
حسنه اوزرینه عالم دنیاده رزق ایله مجازات اولنور ودخی *
وکذلك یریهم الله اعمالهم حسرات علیهم * کبی آیت کریمه ارده

اهل تفسیر شویله دیدیلر که عالم آخرتده کافرلره دنیاده ایتدکلری
حسنات وکسب ایتدکلری درجات کوستریلوب وانلره دینور که
ای کافرلر اکر سز عالم دنیاده ایمان واسلام ایدیدیکز
بو مقامات رفیعه یه ودرجات بهیهٔ شریفه یه نائل اولوردیکز
وصکره مؤمنلره تقسیم اولنور پس اول وقتده کافرلر زیاده سیله
خسران وندامت چکوب فریاد وفغان ایتسهلر کرکدر کفر وشرکی
وسائر معاصیله معذب ومعاقب اولسه لر کرکدر واما مؤمنلر
سیئاتی مغفور کوردکده زیاده فرحناک اولوب حسناتیله قات قات
مأجور اوله لر نتکم * فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره ومن یعمل
مثقال ذرة شرا یره * آیت کریمه سنده ذکر اولنمشدر وابن عباس
رضی الله عنهمادن بر روایت نقل اولندیکه * واما الکافر
فیری حسناته تحسیرا ویعذب بسیئاته * یعنی کافره حسرت
ایچون حسناتی کوستریلور وسیئاتی ایله معذب اولور بو بابده
سائر روایات ونقول چوقدر طالب تفصیل تفاسیردن وحواشیدن
طلب ایلسون ودخی شرح الجوهره ده امام مسلم تخریجیله ذکر
اولندی حدیث شریفده که * ان الله لا یظلم مؤمنا حسنة یطعم
بها فی الدنیا ویجزی بها فی الاخرة واما الکافر فیطعم علی ما
عمل لله فی الدنیا حتی اذا افضی الی الاخرة لم تکن له حسنة یجزی
بها * انتهی حاصلی بودر که مؤمن صدق نیت وحسن طویت ایله
حسنه ایتدکده انک سببیله عالم دنیاده نعمت جلیله ورفاهیت جزیله
ایله متنعم ومترفه اولور وعالم آخرتده جنات عالیاته دخول ودرجات
رفیعاته وصول وعزت ابدیه وسعادت سرمدیه ایله معزز ومسعود
فی دار الخلود اولور واما کافر صله وعتق کبی نیته محتاج اولمیجق

رضاء الله ایچون عمل ایتسه جمیع مکافاتی دنیاده اولور تا که آخرته
کتدکده مجازات اولنه جق بر حسنه سی قالمیوب نار جحیم وبئر
سقردن غیری اکا جای قرار اولماز تکمله بر مؤمن حال اسلامنده
انواع عبادات واقسام طاعات واصناف قربات وسائر حسنات
ووجوه مبرات وخیرات ایلسه صکره العیاذ بالله تعالی دین اسلامدن
مرتد اولسه جمله اعمال صالحه سی وسائر حسناتی بالکلیه قطعا
باطل ومضمحل اولور بعده عنایت توفیقله اسلامه کلسه
ابو حنیفه رحمه الله تعالی عندنده حسناتی کیرو کلمز وآخرتده
فائده سنی کورمز سیئاتی باقی اولدیغنده اشتباه یوقدر لکن
مذهب شافعیدن منقولدر که حسناتی موقوفا باطل اولمق حسبیله
اسلامه کلدکده حسناتی کیرو کلور وآخرتده ثوابنی بولور بر کافر
ایام کفرنده حسنات وصالحات ایلسه بعده جانب قدوس هادیدن
جل جلاله توفیق صمدانی کلوب شرف اسلام ایله مشرف اولسه
بالاتفاق ما تقدمدن ایتدیکی سیئاتی قلیل وکثیر وصغیر وکبیر
بالکلیه محو اولور لکن معهود حسناتی فائده ایدرمی وآخرتده
ثوابنی بولورمی اختلاف ایتدیلر بعضیلر شویله دیدیلر که حال
کفرنده اولان حسنات اسلامه کلدکدنصکره فائده ویرمز زیرا
کفر سببیله لغو وباطل وساقط اولوب صحیح اولمغه اصلا
قابلیتی یوقدر دیوب اعمال کافرین هباء منثور وسراب
ورماد کبی مردود ومضمحل وباطل اولدیغنی تصریح واشعار
ایلین ظواهر نصوص قرآنیه یی حجت چکدیلر لکن محققون
شویله تحقیق وتوثیق ایتدیلر که بر کافر زمان کفرنده اعمال جزیله
وافعال جمیله ایدوب صکره توفیق اکا رفیق اولوب نور اسلامله

منور اولسه وآخرته ايمانى يولداش ايتسه معهود حسنا تيله
مأجور اولوب ثوابنه واصل اولور زيرا صحيح بخاريده
مذكوردر كه حكيم بن حزام عليه رضوان العلام سؤال ايدوب
يارسول الله صلى الله عليه وسلم * ارأيت اشياء اتحنث بها
فى الجاهلية من صدقة اوعتاقة اوصلة فهل فيها من اجر
يعنى ديدبمكه بن اسلامك ظهورندن اول صدقه وعتاقه وصله
ايلمك كبى عبادت ايدردم عجبا اندن مأجور اولورمى وآخرتده
فائده ويررمى ديديكمده حضرت رسول كائنات صلى الله عليه
وسلم بيوردبكه * اسلمت على ما اسلفت من خير * حاصلى
بودركه تقديم ايتديكك خير اوزرينه اسلام ايدوب مقدم
ايتديكك اعمال صالحه هنوز مقبول اولدى نتكم بر روايتده
ان حسنات الكفار مقبولة بعد اسلامهم * وارد اولمشدر يعنى
كافرلر ايام كفرلرنده ايتديكى حسنات اسلامه كلدكدنصكره
مقبول اولوب يوم جزاده جزاى خير وثواب جميل ايله مأجور
اولورلر وابوسعيد الخدرى رضى الله عنه روايتيله برحديث
شريفده شويله دركه * اذا اسلم العبد فحسن اسلامه كتب له
حسنة ازلفها ومحيت عنه كل سيئة كان ازلفها * حاصلى
بودركه بركمسه اسلامه كلوب قلبى نفاقدن طاهر اولوب اسلامنده
مخلص اولسه مقدم ايتديكى حسنه لر يازيلور وايتديكى سيئات
بالكليه محو اولور بوحديث شريف شعب الايمانده مسطوردر
وبر روايتده كتب يرينه تقبل الله عنه واقعدر والحاصل شول
كافرلر كه آخرته كفر ايله كتديلر انلر ايچون اصلا عذابدن
تخلص يوقدر وعذاب كفر منقطع اولميوب تخفيف اولمز

اما سائر ذنوبلرى ايچون عذاب حسنات كفريه سببيله
تخفيف اولنور مذهب صواب بودر اما شول كافرلر كه اسلامى
قبول ايدوب دار آخرته ايمانله رحلت ايتديلر انلرك زمان كفرلرنده
ايتدكلرى ذنوب وسيئات بالاجماع معفو اولور * الاسلام يجب
ماقبله * حديث شريفى فحواسنجه اسلام اندن اول اولان
سيئاتى سيف محدد كبى قطع ايدر وحسناتلريله مأجور اولملرى
حكم صوابدر ومذهب اصوب وطريق احسن وانسب بودر
والله تعالى هو الموفق للخير والسداد وهو الوهاب الهادى
الى الرشاد اللهم يامنان امنن علينا بسجال الغفران نحمدك على
توفيقك لانوار الايمان ونشكرك ياالله على دوام الاحسان ونثنى
عليك بجميل لطفك بابتهاج ازهار رياض العرفان فيامقصود
كل قاصد من ملك وبشر وجان ويامحمود كل حامد بلسان
واركان وجنان ويامعبود كل عابد فى كل مكان وزمان اجعل لنا
رضاك مقصدا يارحمن وجنة الفردوس نزلا بمنك يامنان
ونتوسل اليك فى هذا الشان بجاه حبيبك ورسول انس وجان
وباله واصحابه اهل القرآن والرضوان وآتنا مرامنا فى الكونين
يارحيم يارحمن وصل وسلم وبارك على افضل رسلك شفيع الامم
يوم الميزان وعلى آله وصحبه اصحاب الخيرات وارباب الاحسان
وامته اجمعين ياحنان * فصل * دار العقابك آتشنك حرارتى
وياقه سى دنياده اولان آتشدن يتمش قات زياده در بالاتفاق
حديث شريفده شويله دركه * ناركم هذه جزء من سبعين جزأ
من نار جهنم * يعنى سزك شو دنياده طعام پشور ديككز
آتش جهنم آتشندن يتمش بلوكدن بربلو كدر ديمكدر

ودخی بعضیلر دیدیلر که طبقات دارعقاب قرانلقدر وآتشی سیاهدر و بعضیلر توقف ایتدیلر آلات عذاب و کیفیات عقاب وزبانیه ودخی معلوم اوله که حق تعالی جهنم اوزرینه ملائکه مؤکل قلمشدر * نتکم قرأن عظیم اشانده ذکراولنور * علیها ملائکة غلاظ شداد * یعنی جهنم اوزرینه ملائکه مؤکل اولمشدر انلرده اصلا مرحمت یوقدر وشولقدرقوت صاحبلریدرکه برجماعتی برالیله جحیمه براغور وشولقدراولودرکه باشلری یوجه طاغلرکبی اوله وبرآیت کریمه ده * علیها تسعة عشر یعنی بوملائکه اون طقوزدر جمله سنك اولوسی مالکدر لکن علمادن نیچه لری دیمشلرکه بونلر رئیسلردر بونلرك توابعی قتی چوقدر ودخی آتشدن وقطراندن لباسی اوله ابلیسه کیدوره لر صکره سائر شیطانلره وکافرلره کیدوره لر وحق تعالی بیوردر * انا اعتدنا للکافرین سلاسل واغلالا وسعیرا * یعنی تحقیق بزکافرلر ایچون زنجیرلر و بوقغولر وسعیر حاضر ایتدك وبرآیت کریمه ده ولهم فیها مقامع من حدید یعنی کافرلر ایچون تیمور دن مقامع واردر مقمعه نك جمعیدر بوبرآلتدرکه آنکله کافرلرك اتلرینی قوپاررلر ترکیجه کرپدن دینور وابن جبیر شویله بیان ایتدیکه جهنمده اوزن خرما اغاجی قدر ییلانلر واردر ودخی دوه لر وقاطرلر کبی عقربلر واردر اهل جهنم بونلر ایله عذاب اولنور لحان حرارت عذابدن صوسزلق واقع اولسه صوطلب ایتسه لر انلره اسی صوویریلور نتکم قرأن کریمده * وان یستغیثوا یغاثوا بماء کالمهل * الایة اغزلرینه کتورر کن یوزلرینی بشوروب کباب ایدر و بعض تفسیرلرده شویله درکه قینارصویی

دپه سندن دوکوب جمله کوده لرینی یاقسه کرکدر طمرلرینی وسکرلرینی قطع ایدر نتکم قرأنده بیان اولنور * وسقوا ماء حمیما فقطع امعاءهم * یعنی انلره اسی صوایچریلور ایچلرنده طمروسکروجکر وسائر نسنه لری بالکلیه قطع ایدر و برآیت کریمه ده * یصب من فوق رؤسهم الحمیم یعنی باشلری اوزرندن اسی صودوکیلورو بین وسائر لحم وشحم وطمرلری بشوب ایقلری التینه دوکیلوب بدنلری قفس کبی قالدقده کیرو حق تعالی تازه دن خلق ایتسه کرکدر نتکم قرأن عظیم الشانده ذکراولنور کلما نضجت جلودهم بدلناهم جلودا غیرها لیذوقوا العذاب یعنی هرنه زمان که دریلری واتلری پریان اولسه بز انلره تازه دریلر واتلر خلق ایده رز عذابی طاتسونلر وعقابلری دائم اولسون ایچون ودخی نیران جحیمده حطب یرینه کافرلر وطاشلر وضع اولنور نتکم قرأن عظیمده ذکر اولنور وقودها الناس والحجارة یعنی آتش جهنمی یاندران نسنه لر کافرلر ایله طاشلردر کبار مفسرین کبریت طاشلریدر دیدی زیرا کبریت آتشی کسکین وغایتده متصل اولور کافرلرك کوده لرینه زیاده سیله یاپشور ودخی انلرك طعاملری زقومدر نتکم قرأن کریمده ان شجرة الزقوم طعام الاثیم * یعنی تحقیق زقوم زیاده سیله کنهکار اولان کافرلرك طعامیدر و برمحلده * انها شجرة تخرج فی اصل الجحیم * یعنی شجرهٔ زقوم جحیمك قعرنده ثابت اولور اکر برقطره زقوم دنیایه چقسه جمله طعام دنیایی افساد ایدردی ودخی برنوع طعاملری ضریعدرکه قوری دوه دیکنیدر نتکم قرأن کریمده کلور * لیس لهم طعام الا من ضریع * یعنی

كافرلر ایچون جهنمده طعام یوقدر الاقوری دوه دیكنندن
طعام ویریلور جكرلرینی وسائر عروقلرینی پاره پاره ایتسه كركدر
ودخی اهل جهنمك شرابلری غسلیندر یعنی اهل جهنمك
بدنلرندن اقان مردار صولر وایرین وجراحتلرندن اقان مردار
نسنه لر انلره شراب ایچوریلور تفسیر ثعلبیده مذكوردر وامام
ضحاك وامام ربیع غسلین جهنمده براغاجدر آندن اهل جهنم
اكل ایدرلردیدی ودخی اهل تفسیر شویله بیوردیلر كه جهنمده
بردره واردر اكا ویل دره سی دینور چقان اهل جهنمی اكا
براقدقده قرق ییلده قعرینه واصل اولمیه لر ودخی تموردن
تابوتلر واردر كافرلری ومتكبرلری آنلرك ایچینه قیوب اوزرینی
محكم قپایوب سقر قیولرینه براقورلر قات قات عذابلری
زیاده اولسون ایچون ودخی دار عقابده برمكان واردر كه
اكا زمهریر دینور یعنی صغوق جهنمدر شولقدر صغوقدر كه
برلحظه اكا تحمل اولنمز كاهیجه اولور كه اهل جهنم صغوق
تمنی ایدرلر اول وقتده صغوق جهنم قپوسی اچیلوب اكا سكر
دیشرلر اكا داخل اولدقده جمله سی جامد اولوب ینه آتش
طرفنه كلوب زبانیه ملائكه سی انلری زنجیرله باغلیوب جهنم دیبنه
القا ایدرلر بومنوال اوزره كاه اسی جهنم وكاه صغوق جهنمه
كیدرلر وكلورلر درلو درلو عذابلر وعقابلر ایله معذب اولورلر
ودخی جهنمده یوجه طاغلر واردر كافرلرك باشلرندن
زنجیرلری صانجوب براوجی دبرلرندن چیقر زبانیه ملائكه سندن
نیجه سی معهود طاغلر باشنده ونیجه سی اشاغیسنده طوروب
یوقاروده اولنلر كافرلرك باشلری طرفندكی زنجیرلر ایله مزبور

آتشدن طاغه یوقاروشدت ایله چكوب یوقارویه واصل اولدقده
اشاغیده اولان ملائكه كافرلرك دبرلرندن اولان زنجیرا وجندن
اشاغی چكرلر ودخی جهنم آتشی كافرلری تنجره ایچنده
صووات قینار كبی قینادوب آتشك اوزرنده ایكن طشره چقمغه
قصد ایتدكده زبانیه اللرنده آتشدن كورزلر وقنجالر ایله
آتشك دیبنه چكرلر ودخی نیچه خاطره كلممش نسنه لر ایله
عذاب اولنورلر نعوذ بالله تعالى منها * دعاء الكافرین وتأسفهم
على مافرطوا فی الدنیا وتمنیهم الفداء والاسلام ولعنة بعضهم
بعضا والزام الشیطان واقامة الحجة علیهم ودخی كافرلر
دعا ایده لر كه بركونلك عذاب انلره تخفیف اولنه نتكم قرآن
عظیمده ذكر اولنور * قالوا یامالك ادع لنا ربك یخفف عنا یوما
من العذاب الایة دیرلر یامالك حق تعالى یه دعا ایله كه بزدن بركونلك
عذابی تخفیف ایلیه * وما دعاء الكافرین الا فی ضلال * فحوای
لطیفنجه اصلا مستجاب اولمیوب * انكم ماكثون * یعنی
ای كافرلر سزلر بو عذاب ابدیده مكث ایدیجیلرسز وتخلد سز
دیو جواب ویریلور * فلن نزیدكم الا عذابا * یعنی ای اهل
جهنم بز سزلره زیاده ایتمیوز الا همان عذابی زیاده ایده رز
دیو خطاب اولنورلر ودخی كافرلر تمنی ایدرلر كه * یالیتنا نرد
ولا نكذب بآیات ربنا ونكون من المؤمنین * یعنی دیه لر كه
كاشكه بز بركره دنیایه رجوع ایدیدك ربمزك آیات كریمه لرینی
تكذیب ایتمیوب مؤمنلردن اولیدق دیه لر ودخی دیه لر كه * ربنا
ابصرنا وسمعنا فارجعنا نعمل صالحا انا موقنون الایة یاربنا
آخرتی كوردك وایشتدك بزی دنیایه چقار عمل صالح ایده لیم

تحقیق بز یقین وایمان ایلدك دیه لر ودخی صحیح مسلمده ابن مالك
رضی الله عنه روایتیله حضرت رسول کائنات صلی الله علیه
وسلم بیور دیلرکه یقال للکافرین یوم القیمة لوکان لك ملأ الارض
ذهبا کنت تفتدی به فیقول نعم فیقال له قد سئلت ایسر
من ذلك * یعنی آخرتده کافره دینور که اکر یر طلوسی
آلتونك اولیدی عذابدن خلاص ایچون انی فدا ایدرمی ایدك
اولدخی ایدردم دیسه کرکدر بعده بوندن آسان اولان ایمان
سندن طلب اولندی نیچون دنیاده شرف ایمان ایله مشرف
اولمدك دینوب درلو درلو عقاب اولنورلر ودخی کافرلر بر برینه
لعنت ایدرلر نتکم قرآنده ذکر اولنور کلما دخلت امة لعنت اختها
الآیة برجماعت جهنمه کیردکده انده اولان جماعته لعنت ایدر
امام ثعلبی رحمه الله تعالی دیدیکه مشرکلر ینه کندی کبیلره
وکذلك یهود ونصاری هرکس کندی جنسنه لعنت ایدرلر
ودخی کندی رئیسلرینه وبطریقلرینه ورهبان وقسیسلرینه
اشد لعنت وشتم ایدرلر سز بزی طریق کفره وضلالت عظیمه یه
ایصال ایتدیکوز اکر سز اولمیدیکوز بز مؤمن اولوردق دیه لر
وبر برلرینه نیجه درلو منازعات ومخاصمات ومجادلات ایدوب
تابعلر متبوعلره ینه سز بزی اضلال ایتدیکوز دیوب لعنتلر ایدرلر
بواثناده زبانیه ملائکه سنه امر اولنوب شیطانی بوغازنده
زنجیرلر واللری قفاسنه باغلنمش کتوررلر وآتشدن بر یوکسك
نردبان وضع اولنوب شیطان اوزرینه چقه نتکم قرآن
عظیم الشانده ذکر اولنور * وقال الشیطان لما قضی الامر
ان الله وعدکم وعد الحق ووعدتکم فاخلفتکم الآیة * یعنی دیه که
اى

ای کافرلر تحقیق حق تعالی سزلره ایمان ایتمك شرطیله وعد
حق ایتدی بن سزی کفره وسوسه ایدوب وعد باطل ایتدم
واکا مخالفت ایتدم بنم ایچون سزلك اوزریکزه قوت غلبه یوغیدی
الا همان کفر وشرك وعصیان وفسق وطغیان جانبنه دعوت
ووسوسه ایدردم ودخی سز رب العالمینه عصیان ایدوب
اختیاریکوز ایله بکا اطاعت ودعوتمه اجابت ایتدیکوز امدی
صاقنوب بکا بهانه بولوب لوم ایتمیکوز کندی نفسلریکوزه
لوم ایدیکوز زیرا سز کندی اختیاریکوز ایله کافر اولدیکوز بن
سزلره نجات ویرمکه قادر دکلم وسزلر بکا نجات ویرمکه قادر
دکلسز بن سزلك بکا ایتدیککوز شرك وبهتانی بن انکار ایتدم
دیو ختم کلام ایتدکده زبانیه شیطانك باشنه بر آتش کورز
ضرب ایدوب قعر جهنمه دك ساقط اوله امدی کاهیجه بر بریله
جدال ایدرلر وکاهیجه بو منوال اوزره شیطان انلری الزام ایدر
جهنمدن هیچ چیقمزلر وعذابلری هیچ دوکنمز وانلر ایچون
اولوم یوقدر فنا بولمق یوقدر نعوذ بالله تعالی ودخی حق تعالینك
یوم نقول لجهنم هل امتلأت وتقول هل من مزید * آیت
کریمه سنده شویله بیان اولنمشدر که جهنمه کافرلر فوج
فوج ادخال اولندقده جهنم دخی زیاده طلب ایلیه تاکم جمیع
اهل جهنم تمام اولوب جهنم دخی زیاده طلب ایلیه بعده
حق جل وعلا صفت قدمی جهنم اوزرینه حواله ایتدکده
جهنم اول وقتده قط قط دیه یعنی کفایت ایدر دخی استمم دیه
نتکم شرح مواقفده وغیریده ذکر اولندی * فیضع الجبار
قدمه فی النار فتقول قط قط بعزتك ای حسبی حسبی * وبر روایتده

حتی یضع رب العزة فیها قدمه فینزوی بعضها الی بعض وتقول
قط قط بعزتك وكرمك وبر روایت آخراده * یقال لجهنم
هل امتلأت وتقول هل من مزید حتی یضع الرب قدمه علیها
وتقول قط قط * انس رضی الله عنه دن روایت اولنان حدیث
شریفده * واما النار فلا تمتلیء حتی یضع الله رجله علیها
واقع اولمشدر بو جمله روایتلر شرح موافقده الٓهیات بحثنده
مقصد ثامنده مذكوردر * تذنیب * بعض علما رحمهم الله
تعالی جنت و جهنم ایچون مكان تعیین ایتمدیلر و بعضیلر تعیین
ایتدیلر امام فخرالدین شویله بیور دیكه جنت یدی قات كوكلر
فوقنده كرسینك اوستنده وعرشك آلتنده درنتكم برحدیث
شریفده * سقف الجنة عرش الرحمن * وارداولمشدر انس بن مالك
رضی الله عنه دن بویله جه منقولدر ودخی جهنم اسفلده در
بعضیلر یدی قات یر آلتنده در دیدیلر ودخی شمدیكی زمانده
موجودلردر حضرت آدم علیه السلام جنته كیروب چقدیغی
وحضرت رسول كائنات صلی الله علیه وسلمك لیلهٔ معراجده
جنتی وجهنمی كوردیكی دلیل قطعیدر كه جهنم وجنت خلق
اولنمشلردر لكن حدیث شریفلرده ذكر اولندیكه بركمسه
سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر * دیسه جنتده
انكیچون براغاج خلق اولنور بونك كبی حدیث شریفلر دلالت
ایدركه دنیاده مؤمنلر اعمال صالحه ایتدكجه جنت ایچنده
درجه لر و باغچه لر وسرایلر وحورعین وسائر نعمتلر خلق اولنور
كذلك كافرلر وفاسقلر كفر وفسق ایتدكجه جهنم ایچنده درلو
عذابلر وآتشلر و یلانلر وعقربلر وسائر عقابلر ومصیبتلر

خلق اولنور نعوذ بالله تعالی * فصل * معلوم اولسونكه
حق تبارك وتعالینك وعلی الاعراف رجال * آیت كریمه سنده
اهل تفسیر رحمهم الله تعالیدن چوق اقوال منقوله در اولا
حقیقت اعرافده اختلاف ایتدیلر امام بیضاوی دیدیكه عرفك
جمعیدر عرف الفرس وعرف الدیكدن مأخوذدر مرتفع
معناسنه در بو تقدیرجه جنت ایله جهنم اراسنده حجاب اولان
دیواركه * فضرب بینهم بسور له باب * آیت كریمه سنده
ذكر اولنور اول دیوارك اطراف عالیه وجوانب مرتفعه سی
دیمكدر اكثر مفسرین حتی امام فخرالدین بویله تحقیق ایتدیلر
وترجمان القرآن سلطان المفسرین حضرت عبدالله بن عباس
رضی الله عنهما دن بویله جه مرویدر ودخی حسن بن فضل
اعراف صراطدر دیدی وامام زهری دیدیكه احد طاغیدر
حتی بر حدیث شریفده شویله دركه * ان احد جبل یحبنا ونحبه
وانه یوم القیمة یمثل بین الجنة والنار یحتبس علیه اقوام یعرفون
كلا بسیماهم وهم ان شاء الله من اهل الجنة * یعنی احد بر مبارك
طاغدر كه اول بزه محبت ایدر و بز اكا محبت ایده رز وقیامتده
جنت ایله جهنم اراسنده اولوب نیچه طائفه لر انده محبوس اولورلر
وانلر اهل جنتی واهل جهنمی سیمالریله بیلورلر وانلر اهل جنتدر
ودخی حسن بصری وامام زجاج شویله بیوردیلر كه حق
تعالینك * وعلی الاعراف رجال * نظم كریمنك معنای لطیفی
شودركه علی معرفة اهل الجنة واهل النار رجال یعرفون كل واحد
من اهل الجنة والنار بسیماهم یعنی اهل جنتی واهل جهنمی بیلمك
اوزرینه تعیین اولنمش رجال واردركه هر بر اهل جنتی واهل

جهنمی بیلوب فرق ایدرلر بو اثناده برکمسه سؤال ایدوب عجبا
انلر حسناتیله سیئاتی برابر اولنلرمیدر دیدکده شیخ حسن بصری
النی دیزینه اوروب انلر برقومدر که حق تعالی انلره اهل جنت
واهل جهنم اولنلری بیلدرمشدر وتمییز وفرق ایدرلر بیلم
انلر کیملر در احتمالدر که انلردن بعض کمسه لر الآن
بانمزده حاضر اوله ودخی اهل اعراف حقنده اهل
تفسیر اختلاف ایتدیلر حاصلی شویله درکه ایکی فرقه اولوب
برفرقه سی دیدیلر که اهل اعراف اهل طاعاتك افضللریدر واهل
درجاتك اشرفلریدر و برفرقه دیدیلر که اهل اعراف اهل جنتدندر
لکن طاعتده قصور ایدوب درجهٔ سافله اهلیدر اما اولکی
فرقه اختلاف ایتدیلر بعضیلر دیدیلر که انلر ملائکه در رجال
صورتنده و بعض آخر عندنده انلر انبیا ومرسلوندر حق تعالی
انلری اعلی حجاب اوزرینه تعیین ایتدیکی اهل محشردن ممتاز
اوله لر ازدحامده اولمیه لر تا که انلرك علوم رتبه لری وارتفاع
منزلتلری ظاهر اوله واهل جنت وجهنم احوالنه ومقدارلرینه
وعقابلرینه بالمشاهده مطلع اوله لر فخر الدین وابن عطیه
وامام زجاجدن بویله جه نقل ایتدیلر و بعض آخر عندنده انلر
شهدادر امام مهدوی بویله جه دیدی ونیجه اهل تفسیر بوکا
ذاهب اولمشدر و بعض آخر عندنده انلر یوم قیامتده عدالت
ایله شهادت ایدنلر درکه خلقك عمللرینه شهادت ایدرلر علمادن
برجماعتدن امام زهری نقل ایتدی و بعض آخر عندنده انلر
صالحلر وعالملر وفقهالردر امام مجاهد بویله دیدی و بعض آخر
عندنده انلر حضرت عباس وحمزه وعلی وجعفر ذوالجناحیندر

رضی الله عنهم اجمعین بونلر اهل ایمان واهل کفر وعداوتی
سیمالرندن بیلورلر امام ضحاك بویله دیدی واما اهل اعراف اهل
جنتك درجهٔ سافله اصحابیدر دیو ذاهب اولنلر اختلاف ایتدیلر
بعضیلر دیدیلر حسناتی وسیئاتی برابر اولنلردر برمدت حبس
اولنوب بعده بفضل الله ورحمته داخل جنت اولورلر حذیفه وابن
مسعود وابن جبیر رضی الله عنهم دن امام ضحاك وثعلبی نقل ایتدیلر
و بعض آخر عندنده انلر شهیدلر درکه بابالری وانالری اذن
ویرمدن غزایه کیدوب شهید اولدیلر وآخرتده حبس اولنورلر
شرحبیل بن سعد وامام فخر الدین وغیریلر نقل ایدوب حقنده حدیث
روایت ایتدیلر و بعض آخر عندنده انلر شول غازیلردر که بابالرینه
عصیان ایتدیلر وشهید اولدیلر وآخرتده جهنمدن خلاص
بولدیلر لکن عصیانلری مقابله سنده اعرافده حبس اولنورلر
جمله دنصکره جنته کیررلر بونی امام فخر الدین عبد الله بن الحارثدن
نقل ایتدی و بعض آخر عندنده انلر شول قومدر که اهل صلات
واهل عبادتدر لکن انلرك ذنوب عظامی اولدیغی ایچون اعرافده
حبس اولنورلر و بعض آخر عندنده انلر ولد الزنا اولنلردر
و بعض آخر عندنده انلر شونلردرکه انلردن بابالری راضی اولدی
لکن انالری راضی اولمدی آنك ایچون اعرافده حبس
اولنور و بعض آخر عندنده آنلر زمان جاهلیتده موجود اولان
توحید رب العزه ایدوب انبیایه ایمان وآخرتی تصدیقدن منفك
اولمدیلر اویله جه آخرته کتدیلر و بعض آخر عندنده انلر اول
قومدر که حق تعالی انلرده دخول جنت ایچمکه زیاده طمع خلق
ایتدی انلره اکرام وشوقلری زیاده اولسون ایچون ابو العالیه

بو یله دیدی و بعض آخر عندنده انلر اطفال کافرین
واولاد مشرکیندر بو قدر اقوال ومذاهب بولدق اطلاعمزه کوره
احتمالدرکه دخی زیاده اقوال اوله والله اعلم بالصواب والیه
المرجع والمآب * فصل * امدی اصحاب الجحیم وسائر جهنمه
دخول ایله حکم اولنانلر جزالرینی بولدقده میدانده همان صافی
اهل سعادت واصحاب جنان قالوب بینلرنده اولان حقوق وسائر
اخذ واعطا کبی نسنه لر بالتمام اصلاح واستحلال ومقاصه اولنوب
برکسه نك بر کسه ده مثقال ذره حقی قالمیجق امر ربانی ایله جانب
جنت وطرف سعادت الابده سوق اولنورلر امام ترمذی معاذ بن
جبل رضی الله عنه دن تخریج ایلدی رسول کائنات
صلی الله علیه وسلم بیوردی * یدخل اهل الجنة الجنة جردا
مردا ابناء ثلث وثلثین * یعنی اهل جنت بدنلرنده و باشلرنده
قل اولمیوب اوتوز اوچ یاشنده اولدقلری حالده جنته کیررلر
صغیر ایکن بیله آخرته کیدنلر بو یله اولوب اول سنده قالورلر وکوزلرنده
قدرتدن سورمه وغایتده حسن وجمال صاحبلری اولورلر نتکم
حدیث شریفلرده شویله درکه * ان اول زمرة تدخل الجنة
علی صورة القمر لیلة البدر * یعنی جمله دن اول داخل جنت
اولنلرك یوزلری لیلة البدرده اولان قمر صورتی کبیدر بونلر بغیر
حساب داخل اولان زمره درکه برحدیث آخرده کلدی *
ان الذین یدخلون الجنة بغیر حساب وجوههم علی صورة القمر
لیلة البدر * یعنی شول کسه لرکه حسابدن خلاص بولوب جنته
کیررلر انلرك یوزلری منور اولمقده لیلة البدرده قمر صورتی کبیدر
* والتی عقیبهم تلیها * وشول زمره که اولکی زمره نك عقیبنجه

داخله اولور علی اضواء کوکب دری فی السماء انلرك یوزلری
آسمانده کی بیوك یلدزلرك ضیاسی کبی اولور ودخی جنت حله لرینی
وقفتانلرینی کیوب و براقلره بنوب جماعت جماعت جنته قریب
اولدقلرنده انلره قرشوجنتدن خادملر وغلمانلر استقبال ایلیوب
هر برینه دولت ابدیه وسعادت سرمدیه لرینی تعریف ایدوب
الله تعالی سزلره شویله وشو قدر نعمت سرمدیه وسعادت ابدیه
وملك دائم ونعیم مقیم احسان ایلدی دیو توصیف ایدرلر وهرنه که
استرسکز حاضر اولور وکوزلریکز ایله نظر ایتدکده سرور
حاصل اوله جق تحفه لر وسلطنت حاضر اولمشدر دیو مژده ایدرلر
وبش یوز ییللق یولدن جنتك مبارك رایحۀ طیبه سنی قوقلیوب
بهجت ونضرت وسرور عظیم ایله قپولره قریب کلوب بعض
اهل تفسیر حضرت علی رضی الله عنه دن نقل ایلدیلرکه *
یساقون الی ابواب الجنة فیجدون عند بابها شجرة یخرج
من تحت ساقها عینان یعمدون الی احدیهما فیتطهرون فجرت
علیهم نضرة النعیم فلن تتغیر نضارتهم بعدها ابدا ثم یعمدون
الی الاخری فیشربون منها فاذهب مافی بطونهم من اذاء وقذاء
وتلقتهم الملائکة علی ابواب الجنة یقولون سلام علیکم طبتم
فادخلوها خالدین انتهی یعنی انلر جنت قپوزینه سوق اولنوب
قپودن طشره قربنده برمفرح اغاجه مصادفه ایدرلر اول اغاجك
ساقی التنده ایکی ارماق چیقار بریسندن غسل وتطهر ایتدکده
انلرده سرور نعمت و بهجت جنت وتازه لك وسیمای نورانی کمال
اوزره حاصل اولور و باشندن ایاغه وارنجه نوره غرق اولورلر
بو حالت و بو نضارت انلردن متغیر اولماز ابدا بعده برارمقدن

ایچرلر بطنلرنده نقدر فضلات وقلبلرنده اخلاق ذمیمه وسائر
اغراض فاسده وارایسه جمله‌سی زائله اولور وملائکه انلره
قارشو کلوب سلام ویررلر نتکم قرأن عظیم الشانده ذکر اولنور
* وسیق الذین اتقوا ربهم الی الجنة زمرا * یعنی کفردن اجتناب ایدن
اهل ایمان میدان حشرده مصلحتلری کور یلوب تمام
اولدقدنصکره فوج فوج کیمسی قبل الحساب وکیمسی بر مقدار
حساب اولندقدنصکره وکیمسی چوق حساب اولندقدنصکره
هرکس حالنه مناسب بحسب مراتبهم مصلحتلری تمام اولدقده
جانب جنته سوق اولنسه‌لر کرکدر * حتی اذا جاؤها * تا که
جنته کلدکلری وقتده * وفتحت ابوابها * جنتك قپولری
انلر کلمزدن اول اچلمشدر امام ترمذی روایتنده برحدیث شریفده
شویله درکه * باب امتی الذی یدخلون منه عرضه مسیرة الراکب
ثلثا * یعنی امتك جنته کیردیکی قپونك عرضی اتلو کیمسه‌نك
اوچ کونلك یولی اولور دیمکدر وسائر روایتلرده دخی واردر نتکم
آیت کریمه‌ده * مفتحة لهم الابواب * واقعدر قپولری اچق
بولدقلرینك حکمتی بودرکه تا کیم اهل سعادت قپوده انتظار
ایتمیه‌لر انلره کمال اکرام ایچون قپولر اول آچیلور و برخانه‌ده
ذوق وسرور اولسه قپوسی قپانمز دارقطنی امام زهریدن نقل
ایتدی واول دخی عمر بن الخطاب رضی الله عنه‌دن رسول الله
صلی الله علیه وسلم بیوردی * ان الجنة حرمت علی الانبیاء کلهم
حتی ادخلها وحرمت علی الامم حتی تدخلها امتی * مألی بودرکه
جمیع بنی آدمدن اول علی الاطلاق رسول الله صلی الله علیه وسلم
داخل جنت اولور وامت محمدیه‌نك اول داخل اولانی اصحاب

کرام

کرام بغیر حساب اولان یتمش بیك اهل سعادت بعده علی مراتبهم
داخل اولورلر * وقال لهم خزنتها * جنت خازنلری اولان
ملائکه دیرلر بونلرك رئیسلرینه رضوان دینور * سلام علیکم
طبتم * یا اهل الجنة سلامت سزك اوزریکزه در سزدنو بدن
طاهر وطیب اولدیکوز * فادخلوها خالدین * امدی جنات
عالیاته ابدی وسرمدی باقی اولدیغکز حالده داخل اولیکز امدی
اهل جنت کندولره وعد اولنان نعمتلری وسعادتلری و باغ نعیم
وکلزار بستان قدسی ونازنین سرای عالی بنیان وسائر سلطنت
عظمی و دولت کبری بی مشاهده ایتدکلرنده صفای
قلب وذوق وصالدن ناشی * وقالوا الحمد لله الذی صدقنا وعده
* حمد وثنا اول الله عظیم الشان تبارك وتعالی‌یه درکه عالم
دنیاده ایکن بزلره کتابلر و پیغمبرلر کوندروب ایمان وطاعت
اوزرینه بومثلو نعیم مقیم وجنت کریم وعد ایتدی ایدی اول
وعدی انجاز و امضا ایدوب * واورثنا الارض * ارض
جنته بزی مالك قیلدی * نتبوء من الجنة حیث نشاء * جنتدن
مراد ایتدیکمز مکان مسیرکاه ومرتفع قدس باغچه‌لرینه مسك
وعنبر وکافوردن صحرالرده و یوجه باغلره ومفرح ارمقلر
کنارنده بنیاد اولنان کوشکلر وسائر سرایلره نزول ایده‌رز ونه
قنقی طرفه کتملو اولسه برمانع یوقدر دیوب حمد وثنا ایدرلر
حق تبارك وتعالی بونعمتلری کندوسی بالذات مدح ایدوب
بیوردیکه فنعم اجر العاملین * عالم دنیاده ایمان خالص
وعمل صالح ایدن قوللریمك نائل اولدقلری اجر عظیم وجنت
مقیم نه کوزلدر زهی سعادت زهی دولت زهی سلطنت اوله که

رب العالمين وخلاق عليم الله عظيم الشان جل جلاله وعز
شانه وتبارك اسمازه اكا نه كوزلدر ديه حقنده آيات بينات تنزيل
ايليه بعض آيت كريمه ده شويله دركه * الحمد لله الذى اذهب
عنا الحزن ان ربنا لغفور شكور * يعنى اهل جنت ديه اركه
حمد وثنا شول الله تعالى يه دركه بزدن حزنى وسائر غم وغصه يى
محو ايتدى وبزم بيزمبالغه ايله كناهلرى يارلغايجيدر وعمل قليل
فانى مقابله سنده اجر كثير باقى ويريجيدر * الذى احلنا
دار المقامة من فضله * شويله مولاى متعالدر كه ابدالابدين
اقامت اولنان جنت اوينه كندى فضليله بزى ادخال ايتدى
* لا يمسنا فيها نصب ولا يمسنا فيها لغوب * جنتده بزلره تعب
ومشقت عارض اولماز ويورغونلق وفتور دخى عارض اولماز
* اللهم اجعلنا من الذين لا خوف عليهم ولا هم يحزنون الذين
هم فى جنات مكرمون * وبخطاب * ادخلوا الجنة انتم
وازواجكم تحبرون * مخاطبون بحرمة من نحن به مهتدون وآله
وصحبه الذين نحن بهم مقتدون آمين يا معين يا مجيب الداعين
* فصل * معلوم اولسون كه مجرد دخول جنت انجق
حق تعالينك رحمتيله وفضليله در عمل صالح رفعت درجه يه
سبب اولور نتكم مسلم حديثلرندن ابو هريره رضى الله عنه روايتيله
رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردىكه * لن ينجى احدا عمله
* يعنى سزدن بريكزه عملى نجات ويرمز قال ولا اياك يا رسول الله
بر صحابى سؤال ايدوب ديديكه يا رسول الله سنك عملك دخى بويله
ميدر * قال ولا اياى الا ان يتغمدنى الله برحمته * جوابنده بيوردىكه
بنم عملم دخى بويله در لكن حق تعالى وتبارك بنى كمال رحمتيله

انعام ايلدى وسائر كمالات ايله اكرام وتفضيل ايلدى ونبوت خاتمه
ورسالت شامله وولايت كامله وسائر خصايص وخصال جميله
احسان ايلدى بونلر جنتك سبب مقتضيسيدر اهل ايمان داخل جنت
اولديغى حق تعالينك رحمتيله وفضليله در اما اعمال صالحه
درجات عالياتك سببلريدر صحيح مسلمده حضرت جابر رضى الله
عنه روايتيله رسول كائنات صلى الله عليه وسلم شويله بيوردىكه
لا يدخل احدا منكم عمله الجنة ولا يجير من النار ولا انا الا برحمة الله
تعالى * يعنى اى مؤمنلر سزدن بريكزى عمل صالح جنته ادخال
ايتمز وجهنمدن نجات ويرمز بنم عملم دخى بويله در دخول جنت
انجق الله تعالينك رحمتى سببيله اولور ايمان بو رحمته سببدر
* ربنا آتنا من لدنك رحمة وهيئ لنا من امرنا رشدا * فصل *
دار الثواب بعض اهل تفسير عندنده سكزدر وبعض آخر عندنده
يديدر حتى محقق بيضاوى رحمة الله عليه حضرت سلطان
المفسرين عبد الله بن عباس رضى الله عنهمادن نقل ايدوب يدى
عد ايلدى جنت عدن جنت فردوس جنة النعيم دار الخلد جنة
المأوى دار السلام عليون شرح مشارقده ابن الملك ذكر
ايلديكه جنت عدن جمله جنتلرك اشرفيدر شول شهر ايچنده
پادشاه سرايى كبى وانك اطرافنى سكز ديوار احاطه ايتمشدر
وهر ايكى ديوارك اراسنده بر جنت واردر ووسيله درجه سى جنت
ايچنده در وجمله درجاتك اعلاسيدر رسول الله صلى الله عليه
وسلمك سرايى اولدر امام طبرانى روايتنده جنت عدنه انبيا
وصديقون وشهدا داخل اولورلر غيرى كمسه كيرمز بعده
اشرف جنات فردوسدر حضرت نجم الدين الغيطى رحمه الله

تعالی رساله سنده شویله بیوردیکه فردوس سائر جنتلرك اوسطیدر
بعده جنت الخلد بعده جنت النعیم بعده جنت المأوی بوکا
جبرائیل ومیکائیل داخل اولورلر امدی بوندن معلوم اولدیکه
بری بری اوستنده دکلدر بلکه بری بری یاننده واقع اولوب جمله دن
اعلی جنت عدن وجمله نك وسطنده جنت فردوس بو ترتیب ایله
واقع اولمشدر شرح مشارقده ابن الملك روایت ایلدیکه
برحدیث شریفده شویله درکه ان جنان فردوس اربع * یعنی
تحقیق فردوس دورتدر متن مشارقده ابو موسی رضی الله عنه دن
بخاری ومسلم تخریجنه اتفاق ایتدکلری حدیث شریفکه
* جنتان * یعنی ایکی جنت واردرکه * من فضة آنیتهما وما
فیهما انلرك ایچنده اولان بنالر وصحن وابریق وکاسه وبرداقلری
وسائر نسنه کمشدن خلق اولنمشدر * وجنتان من ذهب آنیتهما
ومافیهما * وایکی جنت دخی واردرکه انلرك دخی صحنلری
وکاسه لری وبرداقلری وابرقلری ومشربه لری واولرینك بنالری
آلتوندن خلق اولنمشدر ابن الملك بو جنتلری فردوسدر دیدی
شیخ نجم الدین الغیطی رحمه الله تعالی رساله سنده شویله
مذکوردرکه جنات اهالیسی اعتباریله اوچ قسم اولور
برقسمی شول بالغ اولممش اطفال ایچون خلق اولنمشدر وصیت
اسلامی ایشتممش نظر صحیح ایله معرفت صحیحه ایدنلر ایچوندر
برقسمی میراثدرکه کافرلر ایمان ایتسه لر ایدی اکا داخل اولورلر
ایدی لکن ایمان کتورمك حسبیله اول جنت ودرجه آنلره
ویریلیوب جمله اهل ایمانه تقسیم اولنورلر وبرقسمی جنت
الاعمالدرکه هر برمؤمن عملی قدرا کا نائل اولور نقدر فرض

وواجب

وواجب وسنت ونافله وسائر علم وعمل وفعل خیرات وترك محرمات
وارایسه هر بری ایچون علی حده جنتلر ونعمتلر حاضر
اولمشدر مثلا برمؤمن تهجد نمازی قیلسه وبرمؤمن دخی قوشلق
نمازی قیلسه تهجد قیلان آنك جنتنی الور وقوشلق نمازی ایچون
اولان جنتی ونعمتی اله مز کذلك شهید اولانلر مرتبهٔ شهادتی
بولور غیریسی ابدی بوله مز وسائرلرینی بوکا قیاس ایله هرکس
عملی جنسندن جنت بولور ایتمدیکی عملك جنتنی بوله مز * فصل *
معلوم اولسونکه جنتده اولان نسنه لر عالم دنیا کبی دکلدر
مثلا عالم دنیا عالم حکمتدر وهر اموری تدریجیدر اما عالم آخرت
عالم قدرتدر واموری دفعیدر وعالم دنیا سفلیدر طاشدن وطبراقدن
عبارتدر وایچنده کی نعمتلر دخی ترابی وهوائی ومائی وناریدر
ودنیاده صو ترابدن ظهور ویغمور نزول ایدر وسود حیواندن
ظهور ایدر نباتدن حاصل اولور وعسل برضعیف حیواندن
پیدا اولور ماده سی نباتدندر وقس علی هذا اما عالم جنت حاشا
بویله دکلدر انده اولان صو مجرد قدرت الٰهیه ایله حاصل اولور
واولمشدر وکذلك سود حیواندن حاصل اولمیوب مجرد
تکوین صمدانی ایله ایجاد اولمشدر وعسل دخی بویله در وجنتده
اولان اغاجلر ونباتات وچیچکلر دنیاده کی کبی چکردکدن
وتخمدن بیومش دکلدر سائر اموری بوکا قیاس اولنه لکن ملاحده
طائفه سی فهم کبی فهم اولنمیه زیرا حق بودرکه مثلا جنتدن
برطاس سود کتوروب دنیاده کی سودك یاننه کتوروب خلق
اکا نظر ایتسه لر بو ایکیسی سوددر دیرلر لکن دنیا سودی انك
یاننده غلیظ وخشین اولوب غایتده ادنی اولور امدی جنتك

طپراغی مسك ازفردر رایحه سی آفاق جنتی طولدرمشدر
ودیوارلرینك کرپچی التون وکمشدندر وچاقل طاشلری انجو
وجواهر ویاقوتدندر واغاچلرینك کوکی داللرینه وار نجه خالص
کمشدندرودالری التوندرو یپراقلری یشل زبرجدندرحق تعالینك
فیهمامن کل فاکهة زوجان * آیت کریمه سنده شویله درکه
اغاچلرده ایکی درلومیوه حاصل اولور وطاتلو اولور انده اجی
نسنه اولماز حتی ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدرکه نقدر
اجی وطاتلو اغاچلر وار ایسه جنتده موجوددر لکن
جمله سی طاتلودر وبعضیلر دیدیلرکه هر اغاچده میوه نك یاشی
وقوروسی بیله حاصل اولور تفسیر قرطبیده مذکوردر وینه انده ذکر
اولندی حق تعالینك * ولمن خاف مقام ربه جنتان * آیت
کریمه سنده یعنی حق تعالیدن خوف اوزره اولنلر ایچون
آخرتده ایکی جنت واردر ابن عباسدن رضی الله عنهما رسول الله
صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بو ایکی جنت یوك بستانلردر هر بریسی
یوزیللق یولدر وهر بر بستانك وسطنده نوردن بر سرای
واردر واول بستانلرده درلو نعمتلر ویشیل نباتلر حاصل اولور
دائما قراری ثابتدر ودرلو درلو یمش ویرر اغاجلر واردر
ذواتا افنان * واول ایکی جنتك اغاجلرینك داللری واردر
هر بریسی یوجه ودرلو میوه سی اولور ودالری التنده عظیم
کولکه اولور ویشیل چمن وکوناکون چیچکلر وکلی
صدبرك وسنبل وریحان وغیریلر کبی ودخی بو ایکی جنتدن
ماعدا ایکی جنت دخی ذکر اولنور * ومن دونهما جنتان
آیت کریمه سنده وبونلر * مدهامتان * یعنی بونلرك باغ

وبستانلری

وبوستانلری وکلزارلری وقدس باغچه لری شولقدر نازنین
التوندن اغاچلر ویشیل زبرجددن یپراقلر وسائر یشیل نوردن
چمنزار ایله مزیندر که نظر ایدنلره صافی یشیل کورینور * فصل
جنتك ارمقلری دنیا ارمغی کبی چقوردن اقاز یراوزرندن اقار واهل
جنت نه طرفه اقتمق مراد ایتسه اول طرفه اقار واکر انلر ایله
کتمکی مراد ایتسه انلر ایله بیله اقار کبیدر ویوجه مفرح اغاچلر
التنده واراسنده جریان ایدر کتاب جامع الصغیرده ذکر اولندی
وامام ترمذی دخی تخریج ایلدی حدیث شریفده شویله درکه
ان فی الجنة بحر الماء وبحر العسل وبحر اللبن وبحر الخمر ثم
تشقق الانهار بعد * یعنی جنت ایچنده دورت دریا واردر
بریسی صو دریاسی وبریسی عسل دریاسی وبریسی سود دریاسی
وبریسی خمر دریاسی بعده بونلردن ارمقلر بولنوب اهل جنتك
درجه لری اطرافنه اقار امدی هر درجه نك یاننده بو دورت
ارمق حاصلدر امام مسلم حدیثندن بر حدیث شریفده شویله درکه
سیحان وجیحان والفرات والدجلة کل من انهار الجنة * یعنی
بو ارمقلر جنتدن دنیایه چقمشدر وجنتده ارمقلر ایچنده قزل
یاقوتدن ویشیل زبرجددن اوفاق طاشلر واردر وطپراغی بیاض
کافوردن ومسك ازفردندر وارمقلرك اطرافی زعفران ایله بنیاد
اولنمشدر ودخی جنت ایچنده عیون واردر یعنی پکارلر که ذکر
اولنور بری کافوردرکه قرآن کریمده ذکر اولنور * ان الابرار
یشربون من کأس کان مزاجها کافورا * یعنی صالحلر کافور
پکارندن مزج اولنمش طلو منور کاسه لردن شربتلر ایچرلر
عینا یشرب بها عباد الله عین کافوردن الله تعالینك مقرب قوللری

ایجرلر * یفجرونها تفجیرا عین کافوری محللرینه وکوشکلرینه
وسائر استدکلری محلاره اقیدرلر وبری دخی سلسبیلدر نتکم
قرأن عظیمده ذکر اولنور * عینا فیها تسمی سلسبیلا
عین سلسبیل معناسنده اختلاف اولندی قتاده رضی الله عنه
شویله بیوردیکه استدکلری مکانلره کتوررلر دیمکدر وامام
مجاهد رحمه الله تعالی عندنده سرعت ایله ولطافت ایله جریان
ایتمك معناسنه در وبعضیلر عندنده مطلق اسمدر وابو العالیه
ومقاتل رحمهما الله عندلرنده شویله درکه عین سلسبیل جنت
عدندن وعرش عظیم التندن ظهور ایدوب ایکی بلوك اولور
بر بلوکی زقاقلرده وجاده طریقلرده جریان ایدر وبر بلوکی
جمله جنت اهلینك سرایلری ایچنده جریان ایدر وبریسی دخی
تسنیمدر نتکم قرأن عظیمده کلور * ومزاجه من تسنیم عینا
یشرب بها المقربون * بو عین تسنیم غایتده یوکسکدن
چاغلیوب اقدیغندن تسنیم تسمیه اولندی وبریسی دخی
رحیقدر حق تعالینك * فیهما عینان تجریان * آیت
شریفه سنده سلطان المفسرین ابن عباس رضی الله عنهما
شویله بیوردیکه بو ایکی عین حق تعالی وتبارك طرفندن اهل
جنته زیاده کرامتلر ایله جریان ایدر امام مکی شویله
بیوردیکه انلرك اوفاق طاشلری قزل یاقوتدن ویشیل
زبرجددندر وطپراغی کافوردندر مسك ایله امتزاج ایتمشدر
واطرافی زعفران ایله بنیاد اولنمشدر واهل جنتك شرابی بودر
لطافتده کافور طبیعتنده در وطعمی زنجبیلدر ورایحهٔ طیبه سی
مسکدر امام ثعلبی بیوردیکه مسکدن بر بیوك طاغدن چاغلیوب

اقار وبو ایکی عینك اسمنی تعیین ایتمکده اهل تفسیر رحمهم الله
تعالی نیچه روایت عدیده نقل ایتدیلر بعضیلر دیدیلرکه بریسی
عین تسنیمدر وبریسی سلسبیلدر وبر روایتده بریسی زلال
صو ییدر اصلا جریاندن منقطع اولماز وبریسی خمر لذیذدر
وحق تعالینك فیهما عینان نضاختان * آیت کریمه سنده
اهل تفسیر شویله بیوردیلرکه بو ایکی عین فواره لردرکه غایتده
سرعتله ظهور ایدرلر حضرت ابن مسعود رضی الله عنه بیوردیکه
انلر مسك وکافور شربتلریدر وحضرت انس رضی الله عنه
بیوردیکه اهل جنتك خانه لرینه بو ایکی عیندن مسك وعنبر
جریان ایدر شادروان فواره سی کبی ودخی معلوم اولسونکه
حضرت رسول کائنات صلی الله علیه وسلمك میدان حشرده
حوض کوثری اولدیغی کبی کذلك جنت ایچنده دخی
واردر علماء تفسیر وائمهٔ حدیث شویله تحقیق ایتدیلرکه جنت
ایچنده کی حوض کوثر اصلدر اندن طشرده کی اولان حوض
کوثره جریان ایدر امام ترمذی رحمه الله تعالی عبد الله بن عمر
رضی الله عنهمادن تخریج ایلدیکه رسول کائنات صلی الله علیه
وسلم بیوردی * الکوثر نهر فی الجنة حافتاه من ذهب ومجراه
علی الدر والیاقوت تربته اطیب من المسك وماؤه احلی من العسل
وابیض من الثلج * مألی بودرکه کوثر بر بیوك ارمقدر جنت
ایچنده طرفلری قزل التوندن بنیاد اولنمشدر صویی جریان
ایتدیکی محل انجو ویاقوتدندر طپراغی مسك وزیاده کوزل
رایحه سی واردر صویی عسلدن طاتلودر وقاردن بیاضدر
اللهم اسقنا من حوض نبیك کأسا بعده کأس یارب العالمین

آمين بحرمة النبى القريشى الهاشمى الامين * فصل قرأن عظيمده
وتفسيرلرده وحديث شريفلرده بيان اولنديكه جنتده ياقوتدن
وانجودن وزبرجددن وقزل التوندن اولوسرايلر وكوشكلر ايچنده
سندس واستبرق و ديباجلردن مندرلر ودوشكلر و يصدقلر
واردر التوندن ولطيف شيشه كبى نوردن وخالص كمشدن
قولبسز مشربه لر و برداقلر وابريقلر وكاسه لر واردر وصحن
وسائر طباقلر واردر كيمسى التوندن وكيمسى نوردن ايجاد اولنمشدر
قرأن عظيمده ذكر اولنور * فيها سرر مرفوعة * يعنى جنت
ايچنده يوكسك سريرلر وتختلر واردر نته كم ذكر اولنور * على سرر
موضونة متكئين عليها متقابلين * آيت كريمه سنده اهل
تفسير رحمهم الله تعالى شويله بيان ايتديلر كه اهل جنت ياقوت
وجواهر وانجو وزبرجد ايله مزين تختلر اوزرنده بربرلرينه قارشو
مكالمه ايدرلر * ونمارق مصفوفة * صف اولمش دوزلمش
يصدقلر واردر * وزرابى مبثوثة * فاخر سندس واستبرق
وحرير قوماشلردن مندرلر ودوشكلر وقاليچه لر واردر و بونلر
شمديكى حالده دوشنمشدر وبر آيت كريمه ده * متكئين على
فرش بطائنها من استبرق * واقعدر يعنى اهل جنت طيانجيلردر
شول دوشكلر ومندرلر اوزرينه كه انك اشاغى طرفلرى قالنجه
ديباجدندر خبرده شويله دركه * ظواهرها نور يتلألؤ * اول
دوشمه لرك اوزرى ضيا ويرر نوردر مسلم حديث شريفلرندن
برحديث شريفنده شويله دركه * ان للمؤمنين فى الجنة لخيمة
يعنى جنت ايچنده مؤمنلر ايچون مقدار عالى و بشاسى لطيف
و يوجه كوشكلر واردر * من لؤلؤة واحدة مجوفة * مجوف

انجودن ايجاد اولنمشدر * طولها ستون ميلا * اشاغيسندن
يوقارويه التمش ميلدر وبر روايتده * عرضها ثلثون ميلا واقعدر
يعنى برجانبندن برجانبى اوتوز ميل اوله وحق تعالينك * وهم
فى الغرفات آمنون * آيت كريمه سنده اولان غرفه لركه
اكالسان تركيده چارداق اوطه لرى ديرلر انلر شول يوكسك
كوشكلردر كه جهان نما اولوب اندن اطراف مملكت تماشا
ومشاهده اولنور علماء محدثيندن ابن القيم رحمه الله تعالى شويله
بيوز ديكه بوذكر اولنان خيمه لر غرفه لرك وكوشكلرك غيريدر
زيرا بوخيمه لر بستانلر وكلزارلر ايچنده ارمقلر كنارنه قورولور
عالم دنياده پادشاهلر اوتاقلرى وچادرلرى كبى و برحديث
شريفده شويله دركه * ان الرجل فى الجنة ليتكئ سبعين مسندا
من قبل ان يتحول * يعنى كشى جنت ايچنده يتمش طره بوزنلره
طيانور كه هر برى درلو زينت ايله مزين كيمسى يكپاره قزل
ياقوتدن اوزرينه يشيل زبرجدلر وانجولر وسائر جواهر ايله
زينت ويرلمش وكيمسى قزل التوندن اوزرينه ياقوت وزمرد
والماس ولعل ايله برنمش وكيمسى يكپاره جواهردن وقزل التوندن
ذرنشان اولوب زمرد ومرجان وصارى ياقوت ايله اوزرينه
نقش اولنمش امدى بومثللو طره بوزنلر ايله بنياد اولنان كوشكلرده
وصفه لرده شلته لر ودوشكلر واردر كه بربرندن يوكسكدر نته كم
حق تعالينك * وفرش مرفوعة * آيت كريمه سنده
شويله تفسير ايتديلر كه اول بربرى اوزرينه دوشنمش اوله بعض
تفسيرلرده ابوسعيد الخدرى رضى الله عنه روايتيله مرويدر كه
بو دوشكلرك ارتفاعى بشيوز يللق يول اوله حضرت على

رضی الله عنه فرش مرفوعه‌یی نازنین کوشکلر وانجودن خیمه‌لر
ایچنده انجودن ویاقوتدن تختلر اوزرنده اوتورمشلر حورعین
ودنیا خاتونلری دیمکله تفسیر ایلدی ودخی * متکئین فیها
علی الارائك * آیت کریمه سنده اکثر مفسرین رحمهم الله
تعالی ارائك سریرلر وتختلردر لطیف جهان نما الوصفه‌لر خیمه‌لر
ایچنده امام مجاهد رحمه الله تعالی انجودن ویاقوتدن ایجاد
اولنمشدر دیدی ودخی * علی سرر موضونة * آیت کریمه
سنده ابن عباس رضی الله عنهما صف اولمش بویله سریرلر
وتختلردر دیدی وامام ابو عبید انواع زینت ایله ایشلنمش دیدی
وعکرمه دن شویله منقولدر که بو تختلر انجو ویاقوتدن بربرینه
درع خلقه‌سی کبی داخل اولمغله حاصل اولمشدر دیدی وبعضیلر
بونلرك ارتفاعی یوز ارشوندر دیدی ودخی جنتده برکونا منزللر
ومقاملر واردر که انلره عیون تسمیه اولنور انلر یوجه صحرالرده
دریالر کنارنده مفرح باغچه‌لر ایچنده ارمقلر اطرافنده کوشکلر وخیمه‌لر
وفوقانی جهان نمالر واردر کتاب جامع الصغیرده مذکوردر که
* ان اهل الجنة لیتراؤن اهل الغرف کما تراؤن الکواکب فی السماء
یعنی سائر اهل جنت غایتده یوکسك چارداقلر وجهان نمالر
صاحبلرینی شویله یوکسك کورورلر که نتکم دنیاده آسمانده‌کی
یلدزلری یوکسك کوررسکز * فصل * جمله اهل جنتدن
درجه‌سی کوچك اولان اون دنیا قدر منزله نائل اولسه کرکدر
* لك مثل الدنیا وعشرة امثالها * روایتیله ثابتدر وامام ترمذی
رحمه الله تخریج ایلدی ابو سعید الخدری رضی الله عنه دن
حضرت رسول کائنات صلی الله علیه وسلم بیوردیکه * ادنی

اهل

اهل الجنة الذی له ثمانون الف خادم * یعنی اهل جنتك ادناسی
وجمله دن مرتبه‌سی اشاغی اولانك سکسان بیك خادمی واردر
انلر غلمانلردر حق تعالی انلری اهل جنته خدمت ایچون یراتمشدر
انسان دکلدر بشقه برنوع مخلوقدر نوردن خلق وایجاد اولنمش
جوانلردر وکافرلرك اولادجقلری اهل جنته خدمتکار ویریلوب
بو روایتده انلر غلماندن ماعدادر وقول حق بودر بعض
روایتلرده شویله‌در که بو غلمان هر بریسی درلو قفتانلر کیوب
قولقلرنده منکوش مجوهر کوپه‌لر اوله وباشلرنده یاقوتدن
وزبرجد والماس ایله مجوهر سورغوچلر اوله حق تبارك
وتعالینك * یطوف علیهم ولدان مخلدون اذا رأیتهم حسبتهم
لؤلؤا منثورا * آیت کریمه سنده اهل تفسیر رحمهم الله
تعالی شویله بیوردیکه بو غلمان هر بریسی برخدمته تعیین اولنوب
کیمیسی کاسه‌لره شراب وکافور وکیمیسی زنجبیل وکیمیسی عین
سلسبیلدن نازنین نوردن مشربه‌لر وقولبسز برداقلر ایله
شربتلر کتوررلر وکیمیسی نوردن صحنلر وطبقلر ایله کونا کون عنب
ورمان میوه‌لری ونازنین قوش اتندن پشمش کبابلر وسائر نفیس
طعاملر کتورر وخدمتلر ایله هر بریسی برطرفه سعی ایتدیکی
ایچون حق تعالی انلری نظامندن طاغلمش وپریشان اولمش
انجولره تشبیه ایلدی * واثنان وسبعون زوجة * وجمله دن
ادنی‌سی ایچون یتمش ایکی زوجه واردر ابو هریره رضی الله
عنه روایتیله رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه مافی الجنة
احد الا له زوجان انه لیری مخ ساقها من وراء سبعین حلة مافیها
عزب * یعنی جنتده هر کسك دنیا خاتونلرندن ایکی خاتونی واردر

شویله لطافتده وکمالده در که اوزرلرنده یتمش قات حله قفتانلری
وارایکن حسن وجمالی زوجنه هر وجهله آشکاره اولوب
حتی ساقی ایچنده کی ایلکی کورنمك مرتبه سنده لطافتده اولور
ودخی جنتده تزوج ایتممش بیکار کمسه یوقدر امدی علی وجه
العموم ایکی دنیا خاتونی یتمش حورعین جاریه سی ویریلور
لکن بو اقلیدرا کثر مرتبه سنه حد یوقدر زیرا کمیسی واردرکه
یوز حورعین الور وکمیسی بشیوز وکمیسی دخی زیاده الور عملده
وعملده نه مرتبه یه واردی ایسه اکا کوره درجه یه وثوابه نائل
اولور ودخی بومثللو حدیث شریفلر دلالت ایدر که کوچك
ایکن آخرته کیدن قزلر وارککلر تزوج ایدرلر زیرا جنتده تزوج
ایتممش کمسه یوقدر دیو حدیث شریفلرده علی وجه العموم
ذکر اولنمشدر شیخ نجم الدین الغیطی رساله سنده بویله جه
بیان ایلدی اما شول عورتکه دنیاده برقاج کمسه یه زوجه اولسه
آخرتده کمینه وارر اختلاف اولندی بعضیلر دیدیلر که صکره
کینه وارر و بعضیلر عندنده عورت مخیره در مراد ایتدیکی
زوجنه وارر و بعضیلر عندنده اخلاق حمیده ومعاشرت حسنه
صاحبنه وارر وغیری اقوال دخی واردر * وینصب له قبة
من لؤلؤة ویاقوت وزبرجد * واول مؤمن ایچون برانجودن
وقزل یاقوتدن ویشیل زبرجددن قبه لر وکوشکلر بنیاد
اولنور که کمابین الجابیة وصنعا انك اوزنلغی ووسعتی بلدهٔ
جابیه ایله بلدهٔ صنعا اراسنجه اوله که جابیه شامده در وصنعا
یمنده در * وعلیهم التیجان * باشلرنده تاجلر واردر * وان کل
لؤلؤة لتضیٔ * اول تاجك هر برانجوسی یلدزلر کبی ضیا

ویرر ای عاقل اهل جنتك ادناسی بویله اولنجه کبار سعدا که
صالحلر وشهیدلر وصدیقلر وپیغمبرلر مرتبه لری اصلا لسان ایله
تعبیر اولنماز وعقل ایله ادراك اولنماز برحدیث شریفده شویله
درکه * اعددت لعبادی الصالحین مالاعین رأت ولا اذن
سمعت ولاخطر علی قلب بشر * یعنی حق تعالی بیورر که
صالح قوللرم ایچون شویله نعمتلر ولذتلر وسعادتلر حاضر
ایلدمکه انی اصلا برکوز کورمدی وبرقولاق ایشتمدی وبرانسانك
قلبنه خطور ایتمدی ودخی اهل جنت لباسلری اوچ نوعدر
بریسی سندس قالنجه دیباجدر وبریسی استبرق انجه دیباجدر
وبریسی حریردر جمله الوانك اشرفی یشل رنك اولدیغیچون
یشللر کینورلر وسائر درلو درلو رنکلو لباسلر دخی واردر
وجنتده رجال ونسوان کمشدن والتوندن وانجودن بلازکلر
ویوزکلر وسائر خلخال کبی زینتلر ایله مزین اولورلر
کتاب جامع الصغیرده مذکور اولان احادیث شریفه دندر که
طوبی شجرة فی الجنة لایعلم طولها الاالله فیسیر راکب تحت
غصن من اغصانها سبعین خریفا وورقها الحلل یقع علیها الطیر
کامثال البخت * داللری اوزرینه دوه لر کبی بیوك قوشلر
قونر طوبی جنتده براولو اغاجدر که اوزنلغنی انجق الله تعالی
بیلور داللرندن بردالی تحتنده آتلو کمسه یتمشییل یوررر وانك
یپراقلری حله لردر وتنبت بالحلی والحلل وان اغصانها لتری
من وراء سور الجنة * طوبی اغاجندن درلو زینتلر وقفتانلر
حاصل اولور وانك داللری جنت دیوارنك طشره سندن
کورینور وبرروایتده * ثیاب اهل الجنة تخرج من اکمامها

وارد اولمشدر یعنی اهل جنتك قفتانلری طوبی دن حاصل
اولور چیچکلر غنچه لرندن اچلدیغی کبی و بعض اهل العلم شویله
تحقیق ایلدیلر که جنت عدنده رسول الله صلی الله علیه وسلمك
وسیله سرایننده در طوبی نك کوکی وداللری سائر اهل جنتك
سرایلرینه وجهان نمالرینه واصل اولمشدر نقدر چیچکلر ولطیف
رنکلو نقشلر ومیوه لر وارایسه انده موجود در سیاه لون ایله آجی
میوه دن غیری وانك التنده ایکی اولو پکار جریان ایدر بریسی
کافور شرابی و بریسی عین سلسبیلدر ودخی تفسیر ثعلبیده
ابو هریره رضی الله عنه دن منقولدر که جنتده شویله اغاچلر واردر که
کوکلری التوندن ومیوه سی انجو وزبرجد در حق جل وعلا
بر لطیف روزکار اسدیروب داللری و یپراقلری بری برینه ضرب
ایتدکده شویله لطیف نغمه ایله صوت حاصل اولور که اصلا
نظیری ایشیدلممش اوله حق تعالینك * فاما الذین امنوا وعملوا
الصالحات فهم فی روضة یحبرون * آیت کریمه سنده
بعض اهل تفسیر ای یتلذذون دیمکله تفسیر ایتدیلر یعنی شول
قوللر که مؤمن اولوب عمل صالح ایده لر آنلر آخرتده جنت
باغچه لرندن صوت حسن وخوش نغمه لر استماعیله تلذذ ایدرلر امام
یحیی بن کثیر واوزاعی وغیریلر بویله تفسیر ایدوب دیدیلر که
اهل جنت خوش نغمه وصوت حسن استماعی طلب ایتدکده
قوشلر واغاچلر کونا کونا فریاد وصدا ویروب تسبیح وتقدیس
وتهلیل وتکبیر ایدرلر استماعنده لذت عظیمه وشوق حاصل
اولور امام اوزاعی شویله دیدیکه حضرت اسرافیل علیه السلامك
جمله خلقدن زیاده صوتی کوزلدر چان تسبیحه شروع ایتدکده

یدی

یدی قات کوکلرك ملائکه سی تسبیحلرندن سکوت ایدوب انی
استماع ایدرلر ودخی حور عین صوت حسن ایله تغنی ایدوب
زوجلری حضورنده ذوق استماع ایدرلر معلوم اولسونکه حور
حورانك جمعیدر شول عورتکه انك لونی کمش کبی صافی بیاض اوله
اکا امرأة حوراء دینور وعین عینانك جمعیدر شول عورتکه
انك کوزی بیوك وقره سی زیاده قره و بیاضی زیاده بیاض اوله
اکا امرأة عیناء دینور کذلك جنت خاتونلرینك لونی بیاض
وکوزلری بیوك ولطیف اولدیغیچون حور عین تسمیه اولندی
حق جل وعلا انلری وصف ایدوب قاصرات الطرف اتراب
بیورمشدر یعنی نظرلرنی کندی زوجلرینه قصر ایدوب غیری یه
نظر ومحبت ایتمزلر همان زوجلرینه عشق ایتمشلردر وسنلری
برابر اوتوز اوج یاخود یکرمی یاخود اون التی یاشنده اوله لر
وکواعب اترابا آیت کریمه سنك معناسی یعنی تورنج ممه لی
جمله سی براقران حور عین قزلری نه زمان زوجی جماع ایتسه
قز بولورنتکم * فجعلناهن ابکارا * یعنی بز حور عینی بکرلر
خلق ایلدك دیمکدر حدیث شریفلرده شویله درکه * یعطی قوة مائة
رجل * یعنی اهل جنته اکلده وشربده وجماعده یوز کسه نك
قوتی حاصل اولور والحاصل غایتده تازه وحسن ولطف ایله
زوجلرینه معامله ایدرلر حتی ابن زید رحمه الله تعالی شویله
بیوردیکه حور عین هر زمان زوجلرینه عرض محبت ایدوب
دیرلر که رب العزته یمین ایدرمکه جنتده سندن احسن کمسه
کورمدم الحمد لله که سنی بکا و بنی سکا نصیب ایتدی دیرلر
وقرأن کریمده * حور مقصورات فی الخیام * ذکر اولنور

یعنی اهل جنت ایچون حور عین حاضر اولمشدر انلر خیمه لر
ایچنده وسرایلرده حبس اولنوب طشره چقمزلر امدی جنتده خاتونلر
ایچون زقاقه وغیری یرلره چیقمق یوقدر* فصل * حق تعالی
قرأن عظیمنده بیورر * ونزعنا ما فی صدورهم من غل * یعنی
اهل جنتك قلبلرندن غل وغشی وسائر اخلاق ذمیمه یی نزع
وازاله ایده رزجمله قرنداشلر کبی بربرارینه سوکلو وبربرارینك
دیدارینه وملاقاتنه مشتاق اولورلرنتکم حدیث شریفلرده
ذکر اولنور* لا اختلاف بینهم ولا تباغض * اهل جنتك اراسنده
اختلاف و بغض وعداوت وکبر اولماز * یسبحون الله
بکرة وعشیا* هر زمان حق تعالی یه خوب صوت ایله تسبیح اوقورلر
وبرروایتده یلهمون التسبیح والتحمید کما یلهمون النفس یعنی انلره
تسبیح وتحمید الهام اولنور تنفس ایتمکه الهام اولندقلری کبی
یعنی مشقت وتکلیف دکلدر بلکه لذت وذوق ایچون ذکر وتسبیح
ایدرلر قرأن عظیمده ذکر اولنور* لا یسمعون فیها لغوا ولا کذابا* یعنی
اهل جنت لغو سوز ایشتمزلر زیرا انده لغو یوقدر وبربرلرینی تکذیب
ایتمزلر زیرا انده کذب یوقدر جمله سی صادقلردر وبر آیت کریمه ده
* لا یسمعون فیها لغوا الا قیلا سلاما سلاما * ذکر اولنمشدر
یعنی جنتده لغو ایشتمزلر لکن بربرینه سلام ویروب لطفله کلام
سویلرلر یاخود ملائکه انلره کلوب سلام ویررلر نتکم بر آیت کریمه ده
* والملائکة یدخلون علیهم من کل باب سلام علیکم بما صبرتم فنعم
عقبی الدار * ذکر اولنور یعنی ملائکه اهل جنته هر برقپودن
کیروب حق تعالینك سلامی سزك اوزریکزه در عالم دنیاده
طاعات اوزرینه دوام وکناهدن اجتناب ایتدیککز سببیله نه کوزل

سرایلریکز وار در وابدی بونده قالور سز دیرلر تفسیر تیسیرده
وغیریلرده شویله درکه جنت سرایلرینك یتمش قپوسی واردر
هر برنده قپوجی ملائکه سی واردر پس حق تعالی طرفندن
ملائکه لر کلوب هر مؤمنه هدیه ومکتوب وسلام کتوروب
بو قپوجیلردن اذن آلوب سرای صاحبنك حضورینه آدابله
کلوب رب العالمین جل شانه سندن راضیدر وسکا سلام
وشو هدیه ایله بو مکتوبی ارسال ایلدی دیو مکتوب ایچنده
شویله مذکور درکه * من الحی الذی لا یموت الی الحی الذی
لا یموت * یعنی بو مکتوب حی لا یموت اولان الله تعالیدن
حی لا یموت اولان مؤمنه ارسال اولنمشدر ای بنم قولم مشاهده مه
وضیافتمه دعوت ایده رم دیو کتب اولنمشدر اللهم یسر لنا
هذه اللذة الباقیة ضرب مثال مثلا قافله ده رحلت اثنای طریقده
کیجه کیدرکن بر سهل وادی یه وارسه لر انده بیوك وکوچك
براق طاشلره راست کلسه لر بو قافلنده بعضیسی دیسه لرکه
اولولردن مسموعمز درکه بو مثللو طاشلرده منافع عظیمه وفوائد
جسیمه واردر وخواص لطیفه سی اولوب اهلی قتنده غایتده
مقبول ومرغوب وقیمتلو در پس بوندن المق لازمدر دیوب
کندیسی آلوب وغیریلره ترغیب ایدوب مز بور قافله خلقی ایکی فرقه
اولوب بر فرقه سی دوشروب مشقتله کتوردکده و بر فرقه سی
مشقتدن اجتناب زعمیله المیوب انلری سخریه ایله طعن ایدوب
دیسه لرکه بونه جهالت وحماقتدرکه بونك کبی صعب وادیده
وزحمتلو طریقده راحتلق وخفت ایله کیدلمکده تعب وارایکن
بو مثللو نفعی مجرد قوری استماعله مظنون طاشلری حمل ایدوب

حمار مثالی کتوروب زحمت چکرلر دیدکلرنده انلر دخی جواب
ویروب آدم اولدرکه عاقبتی ذوق وسعادت اولان اورده
مردانه دیریلوب غایتی زحمت اوله انسانمی دیرسك اکاکه
نفسی راحتلکین اختیار ایدوب انجا منده منا فعدن محروم قاله
بو ایکی فرقه بویله محاوره ایده رك خیلی منزل قطع ایتدکدن
صکره صباح اولوب کونش جمله جهانی روشن ایتدکده
کورسه لر که معهود کتوردکلری طاشلرك هر بریسی برجواهر
عالیه ویواقیت غالیه ودریتیم ونازنین زبرجد ایمشکه ادنی سنك
ادنی بهاسی بیك التون ایمش پس انلر نیچون زیاده المدق دیو
ندامت چکسه لر کرکدر اما شونلر که هیچ المدیلر بطالتلرین
راحتلك اکلیوب زعم فاسدلرینه تابع اولوب انلری حماقته نسبت
ایتمشلر ایدی آتش ندامت واحزان ملامت وحرمان سعادتدن
نه وجهله احراق ایده جکلر بعده اول جواهرلر ایله صاحبلری
نازنین مملکتلر وبوجه سرایلر صاتون الوب ونیچه حسنا
جاریه لر وممتاز غلمان واتباعه مالك اولوب انواع متاعلر
ومزین لباسلر ونفیس اطعمه واشربه ایله تلذذ وتمتع ایدوب
اول جواهرلری المیانلر ذلیل قالوب ومحتاج خلق اولدقده نه
مرتبه آتش حسرت انلری احراق ایده جکدر آتش حرمان
اخرت بوندن اشد اوله جقدر نعوذ بالله تعالی * شرح مثل
بو تمثیلك بیانی بودرکه کیجه ده قافله نك اوغرادقلری وادی
دنیادرکه جمله خلق اکا قافله قافله اوغرایوب عزم دیار آخرت
ایدرلر واول جواهر عالیه ویواقیت غالیه علوم نافعه وطاعات
وعبادا تك مثالیدرکه حضرت رسالتپناه صلی الله علیه

وسلمدن

وسلمدن قالمشدر وکونش طوغدیغی وقت حالت موتدرکه
احوال مستوره انده عیان اوله جقدر نتکم دیلمشدر * الناس
کلهم نیامون اذا ماتوا انتبهوا * یعنی دنیاده خلق نوم غفلتده در
اولوم وقتنده اویانورلر اعماللرین واحواللرین کوررلر دیمکدر
واول طاشلری النلر مؤمنلردرکه انبیادن وعلمادن استماع
ایدوب مشقت ارتکاب ایدوب المشلر ایدی واول جواهردن
المیانلر کافرلر وملاحده طائفه سیدر واول جواهر ایله الدقلری
مملکتلر وسرایلر ملك جنتدر ودرجات سعادتدرکه اعمال
مقابله سنده اهل ایمانه ویریلور انك ایچوندرکه عرصۀ عرصاتده
منافقلر مؤمنلرك عبادات نوریله قیامت ظلماتنده برمقدار اردلرنجه
کیدوب مؤمنلر اراقلشدقده کندولره نفاق ومعصیتلری
ظلماتنده قالدقلری عیان اولیجق چاغره لرکه یامؤمنلر لطف
ایدوب بزه بر توجه ایدیکز تاکه سزك نوریکز ایله بیله جه
کیده لم جواب ویررلرکه وارك دنیایه دونك انده نور طلب
ایدیکزکه زیرا بز بو نوری دنیاده که ایتدیکمز عبادتله بولدق
مؤمنلر جنته کیردکدنصکره کافرلر جهنمدن ندا ایدرلر که
افیضوا علینا من الماء او مما رزقکم الله * یعنی یامؤمنلر بزه احسان
ایدیکز صودن دخی الله تعالی سزه ویردیکی رزقدن مؤمنلر
جواب ویروب دیه لرکه * ان الله حرمهما علی الکافرین * یعنی
یاکافرلر مراد ایتدیککز صو ورزقی حق تعالی کافرلره
حرام ایتمشدر سز انلردن محروملر سز پس حالت محرومیت
کافرلرك قلبلرینه بالکلیه تأثیر ایده جکدر ونه کیفیت ایله
آتش ندامت احراق وبحر حسرت اغراق ایتمیه که مؤمنلره

ویریلان انواع عزت واصناف سعادت وکونا کون نعمتی
مشاهده ایده لرکه جنته آخر کیره نك ادنی نعمتنه بتون دنیا نك
اولندن آخرینه دك اولان نعمتلری مقابل اولمیه زیرا جنت
اهلندن ادنی مؤمنه ویریلان نصیب اون بودنیا قدر اوله
رزقنا الله ملکا عظیما ابدیا انه هو الجواد الکریم * فصل * امام
ترمذی رحمه الله تعالی تخریج ایلدی عبادة بن صامت رضی الله
عنه دن رسول کائنات صلی الله علیه وسلم شویله بیور دیکه
ان فی الجنة مائة درجة ما بین کل درجتین کما بین السماء والارض
یعنی تحقیق جنتده یوز درجه واردر وهر ایکی درجه اراسی
یرایله کوك اراسی قدر اوله که بشیوز ییللق یولدر والفردوس
اعلی الجنة * فردوس جنتلرك یوجه سیدر ومنه تفجر انهار الجنة
الاربعة * جنتلرك دورت ارمقلری فردوسدن جریان ایدر
ومن فوقه یکون العرش * وعرش اعلا فردوسك اوزرنده در
فاذا سألتم الله فاسئلوه الفردوس پس حق تبارك وتعالیدن
جنت استدکده فردوسی طلب ایدیکز بعض اهل تفسیر
رحم الله علیهم بیورمشلردرکه عالم درجه سی شهید درجه سندن
بر درجه اعلادر وشهید عابددن بر درجه اعلادر ودخی ابن ماجه
روایت ایلدی ابو سعید الخدری رضی الله عنه دن رسول الله
صلی الله علیه وسلم بیور دیکه * یقال لصاحب القرآن
اذا دخل الجنة اقرأ واصعد فیصعد بکل آیة درجة حتی یقرأ
آخر آیة معه * یعنی دنیاده قرآن عظیم الشان صاحبی اولوب
تجوید اوزره تلاوت ایدنلر آخرتده جنته کیردکده اکا دینور که قرآن
کریمی اوقو ودرجه لره صعود ایت هر برآیتی اوقودقجه بر درجه یه

واصل اولورتا که معلومی اولان آیتلرك آخرنی اوقیونجه یه دك
رفعت بولمقدن خالی اولماز وبر روایتده شویله دینور که سنك
منزلك جمله دنصکره اوقودوغك آیت کریمه عندنده در
امدی بعضیلر دیمشلر که درجات جنتك عددی قرآن کریم
آیاتنك عددنجه در اهل قرآن درجه سی جمله دن یوجه در کتاب
جامع الصغیر ده مذکور در ابو سعید الخدری رضی الله عنه
روایتیله که رسول کائنات صلی الله علیه وسلم بیورمشدر
ان اهل الدرجات العلی لیراهم من هو اسفل منهم * تحقیق درجات
عالیات صاحبلرینی انلردن اشاغی اولنلر شویله یوکسکده
کوررلر که * کما ترون الکوکب الطالع فی افق السماء * سزلر
عالم دنیاده افق سماده طلوع ایتمش یلدزی کوردیککز کبی
وان ابا بکر وعمر منهم وانهما من افضلهم * وتحقیق ابو بکر ایله
عمر حضرتلری رضی الله عنهما درجات عالیات اصحابندندر
وانلرك افضللرندندر امدی درجات عالیات اصحابی شول کسه لردرکه
مسلمره سلام ویررلر وفقیرلره صدقه وطعام ویررلر وکیجه ایچنده
خلق اویقوده ایکن نماز قیلارلر ودخی یابان جماعت ایله نماز قلمغه
کیدرلر وابدستی کمال اوزره الورلر مساجدده نماز
قلدقدن صکره ینه نمازه انتظار ایدرلر نتکم حدیث شریفلرده
مذکوردر ودخی اهل جنت یوز یکرمی صف اولورسکسان
صف امت محمدیه در وقرق صف ماعدا امتلردن اوله نتکم
بهز بن حکیم روایتنده کلدیکه * اهل الجنة عشرون ومائة
صف انتم منها ثمانون صفا * یعنی اهل جنت یوز یکرمی
صف اولور وسزلر اول صفلردن سکسان صف اولورسز

و دخی معلوم اولسونکه جنتده رفعت درجه ایچون شفاعت
واردر الله سبحانه وتعالی بیوردی اعوذ بالله * والذین امنوا
شونلر که مؤمن اولدیلر * واتبعتهم ذریتهم بایمان * وانلره
اولادلری ایمانله تابع اولدی یعنی انلرمؤمن اولدقلری کبی
اولادلری دخی مؤمن اوله * الحقنا بهم ذریتهم * انلره اولادلرینی
الحاق ایده رز یعنی درجه لری برابر اولور * وما التناهم من عملهم
من شیٔ * وانلرك عملرندن برنسنه نقصان ایتمیوز همان
فضل الهی ایله اولادلرینك درجه لری انلره واصله اولور
حضرت ابن عباس رضی الله عنهما دن مرویدرکه * اذا دخل
اهل الجنة الجنة یسأل عن ابویه وزوجته وولده * یعنی مؤمن
جنته داخل اولدقده اناسندن و باباسندن وزوجه سندن
واولادندن سؤال ایدوب انلرك مرتبه سی قنده دردیر * فیقال
انهم لم یدرکوا ما ادرکت * جواب ویریلورکه سنك بالغ
اولدیغك مرتبه یه انلر بالغ اولمدیلر * فیقول لقد عملت لی
ولهم * شویله دیه که بن کندم ایچون وانلر ایچون عمل ایتدم
انلره شفاعت ایده رم دیه فیؤمر بالحاقهم پس حق تعالی طرفندن
امرکله که استدیکی اقرباسی انك درجه سنه برابر اولسون لکن
انك درجه سندن برنسنه نقصان اولمیوب همان الله تعالینك
فضلیله الحاق اولنور اهل تفسیر رحمهم الله بیورمشلردرکه
بیوك وکوچك اولاد بابالرینه وانالرینه و بابالر دخی اولادلرینه
برابر اولوب درجه لری مساوی اولورتاکه بربرلرینه ملاقات
ابدیه ایدوب سرور دائم حاصل اولور ودخی عیون تفاسیرده
مذکوردرکه ولدکبیرمسلم صالح باباسنه ملحق اولور اکرعملی

باباسنك عملی قدری یوق ایسه ده باباسنه اکرام ایچون الله تعالینك
فضلیله ملحق اولورامدی بوندن معلوم اولورکه صالحلرك اولادی
صالح اولمیانلرك اولادندن افضل و درجه سی اعلادر خصوصا
علماء عاملون وصدیقون وشهدا اولادی اولنلر ودخی سادات
کرام اولنلر نقدر مرتبه لره نائل اولسه لر کرکدر ودخی انبیاء
عظام وعلماء کرام علیهم الصلوة والسلام اهل جنته رفعت
درجه ایچون شفاعت ایتسه لر کرکدر اللهم اکرمنا بفضلك
وارزقنا بشفاعتهم آمین * فصل * معلوم اوله که حق تعالینك
امریله اولوم قیون شکلنه کیروب جنت ایله جهنم اراسنده یوکسك
مکانه قنوب ندا اولنه که یااهل جنت ویا اهل جهنم بیلورمسز
بونه در وانلردیه لرکه بیلورز اولومدر بعده انی بوغزلیه لر وندا
اولنه که یااهل جنت ذوق سعادتده ابدی قالکوز و یااهل
جهنم عذاب ایچنده غم وغصه ده سزلر دخی ابدی قالکوز
پس اهل جنت کمال سرور وتمام ذوق وراحت بوله لر واهل
جهنم کمال غم وغصه وابدی عذابده اولوب وفریاد ایدوب
اغلشه لر کوزلرندن صودن وقاندن دریالر حاصل اولوب کمیلر
جریان ایتمسك ممکن اوله نتکم یحیی بن معاذ رحمهما الله تعالی
شویله بیوردیکه ایکی مصیبتدن قنقیسنه تحمل اولنور جنتدن
محروم اولمق برمصیبت وجهنمده معذب اولمق برمصیبت عظیمه
فوت نعمته تحمل اولنماز ونار جحیمه طاقت کلمز نعوذ بالله من کل
مصیبة پس بهر حال معذب اولمق نعمتدن محروم اولمقدن
اشددر اکر کافرلرك عذابی نهایت بولیدی انلره غم اولمازدی
ومسرور اولورلر ایدی واکر ذوق جنت منقطع اولیدی اهل

جنت محزون اولوب جنت انلره زندان وظلمات اولور ایدی
ربنا اصرف عنا عذاب جهنم ان عذابها کان غراما انها
ساءت مستقرا ومقاما * ودخی امام بخاری وامام مسلم
رحمهما الله تعالی تخریج ایتدیلر ابی سعید رضی الله عنه دن
رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه * ان الله تعالی یقول
لاهل الجنة یا اهل الجنة یقولون لبیك ربنا وسعدیك والخیر
فی یدیك * یعنی الله تبارك وتعالی اهل جنته دیه که یا اهل
جنت وانلر دیه لر که لبیك وسعدیك یاربنا جمیع خیر
سنك قدرتکده منحصردر * فیقول هل رضیتم * حق تعالی
بیوره که سز بندن راضیمسز * فیقولون مالنا لا نرضی
وقد اعطیتنا مالم تعط احدا من خلقك * وانلر دیه لر که نیچه
راضی اولمیالم که مخلوقاتدن برکسه یه اعطا ایتمدوکك جنت
وسعادتی وبی حساب نعمتلری وبلا نهایة ذوق ولذاتی بزه اعطا
ایتدك * فیقول الا اعطیکم افضل من ذلك * وحق تعالی
بیوره که بوعطیه لرك جمله سندن افضلنی سزه اعطا ایده یممی
فیقولون یارب ای شئ افضل من ذلك * وانلر دیه لر که یارب
بوندن افضل نه شی واردر * فیقول احل علیکم رضوانی
ولا اسخط علیکم بعده ابدا * یعنی حق تعالی بیوره که
بن رضامی سزه حلال وتنزیل ایتدم شمدن کیرو سزه اصلا
ابدا غضب ایتمم علی الدوام رضامده سز ودخی کوناکون ذوق
وسعادت ایله * وفیها ما تشتهیه الانفس وتلذ الاعین
مصداقنجه جانلری استدکلری نعمتلری وکوزلری کوردکجه
لذت وسرور حاصل اوله چوق حور عین وغلمان نازنین

ویوجه سرایلر ونورانی صحرالر وکوناکون مقدس باغچه لر
وباغلر وکوزلر کورممش وقولاقلر استماع ایتممش وبرکمسه نك
خاطرینه کلممش نعمتلره وسعادتلره نائل اولوب هرکس مرتبه سنی
بولدقدنصکره حضرت ابن عباس رضی الله عنهمانك تقریرینه کوره
حق سبحانه وتعالی حضرت جبرائیل علیه السلامه حظیرة
القدس که ضیافتخانه در انی کتورمه سیله امر ایدوب قوللریمه
ضیافت اینسم کرکدر دیه اول دخی جمله جنتك اطرافنی وکوشه لرینی
طوان ایدوب بولمیه بعده رب العزتك حضور معنویه سنده سجده
ایدوب یارب سکز جنتلری طواف ایتدم بولمدم دیدکده رب العزه
سبحانه وتعالی بیوره که یاجبرائیل جنة الخلد ایچنده بولورسك
بعده اکا داخل اولوب اطرافنی سیر ایدرکن برجنت پیدا
اوله که انی جبرائیل هیچ کورممش اوله قپوسنده برعظیم هیبتلو
ملك قائم اولمش جبرائیل اکا سلام ویروب اول دخی آلدقده دیه که
سن کمسك اول دخی دیه بن جبرائیلم اول دخی دیه که سبحان الله
بو اسمی عمرمده ایشتمدم قندن کلورسك دیه جبرائیل علیه السلام
دیه که جنتدن کلورم اول دخی دیه که بوندن غیری جنت وارمیدر
جبرائیل علیه السلام دیه که بو محللرده حظیرة القدس وارمیدر
اول دخی دیه که اشته منظرکده در پس جبرائیل علیه السلام نظر
ایتدکده انده شولقدر کوشکلر وار که عددی بی حساب اوله
اول ملك دیه که بونی نیدرسك جبرائیل دیه که آلوب حق تعالینك
حضور معنویه سنه کتورسم کرکدر اول دخی دیه که نیجه
کتوره بلورسك اول دخی دیه بقدرة الله کتوردرم اول دخی دیه که
بوصورتده کتورمك اولور پس جبرائیل حظیرة القدسی حمل

ایدوب ایچنده بی حساب مملکتلر وسرایلر وانهار و اشجار
واثمارایله الوب مکان مأموره کتوردر پس بامر الله تعالی جبرائیل
برمرتفع مکانه چیقوب صوت اعلی ایله اولا ندا ایده که یا محمد سن
وسائر انبیا ومرسلین رب العالمینك ضیافتنه کله‌سز دیه پس
حضرت حبیب الله وسائر انبیا ومرسلین صلوات الله وسلامه
علیه وعلیهم اجمعین براقلره بنوب بونجه ملائکه وغلمان ایله
بعده جبرائیل علیه السلام برکره دخی ندا ایدوب * یا اهل الجنان
هلموا الی ضیافة رب العالمین جمیعکم * یعنی یا اهل جنت جمله کز
رب العالمینك ضیافتنه کلوکز دیدکده بعید وقریب جمله
اشیدوب مملکتلرندن و خانه لرندن وجهانما لرندن اینوب براقلره
بنوب بونجه ملائکه وغلمان ایله جمله‌سی برصف اولوب قچان
اغاچلره راست کاسه لر اغاچلر مکانلرندن قالقوب صفلرینه خلل
کلمز اولا کشدن بی حساب کوشکاره مرور ایتدکده یلدرم کبی
کیدرلر ثانیا قزل التوندن بنیاد اولنمش کوشکلره ویوجه سرایلره
راست کلوب انی دخی یلدرم کبی کچه لر ثالثا یاقوتدن مملکتلره
وسرایلره راست کلوب انی دخی یلدرم کبی کچه لر رابعا مسك
ازفردن وبیاض کافوردن صحرالر وطاغلر ودریالر وباغ نعیم
وسائر مسیره دن مرور وعبور ایدوب وانجودن خلق اولنمش
مملکتلر وخانه لر ویوجه جهانمالره مرور ایدوب کچدکده
حظیرة القدسك نوری کورینه که ماببنی اون بیك یللق یول قاله
پس بومنوال اوزره سیر ایده رك حظیرة القدسه داخل ونازل
اولوب حق سبحانه وتعالینك انلره حاضر ایتدیکی کرامتلره
وسعادتلره نظر ایده لر نوردن والتوندن وکشدن کوشکاره

چیقوب مفرح ومزین سرایلر اوزرینه جلوس ایده لر ومسك
ازفردن دپه لر اوزرلرنده سیران ایدرلر بعده حق سبحانه وتعالی
کروب نامنده برملکه امر ایدوب سفره یی میدانه کتوره اول
سفره لاجورد یاقوتدن اولوب طولی اون بیك یللق یول وعرضی
دخی اولقدر اوله واوزرینه درلو طعاملر چکله اصلا آتشده
پشمش اوله زیرا جنتده آتش یوقدر همان محض قدرتدن
حاصل اولور بعده حق سبحانه وتعالی بیوره که ای ملائکه
قوللریمی اطعام ایدیکز بعده ملائکه التوندن صحنلر وکاسه لر
وطاسلر کتوروب هر برنده یتمش درلو طعام اوله جانلری استیوب
حظلری قدر اکل ایده لر بعده حق سبحانه وتعالی بیوره که
یا ملائکه قوللریمه درلو شرابلر حاضر ایدیکز پس ملائکه
قولبسز برداقلر ونازنین مشربه لر وابریقلر ایله جنت ارمغلرندن
طولدروب اللرینه صونرلر بعض تفسیر کتابلرنده شویله درکه
اول زمانده کبار اهل سعادت نیاز ایدوب دیه لر که نیجه زماندرکه
ملائکه وغلمان اللرنده شربتلر ایچرز ربیمزدن طلب ایده رز که
همان بالذات قدرت الهیه ایله نوش ایده یز همان یلدزلردن
چوق نوردن کاسه لر و برداقلر شراب طهور طلو اللرینه ویریلور
بو معنایه در * وسقاهم ربهم شرابا طهورا * دیمشلر بعده
حق تعالی بیوره که یا ملائکه قوللریمه جنت میوه سی کتوریکز
همان ملائکه دریاقوت وزبرجد ایله مزین طبقلر ایچنده درلو
میوه لر کتوره لر مرادلری قدر اکل ایدوب تلذذ ایده لر
بعده حق تعالی امر ایدوب یا ملائکه قوللریمه حله لر وقفتانلر
حاضر ایدیکز دیه پس ملائکه همان درلو مزین قفتانلر

کتوروب هر برمؤمن یمش حله کیوب اصلا اکا ثقلت ویرمیه
بعده حق تعالی بیوره که یاملائکه قوللریمك قوللرینه بلازك
وخلخال وخاتم کتوریکز پس ملائکه انجودن والتوندن وکمشدن
بلازکلر وخلخال وخاتم کتوروب جمله سی مزین اوله لر بعده
حق تعالی بیوره که یاملائکه قوللریمه تاجلر کتوروب حاضر
ایدیکز پس ملائکه انجو ویاقوت وزبرجد ایله مزین تاجلر
کتوروب باشلرینه قویه لر اول تاجلرك هر برطاشی کونشدن
زیاده منور اوله بعده حق تعالی بیوره که یاملائکه قوللریمه
طیب ورایحهٔ طیبه حاضر ایدیکز همان ملائکه سرعت ایله
جنت قوشلرینی الوب مسك اذفر وطیب وعنبر جزیره لرینه
طلدروب بعده اهل جنتك باشلری اوزرینه کلوب قناد قناده
ویروب جمله اهل جنتك باشلرندن ایقلرینه دك طیب ایله مطیب
ایده لر بعده حق تعالی امر ایدوب نقدر اغاجلر وار ایسه جمله سی
کوناکون صدا ایله درلو نغمه لر ایده لر که جمله اهل جنت
ذوق وصفالرندن حیران اوله لر بعده حق تعالی بیوره که قوللرم
دخی بندن مرادیکز وارمیدر پس بربرلرینه نظر ایدوب عجب
دخی نه طلب ایلسك دیوب علمالرك مجلسنه کلوب عجب دخی
نه مراد قالدی وکتابلرده یازلمش مراد قالدیمی دیه لر علما رحمهم
الله تعالی دخی مشاهده طلب ایدیکز جمله مراداتك اعلیسی
بودر دیدکده جمله دیه لر که یاربنا سندن انجق مطلوبمز
مشاهده در کرم قیل بزی نعمت کبری ولذت عظمی ایله مسرور ایله
دیدکلرنده همان کبریا حجابلری رفع اولوب رب العزه جل شانه
تجلی ایدوب جمله اهل جنت نظر ایتدکده شول مرتبه ذوق

ولذت

ولذت حاصل اوله که سائر لذات نعیمی اونودوب سجده ایده لر
پس جنتده نه دکلو شی وار ایسه جمله سی سجده ایده لر وجمله سی
دیه لر که یاربناسن علو وارتفاع وعز وعظمت کبریا ایله موصوف
رب العزه سك ملك وملکوت سکا مخصوصدر سنك شریکك
ونظیرك یوقدر حمد وشکر سکا مخصوصدر جمله نعمت قوللریکه
سندن کلور وفضل وکرم سنکدر سندن غیری بر التجا
ایدوب معبود قلینا جق برنسنه یوقدر جمله اشیانی یوق ایکن
وار قیلان سنسك جمله جانلولری میت ایدوب کیرو
جانلو ایدن سنسك سنك قدرت قاهره ك جمله اشیانی مغلوب
ایتمشدر دیوب انواع تقدیس وتسبیح وحمد وشکر وثنا ایده لر
پس انلرده شولقدر انوار وحسن وجمال ظاهر اوله که اصلا عقل
انی ادراك وتصور ایده مز پس حق سبحانه وتعالی انلره سلام
ویروب السلام علیکم یاعبادی السلام علیکم یا احبابی السلام
علیکم یا اولیائی دیه نتکم قرأن کریمده بیورر * سلام قولا
من رب رحیم * واهل جنت دیه لر که یاربنا بزسکا لایق عبادت
ایده مدك شمدی بزه اذن ویررمیسك سکا سجده وعبادت ایده لیم
حق تعالی بیوره که قوللرم جنت شویله برمکاندر که بونده زحمت
ومشقت اولماز وعبادت وطاعت اولماز بن سزی انجق
ضیافتمه واکرامه دعوت ایلدمکه ذوق وصفا ایده سز من بعد
سزلر ایچون عبادت وسجده وسائر تعب یوقدر ابد الابدین
ذوق وصفاکز زیاده اولمقده در بعده حق تعالی اذن ویروب
هرکس مکانلرینه رجوع ایده لر حق تعالی وتبارك اذنیله برمنادی
ندا ایده یا اهل جنت مکانلریکزه رجوع ایدیکز رب العزه سزدن

راضیدر بعده هر کس سرایلرینه کلوب ازواجلری قارشو کلوب
دیه‌لر که نه کوزل منور اولدیکز وجمالکزه عجب زیاده اولمشدر
پس جواب ویروب دیه‌لر که بز رب العزه جل وعلایی مشاهده
ایتدک انک ایچون نورمز وجمالمز زیاده اولدی دیوب هر زمان
حسن وجمال وذوق وصفالری زیاده اوله اللهم ربنا اکرمنا بمشاهدتک
فی جوارک الکریم * تذییل * معلوم اولسونکه جنتده اهل
جنتک رب العزه جل وعلایی مشاهده ایتملری اهل سنت اعتقادندندر
وآیات واحادیث ایله ثابتدر برآیت کریمه‌ده * وجوه یومئذ
ناضرة الی ربها ناظرة * یعنی عقبی‌ده اهل سعادت سرور
وبهجت ونضرت وجمال ایله ممتاز ومکرم اولوب رب العزه
جل شانه انلره تجلی ایدوب انلر دخی نظر ایدیجیلردر وبرآیت
کریمه‌ده * للذین احسنوا الحسنی وزیادة * یعنی عالم دنیاده
اسلام وایمانده صادق اولوب وکوزل عمل ایدوب قوللر ایچون
عقبی‌ده کوزل جنت ودخی زیاده نعمت حاضر اولمشدر حضرت
رسول الله صلی الله علیه وسلم لفظ حسنی‌یی جنت ولفظ زیاده‌یی
مشاهده ورؤیت ایله تفسیر بیورمشدر ودخی برحدیث شریفده
* انکم سترون ربکم کما ترون القمر لیلة البدر * واقع اولمشدر
ویکرمی برکبار صحابه رضی الله تعالی عنهم روایت ایلمشلردر
بریسی حضرت صدیق اکبر ابو بکر رضی الله عنه‌در
واحادیث مشهوره‌دندر معناسی یا معشر الاسلام علی التحقیق
سزلر ربیکزی عقبی‌ده کوررسز شک وشبهه وازدحام اولمیوب
نتکم عالم دنیاده لیلة البدرده قمری کوررسز بلاشبهة قمرده
شک ومشاهده‌سنده ازدحام اولمدیغی کبی ومشاهده‌نک وقوعی

اوزرینه

اوزرینه اجماع امت منعقد اولمشدر اما معتزله طائفه‌سی مشاهده‌یی
انکار ایدوب دیدیلر که مشاهده‌نک بش شرطی واردر اولکی
مشاهد اولنان نسنه مکانده اولمق ایکنجی جهتده اولمق
اوچنجی مقابله‌ده اولمق دوردنجی افراط اوزره بعید وقریب
اولمیوب متوسط اولمق بشنجی قوت باصره‌دن شعاع اکا متصل
اولمق ناظر ایله منظور اراسنده ضیا اولمق شرطیله امدی
بوشروط حق تعالی حقنده محالدر ومشاهده دخی محال اولور
دیدیلر اهل سنت نصرهم الله تعالی جانبندن جواب ویریلوب
اولا بوشروط عادیه ودنیاویه‌در امور آخرت عالم دنیایه قیاس
اولنماز وبو امور مذکورده‌نک شروط اولدیغی فی الدنیا
والاخرة هنوز ثابت دکلدر انجق مشاهده حق تعالی وتبارکک
اراده وایجادیله اولور ممکندر که دیار مغربده اولان اعمی‌ده
حق تعالی مشاهده ایجاد ایلسه مشرقده اولان قریجه‌یی
مشاهده ایدر بومثللو نسنه‌لر امور ممکنه‌دندر قدرت ربانیه
اکا تعلق ایتمک صحیحدر سؤال مشاهده ایچون وقت معین
وارمیدر جواب تجلی ایکی قسمدر عام وخاص تجلی عام هر جمعه
کونی مقدارنده اولور نتکم جامع الصغیرده انس رضی الله عنه
روایتیله شویله‌در که * ان الله تعالی یتجلی لاهل الجنة فی مقدار
کل یوم الجمعة علی کثیب کافور ابیض * یعنی تحقیق الله تعالی اهل
جنته هر جمعه کونی مقدارنده تجلی ایتسه کرکدر انلر بیاض کافوردن
دپه‌لر اوزرنده قعود ایدیجی اولدقلری حالده وتجلی خاصده اهل
جنت مساوی دکلدر علمده وعملده کمال کسب ایتدیکی قدر
مشاهده ایدر جمله اهل سعادتک کباری هر زمان مشاهده ایدرلر

وكيمسى اوچ كون مقدارنده وكيمسى دورت كون مقدارنده
مشاهده ايتسه‌لر كركدر سؤال مشاهده امت محمديه ايچونميدر
يوخسه سائر امم سالفه‌يه دخى اولورمى جواب امت محمديه
حقنده اتفاق واردر وسائر امت حقنده اختلاف واردر لكن
ظاهر اولان انلر دخى مشاهده ايدرلر سؤال مشاهده انسانه‌مى
مخصوصدر يوخسه جن وملائكه دخى مشاهده ايدرلرمى جواب
امام ابو الحسن الاشعرى وامام بيهقى وحافظ علامه ابن القيم
ملائكه دخى مشاهده ايدرلر ديديلر صحيح بودر وامام بلقينى
جن طائفه‌سى مشاهده ايدرلر ديدى سؤال نسوان مشاهده
ايدرمى جواب حقنده اقوال كثيره ونقول عديده واردر بعضيلر
انلر ايچون مشاهده يوقدر ديديلر لكن بو قول ضعيفدر
وبعضيلر انلر رجال كبى مشاهده ايدرلر ديديلر بو ظاهردر
وبعضيلر بيرام كونلرى مثالى مقدارنده كه مثلا سنه‌ده ايكى كره
مشاهده ايدرلر ديديلر والله تعالى اعلم واحكم سؤال جنتده
اكل وشرب وجماع اولندقده فضلات وغسل وسائر اذى واقع
اولورمى جواب جنتده بو مثللى نسنه اولماز چونكه اكل وشرب
ايتدكده انلردن مسك وعنبر رايحه‌سى كبى بدنلرندن در ظهور
ايدر وغسل كبى نسنه‌لر انده اولماز سؤال جنتده كيجه وسائر
ظلمت اولورمى جواب عالم جنت نورانيدر وعرش عظيم نورى
جمله جنانى احاطه ايلمشدر وجناتك هر برذره‌سى كونشدن زياده
ضيا ويرانده شمس وقمر وكواكب وسائر چراغ يا قمعه احتياج يوقدر
وانده زحمت ومشقت ويره‌جك نسنه اولماز ولباسلرى كهنه لنمز
وعجز وفتور وكسل كبى نسنه انده اولماز ذوق ولذت وصفا وراحت

محلبدر

محلبدر اللهم ادخلنا الجنة مع الابرار تتمه عالم دنياده يقظه حالنده
حق تعالى‌يى مشاهده ايلمك انجق حضرت رسول كائنات
عليه شرائف الصلوات والتحيات جناب عالى منزلتلرينه
مخصوصدر ليلة الاسراده واقع اولمشدر مع هذا باش كوزيله‌مى
يوخسه يالكز قلب كوزيله‌مى واقع اولدى ديو سلف وخلف
اختلاف ايتمشلردر وسائر مرسلين صلوات الله وسلامه على نبينا
وعليهم اجمعيندن برينه واقع اولممشدر ازجمله حضرت موسى
عليه السلام تمنى ايدوب مضمون نظم عزيز مصداقنجه * رب
ارنى انظر اليك * يعنى يارب العزه ذات جليلة الصفاتكى اراءت
وكشف ايله‌سنى مشاهده ايده‌يم ديو نياز وضراعت بيوردقده
وراء حجاب كبريادن * لن ترانى * خطاب هيبت ربانيه وفرمان
عظمت صمدانيه صادر اولمشدر زيرا بو منصب عالى منزل متعالى
منازل لذائذ جنانيه‌نك اعلاسى وافضليدر وحضرت مفخر
عالمين وحبيب رب العالمين صلى الله عليه وسلم عالم سمواته اسرا
اولنوب تا كه جناب حضرت ذات احمدى‌يه مخصوص قلينان
سر قاب قوسين او ادنى‌يه ارتفاع ووصول حالنده واقع اولمشدر
اول مقام عاليشانده دنيا ومافيها تحت اقدامنده القا اولنمشدر
وبالجمله مشايخ سلف وعلماء خلف رحمهم الله تعالى بو بابده نيجه
مدونات وسائر جمع وتأليف ايليوب شويله تحقيق ايلمشلردر كه
بو مقام ليلهٔ معراجده انجق حضرت سيد كائنات عليه
الصلوة والسلامه عطيه اولنمشدر هر كيمكه بو دعوايى ايدوب حال
يقظه‌ده بكا واقع اولدى ديرسه اول كمسه ضلالت وغوايت
مهلكه‌سنده واقع اولمشدر وبر اعتقاد باطل ايلمشدر وحق

تعالى يى اصلا بيلمشدر وحاكم الوقت اولنلر اولكسه يى تعزير
شديد ايلمك لازمدر و بعضيلر اولكسه نك كفريله فتوى ويرمشدر
وزندقه سيله حكم ايلمشدر ومشايخ صوفيه دن ابو سعيد الخراز
وجنيد بغدادى رسائل تأليف ايليوب بو مقوله كسه لر الله الملك
المتعالى اصلا بيليوب اهل ضلالتدندر ديو تصريح ايلمشلردر
واما رؤياده مشاهده ايلمك حقنده دخى مشايخ سالفه دن
اختلاف و بعضيلرندن نفى وانكار منقولدر لكن صحيح اولان
منع وانكار اولمقدر زيرا نقول صحيحه ايله سلف صالحينك
بعض كبارندن وقوعى نقل اولنمشدر حتى حضرت امام اقدم
وهمام افخم ومقتداى اعظم ابو حنيفه رضى الله عنه وارضاه دن
نقل اولنوركه عالم منامده رب العزه جل شانه يى طقسان طقوز كره
مشاهده بيورمشدر صكره بركره دخى واقع اولوب تمام يوز كره
مشاهده وقوعى ثابتدر وامام احمد رحمه الله بيورمشكه رب العزه
جل اسمه يى دوشمده كوردم وسؤال ايدوب ديدمكه يارب العزه
سكا كسب تقرب ايدن قوللر نه سببله تقرب ايدرلر شويله جواب
بيورديكه يا احمد كلامم وقرآنم تلاوتيله ايدرلر وبن سؤال
ايلدمكه يارب معناسنى فهم ايله مى يوخسه مجرد تجويد ايله
نظم شريفنى تلاوت ايله مى جواب بيور ديكه معناسنى فهم ايله ده
وفهم ايلمه دن ايله ده تقرب ايدرلر وسائر صالحلردن دخى منقولدر
لكن كمال تقوى وتمام زهد ايله متصف اولنلره در يوخسه اهل
جهل واصحاب عصيان بو منصبدن مردود ومعزوللردر
اللهم ثبتنا على دينك واحشرنا مع الذين انعمت عليهم من النبيين
والصديقين والشهداء والصالحين وحسن اولئك رفيقا آمين

بحرمة

بحرمة حبيبك النبى الامى العربى القريشى الامين * مقام سادس
ايمان بالقضاء والقدر بياننده در بيلمك كركدر معلوم اوله سونكه
حق تبارك وتعالى هر شيئى قضا ايلمشدر وقضا اهل سنت مذهبنده
ارادت ربانيه نك تعلقاتندن عبارتدر امدى جميع كائنات وجوده
كلمزدن مقدم نه وجه اوزره ونه كيفيتله ونه زمانده اوله جغنى
بيلوب ارادهٔ عليه سى تعلق ايدوب لوح محفوظه يازلمشدر نتكم
امام ترمذى عبادة بن الصامت رضى الله عنه روايتنده شويله ديركه
حضرت رسول كائنات صلى الله عليه وسلم بيورديكه * ان اول ما
خلق الله القلم * يعنى تحقيق حق تعالينك اول خلق ايلديكى
نسنه قلمدر ابو هريره رضى الله عنه روايتنده * اول شئ خلق الله
القلم ثم النون وهى الدوات * يعنى حق تعالينك اول خلق ايتديكى
قلمدر صكره كى نوندر يعنى دواتدر * فقال له اكتب * يعنى
حق تعالى قلمه كتابت ايله امر ايلدكده قال ما اكتب * قلم نه شيئى
كتابت ايده يم ديدى حق جل وعلا بيورديكه اكتب القدر
مقدوراتى ومخلوقاتى على وجه التفصيل كتابت ايت ديدى
فكتب ما كان وما هو كائن الى الابد * پس قلم شمديكى
زماندن مقدم اولنلرى وابد الابدين اوله جقلرى يازدى وبر روايتده
قلم هر كسك عملنى واثرينى ورزقنى واجلنى وسائر امورنى على حده
يازدقدن صكره * ثم ختم على فم القلم فلم ينطق ولا ينطق
الى يوم القيمة * يعنى قلمك اوزرينه حق تعالى ختم ايلدى بردخى
تسطير ايتمدى والى يوم القيمة هيچ برنسنه يازماز ديمكدر
امدى بوندن معلوم اولديكه لوح محفوظ محو واثبات قبول ايتمز
نتكم حضرت على رضى الله عنه واكثر علما رحمهم الله تعالى

بویله تحقیق ایتدیلر واما * یمحو الله ما یشاء ویثبت وعنده
ام الکتاب * کبی آیت کریمه لری امور دنیانك اختلاف
وتبدل * وکم اهلکنا من القرون وانشأنا من بعدهم قرنا آخرین
کبی آیت کریمه لره حمل وتفسیر ایتدیلر نتکم ارشاد البشر
الی طریق القضا والقدر آدلو رساله مزده تفصیل ایلدك ودخی
حضرت امام اعظم ابو حنیفه رضی الله عنه فقه اکبر کتابنده
شویله بیور دیکه * لایکون فی الدنیا ولا فی الآخره شیء الا بمشیته
یعنی دنیاده وعقبی ده ذره قدر نسنه بولنماز الا حق تعالی
وتبارکنك ارادتیله بولنور وقضاسیله حکمنه وامرنه مقارن بولنور
وقدره مقدار معین وزمان ومکان معین و وصف معین اوزرینه
تقدیر وتعیین ایتدیکنه مقارن بولنور وکتبه فی اللوح المحفوظ
او نسنه نك وجودندن مقدم لوح محفوظه کتابت ایتمسیله بولنور مدی
بو تقریردن شویله منفهم اولدیکه جمله مخلوقاتدن برنسنه وهیچ
اثر یوق ایکن حق جل وعلا انلری ذره به ذره علی وجه التفصیل
بیلور کبسبتك وجوده کلمه سنی وکینك یوق اولمه سنی خیرلری
وشرلری وفائده لری وضررلری کافرلرك کفر وشر کارینی
وفاسقلرك فسق وعصیانلرینی مراد ایدوب لوح محفوظه یازمشدر
پس بو تقدیرجه قوللرانك حکمنه وقضاسنه مخالفت ایتمکه قادر
دکلدر هرکس فعلنده وسائر حرکات وسکناتنده مجبور ومضطر
اولمق لازم کلور دیو سؤال توهم اولندیغیچون پس ابو حنیفه رضی الله
تعالی عنه بو سؤالی دفع ایچون دیدیکه لکن کتبه بالوصف
لا بالحکم یعنی حق سبحانه وتعالی لوح محفوظه وصف طریقیله
یازدی یعنی هرشی حقنده فلان نسنه شویله اولور وفلان کیمسه لر

کافر

کافر اولورلر اختیارلریله وفلان کیمسه لر مؤمن اولورلر اختیارلریله
وسائر اشیا شویله اولورلر دیو هر نسنه لرك اوصافی واحوالی
وقوللرك اراده لری وقصدلری ایجاده سبب اولور دیو کتابت
اولنمشدر یوخسه فلان کیمسه لر شویله اولسونلر وفلان نسنه
بویله اولسونلر دیو حکم امر ونهی طریقیله دکلدر بو صورتده
جبر واضطرار لازم کلمز ودخی قضا ایکی قسمدر بریسی مبرمات
وبریسی معلقات اما مبرمات اولدر که بر شرط ایله مشروط
وبر سببه مربوط اولمشدر بلکه قطع وجزم طریقیله حکم
ومراد اولنمشدر مثلا فلان نسنه لر البته شویله اولسه کرکدر
دیو حکم اولنمشدر بویله قضادن احتراز اصلا فائده ویرمز اما
معلقات که حکم الهی بر شرط اوزرینه تعلیق یاخود بر سبب
ایله مربوط اولمشدر مثلا قوللر تزوج ایلدکده اولاد حاصل
اولور تزوج ایلمینلر اولاددن محرومدر وفلان مصیبتلر قوللرك
دعالری سببیله دفع اوله جقدر وفلان مرادلر دعالری سببیله
حاصل اوله جقدر دیو قضا اولنمشدر امدی تزوج شرطدر
اولاد مشروطدر وتزوج اولمدقجه اولاد حاصل اولماز کذلك
دعا سببدر مصیبتك دفعی مسببدر وسائر مرادلر دخی مسببدر
امدی بویله قضای معلقدن احتراز ومراد معلق طلب ممکندر لکن
قوللره اولا لازم اولان بودر که شرطه وسببه اولا تشبث ایدوب
بعده مراد طلب ایده لر والحاصل چونکه قضا قوللره کوره
امر مجهول اولوب کیفیتنده معقول اولندیغیچون هر
بر عموم وخصوصده سبب وشرطه تشبث امر لازمدر
شاید مرادلر اول سبب وشرط واسطه سیله حاصل اولور

باذن الله تعالى سؤال امور اخرویه غیر متناهیه در امدی نیجه
لوح محفوظه مجموعی تحریر ممکن اولور جواب حقیقت لوح
سائر نسنه‌لر کبی دکلدر وکتابت دخی مجهول الکیفدر
بو مثللو اموره ایمان واجبدر کیفیتندن بحث ممکن دکلدر حتی
بعض اهل العلم شویله بیورمشدر که معلومات عالم عندنده
نیجه مرتسم ومنتقش ایسه کذلك جمیع اشیا دخی لوحده
اویله جه مرسومدر یوخسه کاغد اوزرینه کتابت کبی دکلدر
دیمشلر والله تعالى اعلم واحکم * فصل * قدر مقدوره دینور
مخلوق معناسنه در خارجده بولنان اشیا قضاء سابقه موافق
ظهور ایدرامدی قدر لاحقدر وقضاء الهی سابقدر وبربرلرینه
موافق ومطابقدر مخالف اولمق محالدر والحاصل هرنه که
عالمده بولنور حق تعالینك ارادتیله ولوح محفوظه یازلمسیله
ویرا تمسیله بولنور امام بخاری وامام مسلم رحمهما الله تعالى
تخریج ایتدیلر عبدالله بن مسعود رضی الله عنه دن رسول کائنات
صلى الله علیه وسلم بیوردیکه * ان احدکم یجمع خلقه فی بطن
امه اربعین یوما نطفة * یعنی تحقیق سزك بریکز مثلا اناسی
قرننده قرق کون نطفه اولدیغی حالده خلقتی جمع وترتیب
اولنور * ثم یکون علقة مثل ذلك * بعده قرق کونده براو یوشمش
قان اولور * ثم یکون مضغة مثل ذلك * بعده قرق کونده
بر پاره ملایم ات اولور وصورت انسانیه آنده حاصل اولور ارکك
یاخود عورت تام الخلقه یاخود ناقص الخلقه هر اعضاسی
یرلو یرینه ترتیب اولنوب روح کلمکه قابلیت حاصل اولدقده
ثم یرسل الیه الملك فینفخ فیه صکره اکابر ملك ارسال اولنوب

اکا روح نفخ ایده * ویؤمر باربع کلمات * ملك دورت نسنه
یازمغله امر اولنور * یکتب رزقه واجله وعمله وشقی او سعید
انك رزقنی وعمرینی وعملنی واهل جهنمیدر یوخسه اهل
سعادتدنمیدر بونلرك جمله سنی یازار امدی برحدیث شریفده
شویله واقعدر که * السعید من سعد فی بطن امه والشقی من شقی
فی بطن امه * یعنی سعید اولدر که اناسی قرننده اهل سعادت
اولدیغی یازلمش اوله وشقی اولدر که اناسی قارننده اهل شقاوت
اولدیغی حالده یازلمش اوله دیمکدر بعض اشاعره دن منقولدر که
مؤمن شول کمسه در که عمری ایمانله ختم اوله نقدر طول عمرنده
کفر وعصیان ایدرسه بیله کافر اولدر که العیاذ بالله تعالى عمری
کفر ایله ختم اولنه نقدر طول عمرنده طاعت وایمان ایدرسه بیله
لکن ماتریدیه مذهبنده شقاوت وسعادت متبدل اولور نیجه
کمسه‌لر واردر که صورت اسلامده مقر اولور آخر عمرنده مرتد اولوب
کفر ایله ختم اولنور ونیجه کمسه‌لر واردر که طول عمری کفر وضلالتده
کچر آخر عمرنده توبه ایدوب ایمان وهدایت اوزره ختم اولنور ودخی
رزق ایله عمر بیله تمام اولور وعمر زیاده ونقصان قبول ایتمز زیرا
اجل دیو شول زمانه دیرلر که حق تعالى موتی اول وقتده قضا
ایتمشدر تأخر وتقدم قبول ایتمز عمرك زیاده اولمسنی مشعر بعض
حدیث شریفلر تأویل اولنمشدر برکت ورفاهیت وطاعاته
توفیق اولنمغله وغیری وجهله ده ودخی معلوم اوله که بنی آدم
اوزرینه موکل ملائکه واردر عددنده اختلاف اولنمشدر
بعض روایتده شویله در که برملك انسانك صاغ جانبنده ایلدیکی
حسناتی یازار وبری صول جانبنده ایلدیکی سیئاتی یازار وبوصول

جانبنده اولان فرشته نك رئيسيدر نقصان بركناه ایلسه صاغ طرفنده اولان ملكه یازه یمی دیو سؤال ایدر اول یازمه بلكه استغفار ایلیه وتوبه ایلیه دیر و برمقدار توقف ایدر اكر توبه واستغفار ایتمزسه كتابت ایت دیو امر ایدوب حق تعالی بزی بویله عاصیدن خلاص ایلیه خبیث كمسه یه مقارن اولدق حق تعالینك عذابنی خاطرینه كتورمز وحقنی محافظه ایلمز حق تعالیدن اوتنمز ادبسز كمسه در دیرلر و برملك دخی مواجهه سنده و برملك خلفنده در مضراتدن حفظ ایدرلر وبرملك دخی آلنی جهتنده در اكر توضع ایدرسه اكا رفعت وشان ویرر واكر كبر ایدرسه اكا هلاك ودناءت ویرر وایكی ملك دخی اغزی مقابله سنده در انجق رسول الله صلی الله علیه وسلمه صلات ویردكده تبلیغ ایدرلر و برملك دخی اغزنه مؤكلدر یلان وسائر مضر حیوانلر او یخوده وغفلت حالنده ضرر ایتمیه لر دیو محافظه ایدرلر وایكی ملك دخی كوزلری مقابله سنده در جمله سی اون ملائكه در هر انسان اوزرینه مؤكلدر كشی صالح كمسه لردن نیجه حیا ایدرسه بونلردن دخی اویلجه حیا ایلیه وانلره اذیت ایلمیه امدی بو ملائكه تبدیل قیلنور زیرا كوندز اون ملائكه اخشامه دك محافظه ایدرلر اخشام انلر صعود ایدرلر اون ملائكه سمادن نزول ایدرلر صباح اولنجه یه دك محافظه ایدرلر بومنوال اوزره اون ملائكه كوندز كلور واون ملائكه كیجه كلور ودخی زیاده ملائكه مؤكلدر دیو بعض علما ذاهب اولمشلردر حتی برروایتده هر مؤمن قتنده اوچیوز التمش ملك واردر دیو واقع اولمشدر برحدیث شریفده

شویله در كه * ان الله تعالی نهاكم عن التعری فاستحیوا من ملائكة الله الذین معكم الكرام الكاتبین الذین لایفارقونكم الا عند احدی ثلث حاجات الغائط والجنابة والغسل * یعنی تحقیق الله تعالی سزی چپلاق اولمقدن نهی ایلدی وحیا ایدیكز شول الله تعالینك ملائكه سندن كه سزكله بیله در وشویله ملائكه كه عند الله مكرملر واعمال واقوالكزی یازیجیلردر شویله ملائكهٔ قدسیه كه اصلا سزدن مفارقت ایتمزلر اوچ حاجت وقتندن ماعدا بریسی تغوط ایدركن وبریسی مجامعت ایدركن وبریسی غسل ایدركن بو اوچ حالده برمقدار مفارقت ایدرلر و بعض روایتده شویله در كه كشی روح تسلیم ایلدكده كندویه مؤكل اولان ملائكه یی كوررا كر اول كشی فحشیات ولغویات وسائر قبحیاتی مرتكب ایسه اول ملائكه اول كمسه یه دیرلر كه الحمد لله سندن خلاص اولدق بزه درلو درلو اذیت ایدردك وفحشیات وغیبت سویلیوب بزه ایشتدیردك وقبیح عملره بزی واقف ایدوب متأذی اولوردق قبیح مكانلرده اوتوروب درلو درلو خبائث ارتكاب ایدوب بزه الم ویردك الحمد لله تعالی شمدی سنك كبی خبیث رفیقدن قورتولدق دیرلر واكر اول كشی برصالح كمسه ایسه ملائكه اكا دیرلر كه حق تعالی سكا خیر ورحمت ایلسون وسندن راضی اولسون سن كوزل رفیقمز ایدك بزه خیرلی كلاملر ایشتدیردك خیرلی عملر ایدوب بزی شاد ایلدك وخیرلی مجلسلره كیدوب بزی مستریح ایلدك حق تعالی سندن راضی اولسون دیرلر * اللهم انا نعوذ بك من شرور انفسنا وسیئات اعمالنا وان تفتن

فى قبورنا وان نخزى يوم الحشر بين اقراننا اللهم ارحمنا
والحقنا بزمرة حبيبك الابرار والاخيار والمقربين الاطهار
واغفرلنا ولوالدينا ولاساتيذنا ولاقربائنا وللمؤمنين والمؤمنات
الاحياء والاموات برحمتك ياارحم الراحمين وصل وسلم
وبارك على سيدنا وشفيعنا رسولك وحبيبك
محمد وعلى سائر النبيين والمرسلين
وعلى آل كل وصحبهم
اجمعين والحمدلله
رب العالمين
آمين

م

قدتم طبع هذا الكتاب المستطاب بعون الله الملك الوهاب
المتعلق بالايمان والاسلام المشتمل على الاصول والفروع
فهو على الحق حقيق بان يحرر بماء النضار فرحم الله
لمن الفه ودونه وفى روضة جنانه اسكنه واحسنه
بمعرفة ابراهيم صائب مدير دار الطباعة العامرة
فى القسطنطينية العلية صانها الله عن الآفات والبلية
فى اواخر محرم الحرام لسنة اربعة واربعين
ومائتين والف من هجرة من له
العز والشرف والحمدلله
على اتمامه بلطفه
اللطيف

*